



Ny regelstruktur för Arbetsmiljöverkets föreskrifter – är det möjligt?

Bilagerapport 2 – Visar hur dagens regler har sorterats enligt
huvudrapportens förslag till "Del 2"



VAD INNEHÅLLER DENNA RAPPORT	10
FÖRESKRIFTERNA OM ARBETE MED VANLIGA ARBETSMILJÖRISKER ..	12
1 KAP. KEMISKA ARBETSMILJÖRISKER.....	13
Kemi.....	13
Cistern/silo	24
Asbest	31
Risk för brand och explosion	43
Kvarts – stendamm	49
Gaser.....	58
Cytostatika.....	59
Blybatterier	64
Syntetiska oorganiska fibrer.....	66
Bekämpningsmedel.....	70
2 KAP. BIOLOGISKA AGENS OCH GENMODIFIERADE MIKROORGANISMER	76
Allmänna bestämmelser	76
Åtgärder och rapportering vid ohälsa och oönskade händelser.....	81
Medicinska förebyggande åtgärder och kontroller.....	82
Arbete med försöksdjur	88
Innesluten användning av genetiskt modifierade organismer GMM	91
3 KAP. FYSIKALISKA ARBETSMILJÖRISKER.....	98
Buller	98
<i>Utformning av arbetsplatser</i>	99



Vibrationer.....	105
Termiskt klimat	109
Särskilt om arbete i stark värme	109
Artificiell optisk strålning inklusive laserstrålning	110
Elektromagnetiska fält	117
4 KAP. FYSISKA ARBETSMILJÖRISKER.....	129
Fall	129
Fallrisker där fallhöjden är 2 m eller mer - Sanktionsavgifter	133
Skyddsnet	136
Ras	138
Arbete med djur.....	141
Spetsiga och vassa föremål	145
Trafikrelaterade risker	145
5 KAP. ERGONOMI.....	146
6 KAP. VÅLD OCH HOT I ARBETSMILJÖN	150
FÖRESKRIFTERNA OM ANVÄNDNING AV ARBETSUTRUSTNING	154
1 KAP. ANVÄNDNING AV ARBETSUTRUSTNING	155
Syfte.....	155
Tillämpningsområde	155
Definitioner.....	155
Undersökning och riskbedömning.....	155
Åtgärder.....	156
Uppföljning	156



Krav på produkter	156
Krav vid användning.....	157
2 KAP. ANVÄNDNING AV TRUCKAR.....	160
Tillämpningsområde	160
Definitioner.....	160
Undersökning och riskbedömning.....	160
Åtgärder.....	161
Uppföljning	161
Krav på produkter	161
Krav vid användning.....	162
Kunskaper och tillstånd.....	163
Utbytbara utrustningar och förlängningsgafflar	164
Underhåll och kontroll.....	164
Bestämmelser om sanktionsavgifter.....	165
3 KAP. ANVÄNDNING AV LYFTANORDNINGAR OCH LYFTREDSKAP.....	166
Tillämpningsområde	166
Definitioner.....	166
Undersökning och riskbedömning.....	167
Åtgärder.....	168
Uppföljning	168
Krav på produkter	168
Krav vid användning.....	169
4 KAP. TILLFÄLLIGA PERSONLYFT MED KRANAR ELLER TRUCKAR.....	175



Tillämpningsområde	175
Definitioner.....	175
Undersökning och riskbedömning.....	176
Krav på produkter	176
Krav vid användning.....	176
Underhåll och kontroll	178
Besiktning	179
5 KAP. BESIKTNING AV LYFTANORDNINGAR OCH VISSA ANDRA TEKNISKA ANORDNINGAR.....	182
Tillämpningsområde	182
Definitioner.....	182
Villkor för användning.....	184
Besiktning	184
Kontrollorgan.....	187
Bedömning.....	187
Besiktningssamfattning	187
Åtgärder efter besiktning	191
6 KAP. ANVÄNDNING AV PRESSAR OCH GRADSAXAR	195
Tillämpningsområde	195
Definitioner.....	195
Allmänna krav	196
Kategoriindelning.....	196
Underhåll.....	197
7 KAP. ANVÄNDNING AV MOTORKEDJESÅGAR OCH RÖJSÅGAR.....	199



Syfte.....	199
Tillämpningsområde	199
Till vem riktar sig föreskrifterna	199
Definitioner.....	200
Undersökning och riskbedömning.....	200
Åtgärder.....	200
Uppföljning	201
Krav på produkter	201
Regler vid arbete.....	201
Krav på kunskaper.....	203
Bestämmelser om straff och sanktionsavgifter	204
8 KAP. STÄLLNINGAR.....	205
Syfte, tillämpningsområde och definitioner	205
Produktkrav för ställningar och väderskydd.....	207
Planering och utformning av ställningar och väderskydd	212
Dimensionering av ställningar och väderskydd	216
Uppförande och nedmontering av ställningar och väderskydd	217
Användning av ställningar och väderskydd	221
Bestämmelser om sanktionsavgifter	224
9 KAP. STEGAR OCH ARBETSBOCKAR.....	226
Tillämpningsområde	226
Definitioner.....	226
Utförande och typkontroll	226
Märkning m.m.	229



Användning.....	229
Bestämmelser om sanktionsavgifter	231
10 KAP. ANVÄNDNING AV TRAKTORER	232
Tillämpningsområde	232
Definitioner.....	232
Allmänna krav	232
11 KAP. ARBETE VID BILDSKÄRM.....	235
Tillämpningsområde	235
Bildskärm och tangentbord.....	235
Belysning och synförhållanden.....	235
Arbetsställningar och arbetsrörelser	236
Synundersökning och glasögon för bildskärmsarbete	236
Bildskärmsarbetets uppläggning och organisering	237
Emissioner	237
Programvara och system.....	237
12 KAP. PROVNING MED ÖVER- ELLER UNDERTRYCK.....	239
Tillämpningsområde	239
Definitioner.....	239
Gemensamma bestämmelser för all provning.....	240
Särskilda bestämmelser för provning med övertryck	242
Särskilda bestämmelser för provning med undertryck	244
Särskilda bestämmelser om sanktionsavgifter	244
13 KAP. ANVÄNDNING OCH KONTROLL AV TRYCKSATTA ANORDNINGAR	246



Allmänna bestämmelser	246
Allmänna krav för användning	250
Användning av gasflaskor, bärbara brandsläckare och flaskor för andningsapparat	253
Trycksatta anordningar i klass A och B	255
Kontroll	264
Övervakning av pannor	272
Kontroll- och certifieringsorgan	276
Bestämmelser om sanktionsavgifter	278
14 KAP. MASKINER FÖR PAPPERSTILLVERKNING	279
FÖRESKRIFTERNA OM UTFORMNING AV ARBETSPLATSER	281
1 KAP. ARBETSPLATSENS UTFORMNING	282
Tillämpningsområde	282
Definitioner	282
Allmänna krav	283
Dagsljus	284
Belysning	284
Luftkvalitet	285
Ventilation	286
Termiskt klimat	289
Buller och akustik	289
El	290
Installationer för vatten, avlopp, kyla och värme	290
Inredning och utrustning	291



Golv, väggar och tak.....	291
Fönster, dörrar och portar.....	292
Transportvägar, gångar och korridorer	293
Trappor och fasta stegar	294
Varumottag, kajer och ramper	294
Lastöppningar	295
Skyddsanordningar och nödutrustningar	296
Larm och utrymning	297
Personalutrymmen	300
Drift och underhåll	305
2 KAP. SKYLTA OCH SIGNALER.....	307
Tillämpningsområde	307
Skyldigheter	307
Bilaga 1 Allmänna krav för skyltar, märkning och signaler	308
Bilaga 2 Skyltar	308
Bilaga 4 Märkning av brandbekämpningsutrustning	308
Bilaga 5 Märkning av hinder, farliga områden, gång- och transportleder	308
Bilaga 6 Ljussignaler och genomlysta skyltar	308
Bilaga 7 Ljudsignaler.....	308
Bilaga 8 Muntliga meddelanden.....	308
Bilaga 9 Handsignaler	308

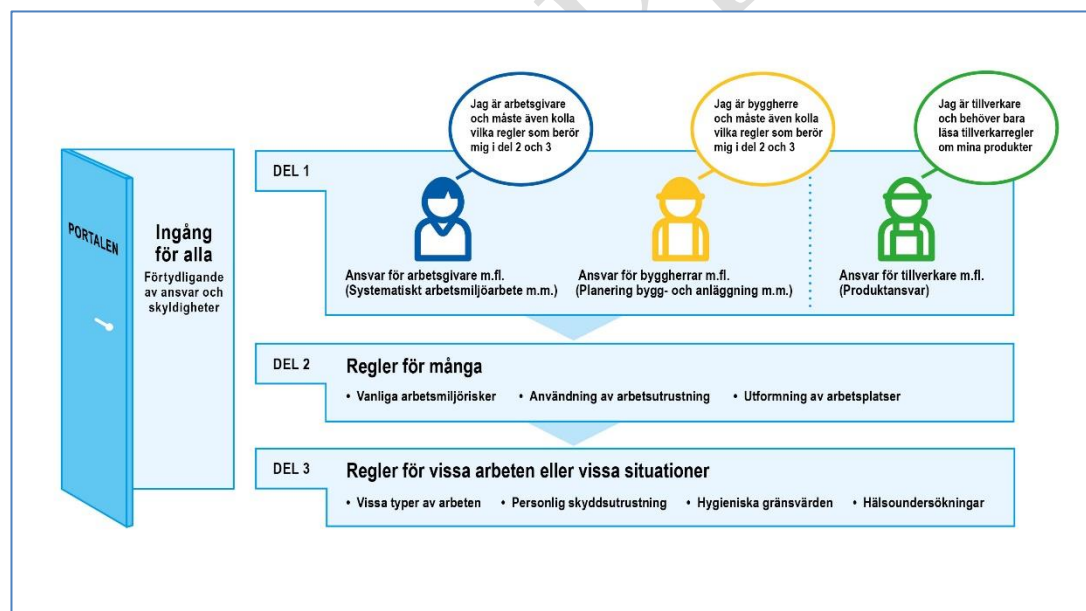
Vad innehåller denna rapport

Inom ramen för Programmet för regelförnyelse har en arbetsgrupp haft till uppdrag att pröva ett förslag till ny regelstruktur, "Ny regelstruktur på Arbetsmiljöverket, del 2". Arbetsgruppen uppgift var att utreda om det är möjligt att genomföra den nya strukturen, men gruppen hade också möjlighet att föreslå förändringar av strukturen.

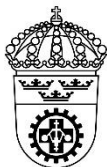
Arbetsgruppen skulle pröva den föreslagna strukturen genom att gruppera och sortera dagens befintliga regler. Som grundprincip skulle man inte ändra befintliga regler eller utforma nya. Gruppen hade dock ett visst utrymme att föreslå ändrad föreskriftstext när det behövdes för att kunna anpassa paragrafer till den nya strukturen.

Arbetsgruppen har redovisat sitt uppdrag i sin huvudrapport "Ny regelstruktur för Arbetsmiljöverkets föreskrifter – är det möjligt?". Den nya struktur som föreslås framgår av figur 1.

Figur 1. Förslag till ny regelstruktur för Arbetsmiljöverkets föreskrifter.



Som ett komplement till huvudrapporten finns tre bilagerapporter som visar resultatet av den gruppering och sortering som har gjorts. I anslutning till vissa paragrafer har arbetsgruppen också skrivit en kommentar.



Detta är den andra av de tre bilagerapporterna och den visar vilka av dagens regler som har sorterats till de tre föreskriftshäften som hör till det som i figuren kallas för strukturens "Del 2".

I de kommentarer som kan finnas till en del paragrafer görs hänvisningar till antingen Portalen eller till olika sifferbeteckningar som 1.1, 1.2 etc. Dessa beteckningar har arbetsgruppen haft som interna arbetsnamn för att referera till de olika föreskriftshäftena och där den första siffran pekar på del i strukturen. I de fall det finns en sifferbeteckning framgår den på respektive föreskriftshäftes försättsblad i bilagerapporterna. Nedan visas vilket föreskriftshäfte som har vilken beteckning:

Beteckning	Föreskriftshäfte	Plats i strukturen
Portalen	Förtydligande av ansvar och skyldigheter	Portalen
1.1	Ansvar för arbetsgivare m.fl.	Del 1
1.2	Ansvar för byggherrar m.fl.	
1.3	Ansvar för tillverkare m.fl. - nationella regler	
2.1	Vanliga arbetsmiljörisker	Del 2
2.2	Användning av arbetsutrustning	
2.3	Utformning av arbetsplatser	
3.1	Vissa typer av arbete	Del 3
3.2	Personlig skyddsutrustning	
3.3	Hygieniska gränsvärden	
3.4	Hälsoundersökningar	



Föreskrifterna om arbete med vanliga arbetsmiljörisker

FÖRESKRIFTSHÄFTE 2.1

Bilagerapport 2



1 kap. Kemiska arbetsmiljörisker

Kemi

Syfte

1 § Syftet med dessa föreskrifter är att fastställa hur ohälsa och olycksfall orsakade av kemiska riskkällor i arbetet ska förebyggas. Föreskrifterna gäller alla verksamheter där kemiska riskkällor kan förekomma. Men i arbetsgivares hushåll får man göra undersökning och riskbedömning enligt 5 § första stycket utan att tillämpa 6–10 §§. Detsamma gäller för allmänt tillgängliga kemiska produkter för disk och städning i samband med arbetstagarnas utnyttjande av pentryn, lunchrum eller liknande för eget bruk.

1 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Syftesparagraf tas bort och samordnas med generell syftesparagraf i "Portalen"

Vilka riktar sig föreskrifterna till

2 § Arbetsgivaren har ansvaret för att föreskrifterna följs. Andra än arbetsgivare är också skyldiga att följa arbetsmiljölagen (1977:1160) om ämne som kan föranleda ohälsa enligt 1 och 3 kap. arbetsmiljölagen. Dessa personer omfattas av föreskriften med de begränsningar som framgår av tredje och fjärde styckena nedan.

Arbetstagare är i dessa föreskrifter även den som likställs med arbetstagar enligt 1 kap. 3 § arbetsmiljölagen.

Den som driver verksamhet utan anställd enligt 3 kap. 5 § andra stycket arbetsmiljölagen är inte skyldig att följa dessa föreskrifter i de avsnitt som gäller skyldigheter att ge arbetstagare information.

Den som bara är arbetsgivare i egenskap av uthyrare av personal är bara skyldig att följa följande bestämmelser.

- 5 § sista stycket om att se till att de uthyrda arbetstagarna inte påbörjar arbete innan uthyraren, genom kontroll av inhyrarens dokumentation enligt 13 §, kunnat förvissa sig om att undersökning och riskbedömning genomförts och nödvändiga riskbegränsande åtgärder vidtagits och

- 41 § om registreringskyldighet.

2 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Vem paragrafen riktar sig till flyttas till "Portalen"

Reachförordningen

3 § Verksamheter som tillverkar, importerar eller använder kemiska ämnen eller beredningar omfattas även av bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering,



utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG (Reachförordningen).

Enligt förordningen är tillverkare, importörer och nedströmsanvändare skyldiga att spara all information som behövs för tillämpningen av förordningen i 10 år och i vissa fall även utarbeta en kemikaliesäkerhetsrapport.

3 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Upplysningsparagraf som eventuellt även ska ligga i 1.3 Produkter

Definitioner

4 § De beteckningar som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i arbetsmiljölagen (1977:1160), arbetsmiljöförordningen (1977:1166) och Arbetsmiljöverkets föreskrifter om hygieniska gränsvärden. Dessutom använder föreskrifterna följande beteckningar.

- Exponering: Att utsättas för en kemisk riskkälla genom inandning, förtäring, eller kontakt med hud, slemhinnor eller ögon.
- Farlig kemisk produkt: Kemisk produkt eller explosivt föremål som medför en fysikalisk fara eller hälsofara, inklusive de som inte släpps ut på marknaden, enligt kriterierna i - Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 (CLP-förordningen).
- Hantering: Tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering och liknande förfaranden.
- Kemisk produkt: Kemiskt ämne eller blandning av kemiska ämnen som tillverkats eller utvunnits och vars funktion främst bestäms av dess kemiska sammansättning eller utgör avfall.
- Kemisk riskkälla: Ett kemiskt ämne eller flera kemiska ämnen tillsammans som, kan medföra ohälsa eller olycksfall genom
- sina hälsofarliga egenskaper,
 - sina egenskaper när det beror på det sätt på vilket ämnena används eller förekommer,



- sin temperatur,
- att minska halten syrgas i luften eller
- att öka risken för brand, explosion eller annan farlig kemisk reaktion.

Kemiskt ämne: Ett kemiskt grundämne eller en kemisk förening.

4 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Undersökning och riskbedömning

5 § Risken för att kemiska riskkällor kan orsaka ohälsa eller olycksfall i verksamheten ska undersökas och bedömas enligt 6-9 §§ så ofta som förhållandena i verksamheten kräver. Dessutom ska sådan undersökning och riskbedömning alltid genomföras när verksamheten förändras tillfälligt eller permanent eller om det kan antas att resultatet av riskbedömningen kommer att påverkas med anledning av ny information.

Luften ska undersökas och bedömas varje gång arbete ska påbörjas i en cistern, brunn, silo, ett lastutrymme eller liknande. Om det inte är uppenbart att luften är säker ska luftens innehåll av syrgas och hälsofarliga ämnen mätas och explosionsrisken bedömas genom att mäta av halten brännbara-gaser och ångor. Arbete får inte påbörjas innan en undersökning och riskbedömning har genomförts och nödvändiga åtgärder vidtagits för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet.

5 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Riskbedömningskrav kan delvis samordnas med generella krav i 1.1. Ett särskilt avsnitt med riskbedömning under "kemiska arbetsmiljörisker" där riskbedömning gällande specifika kemiska områden bör finnas kvar.

6 § De kemiska riskkällor som kan förväntas förekomma i verksamheten ska identifieras och förtecknas. Riskkällorna ska ges ett namn som, för farliga kemiska produkter, inte får skilja sig från det namn som används vid märkning enligt 19 §. Datum när uppgifterna förtecknades ska anges och för respektive riskkälla ska framgå

1. typ av farlighet,
2. på vilken plats den förvaras och annars förekommer,
3. om hygieniskt gränsvärde finns och
4. vilka andra särskilda regler som kan gälla för riskkällan.

Sådana riskkällor som är kemiska produkter och som hanteras eller saluförs i slutna förpackningar får sammanföras och förtecknas under ett gemensamt namn om bedömningen av riskerna i hanteringen enligt 8 § kan göras för dessa produkter gemensamt.



6 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker
Renodla paragraf och minska textmassa

7 § Den ytterligare information om de förtecknade riskkällorna som behövs för att göra bedömningen enligt 8 § ska tas fram. Följande dokument ska alltid finnas.

1. Säkerhetsdatablad för kemiska produkter samt annan information om risker och skyddsåtgärder som leverantören är skyldig att lämna. Om den mängd som hanteras är så liten att ohälsa eller olycksfall inte rimligen kan uppkomma räcker det emellertid med informationen i leverantörsmärkningen.
2. Ett dokument med de uppgifter som behövs om hälsa och säkerhet för de farliga kemiska produkter som tillverkas på arbetsstället eller förs in i landet av verksamheten. Dokumentation behöver inte tas fram om den kemiska produkten tillverkas eller används för eget bruk i liten skala på laboratorium.

7 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker
Renodla paragraf och minska textmassa

8 § En bedömning ska göras om och när åtgärder behövs för att begränsa risken för att en kemisk riskkälla orsakar ohälsa eller olycksfall i den egna verksamheten genom

1. skadlig exponering via inandning,
2. skadlig exponering via hudkontakt, stänk i ögonen eller intag via munnen,
3. bildning av antändbar luftblandning eller brandrisk av annan orsak, samt
4. personskador på grund av reaktiva, explosiva eller materialförstörande egenskaper.

Vid bedömningen ska bland annat följande faktorer beaktas.

1. Hur riskkällans farliga egenskaper kan komma till uttryck vid det sätt som den förekommer i verksamheten.
2. Hur arten, nivån och varaktigheten av exponeringen för riskkällan är där den förekommer.
3. Eventuella samverkande effekter med andra kemiska riskkällor eller med andra arbetsmiljöfaktorer på arbetsplatsen.
4. Möjliga reaktioner tillsammans med andra kemiska riskkällor eller material som förekommer på arbetsplatsen.
5. Förhållanden vid arbetet som kan påverka risken, inklusive effekten av vidtagna och planerade skyddsåtgärder.
6. Erfarenheter från ohälsa, olycksfall eller tillbud i verksamheten, vid beredskapsövningar enligt 12 § sista stycket samt erfarenheter från medicinska kontroller. Bedömningen ska leda till beslut om vilka åtgärder som ska vidtas för att begränsa riskerna.



8 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker
Renodla paragraf och minska textmassa

9 § För kemiska riskkällor som är upptagna i bilaga 1, Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2011:18) om hygieniska gränsvärden ska man vid bedömningen enligt 8 § avgöra om halten av respektive ämne är godtagbar med hänsyn till gränsvärdet. Bedömningen och skälen för denna ska dokumenteras. Vid bedömningen ska hänsyn tas till halten av alla kemiska ämnen i inandningsluften som kan medföra ohälsa eller olycksfall, till hur fysiskt påfrestande arbetet är och till att vissa ämnen kan tas upp genom huden. Mätning av luftföroreningar i andningszonen ska utföras om det inte på annat sätt kan klargöras vilka åtgärder som krävs för att exponeringen ska vara godtagbar med hänsyn till gränsvärdet. Om mätning inte behöver utföras enligt undantagen i tredje stycket eller 50 § andra stycket ska skälen för detta dokumenteras.

9 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker
Renodla paragraf och minska textmassa

Dokumentation och information

10 § Resultatet av en riskbedömning och besluten om åtgärder enligt 8 § sista stycket ska dokumenteras. Av dokumentationen ska framgå

1. vilka delar av verksamheten som ingått i undersökningen och riskbedömningen,
2. i vilka situationer eller utrymmen en kemisk risk behöver undanröjas eller begränsas,
3. vilka skyddsåtgärder som ska vidtas när man utför olika typer av arbetsuppgifter och vilka skadebegränsande och avhjälpande åtgärder som ska vara förberedda,
4. vilka övriga åtgärder eller mer detaljerade undersökningar som är beslutade, vem som har ansvaret och när de ska vara klara,
5. vilka personer som deltagit i bedömningen,
6. tidpunkten för nästa planerade undersökning och riskbedömning, så vida det inte är en bedömning av ett tillfälligt arbete,
7. vilket datum dokumentet upprättats och
8. vem den fysiska person är som i egenskap av ansvarig godkänt undersökningen och riskbedömningen. Om bedömningen enligt 8 § sista stycket är att det inte finns några situationer eller utrymmen där någon kemisk risk behöver undanröjas eller begränsas får dokumentationen enligt punkterna 2, 3 och 4 ersättas med en uppgift om detta.

10 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker
Renodla paragraf och minska textmassa



Hanterings och skyddsinstruktioner samt andra rutiner

11 § De hanterings- och skyddsinstruktioner samt andra rutiner som behövs för den verksamhet som bedrivs på arbetsplatsen ska fastställas. De ska vara skriftliga när det inte rör sig om en enkel hantering där riskerna lätt kan överblickas.

11 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Kan samordnas med riskbedömningskrav i 1.1

Beredskapsplan

12 § En beredskapsplan med rutiner och instruktioner enligt 11 § ska upprättas om det av undersökningen och riskbedömningen följer att olyckor och nödsituationer kan uppkomma som kräver omedelbara åtgärder för att skydda arbetstagare. Beredskapsplanen ska innehålla uppgifter om:

1. Vid vilka händelser omedelbara åtgärder krävs.
2. Vilka uppgifter särskilt utsedda personer har vid sådana händelser.
3. Vilka skadebegränsande åtgärder som omedelbart ska genomföras, vilken skyddsutrustning som då behövs och var den finns.
4. Hur berörda arbetstagare ska informeras om händelsen.
5. Vilka varningssystem som finns och hur de fungerar.
6. När utrymning ska ske.
7. Var utrustning för första hjälpen finns.

Övningar ska genomföras i den omfattning som behövs för att beredskapsplanen ska följas då en olycka eller en nödsituation uppstår.

12 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Kan samordnas med riskbedömningskrav i 1.1

Skyldighet att informera och hålla dokumentation tillgänglig

13 § Berörda arbetstagare ska informeras om vilka hälso- och olycksfallsrisker som är förbundna med de kemiska riskkällor som hanteras eller på annat sätt förekommer i verksamheten och om hur dessa risker ska förebyggas. Av informationen ska framgå vilka skyldigheter detta innebär för arbetstagarna, särskilt skyldigheten att underrätta arbetsgivaren vid misstanke om att en kemisk riskkälla orsakat ohälsa, olycksfall eller tillbud. Det ska säkerställas att arbetstagarna har förstått informationen.

Information enligt första stycket avser huvudsakligen uppgifter ur följande dokument.

1. De förtecknade kemiska riskkällorna enligt 6 §.
2. Säkerhetsdatablad, risk- och skyddsinformation om farliga kemiska produkter och andra dokument som kan krävas enligt 7 §.



3. Bedömningen av exponeringen vid inandning och mätrapporter som upprättats enligt 9 och 50 §§.
4. Dokumentationen av undersökningens och riskbedömningens resultat samt beslutade åtgärder enligt 10 och 40 §§.
5. Hanterings- och skyddsinstruktioner samt andra rutiner när de ska vara skriftliga enligt 11, 36 eller 44 §§.
6. Beredskapsplan för olyckor och nödsituationer enligt 12 §.
7. Föreskrifter om hygieniska gränsvärden samt andra föreskrifter som gäller för arbetet.
8. Villkorsdelen i tillstånd från Arbetsmiljöverket enligt 46 och 47 §§.
Dokumentationen ska vara tillgänglig för berörda arbetstagare och skriven på svenska eller på ett annat språk som hela personalen använder. Den dokumentation som upprättats i verksamheten ska vara överskådlig, lättläst och tydlig.

13 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker
Kan samordnas med riskbedömningskrav i 1.1

Skyldigheter att vidta vissa särskilda åtgärder och följa förbud
14 § Bestämmelserna i 15-49 §§ ska beaktas vid tillämpningen av 8 § sista stycket.

14 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

15 § Oavsett resultatet av bedömningen enligt 8 § gäller följande skyldigheter vid arbete där kemiska riskkällor förekommer om kostnaden för åtgärden står i rimlig proportion till minskningen av risken.

1. Kemiska produkter och material ska väljas så att kemiska risker tillsammans med andra risker förbundna med arbetet sammantaget blir så små som möjligt vid hanteringen.
2. Exponeringen och antalet exponerade personer samt olycksrisken ska begränsas genom val av lämpliga arbetsmetoder, anpassning av lokaler, arbetsutrustning, plats och tidpunkt.
3. Mängden av varje kemisk riskkälla på arbetsplatsen ska begränsas till den mängd som behövs för arbetet om detta kan minska risken.

15 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker
Renodla riskbedömningsparagraf och minska textmassa

16 § Om bedömningen enligt 8 § visar att det trots valen av kemisk produkt, arbetsmetod och arbetsutrustning enligt 15 § fortfarande finns risker ska ytterligare åtgärder vidtas. Riskerna ska minskas till godtagbar nivå genom att



man genomför en eller flera av följande typer av åtgärder i följande prioriteringsordning.

1. Utföra arbetet eller processen i ett slutet system, använda fjärrstyrning eller andra tekniska åtgärder som medför att arbetstagarna inte utsätts för risken.
2. Använda processventilation eller andra tekniska skyddsåtgärder i anslutning till den kemiska riskkällan för att minska risken för arbetstagarna.
3. Förlägga arbetet till en särskild tid eller plats där endast personal som behövs för detta arbete är närvarande.
4. Använda personlig skyddsutrustning när åtgärder enligt ovan inte är tillräckliga eller går att använda.

16 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Renodla och minska textmassa

Uppgifter om avfall

17 § Den som överlämnar avfall som utgör en kemisk riskkälla för omhändertagande ska ge mottagaren den produktinformation som behövs för en säker hantering.

17 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Märkning och förvaring

18 § Behållare och rörledningar som innehåller kemiska riskkällor ska vara märkta med de uppgifter som behövs för att man klart ska kunna identifiera innehållet och de risker som är förknippade med detta. Rörledningar som innehåller en brandfarlig vätska med en flampunkt 100 °C eller lägre, vilken inte är en farlig kemisk produkt enligt 4 §, ska vara märkta med produktens namn samt en pil för strömningsriktningen. Om rörledningen används för flera sådana vätskor får produktnamnen anges med en samlingsbeteckning.

18 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljöriske

Särskilt om märkning av farliga kemiska produkter

19 § Behållare som innehåller farliga kemiska produkter ska, när de används eller lagervålls i anslutning till användning, vara märkta enligt alternativ 1 eller 2 nedan.

1. Enligt förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP-förordningen).
2. Med följande: a) produktens namn, b) de faropiktogram som ska finnas i märkningen när produkten släpps ut på marknaden enligt CLP-förordningen samt text enligt nedanstående tabell och c) text med information därom när produkten kan - ge cancer, - ge allergi, - skada arvsmassan eller - störa reproduktionen.



Behållare i en teknisk anordning, där den farliga kemiska produkten behövs för anordningens funktion, behöver enbart uppfylla kravet i 18 §. Märkningen får begränsas till enbart produktens namn eller helt utelämnas om andra åtgärder vidtas som säkerställer att detta inte innebär ökad risk för ohälsa eller olycksfall och om kravet i 18 § uppfylls.

19 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

20 § Synliga rörledningar som innehåller en farlig kemisk produkt ska vara märkta med produktens namn och faropiktogram samt med en pil för strömningsriktningen. På en rörledning som används för olika produkter med samma farliga egenskaper får produktnamnen anges med en samlingsbeteckning. Märkning ska placeras väl synlig i närheten av farliga ställen såsom ventiler och kopplingar samt med sådana mellanrum att en märkning alltid kan ses när man befinner sig längs ledningen. Den arbetsgivare som inte har märkt en eller flera rörledningar med farliga kemiska produkter enligt kravet i första stycket ska betala en sanktionsavgift, se 52 § (träder i kraft den 1 juni 2017). Lägsta avgiften är 15 000 kronor och högsta avgiften är 150 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 150 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande: Avgift = 15 000 kronor + (antal sysselsatta -1) x 271 kronor. Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

20 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

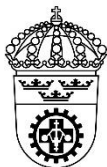
21 § Vid förvaring av kemiska riskkällor ska hälso- och olycksfallsrisker förebyggas. Bland annat ska följande iakttas.

1. Förvaringsskåp och förråd inomhus ska ha fläktstyrd ventilation när hälsofarliga gaser eller ångor kan avges från behållarna.
2. Behållare ska förvaras åtskilda om de tillsammans kan ge upphov till ökade risker.
3. Risk för läckage av kemiska riskkällor ska kontrolleras och åtgärdas.

21 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

22 § Gasledning skall vara märkt så att förväxling med annan ledning inte kan ske. Kopplingar för bränningsgas och syrgas skall vara ordnade så att förväxling inte kan ske. Tätheten hos slangar och armatur för bränningsgas och syrgas skall kontrolleras regelbundet.

16 § AFS 1992:9 Smältsvetsning och termisk skärning



23 § Behållare som innehåller kemiska riskkällor ska vara anpassade till riskkällans egenskaper och till hanteringen genom material, form och hållfasthet så att ohälsa och olycksfall förebyggs. Behållare ska om möjligt vara förslutna när riskkällan kan avge luftföroreningar. Behållare ska ha säkerhetsutrustning när det behövs. Kemiska riskkällor får inte förvaras i sådana behållare som kan medföra att riskkällorna orsakar ohälsa eller olycksfall genom förväxling.

22 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Organiska lösningsmedel

24 § Färg eller lack som används på tillfälliga arbetsplatser som är belägna inomhus eller i ett helt eller delvis slutet utrymme, ska vara fri från organiska lösningsmedel eller vara vattenburen om inte organiska lösningsmedel krävs av tekniska eller kulturhistoriska skäl.

24 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Inandning/hud/ögon

25 § Arbetet ska ordnas, utföras, följas upp och åtgärdas så att inandningsluften blir så fri från luftföroreningar som är praktiskt möjligt med hänsyn till de resurser som krävs för att begränsa luftföroreningarna. Åtgärder ska omedelbart vidtas om inandningsluften inte bedöms vara godtagbar med hänsyn till gränsvärdena i bilaga 1, Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2011:18) om hygieniska gränsvärden. Sedan åtgärder vidtagits för att minska halten luftföroreningar i andningszonen ska en mätning av halten göras senast tre månader efter det att åtgärder enligt andra stycket vidtagits, om det inte är uppenbart onödigt.

23 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker **Ny rubriksättning är gjord på detta avsnitt.**

26 § Andningsskydd ska vara individuellt utprovat och ge fullgott skydd med hänsyn till luftens syrgashalt, förekomsten av hälsofarliga fasta partiklar eller vätskepartiklar, samt hälsofarliga gaser eller ångor.

25 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

27 § För att ingen ska skadas genom hudkontakt eller förtäring ska

1. behållare och utrustning hållas rena utvändigt,
2. arbetskläder och skyddskläder som kan orsaka ohälsa eller olycksfall därför att de förorenats med en kemisk riskkälla snarast bytas,



3. munpipettering eller andra metoder där kemiska riskkällor kan komma in i munnen inte användas,
4. skyddskläder tas av och händer tvättas när toalett, personalmatsal eller annat utrymme där riskkällan som skyddskläderna används mot inte förekommer ska besökas,
5. personliga tillhörigheter inte medförs vid arbete där kemiska riskkällor hanteras om detta skulle kunna medföra risk för ohälsa samt
6. mat eller dryck inte tillredas, förtäras eller förvaras, tobaksvaror inte används och kosmetika inte appliceras där en kemisk riskkälla förekommer, om det skulle kunna medföra risk för ohälsa.

26 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker
med en separat paragraf om förvaring av skyddsmask.

28 § Vid val av skyddshandskar och skyddskläder ska följande faktorer beaktas.

1. På vilket sätt ämnet är farligt vid hudkontakt.
2. Hur ofta och länge hudkontakt beräknas förekomma.
3. Vilka material som skyddar mot ämnet och hur länge materialet skyddar från hudkontakt med ämnet, så kallad genombrottstid.
4. Arbetets krav på funktion och hållfasthet.
5. Leverantörsinformation om lämpliga skyddshandskar och skyddskläder.

27 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker
Ska eventuellt flyttas till 3.2 Personlig skyddsutrustning

29 § Om riskerna för stänk eller översköljning inte helt kunnat undanröjas genom andra åtgärder ska ögonskydd med god funktion och passform användas vid hantering där en kemisk riskkälla kan skada ögonen.

28 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

30 § Regler om tvättmöjlighet, nöddusch och ögonspolningsanordning finns i 36 och 73 §§ Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2009:2) om arbetsplatsens utformning och 9 och 10 §§ Arbetarskyddsstyrelsens föreskrifter (AFS 1999:7) om första hjälpen och krisstöd.

29 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker
Upplysningsparagraf som kan tas bort.

31 § Innan en trycksatt anordning som innehåller en kemisk riskkälla tas isär ska den göras trycklös och dräneras om det är tekniskt möjligt.



30 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Cistern/silo

32 § Innan man påbörjar arbete i en cistern, brunn, silo, ett lastutrymme eller liknade ska en särskild riskbedömning göras enligt 5 § tredje stycket. Vid tillämpning av 8 och 9 §§ ska man bedöma om luften behöver kontrolleras fortlöpande under arbetet. Om utrymmet inte kan ventileras så att luftens sammansättning blir ske är ska lämpligt andningsskydd användas.

31 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

33 § Arbete som avses i 31 § ska övervakas så att snabb hjälp kan erhållas. Lyft av person ur utrymmet ska vara förberett om det inte är uppenbart onödigt.

32 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Formuleringen av texten i paragrafen bör tydliggöras.

Arbetsstillstånd

34 § Innan ett arbete enligt punkt 1–3 nedan påbörjas ska arbetsgivaren, eller annan som har motsvarande skyldigheter enligt 2 §, ha lämnat sitt skriftliga godkännande på ett dokument som innehåller hanterings- och skyddsinstruktioner för arbetsuppgiften enligt 11 § och ett intygande av den som ska utföra arbetet att denne tagit del av och kommer att följa instruktionerna. Dokumentet ska benämnas arbetsstillstånd och bevaras i minst tre månader efter det att arbetet avslutats.

1. Arbete i en cistern, brunn, silo, lastutrymme eller liknade där en brandfarlig vätska, gas eller aerosol enligt förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP-förordningen) hanteras eller förekommer på annat sätt.
2. Svetsa, skära, löda, slipa, borra eller utföra annat arbete som medför hög temperatur i eller på rörledning, cistern, fat eller liknande behållare som innehåller eller har innehållit brandfarlig vara eller brännbar vätska.
3. Utföra arbete som kan orsaka brand eller explosion inom ett område där explosionsfarlig atmosfär kan förekomma. På ett gemensamt arbetsställe ska de villkor och instruktioner som gäller för ett arbete enligt första stycket samt uppgift om de risker som kan uppstå för dem som arbetar för andra företag eller motsvarande lämnas till den som är ansvarig för samordningen av arbetsmiljöfrågorna. Arbetet får inte påbörjas förrän den ansvarige godkännt detta.

36 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker



35 § Radioaktiva kemiska riskkällor ska hanteras så att skydd erhålls mot såväl intag och upptag av riskkällan som mot yttre bestrålning.

37 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

36 § Då riskbedömningen, enligt 5–9 §§, har visat att det kan förekomma exponering för allergiframkallande kemiska produkter ska bestämmelserna i 37 b–g §§ tillämpas för de som sysselsätts:

1. med farliga kemiska produkter som, enligt förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP-förordningen), ska vara märkta med någon av följande faroangivelser, – H317 Kan orsaka allergisk hudreaktion, – H334 Kan orsaka allergi- eller astmasymtom eller andningssvårigheter vid inandning,
2. med lim eller andra kemiska produkter som innehåller etyl-2-cyanoakrylat eller metyl-2-cyanoakrylat eller
3. med arbete som innebär termisk nedbrytning av material som frisätter isocyanater eller processer som frisätter formaldehyd.

37 a § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

37 § När resultatet av undersökningen och riskbedömningen dokumenteras enligt 10 §, för arbeten som avses i 37 a §, ska följande uppgifter anges med särskild tydlighet.

1. Inom vilka platser och utrymmen som de farliga kemiska produkterna hanteras och var isocyanater eller formaldehyd kan frisättas.
2. Vilka skyddsåtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att exponeringen är så låg som är praktiskt möjligt.
3. I vilka situationer personlig skyddsutrustning krävs och vilken skyddsutrustning som ska användas.
4. Hur funktionen hos arbetsutrustning och ventilation ska kontrolleras och underhållas för att förebygga att allergiframkallande ämnen orsakar ohälsa.

37 b § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

38 § Skyltar som anger att öppen hantering av sådana farliga kemiska produkter som avses i 37 a § pågår, ska sättas upp i anslutning till arbetsplatsen. De ska anslås på dörrar till lokalen eller utrymmet för att upplysa andra arbetstagare än de som hanterar de kemiska produkterna. Om riskbedömningen visat att arbetet inte innebär någon risk för exponering av andra arbetstagare kan skylten utelämnas.

37 c § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker



39 § Arbetsgivaren ska se till att de som leder eller sysselsätts med arbete som avses i 37 a § har kunskap om hur arbetet ska ske på ett säkert sätt. Arbetsledare och arbetstagare ska åtminstone ha fått information om riskerna vid hanteringen och de åtgärder som ska vidtas enligt riskbedömningen i 37 b §.

37 d § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

40 § Utbildning krävs för att leda eller aktivt sysselsättas i ett arbete som kan innebära exponering för farliga kemiska produkter som innehåller:

1. diisocyanater,
2. epoxiplastkomponenter,
3. organiska syraanhydrider,
4. formaldehydhartser,
5. metakrylater som ska vara märkta med H317 eller H334 eller
6. akrylater som ska vara märkta med H317 eller H334 samt vid arbete som innebär termisk nedbrytning som frisätter isocyanater eller processer som frisätter formaldehyd. Utbildning krävs även för arbete med kemiska produkter som innehåller etyl-2-cyanoakrylat eller metyl-2-cyanoakrylat om arbetet sammanlagt pågår mer än 30 minuter per vecka. Utbildningen ska minst innehålla information om de risker som arbetet innebär och vilka skyddsåtgärder som kan behöva vidtas för att arbetet ska kunna utföras på ett säkert sätt. Utbildningen för de som leder eller aktivt sysselsätts i arbete enligt första och andra stycket ska kunna styrkas genom ett högst fem år gammalt utbildningsintyg. Utbildningsintyget ska beskriva de moment som ingått i utbildningen. Den arbetsgivare som låter någon utan utbildningsintyg leda eller utföra arbete i strid med fjärde stycket ska betala sanktionsavgift om 10 000 kr för varje sådan person, se 52 § (träder i kraft den 1 juni 2017).

37 e§ AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

41 § Arbetsgivaren ska erbjuda läkarundersökning, enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om medicinska kontroller i arbetslivet, för arbetstagare som sysselsätts eller kommer att sysselsättas i arbete med farliga kemiska produkter som innehåller:

1. epoxiplastkomponenter,
2. formaldehydhartser,
3. metakrylater som ska vara märkta med H317 eller H334 eller
4. akrylater som ska vara märkta med H317 eller H334.

37 f § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker



42 § Arbetsgivare ska se till att periodisk läkarundersökning med tjänstbarhetsbedömning, enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om medicinska kontroller i arbetslivet, genomförs av de arbetstagare som sysselsätts eller kommer att sysselsättas i något av följande arbeten:

1. Arbete med kemiska produkter som innehåller diisocyanater eller organiska syraanhydrider som ska vara märkta med H334.
2. Arbete med kemiska produkter som innehåller etyl-2-cyanoakrylat eller metyl-2-cyanoakrylat om arbetet sammanlagt pågår mer än 30 minuter per vecka.
3. Arbete som kan medföra exponering för isocyanater som bildas vid termisk nedbrytning. Bestämmelser om sanktionsavgifter för den som sysselsätter arbetstagare som inte bedömts som tjänstbara finns i 6 § Arbetsmiljöverkets föreskrifter om medicinska kontroller i arbetslivet.

37 g § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Särskilda krav för cancerframkallande, mutagena och reproduktionsstörande kemiska produkter och viss verksamhet

43 § Bestämmelserna i 39-44 §§ ska tillämpas vid hantering av kemiska produkter som uppfyller kriterierna i förordning (EG) nr 1272/2008 (CLP-förordningen) för att märkas med följande faroangivelser. – H350: Kan orsaka cancer. – H340: Kan orsaka genetiska defekter. – H360: Kan skada fertiliteten eller det ofödda barnet. Oavsett om kriterierna i första stycket är uppfyllda ska bestämmelserna i 40, 41 och 44 §§ tillämpas för verksamheter som innebär

1. framställning av auramin,
2. arbete som innebär exponering för polycykliska aromatiska kolväten som finns i sot, tjära eller beck av stenkol,
3. arbete som innebär exponering för damm, rökgaser eller stänk som uppstår vid avbränning och elektroraffinering av kopparnickelskärsten,
4. processer där stark syra ingår vid framställningen av isopropylalkohol samt
5. arbete som innebär exponering för trädamn från lövträd.

38 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Utredning om möjlighet att ersätta produkt

44 § En kemisk produkt enligt 38 § första stycket får endast hanteras om det finns en dokumenterad utredning som visar att det inte är tekniskt möjligt att ersätta produkten genom att använda andra kemiska produkter som utgör en mindre risk för ohälsa och olycksfall. Kravet gäller inte kemiska produkter som används för motordrift eller uppvärmning eller förvaras för sådan användning.

39 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker



Dokumentation av riskbedömningen

45 § När resultatet av undersökningen och riskbedömningen för hanteringen av sådana kemiska produkter och för sådan verksamhet som avses i 38 § dokumenteras enligt 10 § ska följande uppgifter anges med särskild tydlighet. 1. Inom vilka platser och utrymmen de cancerframkallande, mutagena eller reproduktionsstörande ämnena kan förekomma och vilka åtgärder som ska vidtas så att endast personer som behövs för arbetet vistas där. 2. Vilka skyddsåtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att exponeringen är minimal. 3. I vilka situationer personlig skyddsutrustning krävs. 4. Hur hantering av och funktionen hos utrustning, processer eller ventilation ska övervakas så att man tidigt kan upptäcka avvikelser som kan innebära ökad risk.

40 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Register

46 § Arbetsgivaren ska föra ett register över arbetstagare som utsatts för exponering som kan innebära risk för ohälsa i arbete med kemiska produkter som ska vara märkta med faroangivelse H350 eller H340 eller vid verksamheter enligt 38 § andra stycket. Registret ska innehålla uppgifter om 1. arbetstagarens namn, 2. arbetsuppgifter, 3. vilken kemisk riskkälla som arbetstagaren utsatts för samt 4. uppmätt eller uppskattad grad av exponering.

41 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Minskning av exponering

47 § Kemiska produkter enligt 38 § första stycket ska hanteras i ett slutet system om det är tekniskt möjligt.

42 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

48 § Där kemiska produkter enligt 38 § första stycket hanteras utan att systemet är helt slutet ska följande åtgärder alltid vidtas vid sidan av de andra åtgärder som väljs som en del av bedömningen enligt 8 §.

1. Utrustning och metoder ska väljas och utformas så att minsta möjliga mängd luftföroreningar bildas, och så att sprut eller stänk undviks.
2. Förorenad luft ska omhändertas genom processventilation vid den plats där luftföroreningen uppkommer.
3. Skyddskläder och skyddshandskar ska användas om det finns risk för kontakt med den kemiska produkten. De ska bytas vid övergång till annat arbete.



4. Spill ska samlas upp så snabbt och säkert som möjligt.
5. Ytor som kan ha förorenats ska rengöras dagligen och när en arbetsuppgift slutförts.
6. Den kemiska produkten och avfallet från hanteringen ska förvaras och transporteras i stötsäkra, förslutna och tydligt märkta behållare.

43 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

49 § För den hantering och verksamhet som regleras i 38 § ska de hanterings- och skyddsinstruktioner som avses i 11 § vara skriftliga.

44 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

50 § Ett kemiskt ämne som tillhör grupp A i bilaga 1 eller en kemisk produkt som innehåller en tillsats av ett sådant ämne får inte hanteras, med undantag för de situationer som anges i 46 och 48 §§ i dessa föreskrifter. Detsamma gäller kemiska produkter som innehåller ett sådant ämne som förorening i en halt av 0,1 viktprocent eller mer. För erionit gäller dock halten 1 viktprocent eller mer.

Den arbetsgivare som hanterar ett eller flera kemiska ämnen eller produkter i strid med kraven i första stycket ska betala en sanktionsavgift, se 52 §. Detsamma gäller den som driver verksamhet enligt 3 kap. 5 § arbetsmiljölagen. Lägsta avgiften är 40 000 kronor och högsta avgiften är 400 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 400 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande: Avgift 40 000 kronor + (antal sysselsatta - 1) x 721 kronor. Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

45 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

51 § Ett kemiskt ämne eller produkt som avses i 45 § får hanteras efter tillstånd av Arbetsmiljöverket

1. vid forskning om ett cancerframkallande ämnes effekter,
2. vid utveckling av analysmetoder för ett ämne som tillhör grupp A samt
3. i annan verksamhet där det finns särskilda skäl att hantera ett sådant ämne.

46 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

52 § Ett kemiskt ämne som tillhör grupp B i bilaga 1 eller en kemisk produkt som innehåller ett sådant ämne i en halt av 1 viktprocent eller mer får inte hanteras utan tillstånd av Arbetsmiljöverket, med undantag för de situationer som anges i 48 § i dessa föreskrifter.



Den arbetsgivare som hanterar ett eller flera kemiska ämnen eller produkter i strid med kraven i första stycket ska betala en sanktionsavgift, se 52 §. Detsamma gäller den som driver verksamhet enligt 3 kap. 5 § arbetsmiljölagen. Lägsta avgiften är 15 000 kronor och högsta avgiften är 150 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 150 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande: Avgift = 15 000 kronor + (antal sysselsatta -1) x 271 kronor. Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal. Överträdelse av både 45 och 47 §§ medför sanktionsavgift endast enligt 45

47 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

53 § Tillstånd enligt 46 och 47 §§ behövs inte vid lagerhållning för försäljning eller transport av obrutna originalförpackningar.

48 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

54 § I ansökan om tillstånd enligt 46 och 47 §§ ska följande anges.

1. Vilket kemiskt ämne eller produkt som ska hanteras.
2. Beskrivning av arbetsmetoden som används.
3. Syftet med hanteringen.
4. Tidsperioden för vilken tillstånd söks.
5. Den största mängd som ska förvaras respektive användas under en och samma dag.
6. Årsförbrukning.
7. Det antal personer som berörs.
8. Skälen till att ämnet eller produkten inte kan ersättas av en mindre farlig riskkälla. Till ansökan ska bifogas dokumentation av riskbedömningens resultat och beslut om åtgärder enligt 10, 37 b och 40 §§ samt hanterings- och skyddsinstruktioner som upprättats för arbetet enligt 44 §. Finns ett skyddsombud ska ett yttrande från denne bifogas ansökan.

49 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Exponeringsmätningar

55 § När nedan uppräknade ämnen, eller material som innehåller ämnena, hanteras så att exponering via inandning kan förekomma ska riskbedömningen alltid innefatta mätningar av ämnena i andningszonen. 1. Bly och oorganiska blyföreningar.

2. Etylenoxid.

3. Kadmium och oorganiska kadmiumföreningar.

4. Styren, vinyltoluen eller andra reaktiva monomerer vid esterplastframställning. Mätning enligt första stycket behöver inte utföras om det



är ett arbete som utförs kortare tid än två månader per år. Mätning behöver heller inte göras om man kan visa att det är uppenbart onödigt på grund av att mängden är försumbar, exponeringstiden kort eller hanteringen är ordnad så att halten i luften är försumbar. Mätning ska utföras

- inom tre månader efter det att hanteringen påbörjats,
- om hanteringen ändrats så att tidigare mätning inte är rättvisande samt
- efter ett år. Därefter ska mätning göras med nedanstående tidsintervall. Tidsintervallen får överskridas med högst två månader. Mätningen ska dokumenteras i en mätrapport enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om hygieniska gränsvärden.

50 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

56 § Senast tre månader efter det att en mätning enligt 50 § har utförts ska en kopia av mätrapporten skickas till Arbetsmiljöverket.

51 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

57 § Halten av luftföroreningar ska kontrolleras genom en bedömning av exponeringen enligt 9 § i föreskrifterna om kemiska arbetsmiljörisker och vid behov genom mätning av exponeringen enligt 6-9 i 2015:7 om hygieniska gränsvärden

5 § AFS 2015:7 Hygieniska gränsvärden

58 § Mätningar ska planeras i samverkan mellan arbetsgivare och berörda arbetstagare samt skyddsombud om sådant finns.

7 § AFS 2015:7 Hygieniska gränsvärden

Ska denna finnas kvar här eller i 3.3 HGV?

Asbest

59 § Syftet med dessa föreskrifter är att förebygga ohälsa när det finns risk för exponering för asbesthaltigt damm i arbetet.

1 § AFS 2006:1 Asbest

Kan tas bort, täcks av generellt syfte i "Portalen"

60 § Dessa föreskrifter gäller varje verksamhet som medför risk för exponering för asbesthaltigt damm i arbetet.



2 § AFS 2006:1 Asbest
Ska flyttas till "Portalen"

61 § Bestämmelserna i 10–12 §§, 26 och 33 §§ gäller inte när asbesthaltigt bergmaterial hanteras i samband med att materialet bryts.

3 § AFS 2006:1 Asbest
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

62 § Vid transport av asbesthaltigt avfall till plats för slutligt omhändertagande gäller endast bestämmelserna i 20–23 och 25–26 §§.

4 § AFS 2006:1 Asbest
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

63 § Vid arbete på plats för slutligt omhändertagande av asbesthaltigt avfall gäller endast bestämmelserna i 20–23, 25–26 och 49 §§.

5 § AFS 2006:1 Asbest
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

64 § Vid hantering av material där asbest ingår med en halt av högst 1 viktprocent gäller endast bestämmelserna i 8, 20–23, 27 och 28 §§.

6 § AFS 2006:1 Asbest
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

65 § Med arbetsgivare jämställs vid tillämpning av 10–12, 14–16, 33, 36 och 37 §§ i dessa föreskrifter den som ensam eller gemensamt med familjemedlem driver yrkesmässig verksamhet utan anställd samt de som för gemensam räkning driver sådan verksamhet.

Med arbetstagare jämställs i dessa föreskrifter den som hyrts in för att utföra arbete i verksamheten.

7 § AFS 2006:1 Asbest
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

66 § I dessa föreskrifter används följande beteckningar med nedan angiven betydelse.



Asbest	Samlingsnamn för krysotil (vit asbest), krokidolit (blå asbest) och amosit (brun asbest) samt de fibrösa formerna av silikatmineralen antofyllit, tremolit och aktinolit.
Asbesthaltigt damm	Damm som innehåller luftburna eller på ytor avsatta asbestfibrer.
Hantering	Arbete med asbest eller asbesthaltigt material som medför eller kan medföra exponering för asbesthaltigt damm.
Bearbetning och behandling	Hantering som innebär ingrepp i asbest eller asbesthaltigt material i samband med underhåll eller reparation av byggnad eller teknisk anordning.
Rivning	Demontering av byggnad, byggnadsdel, teknisk anordning eller del av sådan anordning som innehåller asbest eller asbesthaltigt material.

8 § AFS 2006:1 Asbest

Tillstånd

67 § Tillstånd enligt 10 §, 11 § första stycket eller 12 § första stycket meddelas antingen för viss tid eller för visst arbete. Tillstånd kan förenas med villkor. Ett tillstånd får inte överlåtas. Vid beslut om tillstånd skall beaktas om sökanden tidigare brutit mot bestämmelser i dessa föreskrifter

9 § AFS 2006:1 Asbest

Forskning, utveckling och analys

68 § Asbest eller asbesthaltigt material får hanteras för forsknings- och utvecklingsändamål samt vid analys endast efter tillstånd av Arbetsmiljöverket. Den arbetsgivare som bryter mot något eller några av kraven i första stycket ska betala en sanktionsavgift, se 51 §. Lägsta avgiften är 15 000 kronor och högsta avgiften är 150 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 150 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande: Avgift = 15 000 kronor + (antalet sysselsatta - x 271 kronor. Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

10 § AFS 2006:1 Asbest

Bearbetning och behandling

69 § Asbest och asbesthaltigt material som redan har installerats eller tagits i bruk får hanteras vid bearbetning och behandling endast efter tillstånd av Arbetsmiljöverket. Tillstånd enligt första stycket behövs inte för att borra hål vid



maximalt tre tillfällen per arbetsgivare och kalenderår om den totala arbetsmängden för arbetet är mindre än en persontimme per tillfälle, om utsugsanordning används och om anordningen är placerad i direkt anslutning till håltagningen. Den arbetsgivare som i en eller flera situationer av bearbetning och behandling bryter mot kraven i denna bestämmelse ska betala en sanktionsavgift, se 51 §. Lägsta avgiften är 15 000 kronor och högsta avgiften är 150 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 150 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande: Avgift = 15 000 kronor + (antalet sysselsatta - 1) x 271 kronor. Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

11 § AFS 2006:1 Asbest

Rivning

70 § Material som innehåller mer än 1 viktprocent asbest får hanteras vid rivning av byggnad, byggnadsdel, teknisk anordning eller del av sådan anordning endast efter tillstånd av Arbetsmiljöverket. Tillstånd enligt först stycket behövs inte för demontering av asbesthaltiga bromsbelägg och andra friktionselement eller för demontering av formgjutna asbesthaltiga packningar som kan demonteras hela. Den arbetsgivare som i en eller flera situationer av rivning bryter mot kraven i denna bestämmelse ska betala en sanktionsavgift, se 51 §.

12 § AFS 2006:1 Asbest

71 § Arbetsmiljöverket kan ompröva ett beslut om tillstånd enligt 10 §, 11 § första stycket och 12 § första stycket om det behövs av säkerhetsskäl eller om tillståndsinnehavaren bryter mot bestämmelser i 17 eller 18 §§.

13 § AFS 2006:1 Asbest

Ansökan om tillstånd Forskning, utveckling och analys

72 § Ansökan om tillstånd enligt 10 § ska lämnas in till Arbetsmiljöverket av den arbetsgivare vars arbetstagare ska utföra arbetet.

Ansökan ska innehålla uppgifter om

1. adressen till den plats där arbetet ska utföras,
2. ändamålet med hanteringen,
3. vilken typ av asbest eller asbesthaltigt material som ska hanteras,
4. den beräknade mängden asbest eller asbesthaltigt material som ska hanteras,
5. den tidsperiod ansökan avser, samt
6. den beräknade mängden asbesthaltigt avfall, vem som ska transportera bort avfallet och var avfallet ska slutligt omhändertas.

Till ansökan ska bifogas



1. hanterings- och skyddsinstruktioner för arbetet,
 2. intyg om asbestutbildning för dem som ska leda och för dem som ska delta i arbetet, samt
 3. yttrande över ansökan från arbetstagarnas skyddsombud eller, om sådant skyddsombud inte finns, yttrande från regionalt skyddsombud.
- Den som ensam eller gemensamt med familjemedlem driver yrkesmässig verksamhet utan anställd behöver inte bifoga sådant yttrande som avses i tredje stycket punkt 3. Detsamma gäller de som för gemensam räkning driver sådan verksamhet.

14 § AFS 2006:1 Asbest

Bearbetning och behandling

73 § Ansökan om tillstånd enligt 11 § första stycket ska lämnas intill Arbetsmiljöverket av den arbetsgivare vars arbetstagare ska utföra arbetet.

Ansökan ska innehålla uppgifter om

1. adressen till den plats där arbetet ska utföras,
2. arbetsmetoden,
3. arbetets omfattning,
4. vilken typ av asbesthaltigt material som ska hanteras,
5. datum för arbetets början och slut, samt
6. den beräknade mängden asbesthaltigt avfall, vem som ska transportera bort avfallet och var avfallet ska slutligt omhändertas.

Till ansökan ska bifogas

1. hanterings- och skyddsinstruktioner för arbetet,
2. intyg om asbestutbildning för dem som ska leda och för dem som ska delta i arbetet, samt
3. yttrande över ansökan från arbetstagarnas skyddsombud eller, om sådant skyddsombud inte finns, yttrande från regionalt skyddsombud.

Den som ensam eller gemensamt med familjemedlem driver yrkesmässig verksamhet utan anställd behöver inte bifoga sådant yttrande som avses i tredje stycket punkt 3. Detsamma gäller de som för gemensam räkning driver sådan verksamhet.

15 § AFS 2006:1 Asbest

Rivning

74 § Ansökan om tillstånd enligt 12 § första stycket ska lämnas in till Arbetsmiljöverket av den arbetsgivare vars arbetstagare ska utföra rivning.

Ansökan ska innehålla uppgifter om

1. allmänna hanterings- och skyddsinstruktioner som anger hur rivningsarbete ska utföras för att förhindra ohälsa,



2. intyg om asbestutbildning för dem som ska leda och för dem som ska delta i rivningsarbetet,
3. intyg om sådana medicinska kontroller som avses i 49 § (tjänstbarhetsintyg) för dem som ska delta i rivningsarbetet, samt
4. yttrande över ansökan från regionalt skyddsombud eller, om sådant skyddsombud inte finns, yttrande från annat skyddsombud som företräder de arbetstagare som ska delta i rivningsarbetet.

Den som ensam eller gemensamt med familjemedlem driver yrkesmässig verksamhet utan anställd behöver inte bifoga sådana handlingar som avses i andra stycket punkterna 3 och 4. Detsamma gäller de som för gemensam räkning driver sådan verksamhet. (AFS 2014:27)

16 § AFS 2006:1 Asbest

Anmälan om rivning

75 § Den som har erhållit tillstånd enligt 12 § första stycket får börja ett rivningsarbete först när de uppgifter som anges under punkterna 1-5 skriftligen har lämnats in till Arbetsmiljöverket. Uppgifterna ska ha kommit in till Arbetsmiljöverket senast två arbetsdagar innan rivningen ska påbörjas, om inte Arbetsmiljöverket har medgivit något annat.

Anmälan ska innehålla uppgifter om

1. adressen till rivningsobjektet,
2. namn och adress till den som har beställt arbetet,
3. datum för rivningens början och slut,
4. rivningsarbetets art, omfattning och typ av asbesthaltigt material, samt
5. den beräknade mängden asbesthaltigt avfall, vem som ska transportera bort avfallet och var avfallet ska slutligt omhändertas.

17 § AFS 2006:1 Asbest

Handlingar på arbetsplatsen vid rivning

76 § På en arbetsplats där rivning som anges i 12 § första stycket utförs skall handlingar finnas om

1. Arbetsmiljöverkets tillståndsbeslut,
2. hanterings- och skyddsinstruktioner anpassade till det aktuella rivningsarbetet,
3. bevis om asbestutbildning för dem som leder och för dem som deltar i rivningsarbetet,
4. intyg om sådana medicinska kontroller som avses i 49 § (tjänstbarhetsintyg) för dem som deltar i rivningsarbetet samt
5. uppgifterna i anmälan enligt 17 § andra stycket.



Den som ensam eller gemensamt med familjemedlem driver yrkesmässig verksamhet utan anställd och de som för gemensam räkning driver sådan verksamhet behöver inte följa vad som anges om tjänstbarhetsintyg enligt första stycket punkt 4.

På en plats där arbete som avses i 12 § andra stycket utförs skall handlingar finnas om

1. hanterings- och skyddsinstruktioner anpassade till det aktuella arbetet, och
2. bevis om asbestutbildning för dem som leder och för dem som deltar i arbetet.

18 § AFS 2006:1 Asbest

Allmänna åtgärder vid arbete med asbest eller asbesthaltigt material

Handlingar på arbetsplatsen vid rivning

77 § Den som leder och den som utför arbete med asbest eller asbesthaltigt material skall ha genomgått sådan utbildning om asbest som minst omfattar avsnitt om asbestens egenskaper, hälsoeffekter, förekomst, skyddsåtgärder, nödfallsåtgärder, handhavande av personlig skyddsutrustning, arbetsmetoder, kontrollåtgärder, avfallshantering, saneringsåtgärder samt bestämmelser om medicinska kontroller. Arbetsgivaren skall se till att arbetstagarna har genomgått utbildningen samt att arbetstagarnas kunskaper uppdateras när det behövs. Bestämmelserna i första och andra stycket gäller inte den som skall leda och inte heller den som skall utföra rivning av byggnad, byggnadsdel, teknisk anordning eller del av sådan anordning som innehåller asbest eller asbesthaltigt material. Därvid gäller i stället bestämmelserna om utbildning i 36 §.

19 § AFS 2006:1 Asbest

Undersökning och riskbedömning

78 § Innan ett arbete som medför eller kan medföra exponering för asbesthaltigt damm påbörjas, skall alla åtgärder vidtas som behövs för att identifiera de material som kan tänkas innehålla asbest.

20 § AFS 2006:1 Asbest

79 § Arbete i verksamhet som omfattas av dessa föreskrifter skall föregås av en bedömning av risken för exponering för asbesthaltigt damm.

21 § AFS 2006:1 Asbest



Hanterings- och skyddsinstruktioner

80 § Vid arbete som medför eller kan medföra exponering för asbesthaltigt damm skall finnas skriftliga hanterings- och skyddsinstruktioner som leder till att arbetet kan utföras på ett säkert sätt. De skriftliga hanterings- och skyddsinstruktionerna skall finnas tillgängliga på arbetsplatsen.

22 § AFS 2006:1 Asbest

Förebyggande av dammspridning

81 § Allt arbete med asbest och asbesthaltigt material skall planeras, ordnas och utföras så att exponeringen för asbesthaltigt damm blir så låg som möjligt. Antalet personer som kan komma att exponeras för sådant damm skall begränsas till så få personer som möjligt. Vid planeringen av arbetet skall hänsyn tas till risken för en oförutsedd exponering för asbesthaltigt damm.

23 § AFS 2006:1 Asbest

82 § Vid sådan hantering som anges i 10–11 §§ skall platsen där verksamheten bedrivs vara klart avgränsad och tydligt märkt med texten "Asbestarbete – Tillträde förbjudet för obehöriga".

24 § AFS 2006:1 Asbest

83 § Hytt på maskin eller fordon som används i dammande arbete där asbest eller asbesthaltigt material förekommer skall ha särskild tillförsel av luft som är så fri från luftföroreningar som möjligt.

25 § AFS 2006:1 Asbest

84 § Asbesthaltigt material, asbesthaltigt avfall samt emballage som innehållit asbest eller asbesthaltigt material skall genast tas tillvara och förvaras i sluten behållare eller på annat betryggande sätt fram till slutligt omhändertagande.

26 § AFS 2006:1 Asbest

85 § Frånluft från dammsugare eller punktutsug får endast återföras om luften renas så att minst 99,95 % av det respirabla asbestdammet avskiljs. Motsvarande krav på rening gäller frånluft från fläktaggregat som används för att åstadkomma undertryck i sådan inneslutning som avses i 41 §.

27? § AFS 2006:1 Asbest



Exponeringskontroller

86 § Arbetstagarnas exponering för asbesthaltigt damm skall kontrolleras regelbundet om riskbedömningen enligt bestämmelserna i 21 § visar att det behövs. Är exponeringen inte godtagbar med hänsyn till det hygieniska gränsvärdet för asbest enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om hygieniska gränsvärden och åtgärder mot luftföroreningar, skall erforderliga åtgärder omedelbart vidtas för att sänka exponeringen till godtagbar nivå. Arbetet får inte fortsätta innan åtgärderna har vidtagits. Därefter skall ny kontroll av exponeringen utföras så snart det är praktiskt möjligt, dock senast innan arbetet slutförs.

28 § AFS 2006:1 Asbest

Personlig skyddsutrustning och hygien

87 § Vid sådan hantering som anges i 11 och 12 §§ skall de som deltar i arbetet använda heltäckande och tätslutande skyddskläder med huvudbonad. De skall även använda andningsskydd som är anpassat till exponeringsförhållandena och användaren.

29 § AFS 2006:1 Asbest

88 § Skyddskläder skall vara av dammfrånstötande material och utan fickor, slag eller liknande. Skyddskläder och personlig skyddsutrustning skall hållas åtskilda från andra arbetskläder och privata kläder. Asbestförorenade skyddskläder får inte tvättas tillsammans med andra kläder.

30 § AFS 2006:1 Asbest

89 § Lokaler och utrustning som används vid arbete med asbest eller asbesthaltigt material skall hållas väl rengjorda

31 § AFS 2006:1 Asbest

90 § Rökning är förbjuden innanför avgränsat område där asbest eller asbesthaltigt material hanteras

32 § AFS 2006:1 Asbest

91 § Förpackningar och behållare som innehåller asbesthaltigt avfall, asbestförorenat material eller asbestförorenad personlig skyddsutrustning ska vara märkta med en varningstext som innehåller ordet "asbest". Den arbetsgivare som inte har märkt en eller flera förpackningar eller behållare enligt



kraven i första stycket ska betala en sanktionsavgift, se 51 §. Lägsta avgiften är 15 000 kronor och högsta avgiften är 150 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 150 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande: Avgift = 15 000 kronor + (antalet sysselsatta - 1) x 271 kronor. Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

33 § AFS 2006:1 Asbest

92 § Om asbesthaltigt material kapslas in för att förebygga spridning av asbesthaltigt damm skall inkapslingen vara märkt med följande text: "Inkapslad asbest". Särskilda åtgärder vid arbete med asbest eller asbesthaltigt material i samband med rivning

34 § AFS 2006:1 Asbest

93 § Vid rivning av byggnad, byggnadsdel, teknisk anordning eller del av sådan anordning som innehåller material där asbest ingår med en halt av mer än 1 viktprocent gäller utöver övriga bestämmelser i dessa föreskrifter dessutom särskilda åtgärder enligt bestämmelserna i 36–48 §§.

35 § AFS 2006:1 Asbest

Utbildning och kunskaper vid rivning

94 § Den som leder och den som utför arbete med rivning av byggnad, byggnadsdel, teknisk anordning eller del av sådan anordning som innehåller asbest eller asbesthaltigt material ska ha genomgått sådan särskild utbildning om asbest som minst innehåller avsnitt om asbestens egenskaper, hälsoeffekter, förekomst, skyddsåtgärder, nödfallsåtgärder, handhavande av personlig skyddsutrustning, arbetsmetoder, kontrollåtgärder, avfallshantering, saneringsåtgärder, bestämmelser om medicinska kontroller samt rivningsteknik med praktiska tillämpningsövningar. De personer som avses i första stycket ska därefter minst vart femte år genomgå en kompletterande utbildning om asbest bestående av kunskapsrepetition och aktualisering av kunskapsläget. Utbildningen enligt första stycket uppfyller även utbildningskravet för sådan hantering som anges i 11 §. Arbetsgivaren ska se till att de personer som avses i första eller andra stycket har genomgått föreskrivna utbildningar och ska kunna uppvisa giltiga utbildningsbevis för dessa personer. Den arbetsgivare som sysselsätter personer som avses i första eller andra stycket och som inte kan uppvisa giltiga utbildningsbevis ska betala sanktionsavgift om 50 000 kronor för varje sådan person, se 51 §.



36 § AFS 2006:1 Asbest

Undersökning vid rivning

95 § När det finns minsta tveksamhet om en byggnad eller en teknisk anordning innehåller asbest eller asbesthaltigt material skall arbetsgivaren begära ett klarläggande därom från byggnadens eller den tekniska anordningens ägare.

37 § AFS 2006:1 Asbest

Hanterings- och skyddsinstruktioner vid rivning

96 § De allmänna hanterings- och skyddsinstruktioner som har lämnats in till Arbetsmiljöverket enligt bestämmelserna i 16 § skall varje gång anpassas till det aktuella rivningsarbetet innan detta påbörjas.

38 § AFS 2006:1 Asbest

Förebyggande av dammspridning vid rivning

97 § De delar av en byggnad eller teknisk anordning som innehåller asbest eller asbesthaltigt material skall, så långt det är möjligt med hänsyn till risken för exponering för asbesthaltigt damm, avlägsnas innan rivning av de övriga delarna påbörjas.

39 § AFS 2006:1 Asbest

98 § En arbetsplats där rivning av asbest eller asbesthaltigt material utförs skall vara avgränsad och tydligt markerad med texten: "Varning - Rivning - Asbest - Tillträde förbjudet för obehöriga".

40 § AFS 2006:1 Asbest

99 § Vid rivningsarbete inomhus skall platsen för rivningen vara innesluten. Inneslutningen skall ha undertryck så att spridning av asbesthaltigt damm till angränsande lokaler eller andra utrymmen förhindras. Undertrycket skall kunna kontrolleras. Tillträde till och utträde från det inneslutna området skall endast kunna ske genom luftsluss. Bestämmelserna i första stycket avseende kravet på luftsluss gäller inte när spridning av asbesthaltigt damm förhindras genom en arbetsmetod som innebär att rivningen utförs från inneslutningens utsida.

41 § AFS 2006:1 Asbest



100 § Handhållna och mobila maskiner som används vid rivningsarbete skall vara kopplade till anordning som är avsedd för utsugning av asbesthaltigt damm.

42 § AFS 2006:1 Asbest

Ensamarbete vid rivning

101 § Vid ensamarbete innanför sådan inneslutning med luftsluss som avses i 41 § första stycket skall den ensamarbetandes behov av olycksfallsberedskap särskilt uppmärksammas.

43 § AFS 2006:1 Asbest

Personlig skyddsutrustning och hygien vid rivning

102 § Vid rivningsarbete innanför sådan inneslutning med luftsluss som avses i 41 § första stycket skall andningsskydd som består av tryckluftsapparat med säkerhetstryck eller annan likvärdig utrustning användas. Kravet på sådant andningsskydd som anges i första stycket gäller inte om arbetsmetoden innebär att rivningen utförs från inneslutningens utsida.

44 § AFS 2006:1 Asbest

103 § Varje gång ett inneslutet rivningsområde behöver lämnas skall skyddskläderna dammsugas och tas av i ett särskilt utrymme i sådan luftsluss som avses i 41 § första stycket innan andningsskyddet tas av. Andra arbetskläder och privata kläder får inte tas in i detta utrymme.

45 § AFS 2006:1 Asbest

104 § Andningsskyddens funktion skall kontrolleras före varje användning. All skyddsutrustning skall rengöras noga efter varje användning.

46 § AFS 2006:1 Asbest

105 § Anordning för handtvätt skall finnas i sådan luftsluss som avses i 41 § första stycket. Dusch med varmt och kallt vatten samt toalett skall finnas lätt tillgängliga intill arbetsplatsen. De som deltar i arbetet skall ha möjlighet att tvätta sig före måltid och duscha efter avslutat arbete. Det skall finnas tillgång till områden på eller intill arbetsplatsen där det går att äta och dricka utan risk för exponering för asbesthaltigt damm.

47 § AFS 2006:1 Asbest



106 § Efter avslutat rivningsarbete skall arbetsplatsen snarast rengöras från asbest eller asbesthaltigt material. Den inneslutning med undertryck och luftsluss som avses i 41 § första stycket får inte tas bort och annat arbete får inte påbörjas på platsen innan rengöringen är avslutad och en kontroll visar att det inte finns risk för exponering för asbesthaltigt damm. Asbesthaltigt damm som har avsatts på ytor skall i första hand dammsugas eller tvättas bort. Luftburet asbesthaltigt damm skall avlägsnas genom tillräckligt lång efterventilering.

48 § AFS 2006:1 Asbest

Medicinska kontroller

107 § Arbetsgivaren ska ordna med medicinska kontroller, enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om medicinska kontroller i arbetslivet, för de arbetstagare som sysselsätts eller kommer att sysselsättas i något av följande arbeten. 1. Arbete som kräver tillstånd enligt 10 § eller 11 §, när det anges i tillståndet. 2. Arbete som kräver tillstånd enligt 12 §. 3. Annat arbete än som avses under punkterna 1 och 2 och som kan medföra att arbetstagaren exponeras för asbesthaltigt damm mer än 50 timmar per kalenderår. Bestämmelser om sanktionsavgifter för den som sysselsätter arbetstagare som inte bedömts som tjänstbara finns i 6 § Arbetsmiljöverkets föreskrifter om medicinska kontroller i arbetslivet.

49 § AFS 2006:1 Asbest

Detta är tänkt att bli en upplysningsparagraf när Medicinska kontroller revideras

108 § Arbetsgivaren ska föra ett exponeringsregister enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om medicinska kontroller i arbetslivet över de arbetstagare som omfattas av bestämmelserna i 49 § första stycket.

50 § AFS 2006:1 Asbest

Risk för brand och explosion

109 § Vid planeringen av byggnads- eller anläggningsarbete skall alla faktorer som har betydelse för arbetsmiljön beaktas. Riskerna för ohälsa och olycksfall i arbetet skall bedömas så tidigt som möjligt. Risken för uppkomst och spridning av brand skall särskilt uppmärksammas. När platser för arbetets utförande väljs skall hänsyn tas till möjligheterna till tillträde samt till hur förbindelse- och tillträdesleder dit kan ordnas.

19 AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete

Finns nu i 3.1 Bygg



110 § Dessa föreskrifter gäller där någon i arbetet kan utsättas för fara orsakad av explosionsfarlig miljö i byggnader, lokaler, utrustningar eller andra tekniska anordningar och på arbetsplatser i övrigt där explosionsfarlig miljö kan förekomma.

Föreskrifterna gäller inte för

- sådan användning och avsiktlig tillverkning av brandfarliga gaser och vätskor, för vilken föreskrifter, som överför direktivet 99/92/EG för sådan användning och avsiktlig tillverkning, har meddelats med stöd av lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor,
- lokaler som används för medicinsk behandling av patienter,
- användning av anordningar för förbränning av gasformiga bränslen,
- hantering av explosiva varor enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor,
- hantering där explosionsrisken enbart beror på närvaron av kemiskt instabila ämnen,
- gas- och petroleumutvinningsindustrin och gruvverksamhet samt
- användning av land-, sjö- och lufttransportmedel. (AFS 2013:1)

Transportmedel som är avsedda att användas i explosionsfarlig miljö omfattas av dessa föreskrifter.

1 § AFS 2003:3 Arbeta i explosionsfarlig miljö

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

111 § I dessa föreskrifter används följande beteckningar med nedan angiven betydelse.

Explosiv atmosfär	Blandning av gas/gaser med annan gas, ånga, aerosol eller damm i vilken en hastig exoterm kemisk reaktion med eller utan påtaglig tryckvåg efter antändning sprider sig till hela eller större delen av den oförbrända blandningen.
Explosionsfarlig miljö	Ett område där explosiv atmosfär kan förekomma samt intilliggande områden i vilka arbetstagare kan utsättas för fara orsakad av den explosiva atmosfären.
Hantering	Tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering eller liknande.
Riskbedömning	Bedömning av hantering, ändring eller inträffad händelse i syfte att avgöra om riskreducerande åtgärder eller fördjupad riskanalys behöver utföras.
Zon 0,1, 2	Områden där explosiv atmosfär bestående av gas, ånga eller aerosol kan förekomma och klassats i zoner



Zon 20, 21, 22

efter hur ofta explosiv atmosfär uppstår och hur länge denna varar.

Områden där explosiv atmosfär bestående av brännbart damm kan förekomma och klassats i zoner efter hur ofta explosiv atmosfär uppstår och hur länge denna varar.

2 § AFS 2003:3 Arbete i explosionsfarlig miljö
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

112 § Utrustningar, installationer, skyddssystem, komponenter, anordningar, verktyg och material skall
- vara riskbedömda och lämpliga för den explosiva atmosfär de används i och
- underhållas så att avsett explosionskydd upprätthålls.

3 § AFS 2003:3 Arbete i explosionsfarlig miljö

113 § Byggnader, lokaler och arbetsplatser skall vara utformade så, att så långt det är möjligt inte någon person utsätts för risk att skadas om en explosiv atmosfär antänds.

4 § AFS 2003:3 Arbete i explosionsfarlig miljö

114 § Hantering med tillhörande instruktioner och rutiner skall vara riskbedömda och lämpliga för den explosiva atmosfär de är avsedda för.

5 § AFS 2003:3 Arbete i explosionsfarlig miljö
Kan strykas och täckas av riskbedömningskrav i 1.1

115 § Arbetsgivaren skall se till att den som vistas i explosionsfarlig miljö eller utför arbete som kan påverka explosionssäkerheten skall ha lämplig utbildning, kunskap om explosionsrisker och skyddsåtgärder samt färdigheter i säkert handhavande.

6 § AFS 2003:3 Arbete i explosionsfarlig miljö
Kan strykas och täckas av kunskapskrav i 1.1

116 § Riskbedömning ska vara dokumenterad. Riskbedömningen ska ha utförts av någon som har lämplig utbildning och kunskap för att göra riskbedömningar av explosiv atmosfär.

7 § AFS 2003:3 Arbete i explosionsfarlig miljö



Kan strykas och täckas av riskbedömningskrav i 1.1

117 § Förnyad riskbedömning och uppdatering av explosionsskyddsdocument enligt 16 §, skall göras - innan en ändring av utrustning, rutiner, recept, råvaror, organisation eller förhållanden i övrigt som kan påverka risken med explosiv atmosfär genomförs samt efter inträffad olycka eller tillbud.

8 § AFS 2003:3 Arbeta i explosionsfarlig miljö

Kan strykas och täckas av riskbedömningskrav i 1.1

118 § För att förebygga explosioner skall lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder vidtas, i nedan angiven ordning, för att

- förhindra att explosiv atmosfär bildas eller där verksamhetens art inte medger detta,
- undvika att explosiv atmosfär antänds och
- begränsa de skadliga effekterna om en explosiv atmosfär antänds så att risken för personskador minimeras.

Vid behov skall åtgärder vidtas för att förhindra att explosiv atmosfär som antänts sprids i byggnader eller processenheter via rör och ledningar eller på annat sätt.

9 § AFS 2003:3 Arbeta i explosionsfarlig miljö

119 § Ämnen som vid hanteringen kan förekomma i form av gas, ånga, aerosol eller damm skall betraktas som material som kan bilda explosiv atmosfär om inte en undersökning har visat att de inte kan orsaka en explosion

10 § AFS 2003:3 Arbeta i explosionsfarlig miljö

120 § Explosionsfarliga områden eller lokaler skall klassas i zoner efter hur ofta explosiv atmosfär uppstår och hur länge denna varar. Områden med sådana zoner skall märkas med skyltar (se bilaga 1). Klassning skall vara utförd enligt gällande europastandard eller på annat sätt som ger minst motsvarande skyddsnivå. Sådan klassning skall vara dokumenterad och utmärkt i särskilt dokument. Om den explosiva atmosfären avviker från normalt tryck, temperatur eller luftsammansättning skall detta särskilt anges.

Zon 0 och zon 20 Område där explosiv atmosfär förekommer ständigt, långvarigt eller ofta.

Zon 1 och zon 21 Område där explosiv atmosfär förväntas förekomma vid normal hantering.

Zon 2 och zon 22 Område där explosiv atmosfär inte förväntas förekomma vid normal hantering men, när den



ändå gör det, endast har kort varaktighet.

11 § AFS 2003:3 Arbete i explosionsfarlig miljö

121 § För tillfälliga arbetsplatser och underhåll av mobila tekniska anordningar behöver zonklassning enligt 11 § inte utföras och explosionsskyddsdocument enligt 16 § inte upprättas. Dessa arbeten skall dock förses med skriftliga skyddsinstruktioner och lämpliga avspärrningar om det efter en riskbedömning anses erforderligt.

12 § AFS 2003:3 Arbete i explosionsfarlig miljö

122 § Innan en arbetsplats med explosionsfarliga områden som klassificeras enligt 11 §, tas i bruk för första gången skall anläggningens explosionssäkerhet bekräftas av person med erforderlig utbildning och kunskap.

13 § AFS 2003:3 Arbete i explosionsfarlig miljö

123 § Innan arbete påbörjas i klassat område eller på säkerhetsutrustning skall arbetstillstånd utfärdas av en person med särskilt ansvar för denna uppgift. Ett arbetstillstånd skall innehålla de villkor och instruktioner som krävs för en säker hantering

14 § AFS 2003:3 Arbete i explosionsfarlig miljö

124 § För arbetsplatser där explosionsrisk föreligger ska arbetsgivaren innan arbete påbörjas upprätta ett explosionsskyddsdocument, baserat på riskbedömningen.

Explosionsskyddsdocumentet ska hållas aktuellt.

Explosionsskyddsdocumentet ska särskilt innehålla uppgifter om

- att explosionsriskerna har fastställts och bedömts enligt 13 §,
- förekommande explosionsrisker och till dessa hörande skyddsutrustningar och säkerhetsrutiner,

- de områden som har klassificerats och delats in i zoner enligt 11 §,

- rutiner för utfärdande av arbetstillstånd, säker avställning och

driftklarhetsverifiering,

- förekommande samordningsansvar,

- hur arbetsplatsen, arbetsutrustning, skyddssystem, personlig

skyddsutrustning, material, varningsanordningar, utrymningsvägar används och underhålls på säkert sätt,

- tryckavlastningszoner,

- rutiner för säkert omhändertagande av spill, läckage och brand.



På arbetsplats eller driftställe med samordningsansvar ska omfattningen av och ansvarig person för denna samordning framgå av explosionsskyddsdokumentet.

Den arbetsgivare som inte har upprättat ett explosionsskyddsdokument enligt första stycket ska betala en sanktionsavgift, se 19 §.

Lägsta avgiften är 5 000 kronor och högsta avgiften är 50 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 50 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande:

Avgift = 5 000 kronor + (antal sysselsatta - 1) x 90 kronor.

Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

16 § AFS 2003:3 Arbete i explosionsfarlig miljö

125 § Utrustning och skyddssystem som ska installeras i eller för områden där explosiv atmosfär kan uppstå, ska väljas enligt kategorierna i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2016:4) om utrustning för potentiellt explosiva atmosfärer. Följande utrustningskategorier ska användas inom respektive klassade områden. I zon 0 eller zon 20, kategori 1 utrustning, i zon 1 eller zon 21, kategori 1 eller 2 utrustning och i zon 2 eller zon 22, kategori 1, 2 eller 3 utrustning. (AFS 2016:7)

17 § AFS 2003:3 Arbete i explosionsfarlig miljö

126 § Vid beslut om åtgärder enligt 8 § sista stycket för att förebygga risk för brand och explosion ska typ av åtgärder övervägas i följande ordning.

1. Begränsning av hantering av kemiska riskkällor som kan medföra att antändbara halter i luften bildas.
2. Begränsning av antändningskällor som kan ge upphov till brand eller explosion.
3. Utformning av arbetslokaler och tekniska anordningar så att en brand eller explosion medför minsta möjliga risk för personskador.

33 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

127 § Lämplig utrustning för brandsläckning och livräddning ska finnas tillgänglig vid verksamheter där en kemisk riskkälla kan orsaka brand eller explosion. Detsamma gäller vid verksamhet där det förekommer en kemisk riskkälla som vid brand kan utveckla farlig mängd gas eller aerosol.

34 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

128 § Situationer som kan ge upphov till farliga kemiska reaktioner eller bildande av oönskade kemiska riskkällor ska undvikas.



Kemiska riskkällor som utgörs av kemiskt instabila ämnen ska hanteras så att situationer som ökar risken för okontrollerad sönderdelning eller polymerisation undviks.

35 § AFS 2011:19 Kemiska arbetsmiljörisker

Kvarts – stendamm

129 § Syftet med dessa föreskrifter är att förebygga ohälsa när det finns risk att arbetstagare utsätts för kvartshaltigt damm i arbetet.

1 § AFS 2015:2 Kvarts – stendamm i arbetsmiljön
Ersätts av generell syftesparagraf i "Portalen"

130 § Dessa föreskrifter gäller alla verksamheter där man, annat än vid enstaka tillfällen, hanterar material som innehåller mer än tre viktprocent kvarts med undantag för det som anges i andra stycket. Inom jordbruksverksamhet gäller föreskrifterna endast för arbete där man hanterar jord- och sandförorenade jordbruksprodukter inomhus.

2 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

131 § Arbetsgivaren ansvarar för att dessa föreskrifter följs. Med arbetsgivare likställs den som hyr in arbetskraft.

Den som driver verksamhet utan anställd ska följa dessa föreskrifter enligt 3 kap. 5 § andra stycket arbetsmiljölagen (1977:1160), men är inte skyldiga att uppfylla kraven i 9, 18, 21 och 26 §§.

3 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

132 § I föreskrifterna används följande ord och fraser med nedanstående betydelse.

Exponering:	Att utsättas för kvartshaltigt damm genom inandning.
Hantering:	Användning, bearbetning, brytning, omhändertagande, rivning och transport.
	I begreppet transport ingår även lastning och lossning.
Kristobalit:	Högtemperaturform av kvarts som bildas vid 1 470 °C.
Kvarts:	Kristallin kiseldioxid även i form av kristobalit liksom kiseldioxid med delvis ordnad kristallstruktur.



Kvartshaltigt damm:	Damm som uppkommer vid hantering av kvartshaltigt material.
Kvartshaltigt material:	Material som innehåller mer än tre viktprocent kvarts.
Respirabelt:	De inandningsbara luftburna dammpartiklarna kristobalitdamm av kristobalit som når längst ner i luftvägarna, ända till alveolerna i lungorna.
Respirabelt kvartsdamm:	De inandningsbara luftburna dammpartiklarna av kvarts som når längst ner i luftvägarna, ända till alveolerna i lungorna.
Referensmätningar:	En serie exponeringsmätningar av halten respirabelt kvartsdamm eller respirabelt kristobalitdamm utförda under en viss typ av arbete och under vissa dokumenterade förhållanden.

4 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

133 § I Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2001:1) om systematiskt arbetsmiljöarbete finns regler om att arbetsgivaren regelbundet ska undersöka arbetsförhållandena och bedöma vilka risker som kan förekomma i verksamheten. Där finns också regler om att arbetsgivaren ska vidta åtgärder för att förebygga ohälsa. I 6–25 §§ nedan specificeras hur arbetsgivaren ska göra för att uppfylla kraven i föreskrifterna om systematiskt arbetsmiljöarbete och minimera riskerna för exponering när det gäller hantering av kvartshaltigt material.

5 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

134 § Arbetsgivaren ska planera arbetet där kvartshaltigt damm kan uppkomma eller spridas, samt genomföra åtgärder så att exponeringen blir så låg som möjligt under hela arbetsprocessen. Exponeringen för respirabelt kvartsdamm eller respirabelt kristobalitdamm ska alltid vara under det hygieniska gränsvärdet. Antalet personer på arbetsstället som kan exponeras för kvartshaltigt damm ska begränsas så långt som möjligt.

6 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

Delar av kravet kan samordnas med krav i 1.1

135 § Arbetsgivaren ska undersöka arbetsförhållandena och bedöma risken för exponering för kvartshaltigt damm på arbetsstället innan ett arbete som innebär hantering av kvartshaltigt material påbörjas. Därefter ska arbetsgivaren göra en ny undersökning och riskbedömning när förhållandena på arbetsstället förändras



på sådant sätt att det kan påverka exponeringen. Undersökningen och riskbedömningen ska omfatta

1. vilka arbetsmoment som kan innebära risk för exponering för kvartshaltigt damm,
2. källor till uppkomst och spridning av det kvartshaltiga dammet,
3. driftsförhållanden,
4. bedömning av exponering i förhållande till det hygieniska gränsvärdet, och
5. bedömning om risken är sådan att åtgärder är nödvändiga.

Arbetsgivaren ska ha tillgång till den kompetens som behövs för att göra riskbedömningen.

7 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

Första delen av kravet kan strykas eftersom det täcks av riskbedömningskrav i 1.1.

Sista meningen kan strykas eftersom den täcks av SAM-krav i 1.1 och AML.

136 § Arbetsgivarens riskbedömning ska ligga till grund för valet av åtgärder som minskar risken för exponering. Åtgärderna ska leda till att exponeringen blir så låg som möjligt och att ingen på arbetsstället utsätts för halter av respirabelt kvartsdamm eller respirabelt kristobaltdamm över de hygieniska gränsvärdena. Åtgärder ska väljas i följande prioritetsordning:

1. Eliminera risken.
2. Begränsa risken.
3. Skydda arbetstagarna mot risken.

8 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

Första meningen i kravet kan strykas eftersom det täcks av riskbedömningskrav i 1.1.

137 § Resultat av undersökning av arbetsförhållanden, riskbedömning och val av riskreducerande åtgärder ska dokumenteras skriftligt. Dokumentationen ska vara tillgänglig på arbetsstället. Dokumentationen ska innehålla uppgifter enligt 7 § punkterna 1-5, och val av riskreducerande åtgärder enligt 8 §.

Dokumentationen ska även innehålla följande uppgifter:

1. Vilka personer som ska genomgå medicinska kontroller enligt 26 §.
2. Vilka personer som deltagit i riskbedömningen.
3. Datum och underskrift av den som är ansvarig för riskbedömningen. Den arbetsgivare som inte kan uppvisa dokumentation enligt första och andra stycket, ska betala sanktionsavgift, se 28 §. Lägsta avgiften är 15 000 kronor och högsta avgiften är 150 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 150 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande: Avgift = 15 000 kronor + (antalet



sysselsatta - 1) x 271 kronor. Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

9 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

Åtgärder

138 § Vid planerad användning av kvartshaltigt material ska arbetsgivaren om möjligt byta ut det kvartshaltiga materialet mot ofarligt eller mindre farligt material.

10 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

139 § Kvartshaltigt material får endast användas som blästermedel vid manuell blästring om det sker i ett slutet blästerskåp med utsug eller vid våtblästring där vatten sätts till blästermedlet.

11 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

140 § Kristobalithaltigt filtermaterial får endast användas för att rena vatten om man vidtar åtgärder som effektivt hindrar att damm sprids när man doserar materialet.

12 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

Begränsning av dammspridning

141 § Vid bearbetning av kvartshaltigt material ska arbetsgivaren i första hand välja sådan arbetsutrustning som medför att kvartshaltigt damm sprids så lite som möjligt.

13 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

142 § Hytter som används vid arbete där det finns risk för arbetstagare att exponeras över det hygieniska gränsvärdet, ska vara utrustade med särskild tillförsel av luft samt ha en temperaturreglerande utrustning. Tilluften ska vara så fri från föroreningar som möjligt. Dessutom ska den tillförda luftmängden kunna säkerställa ett övertryck så att damm inte tränger in i hytten.

14 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

Rengöring

143 § Arbetsställen där man hanterar kvartshaltigt material ska hållas rena från kvartshaltigt damm. Dessa ska rengöras i den omfattning som framgår av



riskbedömningen. Detta gäller även hytter som används i verksamheten samt personalutrymmen och andra lokaler i omedelbar anslutning till verksamheten. Rutiner för regelbunden rengöring ska finnas för det aktuella arbetsstället.

15 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

144 § Rengöring ska utföras så att damm inte virvlas upp eller sprids.

16 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

145 § När resultatet av riskbedömningen enligt 7 § och val av åtgärder enligt 8 § visar att andningsskydd behövs, ska skyddet vara sådant som förhindrar inandning av kvartshaltigt damm. Skyddet ska vara anpassat till användaren.

17 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

Kan eventuellt samordnas med 3.2 Pers. skyddsutr.

146 § Det ska finnas dokumenterade rutiner för anpassning, kontroll, underhåll och förvaring av andningsskydd. Arbetstagarna ska kunna förstå rutinerna och rutinerna ska finnas

18 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

Kan eventuellt samordnas med 3.2 Pers. skyddsutr.

Uppföljning av åtgärder

147 § Arbetsgivaren ska efter genomförda åtgärder enligt 8 § följa upp dessa och bedöma om de har fått avsedd effekt. Detta ska ske minst en gång om året. Uppföljningen ska inkludera alla arbetstagare som kan påverkas av åtgärderna.

19 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

148 § Arbetsgivaren ska se till att kontrollera funktion och prestanda hos anordningar som används för att minska arbetstagarnas exponering för kvartshaltigt damm. Detta ska göras med högst sex månaders mellanrum. Kontroller ska göras oftare om förhållandena på arbetsstället kräver det. Kontrollerna ska dokumenteras och dokumentationen ska finnas tillgänglig på arbetsstället. Den arbetsgivare som bryter mot kraven i första och tredje stycket ska betala en sanktionsavgift, se 28 §. Lägsta avgiften är 15 000 kronor och högsta avgiften är 150 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 150 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande: Avgift = 15 000 kronor + (antalet sysselsatta - 1) x 271 kronor. Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.



20 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

149 § Det ska finnas dokumenterade hanterings- och skyddsinstruktioner för arbete där risken att exponeras är sådan att det behövs åtgärder, se 7 § andra stycket punkt 5.

Arbetsdagarna ska kunna förstå instruktionerna och de ska finnas tillgängliga på arbetsstället.

21 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

Ska samordnas med krav i 1.1 SAM

150 § Arbetsgivaren ska se till att alla som leder eller utför ett arbete som medför hantering av kvartshaltigt material, har tillräckliga kunskaper om hälsorisker som är förknippade med hantering av kvartshaltigt material och om hur dessa risker ska förebyggas. Arbetsgivaren ska även se till att berörda arbetstagare känner till vilka skyldigheter detta innebär för dem själva enligt 3 kap. 4 § arbetsmiljölagen (1977:1160).

22 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

Ska samordnas med krav i 1.1 SAM

Mätning

151 § Arbetsgivaren ska komplettera underlaget för riskbedömningen enligt 7 § med egna mätningar av halten respirabelt kvartsdamm eller respirabelt kristobaltdamm, se 25 §. Mätningen behöver inte utföras om arbetsgivaren på något annat sätt kan bedöma riskerna för exponering och klargöra vilka åtgärder som behövs.

23 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

152 § Referensmätningar får användas som underlag i riskbedömningen och för valet av åtgärder om

1. förhållandena är likvärdiga mellan det egna arbetsstället och den plats, där referensmätningar gjorts, och
2. en tydlig dokumentation, som redovisar de likvärdiga förhållandena, finns tillgänglig på det arbetsställe där man hänvisar till mätresultatet från referensmätningar. Referensmätningar som används som underlag för riskbedömning ska följa den tekniska utvecklingen.

24 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön



153 § En mätning enligt 23 och 24 §§ ska utföras på det sätt som föreskrivs i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2011:18) om hygieniska gränsvärden.

25 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

Medicinska kontroller

154 § Arbetsgivare ska ordna med medicinska kontroller enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2005:6) om medicinska kontroller i arbetslivet. Detta gäller de arbetstagare som sysselsätts i arbete som innebär exponering för kvartshaltigt damm där arbetet pågår mer än 20 timmar per vecka under sammanlagt minst tre månader per år.

Första stycket gäller inte om arbetsgivaren genom resultat av exponeringsbedömning enligt 7 § punkt 4 visar att halten respirabelt kvartsdamm eller respirabelt kristobaltdamm i luften understiger halva gränsvärdet.

Bestämmelser om sanktionsavgifter för den som sysselsätter arbetstagare som inte bedöms som tjänstbara finns i 6 och 68 §§ i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2005:6) om medicinska kontroller i arbetslivet.

26 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

Ersätts av upplysningsparagraf då medicinska kontroller revideras

Mobila anläggningar

155 § Den arbetsgivare som avser att påbörja drift vid mobilt krossverk, mobilt asfaltverk eller mobil betongstation ska skicka in en anmälan till Arbetsmiljöverket, innan anläggningen tas i bruk. Därefter ska anmälan göras var tredje månad om uppgifter enligt punkterna 1-4 i andra stycket har ändrats jämfört med föregående anmälan. Anmälan ska innehålla uppgifter om

1. företagets namn, organisationsnummer och kontaktperson,
2. typ av verksamhet,
3. vilken typ av mobil anläggning som används eller kommer att användas i verksamheten, och
4. vid vilket arbetsställe anläggningen är belägen. Den arbetsgivare som använder mobilt krossverk, mobilt asfaltverk eller mobil betongstation i strid med kravet i första och andra stycket, ska betala en sanktionsavgift om 5 000 kronor, se 28 §.

27 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön.

156 § Bestämmelserna i 9 § första och andra och i 20 § första och tredje stycket utgör föreskrifter enligt 4 kap. 2 och 8 §§ arbetsmiljölagen (1977:1160). Bestämmelserna i 27 § första och andra stycket utgör föreskrifter enligt 4 kap. 8 §



arbetsmiljölagen (1977:1160). Den som överträder dessa bestämmelser ska betala sanktionsavgift enligt 8 kap. 5-10 §§ arbetsmiljölagen (1977:1160). Sanktionsavgiftens storlek beräknas enligt de grunder som anges i 9, 20 och 27 §§.

28 § AFS 2015:2 Kvarts - stendamm i arbetsmiljön

Anestesigas

157 § Dessa föreskrifter gäller alla verksamheter där anestesigas används.

1 § AFS 2001:7 Anestesigaser

Ska eventuellt flyttas till "Portalen".

158 § Med anestesigas avses i dessa föreskrifter läkemedel som i gasform tillförs via andningsvägarna för att åstadkomma narkos eller smärtlindring.

2 § AFS 2001:7 Anestesigaser

159 § I föreskrifterna används följande beteckningar med nedan angiven betydelse.

Punktutsug Ett utsug som suger ut luftföroreningar vid eller nära källan.

Överskottsutsug Ett utsug som suger ut anestesigaser från anestesigasutrustningens överskottsventil eller utandningsventil.

3 § AFS 2001:7 Anestesigaser

160 § Arbete med anestesigas får endast utföras av den som har tillräckliga kunskaper om riskerna med arbetet och om hur de skall förebyggas.

4 § AFS 2001:7 Anestesigaser

Samordnas med kunskapskrav i 1.1

161 § De skriftliga hanterings- och skyddsinstruktioner som behövs för arbetet skall finnas tillgängliga på arbetsplatsen.

5 § AFS 2001:7 Anestesigaser

Bör finnas generella krav på hanterings- och skyddsinstruktioner i 1.1. Denna föreskrift ska innehålla krav på hur det ska göras för anestesigaser som idag finns i allmänna råd.



162 § Arbete med anestesigas skall utföras på sådant sätt och med en sådan utrustning att så litet anestesigas som möjligt läcker ut till omgivningen vid avsedd användning.

6 § AFS 2001:7 Anestesigaser

163 § Vid arbete med anestesigasutrustning skall finnas överskottsutsug med tillräcklig kapacitet att fånga in och föra bort överskottsgas från utrustningen ut ur lokalen. Det skall kontinuerligt kunna kontrolleras att överskottsutsugets gasflöde är det avsedda.

7 § AFS 2001:7 Anestesigaser

164 § Anestesigasutrustning skall kontrolleras innan den tas i bruk och därefter genomgå teknisk översyn minst var tolfte månad. I kontrollen och översynen skall bl.a. ingå justering av utrustningen för att minimera utsläpp av anestesigas vid avsedd användning samt mätning av läckageflödet. Resultat av mätning skall dokumenteras. Dokumentationen skall kunna uppvisas för tillsynsmyndighet. Mätmetod och andra uppgifter av betydelse för resultatet skall anges.

8 § AFS 2001:7 Anestesigaser

165 § Tätheten hos anestesigasutrustningens andningssystem skall före varje användning kontrolleras med lämplig metod. Om kontrollen visar att andningssystemet inte är tillräckligt tätt skall systemet justeras och kontrollen upprepas. Resultat av kontroll och vidtagna åtgärder skall dokumenteras. Dokumentationen skall kunna uppvisas för tillsynsmyndighet.

9 § AFS 2001:7 Anestesigaser

166 § Den som utför översyn, justering och kontroll enligt 8 och 9 §§ skall ha tillräckliga kunskaper och tillgång till nödvändig utrustning.

10 § AFS 2001:7 Anestesigaser

Ventilation

167 § Punktutsug skall finnas i lokalen om anestesi med mask eller annat arbete utförs så att anestesigas läcker eller släpps ut i sådan mängd att exponeringen kan leda till att de som arbetar där utsätts för hälsorisk. Utsuget skall ha tillräcklig kapacitet för att evakuera anestesigaserna. Utsugets kapacitet skall kontrolleras vid installation och vid förändringar av installationen. Resultat av



kontroll skall dokumenteras. Dokumentationen skall kunna uppvisas för tillsynsmyndighet. Punktutsugets eventuella fel i funktionen vid drift skall visas av ett kontrollsystem.

14 § AFS 2001:7 Anestesigaser

Kan eventuellt samordnas med krav på processventilation som ska finnas i föreskrifterna 2.1 eller 2.3.

Gaser

168 § Arbeta med kondenserad gas skall planeras och bedrivas så att direktkontakt med gasen förebyggs. Om risk för stänk eller annan kontakt inte kan uteslutas, skall personlig skyddsutrustning som ger tillräckligt skydd användas.

10 § AFS 1997:7 Gaser

169 § Om halten hälsofarlig gas i luften på arbetsplatsen inte kan sänkas till betryggande nivå skall andningsskydd användas med filter som är anpassat till gasen. Om gasen kan ge ögonbesvär skall helmask användas. När andningsskydd med filter inte ger tillräckligt skydd skall i stället andningsapparat med säkerhetsstryck samt vid behov kemskyddsdräkt användas.

11 § AFS 1997:7 Gaser

Kan samordnas med krav gällande personlig skyddsutrustning alternativt under kemiavsnittet rubrik: inandning/hur/ögon

170 § I lokal, där syrgas hanteras, skall ventilationen vara sådan, att syrgaskoncentrationen i luften normalt inte överstiger 22 volymprocent.

7 § AFS 1997:7 Gaser

171 § I anslutning till plats där gas hanteras skall vid behov finnas utrustning för gasmätning, vindriktningsvisare samt möjlighet att utlösa gas- eller brandlarm.

8 § AFS 1997:7 Gaser

172 § Brandunderhållande gas skall hanteras så att risken för antändning av kläder eller brandfarliga ämnen och föremål i närheten motverkas.

9 § AFS 1997:7 Gaser



173 § Plats för fyllning eller tömning av tankvagnar och tankbilar för kondenserad gas skall vara avgränsad. Endast den eller de som utför fyllning eller tömning, eller den som har särskilt arbetstillstånd från den som svarar för säkerheten, får vistas inom det avgränsade området. Under pågående fyllning och tömning skall arbetet övervakas så att åtgärder snabbt kan vidtas vid läckage, obehörigt tillträde eller annan fara. Det skall om möjligt vara fri sikt över platsen. Platsen skall ha varselmärkning, vara väl upplyst och får inte ha lutande underlag. Fordonen skall vara fixerade så att de inte kan komma i rörelse.

15 § AFS 1997:7 Gaser

174 § Vid fyllning eller tömning av kondenserad syrgas får underlaget inte kunna antändas vid förhöjd syrgaskoncentration.

16 § AFS 1997:7 Gaser

175 § För lagring av gas i annan behållare än gasflaska skall finnas en iordningställd plats. Lagringsplats för hälsofarlig gas utomhus skall vara belägen inom inhägnat område och gasbehållarna skall vara väl skyddade från händelser utanför lagringsplatsen.

22 § AFS 1997:7 Gaser

Cytostatika

176 § Dessa föreskrifter gäller arbete där det finns risk för exponering för sådana läkemedel som genom sina toxikologiska egenskaper kan orsaka bestående skada. Med sådana läkemedel avses följande. 1 a) Läkemedel beträffande vilka Läkemedelsverket angivit eller preliminärt angivit att de tillhör grupp L01, "Cytostatiska/cytotoxiska medel", enligt ATC-klassificeringen (Anatomical Therapeutic Chemical Classification system). b) Andra läkemedel med cytotoxisk effekt. (AFS 2009:6) Läkemedel som medför risk för uppkomst av överkänslighet och som genom sina toxikologiska egenskaper kan orsaka bestående skada. Läkemedel, utom anestesigaser, som används som inhalationsläkemedel och som genom sina toxikologiska egenskaper kan orsaka bestående skada. Som särskilt farliga läkemedel betecknas i dessa föreskrifter de läkemedel som angivits under 1. Det gäller dock inte läkemedel som innehåller monoklonala antikroppar som tillhör grupp L01 om en riskbedömning visar att hanteringen inte medför allvarlig hälsorisk genom cytostatisk eller cytotoxisk verkan. I dessa fall får de hanteras som läkemedel som angivits under 2. (AFS 2009:6) Föreskrifterna gäller inom all hälso- och sjukvård, tandvård och veterinärmedicinsk verksamhet samt inom apoteksverksamhet. De gäller också forskning och utbildning inom dessa verksamheter.



1 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

177 § Arbetet skall planeras, ordnas och följas upp så att de som utför arbetet inte exponeras för läkemedel som omfattas av dessa föreskrifter så att risk för ohälsa uppstår.

2 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt
Kan eventuellt ersättas av nytt generellt krav på planering i 1.1 SAM

178 § Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt Innan arbetet påbörjas skall de risker som är förenade med arbetet bedömas. Riskbedömningen skall dokumenteras skriftligt. Riskbedömningen skall förnyas om arbetsförhållandena ändras så att det kan påverka exponeringen för aktuellt läkemedel. Berörda arbetstagare skall hållas informerade om innehållet i dokumentationen.

3 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt
Kan strykas då det täcks av generellt krav i 1.1 SAM

179 § Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt Arbetstagare skall snarast till arbetsledningen rapportera ohälsa, olycksfall, avvikelser och tillbud som kan sättas i samband med yrkesmässig exponering för läkemedel. Rapporteringen skall göras skriftligt.

4 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

180 § Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt Arbetstagare som arbetar med läkemedel, som är reproduktionsstörande eller kan ha skadlig inverkan på graviditet eller amning, skall upplysas om de risker som exponering för läkemedlen kan innebära.

5 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

Tillredning administrering

181 § Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt Läkemedel får endast tillredas i lokal som är särskilt avsedd och inredd för ändamålet.

6 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt



182 § Sådan teknik och sådana hjälpmedel skall användas vid tillredning och administrering av läkemedel att risken för exponering via luftvägar, huden och ögon minimeras.

7 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

183 § Skriftliga hanterings- och skyddsinstruktioner skall finnas tillgängliga på arbetsplatsen och vara anpassade till de lokala förhållandena. De skall även ge besked om hur avfall, spill och liknande, som innehåller läkemedel, skall omhändertas. För arbetstagare som städar lokaler där läkemedel tillreds eller administreras skall finnas skriftliga instruktioner som anger vilka skyddsåtgärder som krävs för de arbetsmoment som medför särskilda risker. Instruktionerna skall vara på svenska. För den som inte förstår svenska skall de dessutom finnas på ett språk som han eller hon förstår

8 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

184 § Läkemedel får tillredas och administreras endast av dem som har kompetens för detta och kunskap om de skyddsåtgärder som behöver vidtas.

9 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt **Kan slås ihop med 22 § i AFS 2005:5**

Personlig skyddsutrustning, andra förebyggande skyddsåtgärder samt personlig hygien
185 § Vid arbete där det finns risk för exponering för läkemedel som avses i 1 § skall anpassade skyddskläder och skyddshandskar användas. Dessa skall finnas lätt tillgängliga i anslutning till den plats där arbetet utförs. De får endast användas i den lokal där det aktuella arbetet utförs.

10 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

186 § I anslutning till den plats där arbetet utförs skall det finnas möjlighet till handtvätt.

11 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

187 § Om det finns risk för stänk i ansiktet skall ögonskydd användas. Ögonskyddet skall omedelbart rengöras efter att arbetet avslutats. Om läkemedel kommit i kontakt med huden eller ögonen skall huden respektive ögonen genast sköljas med stora mängder vatten.



12 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

188 § Den som arbetar med läkemedel skall iaktta noggrann personlig hygien. Mat och dryck får inte tillredas eller intas, tobaksvaror får inte användas och kosmetika får inte appliceras medan arbete med läkemedel pågår.

13 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

Service och underhåll av utrustning

189 § Arbete med filterbyte, service av säkerhetsbänk med tillhörande ventilationskanaler samt rengöring av sådan utrustning får endast utföras av den som väl känner till riskerna och fått muntlig och skriftlig instruktion om hur de skall undvikas. Anpassad personlig skyddsutrustning, inklusive andningsskydd, skall användas när inte tillräcklig säkerhet kan uppnås på annat sätt.

14 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

190 § Avfall av läkemedel som omfattas av 1 § skall omgående placeras i behållare, som är märkt så att det framgår att behållaren innehåller sådant avfall. Behållaren skall hållas försluten.

15 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

Särskilda bestämmelser för vissa läkemedel

191 § Bestämmelserna i 17–26 §§ gäller för de slag av läkemedel som anges i rubriken till respektive avsnitt

16 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

Särskilt farliga läkemedel

192 § Tillredning av särskilt farliga läkemedel skall, utöver vad som gäller enligt 6 §, utföras på en särskild ändamålsenligt inredd plats. Anordning skall finnas för att vid spill, haveri och liknande hindra spridning av läkemedlet utanför tillredningsplatsen.

17 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

Säkerhetsbänk

193 § En säkerhetsbänk som används vid tillredning av särskilt farligt läkemedel skall vara lätt att rengöra och sanera. Noggranna skriftliga rutiner skall finnas för rengöring, sanering och filterbyte. Frånluft från en säkerhetsbänk skall renas från partiklar genom mikrofiltrering. Luften får inte återföras till arbetslokalen eller



annan lokal. En säkerhetsbänk skall vara ansluten till en frånlufts kanal som är skild från det allmänna ventilationssystemet Fel i ventilationssystemets funktion skall visas av ett kontrollsystem. Kontrollsystemet skall larma vid för lågt frånluftsflöde.

18 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

194 § Sedan en säkerhetsbänk installerats och innan den tas i bruk skall det kontrolleras att bänken kommer att fungera så att läkemedel inte sprids utanför bänken. Kontrollen skall sedan upprepas en gång årligen samt efter filterbyte. Resultatet av kontrollerna skall dokumenteras.

19 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

Slutet system

195 § Innan ett slutet system tas i bruk skall det ha provats och visat sig vara tätt. Resultatet av kontrollerna skall dokumenteras.

20 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

Arbetssätt

196 § Både när säkerhetsbänk och slutet system används skall det minst en gång årligen kontrolleras att arbetssättet inte medför att läkemedel sprids utanför säkerhetsbänken respektive det slutna systemet. Resultatet av kontrollerna skall dokumenteras.

21 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

Utbildning

197 § Tillredning och administrering av särskilt farliga läkemedel får endast utföras av personer som genomgått särskild utbildning och har kunskaper om möjliga hälsorisker och de skyddsåtgärder som skall vidtas vid arbete med läkemedlen.

22 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

Avfall och förorenat material

198 § Textilier, skyddsutrustning och annan utrustning, som förorenats med särskilt farliga läkemedel, skall omedelbart omhändertas för rengöring eller destruktion. Skriftliga instruktioner för hur detta skall ske skall tillhandahållas.

23 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt



Läkemedel som medför risk för uppkomst av överkänslighet och genom sina toxikologiska egenskaper kan orsaka bestående skada

199 § Orala lösningar samt injektions- och infusionsvätskor skall tillredas så att exponeringen minimeras. Den som vid inandning eller hudkontakt med läkemedel visat tecken på överkänslighet för en viss typ av läkemedel skall inte tillreda denna typ av läkemedel.

24 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt

200 § Personlig skyddsutrustning som använts vid arbete med sådana läkemedel som medför risk för överkänslighet får inte användas vid arbete med andra läkemedel.

25 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt
Kan slås ihop med bestämmelser om personlig skyddsutrustning.

Läkemedel som används som inhalationsläkemedel och som genom sina toxikologiska egenskaper kan orsaka bestående skada

201 § Administrering av läkemedlen skall i första hand ske med hjälp av utrustning som effektivt hindrar att den del av aerosolen eller pulvret, som patienten inte inhalerar, kommer ut i rumsluften.

Den personliga skyddsutrustningen skall minst bestå av skyddsrock, skyddshandskar och ögonskydd. Om utrustning som nämns i första stycket inte kan användas skall även andningsskydd användas.

26 § AFS 2005:5 Cytostatika och andra läkemedel med bestående toxisk effekt
Andra stycket kan eventuellt samordnas med krav i 3.2 pers. skyddsutrustning

Blybatterier

202 § Dessa föreskrifter gäller laddning och underhåll av blybatterier för drivning av fordon och mobila maskiner.

1 § AFS 1988:4 Blybatterier
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

203 § Batteri får laddas och underhållas endast av personal som har kunskap om riskerna. Laddning får dock utföras även av annan personal om fordonet eller maskinen har inbyggd laddare eller särskilt anslutningsdon används för att ansluta batteriet till laddaren samt laddaren är utförd så att skadlig överladdning hindras.



2 § AFS 1988:4 Blybatterier

204 § Laddare skall vara strömlös när den kopplas till eller från batteriet.

3 § AFS 1988:4 Blybatterier

205 § AFS 1988:4 Blybatterier Vid laddning och underhåll av batteri skall åtgärder vidtas för att hindra att statisk elektricitet uppkommer.

4 § AFS 1988:4 Blybatterier

206 § Vid underhåll av batteri, som medför risk för elektrolytstänk, skall skyddsglasögon eller ansiktsvisir användas.

5 § AFS 1988:4 Blybatterier

207 § När laddning pågår får inget annat underhåll av batteri utföras än automatisk vattenpåfyllning.

6 § AFS 1988:4 Blybatterier

208 § Lyftredskap skall vid behov användas för lyft av batteri. Lyftredskap får inte kunna orsaka kortslutning.

7 § AFS 1988:4 Blybatterier

Laddningsplats

209 § Laddning och underhåll av batteri skall utföras på laddningsplats. Denna skall utgöras av särskilt rum eller särskild för verksamheten avsedd plats.

8 § AFS 1988:4 Blybatterier

Kan eventuellt täckas av krav i 2.3 Utformning av arbetsplatser

210 § Laddningsplats skall vara väl ventilerad. Luftväxlingen skall vara så stor att det så långt möjligt hindras att explosiv blandning av vätgas och luft uppkommer

9 § AFS 1988:4 Blybatterier

211 § På laddningsplats får öppen eld eller andra tändkällor inte förekomma. Förbudsskylt skall finnas uppsatt på väl synlig plats.



10 § AFS 1988:4 Blybatterier

212 § På laddningsplats skall anordning som möjliggör ögonspolning finnas lätt tillgänglig. I anslutning till laddningsplats skall finnas tvättmöjlighet.

11 § AFS 1988:4 Blybatterier

Kan tas bort då motsvarande krav finns i 2.3 Utformning av arbetsplatser

213 § Utrustning för brandsläckning skall finnas lätt tillgänglig vid laddningsplats. Uppställningsplats för utrustningen skall vara väl markerad.

12 § AFS 1988:4 Blybatterier

Kan tas bort då motsvarande krav finns i 2.3 Utformning av arbetsplatser

214 § Skötselinstruktion för batteri skall finnas på laddningsplatsen eller beständigt anbringad på fordonet eller maskinen.

13 § AFS 1988:4 Blybatterier

Syntetiska oorganiska fibrer

215 § Dessa föreskrifter gäller all verksamhet där syntetiska oorganiska fibrer eller material som innehåller mer än fem viktprocent sådana fibrer hanteras

1 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

216 § Med arbetsgivare jämföras i dessa föreskrifter. Den som anlitar inhyrd arbetskraft för att utföra arbete i sin verksamhet. Den som ensam eller gemensamt med familjemedlem men utan någon anställd driver yrkesmässig verksamhet. De som i övrigt för gemensam räkning yrkesmässigt driver verksamhet utan anställd.

Med arbetstagare jämföras de som har hyrts in för att utföra arbete i verksamheten

2 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

217 § I dessa föreskrifter används följande beteckningar med nedan angiven betydelse.



Fibrer	Partiklar med ett längdbreddförhållande, som är större än 3:1.
Respirabla fibrer	Fibrer med en diameter, som är mindre än 3 µm.
Mikrofibrer	Fibrer med högst 1 µm diameter.
Kristallina fibrer	Fibrer med atomerna regelbundet ordnade i ett nätverk (kristallgitter).
Glasartade fibrer	Icke-kristallina (amorfa) fibrer.
Mineralullsfibrer	Syntetiska glasartade (silikat-)fibrer, som är slumpvis orienterade och vars totala innehåll av oxider av alkalimetaller och alkaliska jordartsmetaller (Na ₂ O+K ₂ O+CaO+MgO+BaO) överstiger 18 viktprocent.
Eldfasta keramiska fibrer och specialfibrer	Syntetiska glasartade (silikat-)fibrer, som är slumpvis orienterade och vars totala innehåll av oxider av alkalimetaller och alkaliska jordartsmetaller (Na ₂ O+K ₂ O+CaO+MgO+BaO) är lika med eller understiger 18 viktprocent.
Hantering	Tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering och därmed jämförliga förfaranden.

3 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

218 § Den som använder fiberhaltiga produkter i sin verksamhet skall, om det är möjligt att välja mellan olika sådana produkter, sträva efter att använda den produkt som avger minst fiberhaltigt damm, särskilt av respirabla fibrer.

4 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

Upplysningsparagraf som är onödig/MH

Lokaler utrustning

219 § Arbetsplats, där produkt, som består av eldfasta keramiska fibrer, specialfibrer eller kristallina fibrer, regelmässigt bearbetas eller behandlas så att damm uppkommer, skall vara förlagd till särskilt utrymme. Vid ingången till utrymmet skall det finnas skylt med texten: "VARNING. Fiberhaltigt damm".



5 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

Täcks eventuellt av motsvarande krav i 2.3 Utformning av arbetsplatser

220 § Arbete med syntetiska oorganiska fibrer skall utföras på ett sådant sätt och med en sådan utrustning att dammspridning förebyggs. Teknisk utrustning, som innehåller eldfasta keramiska fibrer, specialfibrer eller kristallina fibrer, skall på arbetsplatsen vara märkt med uppgift om att den innehåller sådana fibrer och kan alstra fiberhaltigt damm

6 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

Isolering och rivningsarbete

221 § Vid arbete med dammande lösull och vid dammande rivning av material som innehåller syntetiska oorganiska fibrer skall utsugning av damm eller annan särskild åtgärd vidtas för att förhindra att damm sprids. Vid sådant arbete skall hänsyn även tas till den som utför annat arbete i närheten av arbetsplatsen. På tillfälliga arbetsplatser skall avskärmning ordnas vid behov.

7 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

222 § Vid rivningsarbete skall arbetsgivare, om rivningsobjektet innehåller material som består av syntetiska oorganiska fibrer, använda lämplig arbetsmetod och vidta skyddsåtgärder med hänsyn till detta

8 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

Renhållning

223 § Arbetsutrymme i lokal, där material som innehåller syntetiska oorganiska fibrer hanteras, skall rengöras i direkt anslutning till att arbetet med sådant material avslutats dock minst en gång per vecka.

9 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

224 § Rengöring skall utföras så att dammspridning undviks. Anordning för att samla upp avfall, spill och liknande material, som innehåller syntetiska oorganiska fibrer, skall finnas lätt tillgänglig. I första hand skall dammsugare användas. Frånluft från mobil dammsugare som används för att ta upp fiberhaltigt damm skall renas så att minst 99,95 procent av det respirabla fiberhaltiga dammet avskiljs. Ventilationssystemet skall rensas och rengöras när det behövs för att anläggningen skall fungera normalt. Kontroll av att ventilationssystemet fungerar normalt skall ske minst två gånger per år.



10 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

Personlig skyddsutrustning

225 § Vid dammande arbete, där det inte är tekniskt möjligt att hålla halten syntetiska oorganiska fibrer i luften på godtagbar nivå, skall andningsskydd användas. Vid arbete, där damm bildas, som innehåller eldfasta keramiska fibrer, specialfibrer eller kristallina fibrer, skall detta förhållande beaktas vid bedömning av vilket andningsskydd som behövs.

11 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

226 § Vid starkt dammande arbete skall skyddskläder användas. Klädseln skall täcka känsliga hudpartier, t.ex. hals och underarmar. Skyddskläder och arbetskläder som är förorenade med fibrer skall märkas med uppgift därom i samband med att de avlämnas för rengöring eller tvätt. Kläder som är starkt förorenade med fibrer skall dammsugas innan de tas av.

12 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

227 § Skyddskläder och personlig skyddsutrustning skall förvaras skilda från privata kläder och andra arbetskläder och i särskilt utrymme i omedelbar anslutning till arbetsplatsen.

13 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

Täcks av motsvarande krav i 2.3 Utformning av arbetsplatser

Periodisk kontroll av luftföroreningar

228 § Vid arbete med eldfasta keramiska fibrer, specialfibrer eller kristallina fibrer skall arbetsgivaren alltid se till att en exponeringsmätning utförs. Exponeringsmätningen skall utföras snarast och senast tre månader efter det att arbetet påbörjats eller ändrats så att tidigare mätning inte är tillämplig. Därefter skall mätning utföras minst var tolfte månad.

14 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

229 § Om mätvärdena vid två på varandra följande årliga mätningar, som utförts under oförändrade förhållanden, klart visar att halten eldfasta keramiska fibrer, specialfibrer eller kristallina fibrer understiger 1/5 av tillämpligt hygieniskt gränsvärde behöver mätning därefter göras endast en gång vart femte år. Det gäller dock endast så länge även den senaste mätningen understiger 1/5 av tillämpligt hygieniskt gränsvärde. Om mätvärdena vid två på varandra följande



årliga mätningar, som utförts under oförändrade förhållanden, uppgår till 1/5 men inte hälften av tillämpligt hygieniskt gränsvärde kan Arbetsmiljöverket medge längre tidsintervall mellan mätningarna. Det gäller under förutsättning att produktionsbetingelser och arbetsätt inte ändras.

15 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

230 § Exponeringsmätning skall innefatta mätning av halten respirabla fibrer samt vid behov även bestämning av andelen eldfasta keramiska fibrer, specialfibrer eller kristallina fibrer.

16 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

231 § Senast tre månader efter en exponeringsmätning enligt 14 eller 15 §§ skall arbetsgivaren sända kopia av mätrapporten till Arbetsmiljöverket.

17 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

232 § Arbetsgivare ska ordna med medicinska kontroller, enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om medicinska kontroller i arbetslivet, för arbetstagare som sysselsätts eller kommer att sysselsättas i arbete som medför exponering för eldfasta keramiska fibrer, specialfibrer eller kristallina fibrer.

18 § AFS 2004:1 Syntetiska oorganiska fibrer

Detta är tänkt att bli en upplysningsparagraf då medicinska kontroller revideras.

Bekämpningsmedel

Tillämpningsområde

233 § Dessa föreskrifter gäller arbete med sådana produkter som enligt 14 kap.

2 § miljöbalken ska anses som kemiska bekämpningsmedel.

Vidare gäller föreskrifterna arbete med material och varor som har behandlats med en sådan produkt som avses i första stycket.

Föreskrifterna gäller dock inte arbete med sådana biocidprodukter för vilka Kemikalieinspektionen med stöd av 3 eller 5 §§ förordningen (2000:338) om biocidprodukter har föreskrivit om undantag från kravet på godkännande i 14 kap. 4 § miljöbalken eller i förordningen om biocidprodukter.

Föreskrifterna gäller inte heller arbete med sådana växtskyddsmedel för vilka Kemikalieinspektionen med stöd av 3 eller 5 §§ förordningen (2006:1010) om växtskyddsmedel har föreskrivit om undantag från kravet på godkännande i 14 kap. 4 § miljöbalken eller i förordningen om växtskyddsmedel.



1 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Skriftliga hanterings- och skyddsinstruktioner

234 § Skriftliga hanterings- och skyddsinstruktioner ska finnas för

- arbete med bekämpningsmedel som enligt 25 § förordningen (2000:338) om biocidprodukter och 20 § förordningen (2006:1010) om växtskyddsmedel har hänförs till klass 1,
- arbete med antifoulingprodukt och
- arbete med annat bekämpningsmedel eller med material eller varor som är behandlade med bekämpningsmedel om arbetet innebär särskilda risker för ohälsa eller olycksfall.

2 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

Personlig skyddsutrustning

235 § Om arbete med bekämpningsmedel eller med material eller varor som är behandlade med bekämpningsmedel medför risk för hudkontakt med medlet skall den som utför arbetet använda skyddshandskar och den övriga personliga skyddsutrustning som behövs. Vid risk för inandning av skadlig mängd bekämpningsmedel skall andningsskydd användas.

3 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

Personlig hygien

236 § Vid arbete med bekämpningsmedel skall tillgång till lämpligt rengöringsmedel och vatten finnas i den utsträckning som behövs för att tvätta av bekämpningsmedel som kommit på huden.

4 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

Spridning av bekämpningsmedel i växthus eller annan lokal

237 § När sådan spridning av bekämpningsmedel som medför risk för inandning av eller direktkontakt med medlet pågår i växthus eller annan lokal, skall skyltar finnas vid varje ingång till lokalen. På skyltarna skall finnas uppgift om att bekämpningsmedel sprids samt villkor för tillträde till lokalen.

5 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

Spridning av bekämpningsmedel i gasform

238 § Vissa bekämpningsmedel ska enligt föreskrifter från Kemikalieinspektionen förses med beteckningen SoX när de godkänns enligt 14 kap. 4 och 10 §§



miljöbalken. Sådana bekämpningsmedel får spridas i gasform endast under sådana förhållanden att omedelbar hjälp går att få vid olycksfall.

6 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

Industriell träskyddsbehandling

239 § Golv i lokaler för industriell träskyddsbehandling skall vara utförda och underhållas så att de är lätta att hålla rena.

7 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

240 § Impregneringsanläggning skall vara utförd så att exponering för träskyddsmedel kan undvikas när en lucka till en impregneringscylinder öppnas.

8 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

Antifoulingprodukter

241 § Sprutapplicering av antifoulingprodukt skall ske inom särskilt markerat område. Inom detta område får endast personal som deltar i appliceringsarbetet vistas. Skyltar om detta skall sättas upp så att de är väl synliga. Området skall vara så stort att personal utanför området skyddas mot risk för ohälsa på grund av appliceringsarbetet.

När det behövs för att undvika exponering skall bestämmelserna i första stycket iaktas även vid annat arbete med applicering av antifoulingprodukt.

9 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

242 § Innan arbete med borttagning av antifoulingprodukt påbörjas, skall så långt möjligt klarläggas vilka farliga ämnen produkten innehåller. De skyddsåtgärder som behövs med hänsyn till produktens sammansättning skall vidtas. Om det inte går att klarlägga produktens sammansättning skall åtgärder vidtas som ger tillräckligt skydd mot varje farligt ämne som rimligen kan förekomma i produkten.

10 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

Särskilda föreskrifter om tillstånd att använda bekämpningsmedel klass 1 för behandling av trä och om kunskapskrav vid användning av sådana medel

243 § Föreskrifterna i 12–15 §§ gäller endast sådana bekämpningsmedel för behandling av trä som enligt 25 § förordningen (2000:338) om biocidprodukter hänförs till klass 1 och som enligt 48 § samma förordning fordrar Arbetsmiljöverkets tillstånd för användning.



11 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

244 § Tillstånd att använda bekämpningsmedel som avses i 11 § meddelas av Arbetsmiljöverket under följande förutsättningar.

1. På det arbetsställe där bekämpningsmedlet ska användas finns minst en person som genomgått en av Arbetsmiljöverket anordnad utbildning för aktuell bekämpningsmedelsanvändning och därvid erhållit ett av Arbetsmiljöverket utfärdat utbildningsbevis. Ett sådant utbildningsbevis får dock vara högst fem år gammalt.

2. Arbetsmiljöverket bedömer att användningen kommer att ske med betryggande säkerhet mot ohälsa och olycksfall samt mot skada i miljön.

12 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

245 § Tillstånd lämnas för en tid av högst fem år och kan återkallas av Arbetsmiljöverket om det behövs av säkerhetsskäl. Det kan förenas med särskilda villkor.

Tillståndet gäller endast så länge det på arbetsstället normalt finns någon person som innehar ett högst fem år gammalt utbildningsbevis enligt 12 §.

13 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

246 § Ansökan om tillstånd ska göras av den arbetsgivare eller det företag som ska bedriva verksamheten.

I ansökan ska följande uppgifter lämnas:

1. Namn och adress på arbetsgivaren eller företaget samt på det arbetsställe, där verksamheten ska bedrivas.

2. Namn på den eller de personer på arbetsstället som har ett högst fem år gammalt utbildningsbevis samt beskrivning av deras arbetsuppgifter.

3. Vilket eller vilken typ av bekämpningsmedel som ska användas samt beräknad årlig förbrukning av medlet.

4. Beskrivning av arbetssätt och utrustning.

5. Ungefärligt antal personer som avses direkt medverka vid användningen.

6. Tid för vilken tillstånd söks. Till ansökan ska fogas följande handlingar:

7. Ett högst fem år gammalt utbildningsbevis för den eller de personer som anges i punkt 2.

8. För arbetet upprättade hanterings- och skyddsinstruktioner.

9. Yttrande från skyddsombud för de arbetstagare som ska delta i arbetet, om ett sådant ombud finns.

14 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel



247 § Personal som medverkar vid användning av bekämpningsmedel som avses i 11 § ska ha goda kunskaper om

- de använda bekämpningsmedlens egenskaper från hälso- och miljöskyddssynpunkt,
- hur arbetet ska bedrivas med hänsyn till de risker som bekämpningsmedlet medför samt
- hur den personliga skyddsutrustning som behövs vid arbetet ska användas och skötas.

15 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

Särskilda föreskrifter om tillstånd att använda bekämpningsmedel klass 1 för antifoulingbehandling och om kunskapskrav vid användning av sådana medel

248 § Föreskrifterna i 17–19 §§ gäller endast sådana bekämpningsmedel för antifoulingbehandling som enligt 25 § förordningen (2000:338) om biocidprodukter hänförts till klass 1 och enligt 48 § samma förordning fordrar Arbetsmiljöverkets tillstånd för användning.

16 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

249 § Tillstånd att använda bekämpningsmedel som avses i 16 § meddelas av Arbetsmiljöverket under förutsättning att Arbetsmiljöverket gör bedömningen att användningen kommer att ske med betryggande säkerhet mot ohälsa och olycksfall samt mot skada i miljön.

17 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

250 § Tillstånd lämnas för en tid av högst fem år och kan återkallas av Arbetsmiljöverket om det behövs av säkerhetsskäl. Det kan förenas med särskilda villkor.

Tillståndet gäller endast för arbete som utförs av personal som genomgått en av Arbetsmiljöverket anordnad utbildning för den aktuella bekämpningsmedelsanvändningen och därvid fått ett av Arbetsmiljöverket utfärdat utbildningsbevis. Ett sådant utbildningsbevis får dock vara högst fem år gammalt.

18 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

251 § Ansökan om tillstånd ska göras av den arbetsgivare eller det företag som ska bedriva verksamheten.

I ansökan ska följande uppgifter lämnas:



1. Namn och adress på arbetsgivaren.
2. Beskrivning av arbetssätt och utrustning.
3. Tid för vilken tillstånd söks. Till ansökan ska fogas följande handlingar:
4. Exempel på för arbetet upprättade hanterings- och skyddsinstruktioner.
5. Yttrande från skyddsombud för de arbetstagare som ska delta i arbetet om sådant ombud finns.

19 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

Bestämmelser om straff

252 § Bestämmelser om ansvar på grund av överträdelse av 12–14 §§ och 17–19 §§ finns i 29 kap. miljöbalken.

Bestämmelser om ansvar på grund av överträdelse av 15 § finns i förordningen (1998:950) om miljöstraffavgifter.

20 § AFS 1998:6 Bekämpningsmedel

Bilagor som omnämns i kemiavsnittet är:

Bilaga 1, kemiföreskrifterna (AFS 2011:19)

Bilaga 1, Atex (AFS 2003:3)



2 kap. Biologiska agens och genmodifierade mikroorganismer

Allmänna bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller verksamhet där det finns risk att smittämnen eller andra biologiska agens orsakar ohälsa eller olycksfall i arbetet.

1 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

2 § Arbetsgivaren ansvarar för att dessa föreskrifter följs. Med arbetsgivare jämställs i dessa föreskrifter, förutom i 20 och 21 §§, den som ensam eller gemensamt med familjemedlem driver yrkesmässig verksamhet utan anställd och de som för gemensam räkning driver sådan verksamhet.

2 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

3 § I dessa föreskrifter används följande beteckningar med nedan angiven betydelse.

Mikrobiologiska arbetsmiljörisker	Risker för skador eller ohälsa som orsakas av kontakt med smittämnen eller andra biologiska agens i arbetsmiljön. (AFS 2012:7)
Biologiska agens	Agens/påverkande faktorer av följande slag: a) mikroorganismer, dvs. mikrobiologiska enheter, som kan föröka sig eller överföra genetiska material, b) cellkulturer av flercelliga organismer, c) lägre förökningsbara enheter, däribland virus och prioner, d) humana invärtesparasiter samt e) beståndsdelar av eller substanser producerade av agens enligt a) till d) när de förekommer i anslutning till dessa agens.
Ohälsa	Infektion, toxinpåverkan, överkänslighet eller annan skadlig påverkan orsakad av biologisk agens.



Användning av biologiska agens	Odling, anrikning och liknande avsiktlig användning av biologiska agens.
Arbetsområde	Ett avgränsat område inom arbetsplatsen där risk för visst slag av skadlig exponering för biologiska agens bedömts föreligga.
Riskklass	Den klass ett biologiskt agens hänförs till när det klassificerats enligt kriterierna i bilaga 2 A avseende förmåga att orsaka infektion och hur allvarliga följderna kan bli.
Skyddsnivå	Den uppsättning av skyddsåtgärder, enligt bilaga 3 C, som är anpassade för användning av biologiska agens med likartade risker.
Smittämne	Biologiskt agens som kan orsaka infektion hos människa, dvs. biologiskt agens i riskklass 2 eller högre enligt kriterierna i bilaga 2 A.
Infektionsdos	Den mängd av ett smittämne som normalt krävs för att etablera en infektion.
Oönskad händelse	Händelse som lett till eller skulle kunna ha lett till ohälsa eller olycksfall orsakat av biologiskt agens.
Dekontaminering	Behandling för att avdöda, inaktivera eller reducera mängden av biologiska agens så att de inte orsakar skada.
Desinfektion	Behandling som reducerar antalet livsdugliga biologiska agens.
Sterilisering	Behandling för att åstadkomma frånvaro av livsdugliga biologiska agens.
Mikrobiologisk luftförorening	Biologiska agens, som finns i luft i en halt som kan medföra ohälsa.

3 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Riskbedömning, dokumentation

4 § Arbetsgivaren skall bedöma om det finns risker för ohälsa och olycksfall, som kan orsakas av biologiska agens på arbetsplatsen. Om skadlig exponering för biologiska agens kan förekomma skall art, grad, omfattning och varaktighet av exponeringen fastställas så långt möjligt.

Riskbedömningen skall ske i enlighet med förfarandet i bilaga 1 för att så långt möjligt kunna identifiera alla mikrobiologiska arbetsmiljörisker och bedöma vilka åtgärder som behöver vidtas. Arbetsgivaren skall ha tillgång till den kompetens som behövs för att göra riskbedömningen.



Riskbedömningen skall förnyas regelbundet och vid förändringar som kan påverka risken. Den skall också förnyas då det kommer fram ny information som kan ändra riskbedömningen.

4 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Bör samordnas med den övergripande riskbedömningen i 1.1 SAM men under detta kapitlet bör det stå specifikt vad riskbedömningen ska innehålla.

5 § Resultatet av riskbedömningen skall dokumenteras skriftligt på lämpligt sätt med hänsyn till riskernas karaktär. Av dokumentationen skall också framgå när riskbedömningen gjordes, vilka som deltog i bedömningen, vad som bedömts, om och i så fall vilka risker som identifierats, om åtgärder behövs och i så fall vilka samt tidpunkt för nästa regelbundna översyn.

Dokumentationen skall hållas tillgänglig för berörda arbetstagare och skyddsombud och på begäran kunna uppvisas för Arbetsmiljöverket.

5 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Bör samordnas med den övergripande riskbedömningen i 1.1 SAM.

Planering av arbetet, riskbegränsning

6 § Arbetet ska planeras, organiseras och bedrivs så att biologiska agens elimineras eller reduceras till en tillräckligt låg nivå, för att inte orsaka ohälsa eller olycksfall.

Härvid ska de åtgärder som anges i punkterna 1–6 nedan övervägas i den ordning som de är uppställda.

1. Biologiska agens med så liten risk som verksamheten medger väljs.
2. Oönskad förekomst och tillväxt av biologiska agens förebyggs.
3. Arbetsmetod, process och teknisk anordning väljs och utformas så att uppkomst av mikrobiologiska arbetsmiljörisker motverkas.
4. Åtgärder vidtas så nära källan som möjligt för att begränsa spridning av biologiska agens.
5. Antalet personer som kan bli påverkade hålls så lågt som möjligt.
6. Personlig skyddsutrustning används.

6 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Skyddsåtgärder

7 § Efter riskbedömning och överväganden enligt 4–6 §§ skall nödvändiga skyddsåtgärder vidtas, med hänsyn till arbetets art.

7 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Bestämmelsen tillför inget om en riskbedömning med åtgärder är utförd enligt



1.1 SAM.

Lokaler, inredning och utrustning

8 § Lokaler, inredning och utrustning skall vara utformade så att risker förenade med biologiska agens undviks, spridning av biologiska agens begränsas och den dekontaminering som behövs underlättas.

8 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

9 § Om riskbedömningen i verksamheter som omfattas av 22 och 24 §§ visar risk för stick- eller skärskador ska vassa föremål som är avsedda att användas på människor eller djur och som kan komma i kontakt med kroppsvätskor vara försedda med en fungerande integrerad säkerhetsfunktion. Syftet är att minska risken för stick- och skärskador på användaren. Detta gäller om produkter med fungerande integrerade säkerhetsfunktioner finns framtagna för ändamålet och är tillgängliga på marknaden.

8a § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

10 § Kontroll och underhåll skall utföras i den omfattning och med de metoder som behövs för att förebygga att biologiska agens orsakar ohälsa eller olycksfall.

9 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Dekontaminering, hantering och överlämnande av kontaminerat material

11 § Dekontaminering skall utföras i den omfattning som behövs för att förebygga att biologiska agens orsakar ohälsa.

Dekontaminering skall normalt ske så tidigt som möjligt med medel och metoder som är anpassade efter behovet.

De metoder som används skall vara utformade så att mikrobiologiska luftföroreningar och andra hälsorisker undviks.

10 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

12 § Hantering och överlämnande av avfall och annat kontaminerat material, skall ske enligt på förhand uppgjorda rutiner för att undvika hälsorisker.

Kontaminerat avfall ska förpackas säkert så att inget kan läcka ut. Blod och andra kroppsvätskor som inte är dekontaminerade ska transporteras på ett säkert sätt och så att spill eller läckage inte uppkommer.

Vassa föremål som använts på människor eller djur ska hanteras och överlämnas så att de inte orsakar skada eller riskerar att överföra smitta.

Behållare för stickande och skärande avfall ska vara säkra mot genombrott av



vassa föremål. Sådana behållare får inte återanvändas.

Den som transporterar eller omhändertar avfall och kontaminerat material, ska i förväg få nödvändig information om materialet samt om riskerna med dess hantering och behovet av skyddsåtgärder.

11 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Personlig hygien

13 § God personlig hygien skall iakttas för att undvika att exponering för biologiska agens orsakar ohälsa. Inget förfarande som medför risk för att smittämnen kan komma i kontakt med slemhinnor i ögon, mun eller näsa får förekomma.

De anordningar som behövs för att upprätthålla god hygien skall vara lätt tillgängliga. Vid arbete som medför smittrisk skall handtvättanordning och desinfektionsmedel för huden finnas i omedelbar anslutning till arbetsområdet. Vid arbete som kan innebära exponering i ögonen skall ögondusch finnas lätt tillgänglig.

12 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Personlig skyddsutrustning

14 § Skyddskläder skall användas vid arbete som kan medföra exponering för smittämnen och i övrigt när det behövs. Skyddskläder skall förvaras åtskilda från andra kläder. Skyddskläder och annan personlig skyddsutrustning skall tas av när arbetsområdet lämnas. De skall hanteras så att spridning av biologiska agens hindras.

Skyddshandskar skall användas vid arbete som medför risk för hudkontakt med biologiska agens, om de kan medföra ohälsa vid hudkontakt.

Andningsskydd skall användas vid arbete som medför risk för inandning av biologiska agens, om tekniska åtgärder inte är tillräckliga för att hindra att sådan luftförorening orsakar ohälsa.

Annan lämplig personlig skyddsutrustning skall användas när det behövs.

13 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Kan flyttas till del 3.2 om Personlig skyddsutrustning alternativt under kemiavsnittet i 2.1 under rubriken inandning/hud/ögon

Kunskaper, information och instruktioner

15 § Arbetsgivaren ska se till att den som leder arbetet och alla arbetstagare som kan komma att utsättas för mikrobiologiska arbetsmiljörisker har lämplig utbildning och tillräckliga kunskaper om de biologiska agens som förekommer i verksamheten. Ny och tillfällig personal ska få introduktionsutbildning när de



börjar sitt arbete. Utbildningen och kunskaperna ska uppdateras vid behov.

Den som kan komma att exponeras för kroppsvätskor från människor eller djur i verksamheter där 22 och 24 §§ gäller ska ha särskild utbildning.

Utbildningen ska ge kunskaper om

- god hygienisk arbetsmiljöpraxis,
- rutiner som ska finnas enligt 16 §,
- hur man hanterar vassa föremål och kontaminerat material, även som avfall,
- hur man använder säkra produkter för att skydda sig mot stick- och skärskadorna,
- betydelsen av vaccinationer och
- hur man minskar risken för smitta om en oönskad händelse har inträffat.

Alla som utför arbete som kan medföra risker orsakade av biologiska agens på arbetsplatsen ska få tillräcklig information om dessa risker och hur man ska undvika dem.

14 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Kan delvis föras samman med bestämmelser om introduktion.

16 § Arbetsgivaren ska se till att arbetstagarna har fått hanterings- och skyddsinstruktioner om hur arbetet ska kunna utföras med betryggande säkerhet. Arbetsgivaren ska försäkra sig om att instruktionerna uppfattats på ett riktigt sätt av alla berörda och att de följs.

Instruktionerna ska också omfatta åtgärder som behövs för att skydda andra än dem som instruktionerna riktar sig till.

Instruktioner ska upprepas vid behov och ses över i samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare för att anpassas till nya eller ändrade förhållanden. Om brister uppmärksammas ska instruktionerna ändras.

Hanterings- och skyddsinstruktioner ska vara skriftliga för användning av smittämnen och i övrigt när det behövs för att förebygga ohälsa eller olycksfall. Sådana skriftliga instruktioner ska alltid finnas på arbetsstället. Instruktionerna ska alltid innehålla de åtgärder som ska vidtas vid oönskade händelser.

15 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Kan delvis föras samman med bestämmelser i 1.1 SAM

Åtgärder och rapportering vid ohälsa och oönskade händelser

17 § Arbetsgivaren ska se till att det finns beredskap för åtgärder vid oönskade händelser.

Arbetsgivaren ska se till att det finns rutiner för

- rapportering av oönskade händelser och löpande dokumentation av dem,
- åtgärder för att begränsa följderna vid oönskade händelser,



- samverka med berörda för att utreda orsakerna till oönskade händelser eller ohälsa och
- åtgärder för att undvika att oönskade händelser eller ohälsa uppkommer. Åtgärder vid oönskade händelser ska övas regelbundet. Övningarna ska varieras utifrån tänkbara händelser. (AFS 2012:7)

16 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

18 § Arbetstagare ska snarast till arbetsledningen rapportera dels oönskade händelser, dels ohälsa som kan ha samband med de biologiska agens som förekommer på arbetsplatsen. (AFS 2012:7)

16 a § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

19 § Om den oönskade händelsen innebär risk för smittöverföring, ska arbetsgivaren se till att den som råkat ut för den oönskade händelsen omedelbart tas om hand. I åtgärderna ska även ingå kontakt med medicinsk expertis för bedömning av behov av postexpositionsprofylax och medicinska kontroller. (AFS 2012:7)

16 b § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

20 § En särskild beredskapsplan ska finnas för åtgärder vid händelser som kan medföra att smittämnen i riskklasserna 3 eller 4 orsakar allvarlig eller omfattande skada. Den ska inkludera utrymningsplan. Alla som kan bli berörda ska informeras om planen. Åtgärder enligt beredskapsplan, inklusive utrymningsplan, ska övas minst årligen. (AFS 2012:7)

16 c § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Medicinska förebyggande åtgärder och kontroller

21 § Arbetsgivaren ska vid behov och utan kostnad för arbetstagarna erbjuda vaccination och andra medicinska förebyggande åtgärder och kontroller om arbetstagarna kan ha utsatts för eller riskerar att utsättas för skadlig exponering för smittämnen eller andra biologiska agens.

17 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Åtgärder och rapportering vid ohälsa och oönskade händelser

Skyltning och märkning vid arbete med smittrisk

22 § Skyltar med varselmärkning ska finnas vid ingångar till lokaler eller



arbetsområden med användning av smittämnen. Skyltar ska vara utformade som skylt för smittrisk enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om skyltar och signaler för hälsa och säkerhet under arbete, se figur 1. Dessutom ska det finnas uppgift om riskklass eller skyddsnivå, texten "Smittrisk" samt den övriga tilläggsinformation som behövs. Skyltar som avser smittämnen i riskklasserna 3 och 4 enligt kriterierna i bilaga 2 A ska dessutom ha uppgifter om tillträdesrestriktioner och om kontaktperson.

Skyltar enligt första stycket ska också finnas vid ingång till vårdenhet, där det finns människor eller djur som är eller misstänks vara infekterade av smittämnen i riskklass 4 samt riskklass 3, om det finns risk för luftburen smitta eller om smittrisen annars är stor.

18 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker
Ska eventuellt flyttas till 2.3 Utformning av arbetsplatser



Figur 1.

23 § Material, behållare och annan utrustning, som innehåller smittämnen ska märkas. Märkningen ska vara utformad i överensstämmelse med skylt för smittrisk enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om skyltar och signaler för hälsa och säkerhet under arbete, se 18 § figur 1. Dessutom ska texten "Smittrisk" eller "Smittförande", uppgift om innehåll, ansvarig person samt övriga uppgifter som behövs för att förebygga ohälsa finnas med.

Om det kan ske utan risk för ohälsa får man utesluta sådana uppgifter, som är allmänt kända på platsen där de förekommer. Endast om arbetsgivaren har sett till att arbetstagarna arbetar på ett sådant sätt att de inte kan komma i kontakt med människors eller djurs blod eller andra kroppsvätskor, får arbetsgivaren utesluta märkning av provtagningsrör inom verksamheten.

Behållare för avfall som utgörs av vassa föremål som använts på människor eller djur ska märkas med orden stickande/skärande avfall.

Förpackning för transport av farligt gods behöver inte märkas enligt första stycket om den är märkt i enlighet med regler om transport av farligt gods, klass 6.2, smittförande.

19 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker



Gravida och smittrisker

24 § En arbetstagare, som har underrättat arbetsgivaren om att hon är gravid, får inte sysselsättas i arbete där hon riskerar att exponeras för rubella eller toxoplasma, om hon saknar fullgott immunitetsskydd mot smittämnet.

Den arbetsgivare som låter en eller flera gravida arbetstagare utföra arbete i strid med kravet i första stycket ska betala en sanktionsavgift, se 30 §.

Lägsta avgiften är 40 000 kronor och högsta avgiften är 400 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 400 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande:

Avgift = 40 000 kronor + (antal sysselsatta - 1) × 721 kronor.

Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

20 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Flyttas till 1.1 gravida

Register vid exponering för smittämnen

25 § Arbetsgivaren ska föra register över de arbetstagare som riskerar att exponeras för smittämnen i riskklasserna 3 eller 4, eller som använder sådana smittämnen i sitt arbete.

Följande uppgifter ska registreras.

- Arbetstagare som riskerar att exponeras för smittämnen i riskklasserna 3 eller 4, eller som använder sådana smittämnen i sitt arbete.
- Vilken typ av arbete som utförs.
- Så långt möjligt vilket eller vilka smittämnen i riskklasserna 3 eller 4 som arbetstagaren riskerar att exponeras för.
- I händelse av tillbud, olyckor eller andra oönskade händelser, information om exponering vid dessa händelser.

Läkare, som utför medicinsk kontroll enligt 17 §, ska få tillgång till de registrerade uppgifterna.

Den arbetsgivare som underlåter att föra register i strid med kravet i första stycket ska betala en sanktionsavgift, se 30 §.

Lägsta avgiften är 5 000 kronor och högsta avgiften är 50 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 50 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande:

Avgift = 5 000 kronor + (antal sysselsatta - 1) × 90 kronor.

Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

21 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

God hygienisk arbetsmiljöpraxis

26 § God hygienisk arbetsmiljöpraxis ska tillämpas vid vård- och omvårdnadsarbete och i verksamheter där man kan komma i kontakt med blod



och andra kroppsvätskor från människor. God hygienisk arbetsmiljöpraxis gäller också i verksamheter inom djurens hälso- och sjukvård.

God hygienisk arbetsmiljöpraxis innebär att

- iaktta renlighet och god ordning,
- undvika ringar, armband, löst hängande hår och annat som kan försvåra god hygien och bidra till smittspridning,
- använda handskar vid risk för kontakt med kroppsvätskor,
- använda skyddskläder vid vård- och omvårdnadsarbete i nära kontakt med personer och i nära kontakt med djur vid verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård,
- vid behov använda visir eller motsvarande vid risk för stänk av kroppsvätskor,
- använda andningsskydd vid risk för allvarlig luftburen smitta,
- ta hand om spill på ett säkert sätt och vid behov desinfektera kontaminerat område,
- desinfektera händerna före rent och efter orent arbete samt efter att ha använt handskar,
- om det behövs ska man tvätta händerna innan man desinfekterar dem,
- använda de tekniska hjälpmedel som behövs för att undvika smitta,
- hantera vassa föremål, som använts på människor eller djur, på ett säkert sätt och genast lägga dem i behållare avsedda för stickande/skärande avfall,
- aldrig sätta tillbaka skyddshylsan på en kanyl eller ett annat vasst föremål som använts på människor eller djur och
- ha rutiner för åtgärder vid oönskade händelser.

Ytterligare åtgärder ska vidtas om riskbedömningen visar att det behövs. Det ska finnas särskilda rutiner för provtagning och hantering av biologiskt material från människor eller djur, med beaktande av möjliga smittrisker.

22 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

27 § Vid vård och omhändertagande av människor och djur som är eller befaras vara smittade med smittämnen i riskklasserna 3 eller 4 skall, i lämplig utsträckning, skyddsåtgärder på skyddsnivåerna 3 eller 4 enligt bilaga 3 C tillämpas.

23 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Ytterligare bestämmelser för laboratorier samt användning av biologiska agens på djur och i storskaliga processer

Skyddsåtgärder och skyddsnivå

28 § Vid arbete på laboratorier där man hanterar kroppsvätskor eller annat



material från människor eller djur samt vid all användning av biologiska agens ska god mikrobiologisk praxis tillämpas.

God mikrobiologisk praxis innebär att

- iaktta renlighet och god ordning,
- undvika ringar, armband, löst hängande hår och annat som kan försvåra god hygien och bidra till smittspridning,
- inte äta, dricka, applicera kosmetika, använda tobaksvaror eller hantera livsmedel inom arbetsområdet,
- inte munpipettera eller i övrigt arbeta på sådant sätt att biologiska agens riskerar att hamna i munnen,
- undvika bildning och spridning av aerosoler, spill och stänk,
- ta hand om spill på ett säkert sätt och desinfektera kontaminerat område,
- använda de tekniska hjälpmedel som behövs för att undvika smitta,
- så långt möjligt undvika att använda vassa föremål,
- hantera vassa föremål, som varit i kontakt med smittämnen eller kroppsvätskor eller använts på människor eller djur, på ett säkert sätt och genast lägga dem i behållare avsedda för stickande/skärande avfall,
- aldrig sätta tillbaka skyddshylsan på en kanyl eller ett annat vasst föremål som använts på människor eller djur eller som kommit i kontakt med smittämnen eller kroppsvätskor,
- hantera kulturer i slutna kärl eller på annat sätt för att hindra spridning,
- använda skyddskläder inom, men inte utanför, arbetsområdet,
- använda handskar om man riskerar att komma i kontakt med smittämnen eller kroppsvätskor,
- tvätta, och/eller desinfektera, händerna efter avslutat arbete och efter att ha tagit av handskar och
- ha rutiner för åtgärder vid oönskade händelser.

24 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

29 § Vid verksamheter som anges i tabellerna i bilaga 3 C skall skyddsåtgärder tillämpas enligt följande:

Användning av biologiska agens i	skall medföra skyddsåtgärder på minst
riskklass 1	skyddsnivå 1
riskklass 2	skyddsnivå 2
riskklass 3	skyddsnivå 3
riskklass 4	skyddsnivå 4

25 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker



30 § Skyddsåtgärder enligt bilaga 3 C, tabell 1 skall tillämpas i lämplig utsträckning på laboratorier där man hanterar material som kan innehålla smittämnen. Skyddsnivån skall anpassas till risken med de smittämnen, och den exponering för dessa, som kan förekomma. Minst skyddsnivå 2 skall tillämpas.

26 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

31 § Vid osäkerhet om skyddsnivå skall man, när 25 och 26 §§ tillämpas, välja den högre skyddsnivån till dess det har klarlagts att den lägre skyddsnivån är tillräcklig. Bedöms arbetet medföra allvarlig hälsorisk skall minst skyddsnivå 3 tillämpas.

27 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Anmälan och tillstånd

32 § En arbetsgivare som avser att för första gången använda smittämnen i riskklass 2 enligt kriterierna i bilaga 2 A skall anmäla detta till Arbetsmiljöverket senast 30 dagar innan arbetet påbörjas, såvida inte verksamheten kräver tillstånd enligt 29 §. I anmälan skall uppgifter enligt bilaga 4 lämnas.

Väsentliga förändringar som kan påverka risken skall anmälas till Arbetsmiljöverket senast en månad efter det att förändringen genomförts.

28 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

33 § Följande verksamhet får bedrivas endast efter tillstånd från Arbetsmiljöverket.

1. Verksamhet med användning av smittämnen i riskklass 2 enligt kriterierna i bilaga 2 A med mer än 500 liter sammanlagd kulturvolym.
2. Verksamhet med användning av smittämnen i riskklasserna 3 eller 4 enligt kriterierna i bilaga 2 A eller förvaring av sådana.

I ansökan om tillstånd skall uppgifter enligt bilaga 5 lämnas.

Väsentliga förändringar, som kan påverka risken, i fråga om lokaler, utrustning och processer/förfaranden samt användning av nya biologiska agens inom verksamheten, skall anmälas till Arbetsmiljöverket innan förändringen genomförs. Om det behövs av säkerhetsskäl skall åtgärderna i stället vidtas omgående. I sådana fall skall förändringen anmälas snarast, dock senast en månad efter genomförandet.

Arbetsmiljöverket kan återkalla tillståndet om det behövs av säkerhetsskäl.

29 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker



Bestämmelser om sanktionsavgifter

34 § Bestämmelserna i 20 § utgör föreskrifter enligt 4 kap. 6 § arbetsmiljölagen (1977:1160). Bestämmelserna i 21 § utgår föreskrifter enligt 4 kap. 3 § första stycket 2 samma lag.

Den som överträder dessa bestämmelser ska betala sanktionsavgift enligt 8 kap. 5-10 §§ arbetsmiljölagen. Sanktionsavgifternas storlek beräknas enligt de grunder som anges i 20 och 21 §§.

30 § AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Bilaga, 1, 2A, 3C, 4 och 5

Bilaga, 1, 2A, 3C, 4 och 5 AFS 2005:1 Mikrobiologiska arbetsmiljörisker

Arbete med försöksdjur

Tillämpningsområde

35 § Dessa föreskrifter gäller arbete med försöksdjur. Med sådant arbete jämställs vid tillämpningen av föreskrifterna med arbetet sammanhängande verksamhet såsom diskning, städning, drift och underhåll av lokaler, inredning och utrustning samt öppen hantering av foder, strö och annat material som behövs för arbetet.

Med försöksdjur avses i föreskrifterna djur som uppföds eller används för vetenskaplig forskning eller utbildning, sjukdomsdiagnostik, framställning eller kontroll av läkemedel eller andra jämförliga ändamål.

Föreskrifterna gäller inte arbete vid fältförsök eller försök i samband med animalieproduktion eller viltforskning. De gäller inte heller arbete som ingår i uppfödning som huvudsakligen är inriktad på animalieproduktion eller liknande men där uppfödning av försöksdjur ingår som en ringa del av verksamheten.

1 § AFS 1990:11 Arbete med försöksdjur

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

36 § Föreskrifterna gäller inte den som ensam eller gemensamt med familjemedlem driver yrkesmässig verksamhet utan anställd.

2 § AFS 1990:11 Arbete med försöksdjur

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"



Allmänt

37 § Arbetet skall planeras och bedrivas så att personalen inte utsätts för onödig kontakt med allergener, smittämnen eller andra skadliga ämnen samt i övrigt skyddas mot ohälsa och olycksfall.

3 § AFS 1990:11 Arbete med försöksdjur

Kan eventuellt ersättas av nytt krav på planering i 1.1

38 § Arbetsgivare skall se till att arbetstagare har tillräckliga kunskaper om de risker som arbetet kan medföra. De skriftliga hanterings- och skyddsinstruktioner som behövs för arbetet skall finnas tillgängliga på arbetsplatsen.

Fördelningen av arbetsuppgifter vid drift och underhåll skall framgå av instruktionerna.

4 § AFS 1990:11 Arbete med försöksdjur

Kan samordnas med riskbedömningskrav i 1.1

Lokaler, inredning och utrustning

39 § Golv, väggar och andra ytor skall vara lätta att rengöra.

5 § AFS 1990:11 Arbete med försöksdjur

Kan ev tas bort, täcks delvis av krav i 2.3 Utformning av arbetsplatser

40 § Den utrustning som behövs för att undvika hälsorisker skall finnas tillgänglig.

6 § AFS 1990:11 Arbete med försöksdjur

41 § Ventilationsanläggningar, punktugsug, dragbänkar, ventilerade burvagnar och liknande anordningar skall vara utformade så att luftföroreningar effektivt tas om hand. De skall vara anpassade till verksamheten i lokalerna.

Funktionskontroll och underhåll skall ske i sådan omfattning och på ett sådant sätt att hälsorisker undviks.

Frånluft från lokaler där arbete med försöksdjur bedrivs annat än tillfälligt får inte återföras till arbetslokal.

Lokaler, inredning och utrustning skall rengöras så ofta och i den omfattning som behövs för att hälsorisker skall undvikas. Metod, utrustning och hjälpmedel för rengöring skall väljas så att ohälsa förebyggs.

7 § AFS 1990:11 Arbete med försöksdjur



Kan ev tas bort, täcks delvis av krav i 2.3 Utformning av arbetsplatser

Avfallshantering

42 § Avfall skall omhändertas så att onödig kontakt med det undviks. Den som överlämnar avfall för omhändertagande skall se till att mottagaren får den information om avfallet som behövs för en fortsatt säker hantering. Emballerat material bör märkas med uppgift om innehållet.

Särskilda rutiner skall finnas för hantering av avfall som kan medföra risk för ohälsa eller olycksfall.

8 § AFS 1990:11 Arbete med försöksdjur

Personlig skyddsutrustning och hygien

43 § Särskild skyddsklädsel skall användas när det behövs för att hindra kontakt med eller spridning av ämnen som kan orsaka ohälsa. Personlig skyddsutrustning skall också i övrigt användas när det behövs.

9 § AFS 1990:11 Arbete med försöksdjur

Kan samordnas med krav i 3.2 Pers. skyddsutr.

44 § God personlig hygien skall iakttas.

Möjlighet att duscha skall finnas i anslutning till omklädningsrum. Möjlighet till handtvätt skall finnas nära den plats där arbetet utförs.

10 § AFS 1990:11 Arbete med försöksdjur

Andra och tredje meningen kan tas bort, täcks av krav i 2.3 Utformning av arbetsplatser

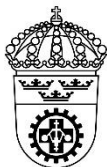
Vaccination och medicinska kontroller

45 § Arbetsgivare skall bedöma behovet av vaccination och annan immunprofylax och vid behov erbjuda arbetstagare sådana.

11 § AFS 1990:11 Arbete med försöksdjur

46 § Arbetsgivare skall erbjuda arbetstagare, som regelmässigt skall sysselsättas i arbete med allergiframkallande försöksdjur, läkarundersökning innan arbetet påbörjas.

Om arbetstagare vid arbete med försöksdjur får symptom som tyder på allergi eller annan överkänslighet skall arbetsgivare likaså erbjuda läkarundersökning. Arbetstagare som är allergisk eller överkänslig mot någon faktor i arbetsmiljön skall erbjudas periodisk läkarundersökning.



Arbetstagare skall få den information och de råd som motiveras av undersökningsresultatet.

12 § AFS 1990:11 Arbete med försöksdjur

Innesluten användning av genetiskt modifierade organismer GMM

Tillämpningsområde

47 § Dessa föreskrifter gäller innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer med de undantag som anges i 3 och 5 §§ förordning (2000:271) om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer.

1 § AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

Kan eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

48 § De termer och de begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i 13 kap. 3–7 §§ miljöbalken (1998:808) och 2 § i förordning (2000:271) om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer. I övrigt har nedan angivna termer och begrepp följande betydelse.

GMM	Genetiskt modifierad mikroorganism enligt definitionen i förordning (2000:271) om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer.
Givarorganism	En organism varifrån genetiskt material överförs till en annan organism.
Mottagarorganism	a) En organism som mottagit ett främmande genetiskt material. b) Var och en av de organismer som gemensamt bidragit till en GMM i de fall då det inte går att avgöra vilken organism som är givare eller mottagare.
Vektor	Virus, plasmid eller annan typ av bärare som kan överföra främmande genetiskt material till en mottagarorganism.
Skyddsnivå	Den uppsättning av skyddsåtgärder som



	är anpassade för GMM-användningar med likartade risker på en definierad nivå enligt tabellerna i bilaga 2.
En GMM-användning	En innesluten användning av GMM som, på ett inte obetydligt sätt, skiljer sig från andra inneslutna användningar i fråga om vilka GMM som används eller i fråga om metoderna för framställningen eller användningen av dem.
En GMM-verksamhet	En F-, L- eller R-verksamhet enligt 2 § förordning (2000:271) om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer i en anläggning, med en verksamhetsinriktning och under ledning av en verksamhetsledare.
Anläggning	De lokaler och tekniska anordningar som används för GMM-verksamheten.
Verksamhetsinriktning	Den inriktning GMM-verksamheten har och som definieras av vilka skyddsåtgärder som behövs enligt bilaga 2 B d.v.s. storskalig verksamhet, laboratorie-, djur- eller växtverksamhet eller, när ingen tabell är tillämplig, annan verksamhet.
Verksamhetsutövare	I dessa föreskrifter är det den juridiska eller fysiska person som bedriver en eller flera GMM-verksamheter.
Dekontaminering	Behandling av material, kulturer och ytor för att avdöda eller inaktivera GMM.

2 § AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer



Utredning för bedömning av vilka skyddsåtgärder som är nödvändiga

49 § Verksamhetsutövaren ska följa det tillvägagångssätt som anges i bilaga 1 vid den utredning för bedömning av skaderisker som ska föregå innesluten användning av GMM enligt 13 kap. 8 § miljöbalken.

Resultatet av utredningen ska ligga till grund för bedömningen av vilka skyddsåtgärder som är nödvändiga och vilken skyddsnivå som behövs.

3 § AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

Dokumentation

50 § Utredningen och bedömningen enligt 3 § och bilaga 1 ska dokumenteras.

Dokumentationen ska finnas tillgänglig inom GMM-verksamheten och kunna uppvisas på begäran av Arbetsmiljöverket.

4 § AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

Skyddsnivå, skyddsåtgärder

51 § Innesluten användning av GMM ska bedrivas på lägst den skyddsnivå som man har kommit fram till med tillvägagångssättet i bilaga 1. Om någon eller några skyddsåtgärder enligt en högre skyddsnivå behövs ska den högre skyddsnivån tillämpas.

Arbetsmiljöverket kan bevilja undantag från reglerna i första stycket. Arbetsmiljöverket kan då besluta att inte alla skyddsåtgärder enligt den högre skyddsnivån behövs eller att en kombination av skyddsåtgärder från tabell 1 och 2 i bilaga 2 ska tillämpas i det enskilda fallet.

5 § AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

52 § De grundläggande skyddsåtgärderna och arbetsätten som listas i bilaga 2 A ska alltid tillämpas. Skyddsåtgärderna enligt tabellerna i bilaga 2 B ska tillämpas utifrån resultatet av utredningen och bedömningen enligt 3 §.

På skyddsnivå 2 och högre ska det finnas skriftliga hanterings- och skyddsinstruktioner för hur arbetet ska utföras och för åtgärder vid oönskade händelser.

6 § AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer



Klassificering för anmälan och ansökan om tillstånd

53 § Med utgångspunkt från den skyddsnivå som man kommer fram till med tillvägagångssättet i bilaga 1 ska varje GMM-användning ingå i en GMM-verksamhet, vilken klassificeras som endera F-, L- eller R-verksamhet enligt följande:

Nödvändig skyddsnivå	Klassificering
1	F-verksamhet
2	L-verksamhet
3 eller 4	R-verksamhet

7 § AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

Skyltning och märkning

54 § Vid innesluten användning av GMM på skyddsnivå 2 eller högre enligt 5 § och bilaga 2, ska varningsskyltar finnas vid ingångar till lokaler eller arbetsområden. Materiel, inklusive behållare och annan utrustning som innehåller GMM, ska också märkas.

Skyltar och märkning ska ha symbolen för smittrisk enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om skyltar och signaler för hälsa och säkerhet under arbete, med uppgifter om skyddsnivån och den tilläggsinformation som behövs. Uppgifter som är allmänt kända på den plats där materiel, behållare och annan utrustning används kan uteslutas om det kan ske utan risk för hälsa och miljö.

8 § AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

Avfall, dekontaminering och rengöring

55 § För att undvika risker för hälsa och miljö ska avfall som består av -eller innehåller GMM hanteras enligt på förhand uppgjorda rutiner. Den som transporterar eller omhändertar sådant avfall ska i förväg få information om innehållet samt om riskerna med att hantera det och om behovet av skyddsåtgärder.

9 § AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

56 § Rengöring och dekontaminering ska utföras i den omfattning som behövs för att förebygga att GMM orsakar skador på hälsa eller miljö och i övrigt enligt vad som anges i bilaga 2.



10 § AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

Utbildning och kunskaper

57 § Verksamhetsutövaren ska se till att den som leder arbetet och de som kan komma i direkt kontakt med GMM har lämplig utbildning och tillräckliga kunskaper om de GMM som förekommer, riskerna med dessa och om hur riskerna ska undvikas.

11 § AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

Beredskapsplan och rapportering

58 § För GMM-verksamheter där ett oavsiktligt utsläpp kan medföra allvarlig omedelbar eller fördröjd fara för miljön eller för människor utanför anläggningen, ska en beredskapsplan upprättas enligt 31 § förordning (2000:271) om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer. De myndigheter och andra som kan beröras av en olycka ska underrättas om innehållet i planen.

12 § AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

59 § I händelse av en olycka ska Arbetsmiljöverket och andra berörda myndigheter omedelbart eller senast inom 24 timmar underrättas om

1. de närmare omständigheterna kring olyckan,
2. identiteten och mängden av de GMM som kommit ut,
3. all information som behövs för att bedöma olyckans inverkan på hälsa och miljö samt
4. vilka räddningsåtgärder som vidtagits.

13 § AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

Anmälan och ansökan om tillstånd

60 § I en anmälan av en F-verksamhet enligt 15 och 23 §§ förordning (2000:271) om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer ska de uppgifter som framgår av bilaga 3 lämnas till Arbetsmiljöverket.

14 § AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer



61 § I en anmälan av en L-verksamhet och nya GMM-användningar enligt 15 och 25 §§ förordning (2000:271) om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer ska de uppgifter som framgår av bilaga 4 lämnas till Arbetsmiljöverket.

15 § AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

62 § I en ansökan om tillstånd för en R-verksamhet och nya GMM-användningar enligt 15 och 26 §§ förordning (2000:271) om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer ska de uppgifter som framgår av bilaga 5 lämnas till Arbetsmiljöverket.

16 § AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

Ändring och uppdatering av lämnade uppgifter

63 § Vid förändringar i GMM-verksamheten gäller följande: Ändring av en uppgift som i bilaga 3-5 har markerats med en asterisk (*) ska lämnas som en uppdatering enligt 22 § förordning (2000:271) om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer. Ändring av en uppgift som har markerats med två asterisker (**) får inte lämnas som en uppdatering. Vid sådana förändringar ska en ny, fullständig anmälan eller ansökan lämnas.

17 § AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

Bilaga 1

Bilaga 1 AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

Bilaga 2

Bilaga 2 AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

Bilaga 3

Bilaga 3 AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer



mikroorganismer

Bilaga 4

Bilaga 4 AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

Bilaga 5

Bilaga 5 AFS 2011:2 Innesluten användning av genetiskt modifierade mikroorganismer

Bilagerapport 2



3 kap. Fysikaliska arbetsmiljörisker

Buller

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller för verksamheter där någon kan utsättas för buller i arbetet.

Föreskrifterna i 3 § om impulstoppvärde gäller inte vid skjutning eller sprängning inom försvarsmakten.

1 § AFS 2005:16 Buller

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

2 § [här skrivs relevanta definitioner från 2 §]

2 § AFS 2005:16 Buller

Exponeringsvärden

3 § I dessa föreskrifter gäller nedanstående insats- och gränsvärden för buller avseende hörselskaderisk.

	Undre insatsvärden	Övre insatsvärden
Daglig bullerexponeringsnivå LEX,8h [dB]	80	85
Maximal A-vägd ljudtrycksnivå LpAFmax [dB]	-	115
Impulstoppvärde LpCpeak [dB]	1351)	
1) Exponeringsvärdet skall ej tillämpas vid skjutning eller sprängning inom försvaret		

Vid tillämpning av insatsvärdena skall hänsyn inte tas till eventuell användning av hörselskydd.

	Gränsvärden
Daglig bullerexponeringsnivå LEX,8h [dB]	85



Maximal Avvägd ljudtrycksnivå LpAFmax [dB]	115
Impulstoppvärde LpCpeak [dB]	135)
1) Exponeringsvärdet skall ej tillämpas vid skjutning eller sprängning inom försvaret	

Vid tillämpning av gränsvärdena skall, i de fall arbetstagarna bär hörselskydd, hänsyn tas till dämpningen hos dessa när bullerexponeringen bestäms.

3 § AFS 2005:16 Buller

Utformning av arbetsplatser

4 § Arbetsplatser, arbetslokaler och personalutrymmen ska vara lämpligt utformade och inredda med hänsyn till deras ändamål, ljudegenskaper och förekommande bullerkällor. De ska planeras, disponeras och isoleras mot omgivningen så att bullerexponeringen reduceras till lägsta praktiskt möjliga nivå och så få som möjligt utsätts för buller.

32 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Rubriken är ny och finns inte i bullerföreskrifterna. Finns även i 2.3 Utformning av arbetsplatser och kan eventuellt ligga kvar där

5 § Installationer ska vara utförda och underhållas så att de alstrar och överför så lite buller som är praktiskt möjligt till arbetsplatser, arbetslokaler och personalutrymmen.

33 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Finns även i 2.3 Utformning av arbetsplatser och kan eventuellt ligga kvar där

Planering av arbete

6 § Arbeten skall planeras, bedrivs och följas upp så att bullerexponeringen minskas genom att bullret elimineras vid källan eller sänks till lägsta möjliga nivå. Hänsyn skall då tas till den tekniska utvecklingen och möjligheterna att begränsa bullret. Följande åtgärder skall uppmärksammas särskilt:

- alternativa arbetsmetoder som ger minskad exponering för buller,
- val av lämplig arbetsutrustning som ger så lågt buller som möjligt med tanke på det arbete som skall utföras, medräknat sådan arbetsutrustning som omfattas av bestämmelser som syftar till eller medför att bullerexponeringen minskar,
- bullerbegränsande åtgärder på maskin eller annan bullerkälla,
- utformning och planering av arbetsplatser,



- e) lämplig information och utbildning så att arbetstagarna får tillräckliga kunskaper om hur arbetsutrustningen skall användas på rätt sätt, för att minska exponeringen för buller,
- f) tekniska åtgärder för att minska bullret, genom
- i) att minska luftburet buller, t.ex. med hjälp av skärmar, inbyggnader eller ljudabsorbenter i tak och på väggar,
 - ii) att minska strukturburet buller t.ex. genom dämpning eller isolering,
- g) lämpliga underhållsprogram för arbetsutrustningar samt arbetsplatser och kringutrustningar till dessa, och
- h) bullerminskning genom arbetsorganisatoriska åtgärder som
 - i) begränsning av exponeringens varaktighet och intensitet,
 - ii) anpassning av arbetstiderna så att viloperioderna blir tillräckliga.

4 § AFS 2005:16 Buller

Riskbedömning

7 § Arbetsgivaren skall undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna till följd av exponering för buller i arbetet.

Följande skall uppmärksammas särskilt:

- a) exponeringens nivå, typ och varaktighet, inklusive all exponering för impulsbuller,
- b) insatsvärden och gränsvärden enligt 3 §,
- c) negativa effekter på hälsa och säkerhet för arbetstagare som kan vara särskilt känsliga för buller,
- d) negativa effekter på hälsa och säkerhet som beror på samverkan mellan buller och arbete med ototoxiska ämnen eller mellan buller och vibrationer, så långt det är genomförbart,
- e) indirekta negativa effekter på hälsa och säkerhet till följd av att buller maskerar varningssignaler eller andra ljud som behöver uppmärksammas för att minska risken för olycksfall,
- f) tillverkarnas information om buller från arbetsutrustning,
- g) om det finns alternativ utrustning som ger mindre buller,
- h) om det inom ramen för verksamheten förekommer exponering för buller utanför arbetstid,
- i) information från hörselundersökningar av dem som är sysselsatta i verksamheten och, när så är möjligt, publicerade resultat från andra hörselundersökningar, och
- j) tillgång till hörselskydd med lämpliga dämpningsegenskaper.

5 § AFS 2005:16 Buller



8 § För att klarlägga om exponeringsvärdena i 3 §, uppnås eller överskrids skall bullerexponeringen bestämmas och mätningar utföras i den omfattning som behövs. Detta skall planeras och med lämpliga intervall genomföras av sakkunnig person.

Vid mätning skall följande uppmärksammas särskilt:

- a) De metoder och den utrustning som används skall anpassas till de aktuella förhållandena. Särskild hänsyn skall tas till egenskaperna hos det buller som skall mätas, exponeringens varaktighet, miljöfaktorer och mätutrustningens specifika egenskaper.
- b) Metoderna och utrustningen skall göra det möjligt att bestämma de parametrar som anges i 3 §. I ett givet fall skall det gå att avgöra om de värden som fastställs i 3 §, har uppnåtts eller överskridits.
- c) Metoderna kan omfatta stickprovsundersökningar, som skall vara representativa för en arbetstagares personliga exponering.
- d) Vid bedömning av uppmätta värden skall hänsyn tas till mätosäkerheter enligt praxis.

6 § AFS 2005:16 Buller

9 § Riskbedömningar skall genomföras regelbundet och revideras inför förändringar i verksamheten som kan göra en bedömning inaktuell eller om resultat av hörselundersökningar visar att det är befogat. Riskbedömningar skall dokumenteras och bevaras så att uppgifterna kan användas vid en senare tidpunkt.

7 § AFS 2005:16 Buller

Denna paragraf täcks till största delen av bestämmelse i föreskrifterna 1.1 (nuvarande 8 § SAM). Det enda som är unikt är det som pekar på hörselundersökningar. Antingen kan bestämmelsen utgå eller så ska det finnas kvar en markering om att resultatet av hörselundersökningar kan motivera att bulleraspekten ska tas med i den riskbedömning som ska göras enligt 1.1.

Åtgärder

10 § Om bullerexponeringen är lika med eller överstiger något av de övre insatsvärdena i 3 § skall orsaken utredas och åtgärder vidtas för att minska exponeringen. Vid val av åtgärder skall de åtgärder som anges i 4 § beaktas särskilt. Åtgärder som inte genomförs omedelbart skall föras in i en skriftlig handlingsplan. I planen skall anges när åtgärderna skall vara genomförda och vem som skall se till att de genomförs.



8 § AFS 2005:16 Buller

11 § Om den som är sysselsatt i bullrande verksamhet under arbetet av säkerhetsskäl behöver meddela sig med andra, skall åtgärder vidtas så att detta är möjligt.

9 § AFS 2005:16 Buller

12 § De arbetsplatser där arbetstagarna kan exponeras för buller som är lika med eller överstiger något av de övre insatsvärdena i 3 § skall ha varningsskylt med symbolen "RISK FÖR HÖRSELSKADA. ANVÄND HÖRSELSKYDD". Där det går att genomföra skall de berörda områdena avgränsas och tillträdet till dessa begränsas.

10 § AFS 2005:16 Buller

Motsvarande krav finns i 2.3 Utformning av arbetsplatser

13 § De åtgärder som avses i 4 och 8-10 §§ skall anpassas till arbetstagare som kan vara särskilt känsliga för buller.

11 § AFS 2005:16 Buller

Hörselskydd

14 § Om de risker som uppstår vid bullerexponering inte kan förebyggas med andra medel, skall ändamålsenliga hörselskydd som passar berörda arbetstagare ställas till deras förfogande och användas av dem enligt följande:

- Om bullerexponeringen är lika med eller överstiger något av de undre insatsvärdena i 3 § skall arbetstagaren få tillgång till hörselskydd.
- Om bullerexponeringen är lika med eller överstiger något av de övre insatsvärdena i 3 § skall hörselskydd användas.
- Arbetsgivaren skall ge berörda arbetstagare möjlighet att medverka vid val av hörselskydd. Hörselskydd skall väljas så att risken för hörselskador elimineras eller minimeras.
- Hörselskydden skall underhållas väl.

Arbetsgivaren skall se till att hörselskydd används och kontrollera att de åtgärder som vidtas i enlighet med denna bestämmelse är effektiva.

Om användning av hörselskydd medför olycksrisk, skall risken minskas genom lämpliga åtgärder.

12 § AFS 2005:16 Buller



Gränsvärden

15 § Bullerexponeringen får inte överskrida något av gränsvärdena i 3 §. Om detta ändå sker skall arbetsgivaren:

- vidta omedelbara åtgärder för att minska exponeringen så att den ligger under gränsvärdena,
- utreda orsakerna till att gränsvärdena överskridits, och vidta sådana åtgärder att gränsvärdena inte överskrids i fortsättningen.

13 § AFS 2005:16 Buller

Information och utbildning

16 § Om bullerexponeringen är lika med eller överstiger något av de undre insatsvärdena i 3 §, skall arbetstagarna få information och utbildning om de risker som uppkommer i samband med bullerexponering, varvid följande faktorer skall uppmärksammas särskilt:

- a) vad riskerna i samband med bullerexponering kan innebära,
- b) de åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas enligt dessa föreskrifter i syfte att eliminera eller minimera riskerna till följd av buller,
- c) de gränsvärden och insatsvärden som fastställs i 3 §,
- d) resultaten av bedömningar och mätningar enligt 5 och 6 §§ samt beskrivning av deras innebörd och möjliga risker,
- e) korrekt användning av hörselskydd och information om skyldigheten att bära hörselskydd då de övre insatsvärdena uppnås eller överskrids,
- f) nyttan med, samt metoder för att upptäcka och rapportera tecken på hörselskador,
- g) under vilka omständigheter arbetstagare har rätt till hörselundersökningar och syftet med dessa enligt 16 §, och
- h) säkra arbetsrutiner för att minimera exponeringen för buller.

14 § AFS 2005:16 Buller

Arbetstagarnas medverkan

17 § Arbetstagarna skall få möjlighet att medverka i de frågor som omfattas av dessa föreskrifter och, i synnerhet:

- i den riskbedömning och identifiering av åtgärder som skall vidtas enligt 5 §,
- i de åtgärder som syftar till att minska bullerexponeringen som anges i 4 och 8-11 §§, och
- det val av hörselskydd som anges i 12 §.

15 § AFS 2005:16 Buller



Hörselundersökning

18 § De arbetstagare som exponeras för buller som är lika med eller överstiger något av de övre insatsvärdena i 3 §, skall av arbetsgivaren erbjudas hörselundersökning. Denna skall utföras av läkare eller annan person med lämpliga kvalifikationer och på läkares ansvar.

Hörselundersökning skall också erbjudas de arbetstagare, som exponeras för buller som är lika med eller överstiger något av de undre insatsvärdena i 3 §, när den riskbedömning och bestämning av arbetstagarnas bullerexponering som skall utföras enligt 5 och 6 §§ visar att det finns risk för hörselskada.

Syftet med hörselundersökningen är att tidigt upptäcka hörselnedsättningar på grund av buller och att bevara hörseln.

Tiden mellan hörselundersökningarna skall anpassas till rådande exponeringsförhållanden.

Hörselundersökningarna skall inte medföra några kostnader för arbetstagarna.

16 § AFS 2005:16 Buller

Kan eventuellt ligga i 3.4 Hälsoundersökningar

19 § Arbetsgivaren skall ta del av resultaten från hörselundersökningarna enligt 16 § så långt det inte hindras av sekretess eller tystnadsplikt.

17 § AFS 2005:16 Buller

Kan eventuellt ligga i 3.4 Hälsoundersökningar

20 § Om det vid en hörselundersökning enligt 16 § visar sig att en arbetstagare har drabbats av hörselskada skall arbetsgivaren se till att en läkare eller, om läkaren anser det nödvändigt, en specialist bedömer om det är sannolikt att skadan beror på exponering för buller på arbetsplatsen. Om så bedöms vara fallet skall arbetsgivaren:

- se till att arbetstagaren av en läkare eller annan person med lämpliga kvalifikationer informeras om resultatet,
- revidera befintlig riskbedömning,
- revidera de åtgärder som vidtagits för att minska riskerna enligt 4 och 8-12 §§ och i samband med detta anlita företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån vid behov,
- beakta möjligheten att erbjuda arbetstagaren annan sysselsättning där det inte finns risk för ytterligare skadlig exponering, och
- erbjuda alla andra arbetstagare, som exponerats på liknande sätt, regelbundna hörselundersökningar.

18 § AFS 2005:16 Buller



Kan eventuellt ligga i 3.4 Hälsoundersökningar

Vibrationer

Tillämpningsområde

21 § Dessa föreskrifter gäller för verksamheter där någon kan utsättas för vibrationer i arbetet.

1 § AFS 2005:15 Vibrationer

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

22 § I föreskrifterna används följande beteckningar och definitioner:
[här skrivs relevanta definitioner från 2 § 2005:15]

2 § AFS 2005:15 Vibrationer

Planera arbetet

23 § Arbeten skall planeras, bedrivs och följas upp så att riskerna till följd av exponering för vibrationer minimeras genom att vibrationerna elimineras vid källan eller sänks till lägsta möjliga nivå. Hänsyn skall då tas till den tekniska utvecklingen och möjligheterna att begränsa vibrationerna.

3 § AFS 2005:15 Vibrationer

Tillför inget utöver 1.1 och kan tas bort om nytt krav på planering införs i 1.1.

Riskbedömning

24 § Arbetsgivaren skall undersöka arbetsförhållandena och bedöma de risker som kan uppkomma till följd av exponering för vibrationer i arbetet.

4 § AFS 2005:15 Vibrationer

Denna bestämmelse kan strykas. Den täcks av 8 § SAM i kombination med 5 och 6 §§ vibrationsföreskriften som pekar på att riskbedömningen ska ta upp "vibrationsrisker"

25 § Riskbedömningen i 4 § [rätt hänvisning] skall innehålla en uppskattning av den dagliga vibrationsexponeringen, genomförd av en sakkunnig person. Mätningar skall utföras i den omfattning som behövs för att klarlägga exponeringsförhållandena.

Som alternativ till mätning får vibrationernas storlek uppskattas genom observation av förekommande arbetsmoment och hänvisning till relevant



information om den sannolika vibrationsaccelerationen hos arbetsutrustningen under dessa användningsförhållanden.

Uppskattningen av den dagliga vibrationsexponeringen skall utföras enligt *bilaga 1, Hand- och armvibrationer* eller *bilaga 2, Helkropps vibrationer*.

5 § AFS 2005:15 Vibrationer

26 § Vid värdering av riskerna skall följande särskilt uppmärksammas:

- a) insatsvärden och gränsvärden för vibrationsexponering som anges i *bilaga 3, tabellerna 1 och 2*,
- b) nivå, typ och varaktighet för vibrationsexponeringen och om exponeringen innehåller intermittenta vibrationer eller upprepade stötar,
- c) information som framkommit vid medicinska kontroller av de som är sysselsatta i verksamheten samt publicerade resultat från andra undersökningar,
- d) information från arbetsutrustningens tillverkare,
- e) särskilda arbetsförhållanden,
- f) förhöjd risk för ohälsa och olycksfall hos arbetstagare som kan vara särskilt känsliga för vibrationer,
- g) risken för olycksfall till följd av växelverkan mellan vibrationer och arbetsplatsen eller annan utrustning, och
- h) om det inom ramen för verksamheten förekommer exponering för vibrationer utanför arbetstid.

6 § AFS 2005:15 Vibrationer

27 § Riskbedömningen skall genomföras regelbundet och revideras inför förändringar i verksamheten som kan göra bedömningen inaktuell eller om resultat från medicinska kontroller visar att det är befogat.

Riskbedömningen skall dokumenteras och bevaras så att uppgifterna kan användas vid en senare tidpunkt.

7 § AFS 2005:15 Vibrationer

Första stycket överlappar delvis nuvarande 8 § SAM i 1.1. Det som inte står i SAM är att resultat från medicinska kontroller kan befoga ny riskbedömning. Andra stycket kan strykas. Den texten täcks av 8 § SAM.

Åtgärder

28 § Om den dagliga vibrationsexponeringen överstiger något av insatsvärdena i *bilaga 3, tabell 1* eller när riskvärderingen motiverar det så skall orsaken till riskerna utredas samt tekniska och/eller organisatoriska åtgärder vidtas så att riskerna till följd av vibrationsexponeringen minimeras. Vid val av åtgärder skall



följande särskilt beaktas:

- a) alternativa arbetsmetoder som ger minskad vibrationsexponering,
- b) val av arbetsutrustning, med lämplig ergonomisk utformning, som ger så liten vibrationspåverkan som möjligt med tanke på det arbete som skall utföras,
- c) tillgång till tekniska hjälpmedel som minskar risken för vibrationsskador, t.ex. säten som effektivt dämpar helkroppsvibrationer och handtag som dämpar vibrationer som överförs till hand och arm,
- d) lämpliga underhållsprogram för arbetsutrustningar samt arbetsplatser och kringutrustningar till dessa,
- e) utformning och planering av arbetsplatser,
- f) information och utbildning så att arbetsutrustning används på ett riktigt och säkert sätt, för att minimera vibrationsexponeringen,
- g) begränsning av exponeringens varaktighet och intensitet,
- h) anpassning av arbetstiderna så att tillräckliga viloperioder erhålls, och
- i) tillhandahållande av arbetskläder som skyddar exponerade mot fukt och kyla.

Åtgärder som inte genomförs omedelbart skall föras in i en skriftlig handlingsplan. I planen skall anges när åtgärderna skall vara genomförda och vem som skall se till att de genomförs.

8 § AFS 2005:15 Vibrationer

29 § Vibrationsexponeringen får inte överskrida något av gränsvärdena i tabell 2 i bilaga 3. Om detta sker ska arbetsgivaren:

- vidta omedelbara åtgärder för att minska vibrationsexponeringen så att den ligger under det överskridna gränsvärdet,
- utreda orsakerna till att gränsvärdet överskridits och
- vidta sådana åtgärder att gränsvärdet inte överskrids i fortsättningen.

När det, med hänsyn till den aktuella tekniska utvecklingen och arbetsplatsens särskilda karaktär, inte är möjligt att iaktta något av gränsvärdena i tabell 2 i bilaga 3 gäller inte skyldigheterna enligt första stycket vid arbete inom:

- luftfart för helkroppsvibrationer, och
- Försvarsmakten för såväl helkroppsvibrationer som hand- och armvibrationer.

9 § AFS 2005:15 Vibrationer

30 § De åtgärder som avses i 3 § samt 8–9 §§ skall anpassas till arbetstagare som kan vara särskilt känsliga för vibrationer.

10 § AFS 2005:15 Vibrationer



Information och utbildning

31 § Arbetsgivaren skall säkerställa att arbetstagare som utsätts för risker till följd av vibrationsexponering får information och utbildning rörande dessa risker.

Följande faktorer skall beaktas särskilt:

- a) resultaten av genomförda riskbedömningar,
- b) de gränsvärden och insatsvärden som anges i bilaga 3, tabellerna 1 och 2,
- c) de åtgärder som vidtagits eller kommer att vidtas enligt dessa föreskrifter för att eliminera eller minimera riskerna från vibrationer,
- d) arbetsrutiner för att minimera exponeringen för vibrationer,
- e) innebörden av de hälsorisker som kan uppstå i samband med exponering för vibrationer,
- f) varför och hur man rapporterar tecken på skada liksom hur sådana skador kan upptäckas, och
- g) under vilka förutsättningar arbetstagarna har rätt till medicinska kontroller och syftet med dessa.

11 § AFS 2005:15 Vibrationer

Medicinsk kontroll

32 § Arbetsgivaren skall erbjuda medicinsk kontroll till de arbetstagare som exponeras för vibrationer som överstiger insatsvärdena i bilaga 3, tabell 1. Medicinsk kontroll skall utföras enligt föreskrifterna om Medicinska kontroller i arbetslivet.

Även om insatsvärdena inte överskrids skall arbetsgivaren erbjuda medicinsk kontroll i de fall exponering sker på ett sådant sätt att det kan finnas skäl att misstänka att skadliga hälsoeffekter kan uppstå.

12 § AFS 2005:15 Vibrationer

Ersätts med upplysningsparagraf när medicinska kontroller revideras

33 § Arbetsgivaren skall ta del av läkares bedömning vad gäller tecken på vibrationsskador hos de undersökta, så långt det inte hindras av sekretess eller tystnadsplikt.

Om det framkommer tecken på vibrationsskada hos en undersökt arbetstagare skall arbetsgivaren:

- revidera befintlig riskbedömning,
- revidera åtgärder som vidtagits för att eliminera eller minska riskerna och i samband med detta vid behov anlita företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån, samt
- erbjuda medicinsk kontroll till övriga arbetstagare som exponerats på liknande sätt.



13 § AFS 2005:15 Vibrationer

Kan ersättas av ändrat krav i 1.1 SAM så att det där generellt framgår att resultatet av medicinska kontroller kan användas vid riskbedömning

Termiskt klimat

34 § Lokaler som innehåller arbetsplatser eller personalutrymmen ska ha lämpligt termiskt klimat. Klimatet ska vara anpassat till arbetets art, om arbetet är lätt eller tungt och om det är rörligt eller utförs stillasittande.

Om det av produktionstekniska skäl är omöjligt att skapa ett lämpligt termiskt klimat i hela lokalen, ska ett lämpligt klimat eftersträvas i de delar av lokalen där arbete i huvudsak bedrivs. Om detta inte kan ordnas måste andra åtgärder vidtas för att minska risken för ohälsa och olycksfall.

Arbetsplatser utomhus ska så långt som möjligt vara utformade så att de arbetande skyddas mot väder och vind.

29 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Den här bestämmelsen ersätter helt 64 § första stycket, byggföreskriften (AFS 1999:3)

Paragrafen kan eventuellt ligga kvar i 2.3 Utformning av arbetsplatser

35 § Om det av produktionstekniska skäl inte är möjligt att skapa lämpligt termiskt klimat i hela lokalen, ska ett lämpligt klimat eftersträvas i de delar av lokalen där arbete huvudsakligen bedrivs. Om detta inte är möjligt ska andra åtgärder vidtas för att minska risken för ohälsa och olycksfall.

29 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Del av 29 § APU som eventuellt kan stå kvar i Utformning av arbetsplatser

36 § Arbetsplatser utomhus ska så långt som möjligt vara utformade så att de arbetande skyddas mot väder och vind.

29 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Del av 29 § APU som eventuellt kan stå kvar i Utformning av arbetsplatser

Särskilt om arbete i stark värme

37 § Dessa föreskrifter gäller arbete inomhus eller utomhus, som kan medföra risk för skadlig inverkan av värme. Föreskrifterna gäller dock inte arbete där denna risk till helt övervägande del beror av solstrålning. Föreskrifterna gäller inte heller arbete i räddningstjänst.



1 § AFS 1997:2 Arbete i stark värme

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

38 § Arbetet skall planeras, bedrivas och följas upp så att värmebelastningen blir så låg som möjligt och så att tillämpligt högsta tillåtna värde för tidsvägt värmeindex i bilagan till dessa föreskrifter inte överskrids.

2 § AFS 1997:2 Arbete i stark värme

39 § Arbete som innebär risk för att högsta tillåtna värde för tidsvägt värmeindex överskrids får inte utföras som ensamarbete.

3 § AFS 1997:2 Arbete i stark värme

40 § Vid behov skall fri tillgång till dryck finnas för att motverka uttorkning.

4 § AFS 1997:2 Arbete i stark värme

Krav på tillgång till dricksvatten finns i 2.3 Utformning av arbetsplatser

41 § Personlig skyddsutrustning i form av speciella värmeskyddskläder skall tillhandahållas och användas, då överskridande av högsta tillåtna värde för tidsvägt värmeindex eller brännskada inte kan hindras med andra åtgärder.

Skyddsutrustning mot risk för ögonskador på grund av värmestrålning skall vid behov tillhandahållas och användas, då tillräckligt skydd inte kan åstadkommas med hjälp av annan avskärmning av värmestrålkällor.

5 § AFS 1997:2 Arbete i stark värme

Detta krav bör kunna införlivas i 3.2 Personlig skyddsutrustning.

42 § Den som inte är värmetränad och skall utföra arbete, som avses i dessa föreskrifter, skall genomgå värmeträning innan sådant arbete påbörjas som medför risk för att högsta tillåtna värde för tidsvägt värmeindex överskrids. Värmeträning skall ske genom stegvis ökning av den dagliga arbetstiden i värme.

6 § AFS 1997:2 Arbete i stark värme

Artificiell optisk strålning inklusive laserstrålning



Syfte

43 § Syftet med dessa föreskrifter är att skydda arbetstagares ögon och hud mot hälsorisker samt förebygga säkerhetsrisker som kan uppstå vid exponering för artificiell optisk strålning under arbetet.

1 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Tillämpningsområde

44 § Dessa föreskrifter gäller varje verksamhet där arbetstagare utför sådant arbete för arbetsgivares räkning som medför exponering för artificiell optisk strålning.

Arbetsgivaren ansvarar för att dessa föreskrifter följs. Med arbetsgivare jämställs i dessa föreskrifter den som anlitar inhyrd arbetskraft för att utföra arbete i sin verksamhet.

Föreskrifterna gäller även för arbete som arbetsgivaren själv utför samt för verksamhet som två eller flera personer, som inte är medlemmar av samma familj, driver för gemensam räkning utan anställda.

För den som ensam eller gemensamt med en familjemedlem driver yrkesmässig verksamhet utan anställd gäller föreskrifterna i 17–18 §§.

2 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

45 § I dessa föreskrifter avses med [här väljs de definitioner som är relevanta]

3 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning

Gränsvärden

46 § Exponeringen för artificiell optisk strålning får inte överskrida något av de gränsvärden som anges i bilaga I och II.

Om detta ändå sker ska arbetsgivaren:

1. vidta omedelbara åtgärder för att minska exponeringen så att den ligger under gränsvärdena,
2. utreda orsakerna till att gränsvärdena överskridits, och
3. vidta sådana åtgärder att gränsvärdena inte överskrids i fortsättningen.

4 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning



Fastställande av exponering

47 § Arbetsgivaren ska bedöma den sammanlagda exponeringen för artificiell optisk strålning som arbetstagarna kan komma att utsättas för.

Om det finns risk att arbetstagarna kan komma att utsättas för exponering av artificiell optisk strålning som överskrider de gränsvärden som anges i 4 §, ska arbetsgivaren mäta eller beräkna dessa nivåer. Arbetsgivaren ska då tillämpa IEC:s standarder för laserstrålning, CIE:s och CEN:s standarder och rekommendationer för icke-koherent strålning, eller andra standarder eller rekommendationer som harmoniserar med dessa.

När det gäller exponering som inte omfattas av dessa standarder och -rekommendationer ska mätning och beräkning genomföras i enlighet med tillgängliga vetenskapligt grundade riktlinjer.

Beräkningarna av exponeringen för artificiell optisk strålning får baseras på uppgifter som tillverkarna av utrustningen har lämnat. Detta förutsatt att utrustningen uppfyller kraven i EU-direktiv eller standarder som harmoniserar med dessa.

5 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning

48 § Arbetsgivarens bedömning av exponeringen enligt 5 § ska planeras i samråd med berörda arbetstagare och genomföras med lämpliga intervall av sakkunnig person.

Resultatet av bedömningen, inbegripet resultatet av mätningar och beräkningar av exponeringsnivån, ska bevaras i en sådan form att det är möjligt att använda det senare.

6 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning

Riskbedömning

49 § Arbetsgivaren ska undersöka arbetsförhållandena och bedöma riskerna till följd av exponering för optisk strålning i arbetet. Resultatet förs in i den riskbedömning som ska göras enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om Systematiskt arbetsmiljöarbete.

Följande ska uppmärksammas särskilt:

1. nivå, våglängdsområde och hur lång tid arbetstagaren exponeras för artificiell optisk strålning,
2. de gränsvärden för exponering som avses i 4 §,
3. information från tillverkarna av optiska strålkällor och därmed sammanhängande arbetsutrustning,
4. inverkan på hälsa och säkerhet för de arbetstagare som tillhör särskilt känsliga riskgrupper,



5. inverkan på arbetstagares hälsa och säkerhet som följd av växelverkan på arbetsplatsen mellan artificiell optisk strålning och kemiska ämnen som påverkar ljuskänsligheten,
6. eventuella indirekta effekter, som tillfällig bländning, explosion eller eld,
7. förekomst av utrustning som konstruerats för att minska exponeringen för artificiell optisk strålning,
8. betydelsefull information från hälsokontroller,
9. exponering för artificiell optisk strålning från flera källor,
10. laserutrustningar med en klassificering definierad i enlighet med tillämplig IEC-standard,
11. artificiella källor som kan orsaka skador liknande dem som orsakas av laserstrålning av klass 3B eller 4, eller motsvarande tillämpliga klassificeringar.

Om arbetsgivarens bedömning av exponeringsförhållandena enligt 5 § leder till att riskerna med optisk strålning är av sådan art och omfattning att en ytterligare detaljerad riskbedömning enligt andra stycket är onödig, kan arbetsgivaren konstatera det i riskbedömningen enligt Arbetsmiljöverkets föreskrift om Systematiskt arbetsmiljöarbete. Detta ska framgå av dokumentationen enligt 8 § andra stycket.

Arbetsgivaren ska även kartlägga de indirekta arbetsmiljörisker som kan uppkomma med anledning av laseranvändning. Denna riskbedömning ska särskilt uppmärksamma risken för

1. gasbildning
2. rökbildning
3. explosion
4. brand

Arbetstagare ska informeras om dessa risker och om de skyddsåtgärder som behövs. Riskerna ska i första hand förebyggas genom att skyddsåtgärder vidtas vid källan. Lämplig personlig skyddsutrustning ska tillhandahållas och användas om inte arbetsmiljöriskerna kan åtgärdas på annat sätt.

7 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning

Istället för att här skriva att resultaten ska "skrivas in" i SAM:s riskbedömning kanske man ska vara tydligare med att detta är en del av den riskbedömning som ska göras enligt SAM.

50 § Riskbedömningen ska uppdateras regelbundet, särskilt om viktiga förändringar har ägt rum som kan göra den inaktuell eller om resultat av hälsokontroller visar att det är nödvändigt.

Arbetsgivarens riskbedömning ska dokumenteras, dateras och lagras i lämplig form.



8 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning

Bestämmelsen täcks till största delen av 8 § SAM i 1.1 och skulle kunna utgå. Det enda som inte täcks av SAM är att en förnyad riskbedömning ska göras om resultat av hälsokontroller visar att det är nödvändigt.

Åtgärder

51 § Arbetsgivaren ska genomföra de åtgärder som är nödvändiga för att exponeringen inte ska överskrida gränsvärdena.

Risker, som härrör från exponering för artificiell optisk strålning, ska undanröjas eller reduceras till ett minimum. Detta med hänsyn tagen till den tekniska utvecklingen och möjligheten att minska en risk redan vid strålningskällan.

Om riskbedömningen visar att gränsvärdena för exponeringen kan komma att överskridas ska arbetsgivaren utarbeta en handlingsplan som innehåller tekniska eller organisatoriska åtgärder, eller båda, som förhindrar att exponeringen överskrider gränsvärdena.

När handlingsplanen utarbetas ska följande särskilt beaktas:

1. alternativa arbetsmetoder som minskar risker förenade med artificiell optisk strålning,
2. val av utrustning som minskar den artificiella optiska strålningen, med hänsyn tagen till det arbete som ska utföras,
3. tekniska åtgärder, så att den artificiella optiska strålningen kan minskas, inbegripet spärranordningar, avskärmning eller liknande åtgärder,
4. lämpliga program för underhåll av arbetsutrustning, arbetsplatser och arbetsställen,
5. utformning och planering av arbetsplatser och arbetsställen,
6. begränsning av den tid exponeringen pågår och av exponeringens nivå,
7. tillgång till effektiv personlig skyddsutrustning,
8. instruktioner från tillverkaren av utrustningen,
9. behoven hos de arbetstagare som tillhör särskilt känsliga riskgrupper.

Åtgärder som inte kan vidtas omedelbart ska tidsplaneras och föras in i handlingsplanen.

9 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning

52 § Utifrån riskbedömningen ska lämpliga skyltar markera de arbetsplatser där arbetstagarna kan komma att utsättas för nivåer av artificiell optisk strålning som överstiger gränsvärdena för exponering. Tillträdet till dessa områden ska begränsas där detta är tekniskt möjligt.

10 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning



Information och utbildning

53 § Arbetsgivaren ska säkerställa att de arbetstagare som utsätts för risker på grund av artificiell optisk strålning på arbetsplatsen, och deras företrädare i arbetsmiljöfrågor, får all nödvändig information och utbildning som föranleds av resultatet av den riskbedömning som föreskrivs i 7 §.

Informationen ska särskilt avse

1. åtgärder som vidtas för att följa dessa föreskrifter,
2. gränsvärden för exponering och därmed sammanhängande potentiella risker,
3. resultaten av de bedömningar, mätningar eller beräkningar av exponeringsnivåerna för artificiell optisk strålning som har gjorts i enlighet med 6 §, med en förklaring av deras innebörd och de potentiella risker de påvisar,
4. möjligheterna att upptäcka exponeringens skadliga inverkan på hälsan och hur sådan ska rapporteras,
5. de omständigheter under vilka arbetstagare har rätt till hälsokontroller,
6. säkra arbetsrutiner för att minimera riskerna i samband med exponering,
7. korrekt användning av lämplig personlig skyddsutrustning.

11 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning

Medicinsk kontroll

54 § Arbetsgivaren ska erbjuda arbetstagaren läkarundersökning enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om Medicinska kontroller i arbetslivet om

1. exponeringen för artificiell optisk strålning överskridit gränsvärdena i 4 § eller
2. det vid en hälsoundersökning visat sig att en arbetstagare drabbats av en sjukdom eller skadlig inverkan på hälsan som en läkare eller annan sakkunnig inom företagshälsovården eller inom den övriga sjukvården anser beror på exponering för artificiell optisk strålning på arbetsplatsen.

Arbetsgivaren ansvarar för att den som utför läkarundersökningen får tillgång till de resultat i riskbedömningen enligt 7 § som kan vara av betydelse för undersökningen.

12 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning

55 § Arbetsgivaren ska ta del av läkarens bedömning vad gäller tecken på skador genom exponering för artificiell optisk strålning så länge sekretess eller tystnadsplikt inte hindrar detta.

Om en arbetstagare har utsatts för exponering över gränsvärdena eller om denne har tecken på skador på grund av optisk strålning ska arbetsgivaren

1. revidera riskbedömningen,



2. revidera de åtgärder som vidtagits för att eliminera eller minska riskerna och i samband med detta vid behov anlita företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån,
3. erbjuda medicinsk kontroll till övriga arbetstagare som exponerats på liknande sätt.

13 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning

Arbete med laser

56 § Arbetsgivare som använder lasrar i sin verksamhet ska säkerställa att lasrars märkning och varningstexter är korrekta samt att skyddsutrustning finns att tillgå. Denne ska även informera arbetstagarna om vilken laserklass lasern tillhör, om vilka risker som är förenade med den och om vilka säkerhetsåtgärder som behövs. Arbetsgivaren ska förvissa sig om att laseroperatörerna har erforderlig kunskap.

14 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning

Sista meningen blir inaktuell om det i 1.1 finns bestämmelse som mer generellt kräver erforderlig kunskap.

Arbete med lasrar klass 3B och 4

57 § På arbetsplatser där laser klass 3B och 4 används ska arbetsgivaren utse en särskild person att övervaka lasersäkerheten på arbetsplatsen. Denna person ska vara väl förtrogen med det sätt på vilket laserutrustningen används, med risker förknippade med dess användning och med tillämpliga föreskrifter.

15 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning

58 § Riskområdet på sådana arbetsplatser ska bestämmas med hänsyn till reflexioner och användning av strålningssamlade optik. Det ska märkas ut med varningsskyltar. Riskområdet får endast beträdas av dem som behöver vara där för att arbeta med eller underhålla lasern eller för att assistera vid laserarbetet. Området ska i första hand vara avspärrat och i andra hand, om avspärrning av praktiska skäl inte är lämplig, vara övervakat.

16 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning

59 § Laserstrålens bana ska vara inkapslad eller avskärmad. Inomhus ska strålbanan avslutas med ett strålstopp. Detta gäller dock ej för laser i medicinska tillämpningar.



Den arbetsgivare som bryter mot något eller några av kraven i första stycket ska betala en sanktionsavgift, se 19 § [=bestämmelsen som anger stöd för sanktionsavgiften]. Detsamma gäller den som driver verksamhet enligt 3 kap. 5 § arbetsmiljölagen.

Lägsta avgiften är 40 000 kronor och högsta avgiften är 400 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 400 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande:

17 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning

60 § Laserskyddsglasögon ska användas om det finns risk för att ett oskyddat öga exponeras för laserstråle. Glasögonen ska ha så hög optisk dämpning vid de våglängder av laserstrålning som används vid det aktuella tillfället att denna risk elimineras.

Den arbetsgivare som låter en eller flera personer arbeta utan laserskyddsglasögon, trots att sådana ska användas enligt första stycket, ska betala en sanktionsavgift, se 19 §. Detsamma gäller den som driver verksamhet enligt 3 kap. 5 § arbetsmiljölagen.

Lägsta avgiften är 40 000 kronor och högsta avgiften är 400 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 400 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande:

Avgift = 40 000 kronor + (antalet sysselsatta - 1) x 721 kronor.
Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

18 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning

Bestämmelser om sanktionsavgifter

61 § Bestämmelserna i 17 och 18 §§ utgör föreskrifter enligt 4 kap. 1 § arbetsmiljölagen (1977:1160).

Den som överträder dessa bestämmelser ska betala sanktionsavgift enligt 8 kap. 5-10 §§ arbetsmiljölagen. Sanktionsavgiftens storlek beräknas enligt de grunder som anges i 17 och 18 §§.

19 § AFS 2009:7 Artificiell optisk strålning

Kan eventuellt samordnas med andra bestämmelser om sanktionsavgift i häftet.

Elektromagnetiska fält

Syfte

62 § Syftet med dessa föreskrifter är att skydda arbetstagare mot sådana hälso- och säkerhetsrisker som uppstår eller kan uppstå vid exponering för och förekomst av elektromagnetiska fält under arbetet.



1 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Tillämpningsområde

63 § Föreskrifterna gäller i samtliga verksamheter där arbetstagare utför arbete för arbetsgivares räkning, med undantag för vad som anges i 3 §.

2 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

64 § Försvarsmakten får tillämpa likvärdiga eller mer specifika skyddssystem för personal som arbetar vid operativa militära anläggningar eller deltar i militär verksamhet, inklusive gemensamma internationella militära övningar, förutsatt att hälsoeffekter och säkerhetsrisker förebyggs.

3 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

65 § Dessa föreskrifter omfattar alla kända direkta biofysiska effekter och indirekta effekter som orsakas av elektromagnetiska fält.

Föreskrifterna anger även krav som avser att förebygga de indirekta effekter som kan uppkomma på grund av förekomst av elektromagnetiska fält på arbetsplatsen.

De gränsvärden för exponering som fastställs i bilagorna 2, 4 och 7 omfattar endast vetenskapligt vedertagna samband mellan direkta, akuta och övergående, effekter och exponering för elektromagnetiska fält.

4 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

66 § Dessa föreskrifter omfattar inte

1. eventuella långsiktiga effekter av exponering för elektromagnetiska fält samt
2. de risker som uppstår vid beröring av spänningsatta ledare.

5 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

Till vem riktar sig föreskrifterna

67 § Arbetsgivaren ansvarar för att dessa föreskrifter följs. Med arbetsgivare likställs den som hyr in arbetskraft.



Den som driver verksamhet utan anställd ska följa dessa föreskrifter enligt 3 kap. 5 § första och andra stycket arbetsmiljölagen (1977:1160).

Som arbetstagare räknas i dessa föreskrifter även den som likställs med arbetstagare enligt 1 kap. 3 § arbetsmiljölagen.

I fall som avses i tredje stycket ska det som i den här föreskriften sägs om arbetsgivare gälla den som driver den verksamhet i vilken arbetet utförs.

6 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

68 § I föreskrifterna används följande begrepp med nedan angiven betydelse: [om definitioner ska vara här får man leta fram vilka som är relevanta]

7 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

Systematiskt arbetsmiljöarbete

69 § I Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete finns regler om att arbetsgivaren regelbundet ska undersöka arbetsförhållandena och bedöma vilka risker som kan förekomma i verksamheten. Där finns också regler om att arbetsgivaren ska vidta åtgärder för att förebygga ohälsa samt att genomförda och planerade åtgärder ska följas upp.

Dessa föreskrifter specificerar hur arbetsgivaren ska hantera elektromagnetiska fält i sitt systematiska arbetsmiljöarbete.

8 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

Den här hänvisningsbestämmelsen bör kunna strykas

Insatsnivåer och gränsvärden för exponering

70 § Fysikaliska storheter och enheter som ska användas för att beskriva exponering för elektromagnetiska fält anges i bilaga 1. Gränsvärden för hälsoeffekter och sensoriska effekter samt insatsnivåer anges i bilagorna 2–9.

9 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

71 § Arbetsgivaren ska säkerställa att arbetstagares exponering för elektromagnetiska fält begränsas till de gränsvärden för hälsoeffekter och sensoriska effekter som anges i bilagorna 2 och 4 med avseende på icke-termiska effekter och de gränsvärden för exponering som anges i bilaga 7 med avseende på termiska effekter.



Iakttagandet av gränsvärden för hälsoeffekter och sensoriska effekter ska fastställas genom användning av de relevanta förfaranden för bedömning av exponering som anges i 14–16 §§.

Om exponeringen av arbetstagare för elektromagnetiska fält överstiger gränsvärden för exponering ska arbetsgivaren omedelbart vidta åtgärder i enlighet med 29 §.

10 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

72 § Arbetsgivaren ska anses iaktta gränsvärden för hälsoeffekter och sensoriska effekter då det har påvisats att de relevanta insatsnivåer som anges i bilagorna 3, 5, 6, 8 och 9 inte överskrids.

Om exponeringen överskrider insatsnivåer ska arbetsgivaren vidta åtgärder i enlighet med 23 § om inte den bedömning som genomförts i enlighet med 14–16 §§ visar att de relevanta gränsvärdena för exponering inte överskrids och att säkerhetsrisker kan uteslutas.]

11 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

73 § Exponeringen får trots vad som anges i 11 § överskrida:

1. Låga insatsnivåer för elektriska fält (bilaga 5, tabell 1) om detta är motiverat av praxis eller processen, förutsatt att gränsvärden för sensoriska effekter (bilaga 4, tabell 1) inte överskrids, eller
 - a. gränsvärden för hälsoeffekter (bilaga 4, tabell 1) inte överskrids,
 - b. alltför kraftig gnisturladdning och kontaktström (bilaga 9, tabell 1) förebyggs genom särskilda skyddsåtgärder enligt 27 § och
 - c. arbetstagarna har fått information med avseende på de situationer som avses i 31 § punkt 6.
2. Låga insatsnivåer för magnetiska fält (bilaga 6, tabell 1), om detta är motiverat av praxis eller processen, inbegripet i huvud och bål, under skiftet, förutsatt att gränsvärden för sensoriska effekter (bilaga 4, tabell 1) inte överskrids, eller
 - a. gränsvärden för sensoriska effekter endast tillfälligt överskrids,
 - b. gränsvärden för hälsoeffekter (bilaga 4, tabell 1) inte överskrids,
 - c. åtgärder vidtas i enlighet med 30 § om det förekommer övergående symtom enligt 30 § punkt 1 och
 - d. arbetstagarna har fått information med avseende på de situationer som avses i 31 § punkt 6.

12 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält



74 § Trots vad som anges i 10 och 11 §§ får exponeringen överskrida:

1. Gränsvärden för sensoriska effekter (bilaga 2, tabell 1) under skiftet, om detta är motiverat av praxis eller processen, förutsatt att

- a. överskridandet är endast tillfälligt,
- b. gränsvärden för hälsoeffekter (bilaga 2, tabell 1) inte överskrids,
- c. särskilda skyddsåtgärder har vidtagits i enlighet med 28 § [nedan 62 §],
- d. åtgärder vidtas i enlighet med 30 §, om det förekommer övergående symtom enligt 30 § punkt 2 och
- e. arbetstagarna har fått information med avseende på de situationer som avses i 31 § punkt 6.

2. Gränsvärden för sensoriska effekter (bilaga 4, tabell 1 och bilaga 7, tabell 1) under skiftet, om detta är motiverat av praxis eller processen, förutsatt att

- a. överskridandet är endast tillfälligt,
- b. gränsvärden för hälsoeffekter inte överskrids (bilaga 4, tabell 1 och bilaga 7, tabell 1),
- c. åtgärder vidtas i enlighet med 30 §, om det förekommer övergående symtom enligt 30 § punkt 1 och
- d. arbetstagarna har fått information med avseende på de situationer som avses i 31 § punkt 6.

13 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

75 § Arbetsgivaren ska bedöma alla de risker, såväl direkta som indirekta, för arbetstagarna som uppstår på grund av elektromagnetiska fält på arbetsplatsen och, om nödvändigt, ska arbetsgivaren mäta eller beräkna nivåerna på de elektromagnetiska fält som arbetstagarna exponeras för.

Resultatet av riskbedömningen kan ingå och vara en del i den riskbedömning som ska göras enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete.

14 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

Exponeringsbedömning genom bedömning

76 § För bedömning enligt 14 §, ska arbetsgivaren identifiera och bedöma elektromagnetiska fält på arbetsplatsen med beaktande av den Europeiska kommissionens vägledning och andra relevanta normer, riktlinjer och exponeringsdatabaser.

Arbetsgivaren har också, när så är lämpligt, rätt att beakta

1. exponeringsnivåer och andra lämpliga säkerhetsrelaterade uppgifter som tillverkaren eller distributören tillhandahåller för utrustningen i enlighet med gällande unionsrätt,



2. inklusive en riskbedömning, om detta är tillämpligt med avseende på exponeringsförhållandena på arbetsplatsen eller installationsplatsen.

15 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

Exponeringsbedömning genom mätning eller beräkning

77 § Om iakttagandet av gränsvärden för exponering inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt på grundval av tillgänglig information enligt 15 § ska bedömningen av exponeringen genomföras på grundval av mätningar eller beräkningar.

I sådana fall ska man vid bedömningen beakta osäkerheten vid dessa mätningar eller beräkningar, såsom numeriska fel, källmodellering, fantomgeometri samt vävnaders och materials elektriska egenskaper, som fastställs i enlighet med relevant god praxis.

16 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

78 § De bedömningar, mätningar och beräkningar som avses i 14–16 §§ ska i lämpliga intervall planeras och genomföras av behöriga instanser eller personer, med beaktande av Europeiska kommissionens vägledning.

Bedömning, mätning och beräkning ska ske med särskilt beaktande av reglerna i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete om sakkunnig hjälp och personal samt om medverkan av arbetstagare.

Resultatet av bedömningen, mätningen eller beräkningarna av exponeringsnivån ska bevaras i sådan spårbar form att uppgifterna kan användas vid en senare tidpunkt.

17 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

79 § Vid genomförande av en riskbedömning, enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete, ska arbetsgivaren särskilt vara uppmärksam på följande:

1. gränsvärden för hälsoeffekter och sensoriska effekter och insatsnivåer som anges i bilagorna 2–9,
2. exponeringens frekvens, nivå, varaktighet och typ, inklusive fördelningen över arbetstagarens kropp och variation över arbetsplatsen,
3. alla direkta biofysiska effekter,
4. alla indirekta effekter,
5. alla effekter på hälsa och säkerhet för arbetstagare som är särskilt utsatta, i synnerhet arbetstagare som har aktiva eller passiva medicinska enheter



- inopererade i kroppen, såsom pacemakrar, bär medicinska enheter på kroppen, såsom insulinpumpar, eller är gravida,
6. ersättningsutrustning som är avsedd att minska exponeringsnivån för elektromagnetiska fält,
 7. adekvat information från de hälsokontroller som avses i 33 §,
 8. information från tillverkaren av utrustning,
 9. annan relevant hälso- och säkerhetsrelaterad information,
 10. flera exponeringskällor samt
 11. samtidig exponering för fält med multipla frekvenser.

18 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

80 § En bedömning av exponeringen behöver inte genomföras på arbetsplatser som är öppna för allmänheten. Detta gäller förutsatt att en utvärdering redan har gjorts i enlighet med bestämmelserna om begränsning av allmänhetens exponering för elektromagnetiska fält och att de begränsningar som specificeras i dessa bestämmelser beträffande arbetstagarna respekteras och hälso- och säkerhetsrisker utesluts.

19 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

81 § När utrustning som är avsedd för användning av allmänheten används på det sätt som avses, och som är förenligt med unionsrätten på produktområdet i vilken det fastställs striktare säkerhetsnivåer än de som föreskrivs i dessa föreskrifter och ingen annan utrustning används, ska villkoren i 19 § anses vara uppfyllda.

20 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

82 § Arbetsgivaren ska förfoga över en riskbedömning i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete och fastställa vilka åtgärder som ska vidtas i enlighet med 22–30 §§ i dessa föreskrifter.

Riskbedömningen får innehålla motiveringen till varför arbetsgivaren anser att riskerna med avseende på elektromagnetiska fält är av sådan art och omfattning att en ytterligare detaljerad riskbedömning är onödig.

Riskbedömningen ska uppdateras regelbundet, särskilt om viktiga förändringar har ägt rum som kan göra den inaktuell eller om resultatet av de hälsokontroller som avses i 33 § visar att så är nödvändigt

21 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält



Bestämmelser som syftar till att undvika eller minska riskerna

83 § Med beaktande av tekniska framsteg och möjligheten att kontrollera produktionen av elektromagnetiska fält vid källan ska arbetsgivaren vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att risker som uppstår på grund av elektromagnetiska fält på arbetsplatsen elimineras eller minskas till ett minimum.

Minskningen av de risker som härrör från exponering för elektromagnetiska fält ska genomföras på grundval av de allmänna principer för förebyggande arbete som anges i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete.

22 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

84 § När de relevanta insatsnivåerna i bilagorna 3, 5, 6, 8 och 9 överskrids, ska arbetsgivaren, om inte den bedömning som genomförts i enlighet med 14–16 §§ visar att de relevanta gränsvärdena för exponering inte överskrids och att säkerhetsrisker kan uteslutas, på grundval av den riskbedömning som avses i 14–16 §§, utarbeta och genomföra en handlingsplan som innehåller tekniska och organisatoriska åtgärder för att förebygga exponering som överskrider gränsvärden för hälsoeffekter och sensoriska effekter, med särskilt beaktande av följande:

1. alternativa arbetsmetoder som ger mindre exponering för elektromagnetiska fält,
2. val av utrustning som ger upphov till mindre intensiva elektromagnetiska fält, dock med hänsyn till det arbete som ska utföras,
3. tekniska åtgärder för att minska emissionen för elektromagnetiska fält, inbegripet användning av spärranordningar, avskärmning eller liknande hälsoskyddsmekanismer när så krävs,
4. lämpliga avgränsnings och tillträdesåtgärder, såsom signaler, märkningar, markeringar i golvet och barriärer, för att begränsa eller kontrollera tillträde,
5. vid exponering för elektriska fält, åtgärder och förfaranden för att hantera gnisturladdningar och kontaktströmmar med hjälp av tekniska metoder och utbildning av arbetstagare,
6. lämpliga program för underhåll av arbetsutrustning, arbetsplatser och system för arbetsställen,
7. utformning och planering av arbetsplatser och arbetsställen,
8. begränsning av exponeringens varaktighet och intensitet och
9. tillgång till lämplig personlig skyddsutrustning.

23 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält



85 § På grundval av den riskbedömning som avses i 14–16 §§ ska arbetsgivaren utarbeta och genomföra en handlingsplan som ska innehålla tekniska och organisatoriska åtgärder för att förebygga alla kända risker för arbetstagare som är särskilt utsatta och alla risker som förorsakas av de indirekta effekter som avses i 14–16 §§.

24 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

86 § Utöver att tillhandahålla den information som anges i 31 §, ska arbetsgivaren anpassa de åtgärder som avses i dessa föreskrifter till behoven hos arbetstagare som är särskilt utsatta samt, i förekommande fall, till individuella riskbedömningar, särskilt beträffande arbetstagare som har uppgivit att de har en aktiv eller passiv medicinsk enhet inopererad i kroppen, såsom pacemakrar, eller har medicinska enheter som bärs på kroppen, såsom insulinpumpar, eller beträffande gravida arbetstagare som har uppgivit för arbetsgivaren att de är gravida

25 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

87 § Med utgångspunkt i den riskbedömning som avses i 14–16 §§ ska de arbetsplatser där arbetstagarna kan komma att utsättas för elektromagnetiska fält som överskrider insatsnivåerna markeras med lämpliga skyltar i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrifter om skyltar och signaler. De berörda områdena ska märkas och tillträde till dem begränsas på lämpligt sätt.

Om tillträde till dessa områden av andra skäl är begränsat på lämpligt sätt och arbetstagarna har underrättats om riskerna som uppstår på grund av elektromagnetiska fält, ska ingen särskild skyltning eller begränsning av tillträdet krävas.

26 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

88 § När 12 § är tillämplig ska särskilda skyddsåtgärder antas, såsom utbildning av arbetstagare i enlighet med 31 § och användning av tekniska metoder och personligt skydd, till exempel jordning av arbetsobjekt, förbindning av arbetstagare och arbetsobjekt (potentialutjämning) och om lämpligt användning av isolerande skor, handskar och skyddskläder.

27 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

89 § När 13 § är tillämplig ska särskilda skyddsåtgärder, såsom styrning av rörelser, vidtas.



28 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

90 § Arbetstagare får inte utsättas för exponering som överskrider gränsvärden för hälsoeffekter och sensoriska effekter, såvida inte villkoren enligt antingen 12-13 §§ eller 34 § är uppfyllda. Om gränsvärden för hälsoeffekter och sensoriska effekter, trots de åtgärder som arbetsgivaren vidtagit för att tillämpa dessa föreskrifter, har överskridits, ska arbetsgivaren omedelbart vidta ytterligare åtgärder för att minska exponeringen så att den hamnar under gränsvärden för hälsoeffekter och sensoriska effekter.

Arbetsgivaren ska fastställa och registrera orsakerna till att gränsvärden för hälsoeffekter och sensoriska effekter har överskridits och anpassa skyddsåtgärder och förebyggande åtgärder för att undvika att detta upprepas. De anpassade skyddsåtgärderna och förebyggande åtgärderna ska bevaras i sådan spårbar form att uppgifterna kan användas vid en senare tidpunkt i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete.

29 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

91 § När 12-13 §§ är tillämplig och om arbetstagaren har rapporterat övergående symtom, ska arbetsgivaren vid behov uppdatera riskbedömningen och de förebyggande åtgärderna. Övergående symtom kan inbegripa:

1. sensoriska förnimmelser och effekter på hur det centrala nervsystemet i huvudet fungerar, vilka framkallas av tidsvarierande magnetiska fält, och
2. effekter som framkallas av statiska magnetfält, såsom svindel och illamående.

30 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

Information till och utbildning av arbetstagare

92 § Arbetsgivaren ska säkerställa att de arbetstagare, som sannolikt kan komma att utsätta för risker på grund av elektromagnetiska fält på arbetsplatsen, eller deras företrädare får ta del av all nödvändig information och utbildning om resultatet av den riskbedömning som föreskrivs i 14-16 §§, särskilt när det gäller:

1. åtgärder som vidtas för att tillämpa dessa föreskrifter,
2. värdena och principerna om gränsvärden för exponering och insats-nivåer, de därmed sammanhängande eventuella riskerna och de förebyggande åtgärder som vidtas,
3. eventuella indirekta effekter av exponeringen,
4. resultaten av bedömningen, mätningen eller beräkningarna av exponeringsnivåerna för elektromagnetiska fält som genomförs i enlighet med 14-16 §§,



5. hur exponeringens negativa hälsoeffekter upptäcks och hur de ska rapporteras,
6. eventuella övergående symtom och sinnesförnimmelser som är förknippade med effekter på det centrala eller perifera nervsystemet,
7. under vilka omständigheter arbetstagare har rätt till hälsoundersökning,
8. säkra arbetsrutiner för att minimera riskerna i samband med exponering samt
9. arbetstagare som är särskilt utsatta, som avses i 18 § punkt 5 och 24–25 §§.

31 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

Samråd med och medverkan av arbetstagare

93 § Riskbedömning enligt 14 § ska planeras och ske i samverkan mellan arbetsgivare och berörda arbetstagare eller skyddsombud

32 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

Bör samordnas med generellt krav i 1.1 SAM

Hälsoundersökning

94 § I syfte att förebygga och tidigt diagnostisera eventuella negativa hälsoeffekter orsakade av exponering för elektromagnetiska fält, ska lämpliga hälsoundersökningar genomföras i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Om en önskad eller oväntad hälsoeffekt rapporteras av en arbetstagare, och under alla omständigheter om exponering som överskrider gränsvärden för exponering upptäcks, ska arbetsgivaren se till att den eller de berörda arbetstagarna genomgår hälsoundersökning i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet.

Sådana undersökningar som avses i stycket ovan ska ske på tider som passar arbetstagaren och denne ska inte stå för eventuella kostnader som uppstår.

33 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

Undantag för magnetisk resonanstomografi

95 § Genom undantag från 9–13 §§, men utan att det påverkar tillämpningen av 22 §, får exponering överskrida gränsvärden för exponering om exponering sker i samband med installation, testning, användning, utveckling och underhåll av eller forskning om utrustning för magnetisk resonanstomografi (MRT) för patienter inom hälsovården, under förutsättning att samtliga följande villkor är uppfyllda:

1. den riskbedömning som har genomförts i enlighet med 14–16 §§ har visat att gränsvärden för exponering har överskridits,



2. alla tekniska eller organisatoriska åtgärder har tillämpats, med hänsyn till den aktuella tekniska utvecklingsnivån,
3. överskridandet av gränsvärden för exponering sker under vederbörligen motiverade omständigheter,
4. särdragen hos arbetsplatsen, arbetsutrustningen eller arbetspraxis har beaktats samt
5. arbetsgivaren visar att arbetstagarna fortfarande är skyddade mot hälsoeffekter och säkerhetsrisker, bl.a. genom att säkerställa att den bruksanvisning som tillverkaren tillhandahåller följs

34 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält
--

Bilagor till kapitlet om fysikaliska faktorer som behöver vara med:

Bilaga 1 - 3 2005:15, Vibrationer -

Bilaga - Beräkning av värmeindex. Arbete i stark värme

Bilaga I och II 2009:7, Artificiell optisk strålning

Bilaga 1 - 9 § AFS 2016:3 Elektromagnetiska fält

Bilagerapport 2



4 kap. Fysiska arbetsmiljörisker

Fall

Definition

1 § Med fall avses i dessa föreskrifter att någon faller omkull, halkar, snavar, trampar snett, trampar genom något underlag eller liknande eller faller till lägre nivå.

1 § AFS 1981:14 Skydd mot skada genom fall

Planering av arbetet

2 § Arbete skall planeras, ordnas och bedrivs så att olycka genom fall förebyggs.

2 § AFS 1981:14 Skydd mot skada genom fall

Kan strykas om generell paragraf om planering införs i 1.1.

Utformning av arbetsplats

3 § Vid anordnande av underlag som är avsett att beträdas skall eftersträvas att det har lämplig ytsträvhet och är fritt från hinder och ojämnhet som innebär risk för fall. Underlaget skall ha betryggande bärighet. Annat underlag får beträdas först sedan särskilda skyddsåtgärder vidtagits. Är underlaget lutande skall behovet av skyddsåtgärder särskilt beaktas.

3 § AFS 1981:14 Skydd mot skada genom fall

Första meningen täcks eventuellt av 2.3 Utformning av arbetsplatser

4 § Arbetsplats och transportväg inom arbetsställe skall ha tillräckligt utrymme för att arbete och förflyttning skall kunna ske utan risk för fall. De skall hållas fria från spill, avfall och ovidkommande föremål. Om det behövs skall belysning ordnas så att förhållande som kan orsaka fall i görligaste mån syns.

4 § AFS 1981:14 Skydd mot skada genom fall

5 § Trappa, trappsteg, stege, arbetsbock, lejdare, landgång, ramp, snedbana, ställning, plattform, arbetsflotte och liknande anordning skall utföras, anordnas och underhållas så att risk för fall motverkas. Detta gäller även fotsteg och motsvarande på maskin, fordon och annan teknisk anordning.

5 § AFS 1981:14 Skydd mot skada genom fall



6 § Arbetsplatser skall, oavsett var de är belägna, vara hållfasta och stabila med hänsyn till

- det största antal arbetstagare som kan komma att befinna sig på dem,
- vilka övriga laster de skall kunna bära och hur dessa laster fördelas samt
- vilken annan påverkan de kan utsättas för under användningen.

Arbetsplatsernas stabilitet och hållfasthet skall kontrolleras på lämpligt sätt och särskilt, i de fall arbetsplatserna kan höjas eller sänkas, efter varje höjning eller sänkning av dem.

61 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete

Finns nu placerad i 3.1 - Bygg, skulle på sikt kunna placeras här.

Förebyggande åtgärder

7 § Hål, öppning och liknande på plats där någon uppehåller eller förflyttar sig under arbetet liksom yta där risk för genomtrampning kan finnas skall där det behövs ha skyddsanordning mot fall, t ex täckning, skyddsräcke eller avspärning. Behovet av motsvarande skyddsanordning vid stup eller annan större nivåskillnad, där risk finns för skada genom fall, skall beaktas. Kan lämplig skyddsanordning inte användas skall annan skyddsåtgärd vidtas.

6 § AFS 1981:14 Skydd mot skada genom fall

8 § Öppningar och hål i bjälklag, tak eller liknande, där risk för nedstörtning eller nedtrampning kan uppstå, skall utan dröjsmål förses med skyddsräcke eller skyddstäckning som inte oavsiktligt kan rubbas. Skyddstäckning skall ha betryggande bärighet och skall antingen vara utförd så att det framgår vad den är avsedd för eller vara tydligt märkt.

59 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete

De två paragraferna ovan har liknande innehåll och bör kunna slås ihop. Motsvarande krav finns även i 2.3 Utformning av arbetsplatser – tillämpningsområdet är dock snävare där. 59 § är nu placerad i 3.1 - bygg.

9 § Vid takarbete skall riskerna för olycksfall på grund av fall, genomtrampning, halkning och snubbling särskilt beaktas. Detsamma gäller risken för ohälsa på grund av olämpliga arbetsställningar och arbetsrörelser. I båda fallen skall hänsyn tas till olika klimatfaktorerens betydelse för arbetet under de särskilda villkor som gäller för takarbete. Material och verktyg skall läggas på taket så att de inte kan glida ned. Material skall om det behövs fastgöras på lämpligt sätt.



87 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete

Kan till viss del slås ihop med de två paragraferna ovan, innehåller även ergonomikrav, klimatfaktorer, risk för fallande föremål. Gäller vid takarbete. 87§ är nu placerad i 3.1 - bygg.

10 § Där det finns risk för personskador vid fall över pallkant ska lämpliga skyddsåtgärder vidtas.

41§ 2010:1 Berg- och gruvarbete

Dubbelreglering, täcks av 2 och 6 §§ AFS 1981:14 . Är nu placerad i 3.1 berg och gruv.

11 § Skyddsanordning mot fall skall vara dimensionerad för den belastning den kan antas bli utsatt för. Särskild uppmärksamhet ägnas därvid åt förekommande infästningar.

Skyddsanordning skall kontrolleras regelbundet och underhållas väl. Vid kontroll skall bl a tillses att materialet inte skadats.

7 § AFS 1981:14 Skydd mot skada genom fall

Kan eventuellt samordnas med krav på kontroll i 1.1 för arbetsgivare och motsvarande om ett sånt krav införs.

12 § Risken för att arbetstagaren faller till lägre nivå skall vara förebyggd. Om det behövs skall skyddsräcken, arbetsplattformar, arbetskorgar eller ställningar användas. Skyddsräcken skall vara hållfasta och tillräckligt höga samt ha åtminstone fotlist, överledare och en mellanledare eller ge motsvarande skydd. Skyddsräcken skall vara helt inklädda om det förekommer lösa föremål som kan vålla skada om de faller genom skyddsräckena.

57 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete

Innehåller specifika krav på hur fallskydd ska vara utformat. Täcks delvis av 2.3 Utformning av arbetsplatser och 2.2 Ställningar.

13 § Skyddstäckning över hål, öppning och motsvarande skall vara säkrad så att den inte kan avlägsnas oavsiktligt. Den skall vara tydligt och varaktigt märkt så att det framgår att den är en skyddsanordning mot fall.

8 § AFS 1981:14 Skydd mot skada genom fall

14 § På arbetsplats och transportväg inom arbetsställe där fall kan medföra risk för drunkning, skall anordningar för räddning finnas lätt tillgängliga. De skall



vara klara att användas omedelbart. Genom färgsättning eller annan åtgärd skall tillses att de är lätta att se även under dåliga siktförhållanden. Förvaringsplats för transportabla anordningar skall vara tydligt markerad och väl synlig. Där det behövs skall med lämpliga mellanrum finnas fasta stegar eller andra möjligheter för nödställd att ta sig upp. Stege och motsvarande anordning skall nå så långt under ytan att en nödställd lätt kan ta sig upp.

9 § AFS 1981:14 Skydd mot skada genom fall

15 § Uppmärksammas under arbete särskild risk för fall, skall arbetet förändras eller avbrytas i erforderlig omfattning och riskområdet där så behövs spärras av till dess att risken har undanröjts. Om arbete måste utföras inom riskområde skall särskilda skyddsåtgärder vidtas.

10 § AFS 1981:14 Skydd mot skada genom fall

16 § Vid arbete och förflyttning på underlag som rör sig eller kan komma i rörelse skall erforderliga skyddsåtgärder vidtas och särskild försiktighet iakttas.

11 § AFS 1981:14 Skydd mot skada genom fall

17 § Om skyddsanordning tillfälligt måste tas bort för att arbete skall kunna utföras, får detta göras endast efter medgivande från arbetsledningen. Särskilda försiktighetsåtgärder skall vidtas och anordningen skall sättas tillbaka snarast möjligt. Kan anordningen inte återställas skall arbetsledningen underrättas. De ytterligare skyddsåtgärder som kan behövas skall vidtas. Detsamma skall iakttas om arbetsplatsen tillfälligt måste lämnas.

13 § AFS 1981:14 Skydd mot skada genom fall

Personlig fallskyddsutrustning

18 § Om betryggande skydd mot nedstörtning inte lämpligen kan ordnas skall säkerhetsbälte med lina användas eller annat säkerhetsarrangemang vidtas. Lina skall förankras väl.

12 § AFS 1981:14 Skydd mot skada genom fall

19 § Om skyddsräcken eller utrustning som nämns i 57 § inte kan användas på grund av arbetets art skall personlig fallskyddsutrustning användas. Om det behövs skall tillträdesled till riskområdet ordnas på lämpligt sätt. Om obehöriga arbetstagare kan beträda riskområdet skall det utmärkas och avspärras.



58 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete

Första meningen som handlar om personlig fallskyddsutrustning kan ev flyttas hit. Finns nu placerad i 3.1 - bygg.

20 § Vid takarbete skall normalt skyddsräcke eller utrustning som ger motsvarande skydd användas. Fast monterad utrustning skall användas i första hand. Om det med hänsyn till omständigheterna inte är rimligt att använda skyddsräcke eller utrustning som ger motsvarande skydd skall personlig fallskyddsutrustning användas. Vid bedömningen skall följande beaktas:

- den tid som går åt för att montera skyddsräcket eller utrustningen och de risker som är förenade med detta och
- tiden för takarbetet som skall utföras samt
- de risker som är förenade med arbetet om skyddsräcket eller utrustningen inte används.

88 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete gsarbete

Gäller vid takarbete! Innehåller krav om att personlig fallskyddsutrustning ska användas i sista hand och hur bedömning av detta ska göras. Finns idag i 3.1 - Bygg. Kan ev. placeras här på sikt.

21 § Bestämmelserna i 88 § behöver inte iakttas vid byte av enstaka takpannor eller andra liknande tillfälliga arbeten på tak, inte heller vid snöskottning på tak. Istället skall personlig fallskyddsutrustning användas. Om personlig fallskyddsutrustning med lina används skall linan fästas i lämplig anordning på taket, t.ex. nockräck. Om anordning för att fästa linan saknas eller om det finns andra särskilda skäl, skall lämplig person avdelas som håller fast den, lämpligen genom avhåll. Linan skall hållas sträckt under arbetet.

Vid snöskottning skall normalt särskild person avdelas att hålla fast linan genom avhåll och se till att den är sträckt.

89 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete

Finns idag i 3.1 - Bygg. Kan ev. placeras här på sikt.

Fallrisker där fallhöjden är 2 m eller mer - Sanktionsavgifter

22 § Vid arbeten med fallrisker ska bestämmelserna i 57-60 §§, 87-92 §§ och övriga tillämpliga regler följas. Om fallskyddet inte uppfyller den miniminivå som finns beskriven i 60 a § kan sanktionsavgift påföras.

56 a § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete

Finns idag i 3.1 - Bygg. Kan ev. placeras här på sikt.



23 § Vid arbeten på tak ska bestämmelserna i 57–60 §§, 87–92 §§ och övriga tillämpliga regler följas. Om fallskyddet inte uppfyller den miniminivå som finns beskriven i 92 a § kan sanktionsavgift påföras.

86 a § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete
Finns idag i 3.1 – Bygg. Kan ev. placeras här på sikt.

24 § Om fallskydd enligt 57–60 §§ saknas och arbete utförs där det finns risk för fall och fallhöjden är två meter eller mer, ska sanktionsavgift betalas om inte villkoren nedan minst uppfylls. Vid takarbete gäller även bestämmelserna i 86 a och 92 a §§. 1. Skydd mot fall ska finnas vid arbetet genom att man

- a. arbetar i skydd av skyddsräcken,
 - b. arbetar på mobila eller fasta arbetsplattformar,
 - c. arbetar i arbetskorgar,
 - d. arbetar på eller innanför ställningar med skyddsräcken,
 - e. arbetar ovanför eller innanför skyddsnet eller
 - f. använder personlig fallskyddsutrustning.
2. Skydd mot fall ska vara utformat och användas enligt a–e nedan.
- a. Skyddsräcke ska ha fotlist, mellanledare och överledare och vara minst en meter högt. När räcke endast skyddar mot fall från ställningslag ska bestämmelserna i föreskrifterna om ställningar uppfyllas. Om permanenta räcken utnyttjas som fallskydd, får fotlist utelämnas.
 - b. Öppningar och hål med fallrisker ska förses med skyddstäckning eller skyddsräcken.
 - c. Personlig fallskyddsutrustning ska bestå av helsele och kopplingslina med falldämpare. Linan ska vara förankrad.
 - d. Personlig fallskyddsutrustning ska förhindra fall till underliggande nivå.
 - e. Personlig fallskyddsutrustning ska användas och vara förankrad vid en förflyttning längs stege eller stegar, fasta eller lösa, om höjdskillnaden mellan nivån där förflyttningen startar och nivån där den slutar är mer än 4 meter.
3. Undantag från 1 och 2 medges för följande arbeten.
- a. Vid arbete från lös stege behöver personlig fallskyddsutrustning inte användas om alla villkor i punkterna nedan är uppfyllda
 - endast enstaka arbeten utförs,
 - stegen är kortare än 5 meter,
 - arbetet tar mindre än 15 minuter per steguppställning och– arbetet kan utföras med en hand, och så att man håller sig fast i stegen med den andra handen.
 - b. Vid enstaka arbete med att installera infästning för säkerhetslina maximalt 7 meter över marknivå. Befintliga infästningsanordningar längs vägen upp ska användas, om sådana finns.
 - c. Vid arbete med att första gången fästa säkerhetslina i befintlig förankringspunkt för fallskyddsutrustning maximalt 7



meter över marknivån. Befintliga infästningsanordningar längs vägen upp ska användas, om sådana finns. Den arbetsgivare, den som ensam eller gemensamt med familjemedlem driver yrkesmässig verksamhet utan anställd, de som för gemensam räkning driver sådan verksamhet eller den som anlitar inhyrd arbetskraft i sin verksamhet, som överträder kraven i första, andra, tredje eller fjärde stycket ska betala en sanktionsavgift, se 101 §.

Lägsta avgiften är 40 000 kronor och högsta avgiften är 400 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 400 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande: Avgift = 40 000 kronor + (antal sysselsatta - 1) x 721 kronor. Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal. Den som för samma arbete även överträder 92 a § ska endast betala en sanktionsavgift. (AFS 2014:26) (Träder i kraft den 1 januari 2015.)

60 a § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete
Finns idag i 3.1 - Bygg. Kan ev. placeras här på sikt.

25 § Om fallskydd enligt 87–89 §§ saknas och takarbete utförs där det finns risk för fall och fallhöjden är två meter eller mer, ska sanktionsavgift betalas om inte villkoren nedan minst uppfylls. Vid takarbete gäller även bestämmelserna i 56 a och 60 a §§.

1. Skydd mot fall ska finnas vid takarbetet genom att man
 - a. arbetar i skydd av skyddsräcken,
 - b. arbetar på mobila eller fasta arbetsplattformar,
 - c. arbetar i arbetskorgar,
 - d. arbetar på eller innanför ställningar med skyddsräcken,
 - e. arbetar ovanför eller innanför skyddsnät eller
 - f. använder personlig fallskyddsutrustning.
2. Skydd mot fall ska vara utformat och användas enligt a–h nedan.
 - a. Skyddsräcke ska ha fotlist, mellanledare och överledare och vara minst en meter högt. När räcke endast skyddar mot fall från ställningslag ska bestämmelserna i föreskrifterna om ställningar uppfyllas. Om permanenta räcken utnyttjas som fallskydd, får fotlist utelämnas. Skyddsräcke ska finnas även på takkant vid gavel.
 - b. Om arbete endast bedrivs på ett begränsat område av taket är det tillräckligt att fallskyddet skyddar mot fall inom detta område, om tydlig och hållbar avspärrning finns mot övriga delar av taket där arbete inte förekommer.
 - c. Öppningar och hål i tak eller underlag med fallrisker ska förses med skyddstäckning eller skyddsräcken.
 - d. Område på tak eller underlag med risk för genomtrampning ska spärras av.



e. Personlig fallskyddsutrustning ska bestå av helsele och kopplingslina med falldämpare. Linan ska vara förankrad.

f. Personlig fallskyddsutrustning ska förhindra fall till underliggande nivå.

g. Personlig fallskyddsutrustning ska användas och vara förankrad vid en förflyttning längs stege eller stegar, fasta eller lösa, om höjdskillnaden mellan mark och nivån där förflyttningen slutar är mer än 4 meter. Vid förflyttning mellan olika nivåer på tak ska personlig fallskyddsutrustning användas och vara förankrad även om nivåskillnaden är mindre än 4 meter.

h. Personlig fallskyddsutrustning ska användas vid förflyttning på tak och löpande förankras. Detta gäller inte om det finns skyddsräcken som skyddar mot fall.

3. Undantag från 1 och 2 medges för följande arbeten.

a. Arbeta på tak med högst 6 graders lutning när arbetet utförs mer än två meter från takkanten eller annan kant. Tydliga och hållbara avspärningar ska finnas som avgränsar arbetsområdet, minst två meter från takkanten eller annan kant. Om takytan lutar utåt och taket är så halt att det finns risk att falla över kanten, gäller inte detta undantag.

b. Vid enstaka arbete med att installera infästning för säkerhetslina maximalt 7 meter över marknivå. Befintliga infästningsanordningar längs vägen upp ska användas, om sådana finns.

c. Vid arbete med att första gången fästa säkerhetslina i befintlig förankringspunkt för fallskyddsutrustning maximalt 7 meter över marknivå. Befintliga infästningsanordningar längs vägen upp ska användas, om sådana finns. Den arbetsgivare, den som ensam eller gemensamt med familjemedlem driver yrkesmässig verksamhet utan anställd, de som för gemensam räkning driver sådan verksamhet eller den som anlitar inhyrd arbetskraft i sin verksamhet, som överträder kraven i första, andra, tredje eller fjärde stycket ska betala en sanktionsavgift, se 101 §.

Lägsta avgiften är 40 000 kronor och högsta avgiften är 400 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 400 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande:
Avgift = 40 000 kronor + (antal sysselsatta - 1) x 721 kronor. Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal. Den som för samma arbete även överträder 60 a § ska endast betala en sanktionsavgift.

92 a § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete äggning
Finns idag i 3.1 - Bygg. Kan ev. placeras här på sikt.

Skyddsnet

26 § Vid användning av skyddsnet skall den medföljande instruktionen beaktas. Ett skyddsnet får endast monteras under överinseende av en kompetent person. Vid monteringen skall eftersträvas att fallhöjden blir så liten som möjligt. Den får



inte vara större än vad nätet enligt instruktionen är avsett för. Den får inte heller vara större än sex meter. Den fria höjden under nätet skall vara så stor att en person som faller i nätet inte, när detta töjs, kan skadas genom kontakt med något som finns under nätet.

96 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete
Finns idag i 3.1 - Bygg. Kan ev. placeras här på sikt.

27 § Ett skyddsnät som har fångat en fallande person eller ett föremål som kan ha givit motsvarande påfrestning på nätet får användas endast om det därefter har granskats av en kompetent person som har bedömt att det fortfarande fyller sin funktion.

97 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete
Finns idag i 3.1 - Bygg. Kan ev. placeras här på sikt.

28 § Ett skyddsnät med en eller flera provtrådar får, efter den tidpunkt vid vilken en provtråd enligt den skriftliga instruktionen senast är avsedd att provdras, användas endast om följande har iakttagits.

- a) Provtråden har provdragits.
 - b) En bedömning enligt instruktionen av provningsresultatet har visat att skyddsnätet fortfarande ger tillfredsställande skyddsfunktion.
 - c) En bedömning enligt instruktionen av provningsresultatet har visat att skyddsnätet ger tillfredsställande skyddsfunktion fram till nästa provdragning. Alternativt har den tidpunkt efter vilken nätet inte längre ger tillfredsställande skyddsfunktion bestämts enligt instruktionen.
- Provdragningen, bedömningen och bestämningen skall göras av en kompetent person.

98 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete
Finns idag i 3.1 - Bygg. Kan ev. placeras här på sikt.

29 § Ett skyddsnät med endast en provtråd får inte användas efter den tidpunkt som bestämts enligt 98 § c). Ett skyddsnät med flera provtrådar får inte användas efter den tidpunkt som efter provdragning av den sista provtråden bestämts enligt 98 § c). Ett skyddsnät utan provtråd får inte användas efter den tidpunkt när nätet enligt den skriftliga instruktionen inte längre ger tillfredsställande skyddsfunktion.

99 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete
Finns idag i 3.1 - Bygg. Kan ev. placeras här på sikt.



30 § Vid arbete då temperaturen är under -10°C skall sådana skyddsnät väljas vilkas material bibehåller sin energiupptagande förmåga även vid den temperatur det är fråga om.

100 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete
Finns idag i 3.1 - Bygg. Kan ev. placeras här på sikt.

Ras

Definition

31 § Med ras avses i dessa föreskrifter dels ras av gods, sten, massor, löst material och liknande, dels ras och vältning av enstaka eller flera föremål och anordningar.

1 § AFS 1981:15 Skydd mot skada genom ras

Planering av arbetet

32 § Arbete skall planeras, ordnas och bedrivs så att olycka genom ras förebyggs. Om det behövs skall arbete utföras från skyddad plats. Detta skall särskilt beaktas vid rivningsarbete eller annat arbete där ras framkallas avsiktligt.

2 § AFS 1981:15 Skydd mot skada genom ras

33 § Markarbete skall planeras och genomföras så att stabiliteten i marken blir tillräcklig med hänsyn till de belastningar den kan komma att utsättas för. Risken för ras, jordskred, bottenuppträckning eller andra oplanerade förändringar hos marken samt risken för översvämning skall förebyggas.

72 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete

Förebyggande åtgärder

34 § Underlag och konstruktion som belastas skall ha betryggande bärighet. Förändringar i bärigheten t ex på grund av belastning, vibration, fuktighetsändring, väderlek, reparations- eller ändringsarbeten skall beaktas.

3 § AFS 1981:15 Skydd mot skada genom ras

35 § Arbetsplats och transportväg inom arbetsställe skall ordnas så att risk för ras inte orsakas av otillräckligt utrymme för hantering av material eller annat gods



eller för manövrering av fordon. Belysningsförhållandena skall vara sådana att risk för ras i görligaste mån observeras.

4 § AFS 1981:15 Skydd mot skada genom ras

36 § Plats där det finns särskild risk för ras skall spärras av. Innan sådan plats beträds eller trafikeras skall lämpliga skyddsåtgärder vidtas. Lavinfara samt risk för jordskred och motsvarande skall beaktas.

6 § AFS 1981:15 Skydd mot skada genom ras

37 § Uppmärksammas under arbetet särskild risk för ras skall arbetet förändras eller avbrytas i erforderlig omfattning och riskområdet där så behövs spärras av till dess att risken har undanröjts. Ingen får vistas inom område med rasrisk eller på plats dit rasmassor, fallande eller vältande föremål och liknande kan komma annat än för speciella skyddsåtgärder. Härvid skall särskilda skyddsåtgärder vidtas.

10 § AFS 1981:15 Skydd mot skada genom ras

38 § Kant, stup eller annan nivåkillnad där risk finns för att fordon eller liknande störtar ned skall normalt ha skyddsanordning som så långt möjligt minskar denna risk.

7 § AFS 1981:15 Skydd mot skada genom ras

39 § Skyddsanordning mot ras skall normalt vara dimensionerad för den belastning den kan antas bli utsatt för. Särskild uppmärksamhet ägnas därvid åt förekommande infästningar. Skyddsanordning skall kontrolleras regelbundet och underhållas väl. Vid kontroll skall bl a tillses att materialet inte skadats.

8 § AFS 1981:15 Skydd mot skada genom ras

40 § Anordning för avspärning vid rasrisk skall vara tydligt och varaktigt märkt så att det framgår att det föreligger rasrisk.

9 § AFS 1981:15 Skydd mot skada genom ras

41 § Stödkonstruktioner skall användas vid schaktning om inte risken för ras som kan orsaka ohälsa eller olycksfall bedöms som obefintlig. Alternativt får schakten



utföras med släntlutning. Stödkonstruktioner eller släntlutningar skall utföras så att säkerheten mot ras eller andra oplanerade förändringar i marken blir betryggande med hänsyn till förekommande belastningar. Schaktmassor, material och fordonstrafik skall hållas på avstånd från schaktgropen.

74 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete

Finns idag i 3.1 - Bygg. Kan ev. placeras här på sikt

42 § Schaktmassor och material skall placeras så att de inte orsakar

- risker på grund av ras, fallande stenar och liknande eller
- överbelastning av spontkonstruktioner och stämp. Om det finns risk för personskada genom fall i schaktgropar och brunnar skall dessa förses med skyddstäckning eller stängas av med skyddsräcke. Förebyggande åtgärder skall vidtas för att säkerställa att fordon och maskiner för schaktning och materialhantering inte faller ned i schaktgropar eller vatten.

75 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete

Finns idag i 3.1 - Bygg. Kan ev. placeras här på sikt.

Personlig skyddsutrustning

43 § Skyddshjälm skall bäras där det finns risk för fallande föremål.

11 § AFS 1981:15 Skydd mot skada genom ras

Kan ev sorteras in i 3.2 personlig skyddsutrustning

Utformning av arbetsplats

44 § Gods och andra föremål skall ställas, läggas, hängas, staplas eller på annat sätt placeras och hanteras så att risk för ras motverkas. Stapel skall utföras så att den blir stabil. Hänsyn skall tas till eventuell fortsatt hantering. Åtgärder skall vidtas så att inte föremål som finns ovanför arbetsplats rasar ner på denna. Så långt möjligt skall undvikas att hängande last förs över plats där person befinner sig. På plats där hängande last förekommer skall finnas tydliga anslag som varnar för detta. Om det behövs skall gods och andra föremål hållas på plats med lämplig skyddsanordning mot ras t ex förankring eller stötta.

12 § AFS 1981:15 Skydd mot skada genom ras

45 § Förflyttning av tyngre gods eller utrustning skall utföras så att risk för ras motverkas. Uttag ur massgods eller ur stapel eller motsvarande skall göras så att ras undviks.



13 § AFS 1981:15 Skydd mot skada genom ras

46 § Vid grävning, schaktning eller annat motsvarande arbete skall slänt eller vägg utföras eller stöttas så att risk för ras motverkas.

14 § AFS 1981:15 Skydd mot skada genom ras

47 § Om skyddsanordning tillfälligt måste tas bort för att arbete skall kunna utföras får detta göras endast efter medgivande från arbetsledningen. Särskilda försiktighetsåtgärder skall vidtas och anordningen skall sättas tillbaka snarast möjligt. Kan anordningen inte återställas skall arbetsledningen underrättas. De ytterligare skyddsåtgärder som kan behövas skall vidtas. Detsamma skall iakttas om arbetsplatsen tillfälligt måste lämnas.

15 § AFS 1981:15 Skydd mot skada genom ras

Klämning, fallande/flygande föremål

48 § Mast- och stolparbete får inte utföras där det finns risk för ohälsa eller olycksfall genom okontrollerat is- eller snöras, eller på grund av ogynnsamma meteorologiska förhållanden. Vistelse i mast eller stolpe under annalkande eller pågående åskväder är inte tillåten. Vid arbete i mast skall riskområdet kring masten utmärkas på lämpligt sätt när så behövs.

23 § AFS 2000:6 Mast- och stolparbete

Utformning av arbetsplats

49 § Områden där det finns risk för fallande föremål skall avspärras och utmärkas. Om sådana områden måste beträdas skall skyddstak, täckta gångar eller liknande anordnas.

67 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete

Finns idag i 3.1 - Bygg. Kan ev. placeras här på sikt. Tillämpningsområdet kan utvidgas.

Arbete med djur

Kan även placeras under 3.1 Vissa typer av arbeten

Tillämpningsområde

50 § Dessa föreskrifter gäller arbete med djur.



1 § AFS 2008:17 Arbete med djur

Ska eventuellt flyttas till "Portalen".

51 § Med arbetsgivare avses i dessa föreskrifter även den som anlitar inhyrd arbetskraft för att arbeta i sin verksamhet.

2 § AFS 2008:17 Arbete med djur

Ska eventuellt flyttas till "Portalen".

Allmänna krav

Byggnader m.m.

52 § Stallar, utrymmen, inredningar, stängsel och andra anordningar ska vara dimensionerade och underhållas så att arbete med djuren erbjuder betryggande säkerhet.

3 § AFS 2008:17 Arbete med djur

53 § I byggnader eller andra platser för djurhållning för lösgående djur ska den som arbetar där snabbt kunna sätta sig i säkerhet.

4 § AFS 2008:17 Arbete med djur

54 § Dörr, grind eller annan öppningsanordning ska vara säkrad så att den inte går att lyfta av. Den ska ha tillförlitlig låsanordning som lätt går att öppna inifrån med en hand. Dörr, som inte är skjutdörr, ska ha öppningsanordning som öppnas utåt.

5 § AFS 2008:17 Arbete med djur

Kunskaper

55 § Arbetsgivaren ska säkerställa att den som arbetar med ett djur ska ha tillräckliga kunskaper om djurets egenskaper, beteendemönster och reaktioner i olika situationer.

Den som kommer i kontakt med ett farligt djur, som normalt hålls i fångenskap, ska ha tillräckliga kunskaper om hur man tar hand om djuret. Om det behövs ska personer med tillräckliga kunskaper om hur man hanterar sådana djur anlitas.

6 § AFS 2008:17 Arbete med djur



Rutiner

56 § Arbetsgivare ska se till att det finns rutiner för informationsöverföring till den som arbetar med transport, seminering, provtagning eller behandling av ett djur samt rutiner för hur arbetet ska kunna utföras säkert med ett djur som visat sådana beteenden att det kan innebära risk för olycksfall.

Om ett djur har visat avvikande beteende så att det utgör en allvarlig olycksrisk för människor ska åtgärder vidtas så att betryggande säkerhet uppnås.

7 § AFS 2008:17 Arbete med djur

Förflyttning av djur

57 § Ska djur förflyttas med transportfordon från eller till byggnader eller andra platser för djurhållning så måste dessa ha angöringsplats som möjliggör att lastningen eller lossningen kan utföras på ett säkert sätt.

8 § AFS 2008:17 Arbete med djur

58 § Drivningsgångar, fällor, grindar och andra hjälpmedel ska vara dimensionerade och förankrade så att djuren inte kan bryta sig ut. Bryggor, ramper och landgångar som används vid arbetet ska inte kunna orsaka olyckor. Det ska finnas möjlighet till skydd eller reträttväg för dem som utför förflyttningsarbetet. När djur flyttas ska det finnas hjälpmedel som underlättar arbetet.

Om djur ska skiljas från varandra ska den minst riskabla arbetsmetoden väljas. Djur ska kunna flyttas på ett säkert och ergonomiskt riktigt sätt.

9 § AFS 2008:17 Arbete med djur

59 § Djur ska under transport förvaras så att de inte kan komma loss och så att inte någon obehörig kan få tillträde till förvaringsutrymmet. Förvaringsutrymme för djur som bedöms vara farliga ska vara tydligt märkt med information om den djurart som transporteras.

10 § AFS 2008:17 Arbete med djur

Hjälpmedel

60 § Det ska finnas tillgång till hjälpmedel som vid behov gör det möjligt att hantera djuren säkert vid förflyttning, behandling, rengöring och vid andra åtgärder. Den som använder sådana hjälpmedel ska känna till när och hur de får användas.



11 § AFS 2008:17 Arbete med djur

Behandling av djur

61 § I samband med behandling av ett djur ska djuret bedömas med tanke på säker hantering för att undvika skador genom sparkar, bett, stångning eller trängning.

Vid behandling ska djuret vid behov kunna fixeras.

12 § AFS 2008:17 Arbete med djur

62 § Det ska finnas anordningar som gör det möjligt att behandla ett lösgående djur avskilt från andra djur.

13 § AFS 2008:17 Arbete med djur

Särskilda krav

Arbete med nötkreatur

63 § Åtgärder ska vidtas för att minska risken för stångskador av nötkreatur.

14 § AFS 2008:17 Arbete med djur

64 § Stor försiktighet ska iakttas vid arbete bland kvigor eller kor där det finns en lösgående tjur samt vid arbete med nykalvade kor. Flyktvägar eller skyddsanordningar ska finnas och gå att nå vid en risksituation.

15 § AFS 2008:17 Arbete med djur

Arbete med hästar

65 § För verkning och skoning ska det finnas utrymme med lämplig belysning och temperatur. Utrymmet ska vara dragfritt och ha halksäkert golv. Hästen ska vara uppbunden på ett säkert sätt. Det ska finnas tillräckligt fritt utrymme runt hästen, så att den som skor hästen inte riskerar att bli klämd. Utrymmet ska vara placerat så att hästen som skos inte kan störas av passerande hästar eller personer.

16 § AFS 2008:17 Arbete med djur

66 § Vid utgödsling i spiltor och boxar ska arbetet kunna utföras så att risken för sparkar och bett undviks. En häst i box ska kunna bindas i samband med utgödslingsarbetet.



17 § AFS 2008:17 Arbete med djur

67 § Utrustningsdetaljer ska alltid kontrolleras före ridning eller körning. De ska vara hela, justerade och anpassade efter hästen och får inte ha några allvarliga förslitningar. Sadling, selning och förspänning ska utföras på ett säkert sätt.

18 § AFS 2008:17 Arbete med djur

68 § Vid utbildning av elever ska endast hästar som är lämpade för uppgiften användas.

19 § AFS 2008:17 Arbete med djur

Arbete med svin

69 § I box för galtar eller suggor ska det finnas möjlighet att ta skydd mot angrepp av djuren. Detta gäller inte om det finns hjälpmedel tillgängliga för skydd vid ett angrepp.

Vid arbete med smågrisar ska suggan kunna hållas avskild från smågrisarna.

20 § AFS 2008:17 Arbete med djur

Spetsiga och vassa föremål

70 § Sådana utstickande eller uppåtriktade byggnadsdelar eller föremål som är spetsiga eller vassa skall avlägsnas eller förskyddas om det behövs för att undvika olycksfall.

52 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete

Trafikrelaterade risker

71 § Om det behövs skall särskilda skyddsanordningar finnas som förebygger att arbetstagarna exponeras för buller, vibrationer eller luftföroreningar från passerande fordonstrafik. Behovet av skydd mot ljus och reflexer skall också uppmärksammas.

84 § AFS 1999:3 Byggnads- och anläggningsarbete



5 kap. Ergonomi

Syfte

1 § Dessa föreskrifter om belastningsergonomi syftar till att arbetsplatser och arbetsuppgifter ska ordnas och utformas så att risker för hälsofarliga eller onödigt tröttande belastningar förebyggs.

1§ AFS 2012:2 Belastningsergonomi

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Tillämpningsområde

2 § Föreskrifterna gäller varje verksamhet där en arbetstagare kan utsättas för belastningar eller andra förhållanden i arbetet som direkt eller indirekt kan påverka rörelseorganen och stämbanden negativt.

Arbetsgivaren ansvarar för att föreskrifterna följs. I 1 och 3 kap. arbetsmiljölagen (1977:1160) finns bestämmelser om vissa skyldigheter för andra än arbetsgivare. Dessa föreskrifter ska i tillämpliga delar även gälla dessa personer.

Av 1 kap. arbetsmiljölagen framgår att lagen i vissa fall även tillämpas för andra än arbetstagare. Dessa föreskrifter ska i tillämpliga delar även gälla dessa personer.

2 § AFS 2012:2 Belastningsergonomi

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

3 § I dessa föreskrifter avses med:

Belastningsbesvär Besvär i rörelseorganen, dvs. alla former av ohälsa i rörelseorganen som kan ha samband med förhållanden i arbetet. Besvären kan ha orsakats av arbetet eller något annat, men förvärras av arbetet. I begreppet ingår allt ifrån lätta, övergående besvär till livslånga skador.

Muskuloskeletala besvär är synonymt med belastningsbesvär.

Belastningsergonomi Den del av det större begreppet ergonomi som behandlar hur belastningar i arbetet påverkar rörelseorganen.

Manuell hantering Alla slags transporter eller förflyttningar av laster där en eller flera arbetstagare lyfter, sätter ned, skjuter, drar, bär eller flyttar en last.

Repetitivt arbete Arbete som innebär att man upprepar liknande arbetsrörelser om och om igen. Tiden för varje arbetsmoment är kort och rörelserna sker i sådan omfattning att arbetstagaren kan drabbas av besvär i



Rörelseorganen rörelseorganen.
De kroppsdelar och de strukturer (muskler, senor, skelett, brosk, ledband samt nerver) som gör att kroppen intar olika ställningar och rör på sig.

3 § AFS 2012:2 Belastningsergonomi

Undersökning och riskbedömning

4 § Arbetsgivaren ska undersöka om arbetstagarna utför arbete med arbetsställningar och arbetsrörelser, manuell hantering samt repetitivt arbete som kan vara hälsofarligt eller onödigt tröttande. Synförhållanden ska också undersökas för att ta reda på om de påverkar arbetsställningarna och arbetsrörelserna negativt.

Arbetsgivaren ska bedöma om belastningarna enskilt eller i kombination kan innebära risk för skador i rörelseorganen och på stämbanden. Riskerna ska bedömas utifrån belastningarnas duration (hur länge), frekvens (hur ofta) och intensitet (hur mycket). I bedömningen ska fysiska, organisatoriska och psykosociala faktorer i arbetsmiljön beaktas.

Bestämmelser om åtgärder, uppföljning och dokumentation av riskbedömningen finns i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om systematiskt arbetsmiljöarbete. I samma föreskrifter finns även bestämmelser om arbetsgivarens skyldighet att vid behov anlita företagshälsovård eller motsvarande sakkunnig hjälp utifrån.

4§ AFS 2012:2 Belastningsergonomi.

Arbetsställningar och arbetsrörelser

5 § Arbetsgivaren ska så långt det är praktiskt möjligt ordna och utforma arbetsuppgifter och arbetsplatser så att arbetstagarna kan använda arbetsställningar och arbetsrörelser som är gynnsamma för kroppen. Man ska undvika långvarigt och ofta återkommande arbete med böjd eller vriden bål, liksom arbete med händerna över axelhöjd eller under knähöjd. Detsamma gäller arbete som innebär kraftutövning i ogynnsamma arbetsställningar.

Arbetsgivaren ska tillhandahålla särskilda synhjälpmedel, om dessa behövs för att möjliggöra gynnsamma arbetsställningar och arbetsrörelser.

5 § AFS 2012:2 Belastningsergonomi

Manuell hantering och annan kraftutövning

6 § Arbetsgivaren ska ordna arbetsplatsen så att man minskar eller undviker risken för arbetstagarna att drabbas av belastningsbesvär, särskilt i ryggen, vid



manuell hantering av bördor och laster eller vid andra arbetsuppgifter som kräver kraftutövning. Arbetsgivaren ska vidta lämpliga åtgärder, framför allt när det gäller arbetsmiljöns utformning och de krav arbetsuppgiften ställer. Det innebär både organisatoriska åtgärder och att använda sig av hjälpmedel, framför allt teknisk utrustning, för att undvika att arbetstagarna behöver hantera bördor och laster manuellt. Om man inte kan undvika manuell hantering av bördor och laster, ska arbetsgivaren vidta åtgärder och beakta de påverkande faktorer som framgår av bilaga A.

6 § AFS 2012:2 Belastningsergonomi

7 § För hantering av köttstycken som är tunga eller svårhanterliga skall finnas sådana anordningar att de inte behöver lyftas eller bäras för hand.

8 § AFS 1998:2 Arbete i kyllda livsmedelslokaler

Denna skrivning handlar om tunga lyft och manuell hantering och ingår i ergonomiparagrafen ovan, bör därmed kunna strykas.

8 § Vid hantering av gjutgods, infodringsmaterial eller arbetsredskap som är tungt, varmt eller svårgreppat skall lyftanordning eller annan hanteringsutrustning användas.

Arbete som medför att samma arbetsrörelser upprepas ofta under arbetsdagen skall om det är praktiskt möjligt mekaniseras eller begränsas genom organisatoriska lösningar.

21 § AFS 1997:5 Smältning och gjutning av metall

Första meningen är tung manuell hantering. Andra meningen är repetitivt arbete. Båda meningarna är en del av nuvarande belastningsergonomiparagrafer 5 § och 6 §, bör därmed kunna strykas.

Repetitivt arbete

9 § Arbetsgivaren ska se till att det normalt inte förekommer arbete som är repetitivt, starkt styrt eller bundet. Om en arbetstagare ändå måste utföra sådant arbete på grund av särskilda omständigheter, ska arbetsgivaren förebygga riskerna för ohälsa eller olycksfall till följd av hälsofarliga eller onödigt tröttande belastningar. Det förebyggande arbetet ska leda till ökad variation i arbetet till exempel genom arbetsväxling, arbetsutvidgning eller pauser.

7 § AFS 2012:2 Belastningsergonomi



10 § Vid planering av arbetet skall eftersträvas att besvär och risker genom ensidig muskelbelastning undviks.

7§ AFS 1998:2 Arbete i kylda livsmedelslokaler

Handlar om repetitivt arbete och ingår därmed i belastningsergonomiparagrafen om repetitivt arbete, bör därmed kunna strykas.

11 § Arbete vid bildskärm som är starkt styrt eller bundet i fysiskt eller psykiskt avseende eller är ensidigt upprepat får normalt inte förekomma.

7§ AFS 1998:5 Arbete vid bildskärm.

Handlar om repetitivt arbete och ingår därmed i belastningsergonomiparagrafen om repetitivt arbete, bör därmed kunna strykas.

Handlingsutrymme

12 § Arbetsgivaren ska se till att arbetstagarna har möjligheter att påverka upplägget och genomförandet av det egna arbetet, så att de får tillräcklig rörelsevariation och återhämtning.

8 § AFS 2012:2 Belastningsergonomi

Kunskaper och information

13 § Arbetsgivaren ska se till att arbetstagaren har tillräckliga kunskaper om

- lämpliga arbetsställningar och arbetsrörelser,
- hur teknisk utrustning och hjälpmedel ska användas,
- vilka risker olämpliga arbetsställningar, arbetsrörelser och olämplig manuell hantering medför, och
- tidiga tecken på överbelastning av leder och muskler.

Arbetstagaren ska få information om vikten på de laster som hanteras. Där det är möjligt ska arbetstagaren få exakta upplysningar om lastens vikt och var lastens tyngdpunkt eller tyngsta sida finns när innehållet i den är ojämnt fördelat.

Arbetstagaren ska få instruktioner och möjlighet att träna in en lämplig arbetsteknik för den aktuella arbetsuppgiften. Arbetsgivaren ska följa upp att instruktionerna efterlevs.

9 § AFS 2012:2 Belastningsergonomi

Bilaga 5:A, Bilaga A

Bilaga A AFS 2012:2 Belastningsergonomi



6 kap. Våld och hot i arbetsmiljön

1 § Dessa föreskrifter gäller arbete där det kan finnas risk för våld eller hot om våld.

1 § AFS 1993:2 Våld och hot i arbetsmiljön

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Riskbedömning

2 § Arbetsgivaren skall utreda de risker för våld eller hot om våld som kan finnas i arbetet samt vidta de åtgärder som kan föranledas av utredningen.

Bestämmelser om anlitande av minderåriga till arbete där våldsrisker kan förekomma finns i Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse (AFS 1990:19) med föreskrifter om anlitande av minderåriga i arbetslivet.

2 § AFS 1993:2 Våld och hot i arbetsmiljön

Första meningen täcks av 1.1 SAM. Andra meningen är en hänvisning.

Förslag om ny rubrik "Riskbedömning", rubriken benämns riskförebyggande åtgärder i nuvarande föreskriften.

3 § Arbetet skall ordnas så att risk för våld eller hot om våld så långt som det är möjligt förebyggs. Särskilda säkerhetsrutiner skall finnas för arbete som kan medföra risk för våld eller hot om våld. Rutinerna skall hållas aktuella och följas upp fortlöpande. Rutinerna skall vara kända av alla arbetstagare som kan bli berörda av riskerna.

3 § AFS 1993:2 Våld och hot i arbetsmiljön

Arbetet ska **planeras och ordnas** står i första meningen och i många föreskrifter och bör samordnas i 1.1 så att likalydande skrivning gäller oberoende av risker och typ av arbete.

Särskilda säkerhetsrutiner är det speciella med paragrafen.

Utbildning, information och instruktioner

4 § Arbetstagarna skall ha tillräcklig utbildning och information och få tillräckliga instruktioner för att kunna utföra arbetet säkert och med tillfredsställande trygghet.

4 § AFS 1993:2 Våld och hot i arbetsmiljön

Nytt förslag på underrubrik men handlar om **utbildning, information och instruktioner** och borde kunna flyttas till 1.1 om kunskaper och instruktioner så att likalydande skrivning gäller oberoende av arbete.



Stöd och handledning

5 § Vid arbete där det finns risk för återkommande våld eller hot om våld skall arbetstagarna få särskilt stöd och handledning.

5 § AFS 1993:2 Våld och hot i arbetsmiljön
Nytt förslag på underrubrik.

6 § Arbetsplatser skall placeras, utformas och utrustas så att risk för våld eller hot om våld så långt som det är möjligt förebyggs.

6 § AFS 1993:2 Våld och hot i arbetsmiljön
Kan ev. flyttas till utformning av arbetsplatser 2.3

Larmmöjlighet

7 § Arbetstagarna ska ha möjlighet att kalla på snabb hjälp vid en vålds- eller hotsituation. Arbetsgivaren ska se till att

- det finns larmutrustning där så krävs för säkerheten,
- det finns fastställda rutiner för vem som ska ta emot larm och för åtgärder som ska vidtas när ett larm utlösts,
- övning av säkerhetsrutiner och åtgärder vid larm genomför regelbundet,
- larmutrustning underhålls och kontrolleras, -det finns andra tekniska hjälpmedel om det behövs.

7 § AFS 1993:2 Våld och hot i arbetsmiljön
Nytt förslag på underrubrik. Larmmöjligheter ska finnas. Det gäller i andra typer av arbeten också att de ska kunna larma om något händer. Kan vara ett avsnitt i första hjälpen och krisstödkapitlet (1.1) eller i 2.3 APU.

Ensamarbete

8 § Innebär en arbetsuppgift påtaglig risk för våld eller hot om våld får den inte utföras som ensamarbete.

8 § AFS 1993:2 Våld och hot i arbetsmiljön
Nytt förslag på underrubrik men kan flyttas till 1.1, om ensamarbete

Planera och ordna arbetet

9 § Värde transporter skall organiseras och utföras så att arbetstagarna har betryggande säkerhet.

9 § AFS 1993:2 Våld och hot i arbetsmiljön
Nytt förslag på underrubrik men kan flyttas till 1.1. Arbetet ska planeras och



ordnas...

Tillbud

10 § Tillbud och händelser med våld eller hot om våld skall dokumenteras och utredas.

10 § AFS 1993:2 Våld och hot i arbetsmiljön

Nytt förslag på underrubrik, Tillbud men kan flyttas till 1.1. 9 § i SAM

Första hjälpen och krisstöd

11 § Arbetstagare som utsatts för våld eller hot om våld skall snabbt få hjälp och stöd för att förebygga eller lindra såväl fysisk som psykisk skada. Arbetsgivaren skall ha särskilda rutiner för detta.

11 § AFS 1993:2 Våld och hot i arbetsmiljön

Nytt förslag på underrubrik, Första hjälpen och krisstöd, kan flyttas till 1.1. Skulle också kunna slås ihop med 7 § om larmmöjligheter

Bilagerapport



Bilagerapport 2



Föreskrifterna om användning av arbetsutrustning

FÖRESKRIFTSHÄFTE 2.2

Bilagerapport 2



1 kap. Användning av arbetsutrustning

Syfte

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller användning av arbetsutrustning i arbetet.

1 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter avses med

<i>Arbetsutrustning</i>	Maskin, anordning, verktyg, redskap eller installation som används i arbetet.
<i>Användning av Arbetsutrustning</i>	Aktivitet med arbetsutrustning, som start och stopp, nyttjande, transport, montering, installation, demontering, reparation, ändring, service, rengöring och underhåll.
<i>Riskområde</i>	Område inom arbetsutrustningen eller i dess omgivning, där utrustningen kan medföra risk för ohälsa eller olycksfall för någon som helt eller delvis uppehåller sig där.
<i>EES</i>	Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

2 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

Undersökning och riskbedömning

3 § Undersökning och riskbedömning skall göras för att bedöma om den arbetsutrustning som väljs och används är lämplig för det arbete som skall utföras, eller om den har anpassats till det på lämpligt sätt så att den kan användas med betryggande säkerhet.

De riskmoment som föreligger på grund av användningen av arbetsutrustningen skall undersökas och bedömas.

3 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning



Denna paragraf finns även i föreskriftshäfte 1.1 Ingång arbetsgivare med flera.
Täcks delvis av AFS 2001:1, 8 §.
Arbetas delvis ihop med SAM-paragrafen under förutsättning att man inte tappar egenföretagarna.

4 § En förnyad undersökning och riskbedömning skall genomföras

1. om uppföljningen enligt 6 § visar att befintliga risker inte stämmer med tidigare riskbedömning,
2. om vidtagna åtgärder inte gett förväntat resultat eller
3. vid förändringar i arbetsprocesser eller verksamheten.

4 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning
Denna paragraf finns även i föreskriftshäfte 1.1 Ingång arbetsgivare med flera.
Täcks delvis av AFS 2001:1, 8 §.
Arbetas delvis ihop med SAM-paragrafen under förutsättning att man inte tappar egenföretagarna.

Åtgärder

5 § Med utgångspunkt i riskbedömningen skall alla nödvändiga åtgärder vidtas för att förebygga ohälsa eller olycksfall. Kraven i 7-21 §§ skall alltid vara uppfyllda.

5 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning
Denna paragraf finns även i föreskriftshäfte 1.1 Ingång arbetsgivare med flera.
Täcks delvis av AFS 2001:1, 8 §.
Arbetas delvis ihop med SAM-paragrafen under förutsättning att man inte tappar egenföretagarna.

Uppföljning

6 § Riskbedömningen och de vidtagna åtgärderna skall följas upp regelbundet för att klargöra om riskbedömningen är riktig och att åtgärderna gett förväntat resultat.

6 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning
Denna paragraf finns även i föreskriftshäfte 1.1 Ingång arbetsgivare med flera.
Täcks delvis av AFS 2001:1, 8 §.
Arbetas delvis ihop med SAM-paragrafen såvida under förutsättning att man inte tappar egenföretagarna.

Krav på produkter

7 § Om en arbetsutrustning omfattades av svenska föreskrifter, som överför EU-



direktiv till svensk rätt när den släpptes ut på marknaden eller togs i drift inom EES, gäller följande. Utrustningen får användas endast om den uppfyller kraven på beskaffenhet och information om användningen som finns i de föreskrifterna som gällde för den när den släpptes ut på marknaden eller togs i drift.

Detsamma gäller en arbetsutrustning som omfattades av motsvarande föreskrifter i något annat land inom EES. Vad beträffar märkning, interaktiv programvara och bruksanvisning gäller vid användningen dock alltid de krav på språk som följer av de svenska föreskrifterna.

7 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

8 § En arbetsutrustning, som inte omfattas av 7 §, skall uppfylla kraven i bilaga A när den används. En arbetsutrustning, som endast i vissa avseenden omfattas av krav enligt 7 §, skall i övrigt uppfylla kraven i bilaga A när den används.

8 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

Krav vid användning

Allmänt

9 § Arbetsutrustning skall förvaras, installeras, placeras och användas så att betryggande säkerhet mot ohälsa och olycksfall föreligger.

9 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

10 § En arbetsutrustning får bara användas för det ändamål och under de förutsättningar den är avsedd eller lämpad för.

10 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

11 § Vid användning av arbetsutrustning skall kraven i bilaga B vara uppfyllda.

11 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

12 § Tillämpningen av utfärdade instruktioner skall följas upp fortlöpande.

12 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

Ergonomi

13 § En arbetsutrustning skall användas med lämpliga arbetsställningar och arbetsrörelser och även i övrigt på ett ergonomiskt lämpligt sätt.



13 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

Information till arbetstagare

14 § Arbetstagare skall göras medvetna om

1. de risker för ohälsa och olycksfall de utsätts för när de använder arbetsutrustningen,
2. riskerna från den arbetsutrustning som finns i deras omedelbara närhet på arbetsplatsen,
3. de eventuella förändringar som påverkar den arbetsutrustning som finns i deras omedelbara närhet på arbetsplatsen och som de kan beröras av, även om de själva inte direkt använder utrustningen.

De skall få nödvändiga instruktioner och information om användningen, onormala situationer som kan förutses, i tillämpliga fall erfarenheter som man gjort under tidigare användning av arbetsutrustningen samt vilken personlig skyddsutrustning de skall använda. De instruktioner som följer med arbetsutrustningen vid leverans skall vara tillgängliga för de arbetstagare som berörs, och vid behov kompletteras med skriftliga eller muntliga instruktioner.

Information och instruktioner skall vara begripliga för de arbetstagare som berörs.

14 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

Arbetsutrustning med särskilda risker

15 § Om en arbetsutrustning kan medföra särskild risk för ohälsa eller olycksfall, skall arbetet ordnas så att bara de som har till uppgift att använda utrustningen får göra detta. De som sköter kontroll, reparation, ändring, service, rengöring och underhåll av en sådan anordning skall vara särskilt utsedda.

15 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

16 § En arbetsgivare som låter en arbetstagare eller inhyrd arbetskraft använda arbetsutrustning enligt 15 § skall ha dokumentation över dennes praktiska och teoretiska kunskaper med avseende på säker användning av utrustningen.

Den arbetande som inte omfattas av första stycket men använder arbetsutrustning enligt 15 § på ett gemensamt arbetsställe skall ha motsvarande dokumentation tillgänglig på arbetsstället.

16 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

Underhåll och kontroll

17 § Så länge en arbetsutrustning används skall den underhållas så att den uppfyller gällande krav. När det finns en underhållsjournal till



arbetsutrustningen skall den hållas aktuell.

17 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

18 § Om säkerheten beror på hur installationen har utförts, skall arbetsutrustningen kontrolleras efter installation men innan den tas i bruk första gången, för att säkerställa att den är korrekt installerad och fungerar väl. Detsamma gäller när utrustningen har flyttats och monterats på en ny plats.

18 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

19 § En arbetsutrustning som slits, åldras eller utsätts för annan negativ påverkan som kan leda till farliga situationer skall genomgå regelbundna kontroller och vid behov regelbundna prov.

19 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

20 § Varje gång något ovanligt har inträffat som kan påverka säkerheten hos en arbetsutrustning negativt, t.ex. ombyggnad, olycka, olika naturfenomen eller långa stilleståndsperioder, skall särskilda kontroller göras.

20 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

21 § Resultaten av kontroller enligt 18–20 §§ skall dokumenteras och en bedömning göras av vilka åtgärder som behöver vidtas. När en arbetsutrustning används utanför företaget skall den åtföljas av ett bevis på när den senaste kontrollen utfördes.

21 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

Bilaga A och B

Bilaga A och B AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning



2 kap. Användning av truckar

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller användning av truckar och utbytbar utrustning till dessa.

Föreskrifterna gäller med undantag av 8 § även andra mobila maskiner när de används med gaffelarmar eller annat lyftaggregat med liknande funktion på plana och hårdgjorda underlag och för annat ändamål än byggnads- och anläggningsarbete.

1 § AFS 2006:5 Användning av truckar
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter avses med

<i>Truck</i>	Självgående arbetsutrustning avsedd att med gaffelarmar eller andra lyftaggregat med liknande funktion, lyfta, sänka och bära gods inom ett begränsat område och huvudsakligen användas på plana och hårdgjorda underlag.
<i>Åktruck</i>	Truck avsedd att manövreras av åkande förare.
<i>Ledtruck</i>	Truck avsedd att manövreras av gående förare. Ledtruck kan ha plattform som föraren tillfälligt kan åka på.
<i>Utbytbar utrustning</i>	Utrustning som ändrar truckens funktion och som är tillverkad för att kunna monteras på gafflar eller gaffelvagn av användaren.

2 § AFS 2006:5 Användning av truckar

Undersökning och riskbedömning

3 § Arbetsförhållandena skall undersökas och riskerna bedömas när truckar skall användas. Följande skall då särskilt undersökas:

1. egenskaperna hos truckarna,



2. hur truckarna skall användas,
3. miljön där truckarna skall användas,
4. de belastningsergonomiska förhållandena,
5. behovet av skyddsutrustning,
6. arbetstagarnas praktiska och teoretiska kunskaper och
7. behovet av skötsel och underhåll av trucken.

3 § AFS 2006:5 Användning av truckar

4 § En ny undersökning och riskbedömning skall genomföras

1. om uppföljningen enligt 6 § visar att befintliga risker inte stämmer med tidigare riskbedömning,
2. om vidtagna åtgärder enligt 5 § inte gett förväntat resultat eller
3. vid förändringar i arbetsprocesser eller verksamheten.

4 § AFS 2006:5 Användning av truckar

Åtgärder

5 § Med utgångspunkt i riskbedömningen skall alla nödvändiga åtgärder vidtas för att förebygga ohälsa eller olycksfall. Kraven i 7-22 §§ skall alltid vara uppfyllda.

5 § AFS 2006:5 Användning av truckar

Uppföljning

6 § Riskbedömningen och de vidtagna åtgärderna skall följas upp regelbundet för att klargöra om riskbedömningen är riktig och att åtgärderna gett förväntat resultat.

6 § AFS 2006:5 Användning av truckar

Krav på produkter

7 § Om en truck eller en utbytbar utrustning omfattades av svenska föreskrifter, som överför EU-direktiv till svensk rätt när den släpptes ut på marknaden eller togs i drift inom EES, gäller följande. Den får användas endast om den uppfyller kraven på beskaffenhet och information om användningen som finns i de föreskrifterna som gällde för den när den släpptes ut på marknaden eller togs i drift.

Detsamma gäller en truck eller en utbytbar utrustning som omfattades av motsvarande föreskrifter i något annat land inom EES. Vad beträffar märkning, interaktiv programvara och bruksanvisning gäller vid användningen dock alltid de krav på språk som följer av de svenska föreskrifterna.



7 § AFS 2006:5 Användning av truckar

Täcks av 7 § 2006:4 i Användning av arbetsutrustning, kan tas bort härifrån

8 § En truck eller en utbytbar utrustning som inte omfattas av 7 § skall uppfylla kraven i bilaga A när den används. En truck, som endast i vissa avseenden omfattas av 7 §, skall i övrigt uppfylla kraven i bilaga A när den används.

8 § AFS 2006:5 Användning av truckar

Krav vid användning

Allmänt

9 § Användning av truckar skall planeras och genomföras så att ohälsa och olycksfall i arbetet förebyggs.

9 § AFS 2006:5 Användning av truckar

10 § Truckar får bara användas i miljöer som är lämpade för truckanvändning.

10 § AFS 2006:5 Användning av truckar

Generell, säger inget mer än 9 § och kan upphävas.

11 § Trucktrafik skall när så är möjligt avgränsas från gående och annan verksamhet där personer befinner sig. I annat fall skall åtgärder vidtas för att förebygga riskerna för personskada.

Särskild uppmärksamhet skall ägnas åt områden med begränsat siktfält och områden där trucktrafik kan förekomma utan förvarning för de gående.

11 § AFS 2006:5 Användning av truckar

Kan finnas koppling till motsvarande krav i föreskrifterna 2.3 Utformning av arbetsplatser

12 § Arbete med truckar skall organiseras så att sikten i körriktningen alltid är tillfredsställande från förarplatsen.

12 § AFS 2006:5 Användning av truckar

13 § Vid lastning och lossning på ett fordonsflak skall flaket och eventuell lastbrygga vara säkrade så att de inte förflyttas eller sätts i rörelse oavsiktligt.



13 § AFS 2006:5 Användning av truckar

Motsvarande krav finns delvis i Förskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker (Fall och ras). Samma risk oavsett hur materialet kommit upp på flaket.

14 § En truckförare skall använda skyddsskor. Det gäller även för andra som arbetar med godshantering inom truckens arbetsområde.

14 § AFS 2006:5 Användning av truckar

Bör kunna samordnas med kraven i Förskriftshäfte 3.1 Personlig skyddsutrustning.

15 § Föraren och eventuella passagerare får bara åka på sådan plats på trucken som är särskilt avsedd för detta.

15 § AFS 2006:5 Användning av truckar

Täcks av kravet på avsedd användning i 10 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

16 § En truck skall ha parkeringsbromsen ansatt när föraren lämnar förarplatsen. Vid behov skall även lasten och rörliga maskindelar säkras.

16 § AFS 2006:5 Användning av truckar

Täcks eventuellt av kravet på avsedd användning i 10 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

17 § Om det finns ett bälte eller någon annan anordning för att hålla kvar föraren på förarplatsen skall det användas om det inte är uppenbart onödigt enligt riskbedömningen enligt 3 §.

17 § AFS 2006:5 Användning av truckar

Täcks eventuellt av kravet på avsedd användning i 10 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

Kunskaper och tillstånd

18 § En truck får användas bara av den som har dokumenterade teoretiska och praktiska kunskaper för att använda den säkert.

18 § AFS 2006:5 Användning av truckar

19 § En truckförare ska ha ett skriftligt tillstånd för att få använda truck. Tillståndet ska utfärdas av arbetsgivaren. Om truckföraren är inhyrd för att



använda truck i inhyrarens verksamhet ska tillståndet istället utfärdas av inhyraren. Tillståndet ska vara personligt och upplysa om vilka typer av truckar och vilka arbetsuppgifter det gäller för.

På ett gemensamt arbetsställe ska den samordningsansvarige ha rutiner för att kontrollera att de som framför truckar har tillstånd till detta från sina respektive arbetsgivare. Den samordningsansvarige ska även tillhandahålla den information som krävs för en säker truckanvändning på arbetsstället. Den arbetsgivare eller inhyrare av arbetskraft som i strid med kraven i första stycket låter en eller flera använda en truck ska betala en sanktionsavgift, se 23 §.

Lägsta avgiften är 15 000 kronor och högsta avgiften är 150 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 150 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande:

Avgift = 15 000 kronor + (antal sysselsatta - 1) x 271 kronor.

Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

19 § AFS 2006:5 Användning av truckar

20 § Den som leder och övervakar arbetet med truckar skall ha den kunskap, information och erfarenhet som krävs för att arbetet ska kunna utföras säkert.

20 § AFS 2006:5 Användning av truckar

Kunskapskrav på den som leder arbete täcks eventuellt av Förskriftshäfte 1.1 Ingång arbetsgivare med flera (7 § i SAM).

Utbytbara utrustningar och förlängningsgafflar

21 § Utbytbara utrustningar och förlängningsgafflar får användas bara tillsammans med de truckar de är avsedda för.

21 § AFS 2006:5 Användning av truckar

Underhåll och kontroll

22 § En truck skall kontrolleras och underhållas med intervaller som är anpassade till driftförhållandena och tillverkarens rekommendationer. En truck med brister eller skador som kan äventyra säkerheten får inte användas förrän bristerna avhjälpas eller skadorna reparerats.

22 § AFS 2006:5 Användning av truckar

Täcks av 17 § i AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning.



Bestämmelser om sanktionsavgifter

23 § Bestämmelserna i 19 § första stycket utgör föreskrifter enligt 4 kap. 2 § arbetsmiljölagen (1977:1160).

Den som överträder dessa bestämmelser ska betala sanktionsavgift enligt 8 kap. 5–10 §§ arbetsmiljölagen.

Sanktionsavgiftens storlek beräknas enligt de grunder som anges i 19 §.

23 § AFS 2006:5 Användning av truckar Bör samordnas med andra krav på sanktionsavgift
--

Bilagerapport 2



3 kap. Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller användning av lyftanordningar och lyftredskap. Föreskrifterna gäller inte utrustning som omfattas av Arbetsmiljöverkets föreskrifter om användning av truckar.

1 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter avses med

<i>Fortlöpande tillsyn</i>	Regelbunden kontroll som omfattar okulär granskning samt funktionsprov.
<i>Hiss</i>	Lyftanordning med styrt lastbärande organ som kan röra sig mellan fasta stannplan.
<i>Kran</i>	Lyftanordning som med hjälp av ett icke styrt lastbärande organ kan lyfta och sänka lasten vertikalt och dessutom kan förflytta den horisontellt i en eller flera riktningar.
<i>Lastbärande organ</i>	Delar av en lyftanordning som direkt bär upp lasten.
<i>Lyftanordning</i>	Anordning för att lyfta eller sänka last.
<i>Lyftredskap</i>	Komponenter eller utrustning som inte är monterade på lyftanordningen och som är placerade antingen mellan lyftanordningen och lasten eller på lasten för att ansluta den.
<i>Maxlast</i>	Den högsta last som en lyftanordning eller ett lyftredskap är avsedd för.



<i>Stripperkran</i>	Lyftanordning med styrt lastbärande organ försedd med strippertång eller stripperaggregat för att frigöra göt från kokiller eller gjutmaskin.
<i>Tångkran</i>	Lyftanordning med styrt lastbärande organ försedd med tång för att transportera stålgöt, kokiller och stigplan.
<i>Överlastdon</i>	Gemensam benämning för anordning som vid överbelastning varnar för eller förhindrar farliga rörelser hos lyftanordning eller last.

2 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Undersökning och riskbedömning

3 § Arbetsförhållandena skall undersökas och riskerna bedömas när lyftanordningar och lyftredskap skall användas. Följande skall då särskilt undersökas:

1. lyftanordningarnas stabilitet under olika mark- och väderförhållanden,
2. tillträde till riskområden,
3. arbetstagarnas praktiska och teoretiska kunskaper,
4. arbete under upplyft last samt lyft av personer,
5. service- och monteringsarbeten,
6. användning och val av lyftredskap,
7. säkring av last, lastkoppling och manuell styrning av last,
8. sammanfallande arbetsområden och användning av flera lyftanordningar för lyft av gemensam last (s.k. samlyft) och
9. livslängd och underhåll av lyftanordningar och lyftredskap.

3 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

4 § En förnyad undersökning och riskbedömning skall genomföras

1. om uppföljningen enligt 6 § visar att befintliga risker inte stämmer med tidigare riskbedömning,
2. om vidtagna åtgärder enligt 5 § inte gett förväntat resultat eller
3. vid förändringar i arbetsprocesser eller verksamheten.

4 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap



Denna paragraf finns även i föreskriftshäfte 1.1 Ingång arbetsgivare med flera.
Täcks delvis av AFS 2001:1, 8 §.
Arbetas delvis ihop med SAM-paragrafen under förutsättning att man inte tappar egenföretagarna.

Åtgärder

5 § Med utgångspunkt i riskbedömningen skall alla nödvändiga åtgärder vidtas för att förebygga ohälsa eller olycksfall. Kraven i 7-34 §§ skall alltid vara uppfyllda.

5 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap
Denna paragraf finns även i föreskriftshäfte 1.1 Ingång arbetsgivare med flera.
Täcks delvis av AFS 2001:1, 8 §.
Arbetas delvis ihop med SAM-paragrafen under förutsättning att man inte tappar egenföretagarna.

Uppföljning

6 § Riskbedömningen och de vidtagna åtgärderna skall följas upp regelbundet för att klargöra om riskbedömningen är riktig och att åtgärderna gett förväntat resultat.

6 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap
Denna paragraf finns även i föreskriftshäfte 1.1 Ingång arbetsgivare med flera.
Täcks delvis av AFS 2001:1, 8 §.
Arbetas delvis ihop med SAM-paragrafen under förutsättning att man inte tappar egenföretagarna.

Krav på produkter

7 § Om en lyftanordning eller ett lyftredskap omfattades av svenska föreskrifter, som överför EU-direktiv till svensk rätt när den släpptes ut på marknaden eller togs i drift inom EES, gäller följande. Utrustningen får användas endast om den uppfyller kraven på beskaffenhet och information om användningen som finns i de föreskrifter som gällde för den när den släpptes ut på marknaden eller togs i drift.

Detsamma gäller en lyftanordning eller ett lyftredskap som omfattades av motsvarande föreskrifter i något annat land inom EES. Vad beträffar märkning, interaktiv programvara och bruksanvisning gäller vid användningen dock alltid de krav på språk som följer av de svenska föreskrifterna.

7 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap
Täcks av 7 § 2006:4 Användning av arbetsutrustning



8 § En lyftanordning eller ett lyftredskap som inte omfattas av 7 § skall uppfylla kraven i bilaga A när den används. En lyftanordning eller ett lyftredskap som endast i vissa avseenden omfattas av krav enligt 7 § skall i övrigt uppfylla kraven i bilaga A när de används.

8 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Krav vid användning

Allmänt

Planering och organisation

9 § Ett arbete med lyftanordningar och lyftredskap skall planeras, organiseras och genomföras så att farliga situationer förhindras.

I samband med lyftoperationer där representanter från flera verksamheter är involverade skall en person utses som ansvarig för planering och genomförande av lyftoperationerna.

9 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Stabilitet och markförhållanden

10 § Vid användning av en lyftanordning som är mobil eller som kan demonteras och flyttas mellan olika uppställningsplatser skall åtgärder vidtas som hindrar anordningen från att välta, glida eller på annat sätt förflyttas oavsiktligt. Åtgärderna skall vidtas med särskild hänsyn till markförhållandena.

Före ett lyft skall kontrolleras att åtgärderna enligt första stycket är korrekt utförda.

10 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Upplyft last

11 § Åtgärder skall vidtas för att säkerställa att ingen uppehåller sig under upplyft last. Detta gäller inte om arbete skall utföras under upplyft last och lyftanordningen är särskilt konstruerad för ett sådant arbete samt att ett effektivt utförande av arbetsuppgifterna kräver det.

En last får normalt inte transporteras ovanför oskyddade arbetsplatser där personer uppehåller sig.

När så ändå sker, om arbetsuppgifterna inte kan utföras effektivt på något annat sätt, skall lämpliga arbetsmetoder fastställas och tillämpas.

11 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap



Lastsäkring

12 § En last skall vara säkrad så att den vid lyft eller förflyttning inte kan röra sig oavsiktligt.

12 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Användning utomhus

13 § En lyftanordning får inte användas utomhus när väderförhållandena är sådana att säker användning äventyras och personer därigenom utsätts för risker. Dessutom skall lämpliga skyddsåtgärder vidtas så att ingen utsätts för risker när utrustningen används utomhus. Det gäller särskilt åtgärder som hindrar utrustningen från att välta.

13 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Överlastdon och gränsbrytare

14 § Överlastdon och gränsbrytare skall vara inställda så att skyddsfunktionen aktiveras innan fara uppstår.

14 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Personlig fallskyddsutrustning

15 § En personlig fallskyddsutrustning skall användas om det behövs för säkert tillträde till lyftanordningens olika delar eller om det finns risk för att lyftanordningen blir påkörd av annan anordning eller fordon. Fallskyddsutrustningen skall förvaras lättåtkomligt på eller nära anordningen.

15 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Tillträde till manöverplats

16 § För tillträde till en hytt som är belägen mer än 25 meter över markytan eller annat tillträdesplan skall det finnas en maskindriven hiss.

Hiss behövs inte om

1. hytten är höj- och sänkbar eller
2. lyftanordningen normalt manövreras från markplanet och endast undantagsvis från hytten.

16 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Personlyft

17 § Personer får endast lyftas med en anordning som är konstruerad och tillverkad för detta.



Undantag från kravet i första stycket får göras

1. i nödsituationer,
2. vid räddningsarbete inom räddningstjänst, polis och militär eller
3. om det anges i särskilda föreskrifter att så får ske och villkoren i de föreskrifterna är uppfyllda.

17 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Kollisionsrisk

18 § När två eller flera anordningar för lyft av last har installerats eller monterats på en arbetsplats så att deras arbetsområden delvis sammanfaller, skall åtgärder vidtas för att undvika kollisioner mellan lasterna eller anordningarna.

När en anordning för lyft av last eller personer används på plats där det finns risk för att anordningen blir påkörd av annat fordon skall åtgärder vidtas som förhindrar detta.

18 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Samlyft

19 § Om två eller flera lyftanordningar måste användas samtidigt för lyft av en last, skall ett förfarande som säkerställer god samordning mellan operatörerna fastställas och tillämpas.

19 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Val av lyftredskap

20 § Ett lyftredskap skall väljas med hänsyn till

1. den last som skall hanteras,
2. vilka grippunkter eller lyftöglor som skall användas,
3. rådande väderleksförhållanden och
4. hur stropningen eller slingningen utförs.

Ett lyftredskap som inte demonteras efter användningen, skall märkas tydligt så att användaren informeras om vad som kännetecknar redskapet.

20 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Förvaring av lyftredskap

21 § Ett lyftredskap skall förvaras så att det inte riskerar att skadas eller förstöras.

21 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap



Hissar

22 § Service- och monteringsarbeten på hissar skall utföras så att risker inte uppstår.

Vid service- och monteringsarbete skall hissen manövreras med ett hålldon.

Fåganordning och hastighetsbegränsare skall vara inkopplade om ett monteringsarbete utförs samtidigt som en person befinner sig på det lastbärande organet.

22 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

23 § Skrymmande gods får endast transporteras i hissar

1. som är speciellt konstruerade för detta,
2. som är försedda med korgdörr eller
3. vars korgöppning är försedd med skyddsanordning som stoppar hissen om godset kommer i kontakt med schaktväggen.

23 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Lyftanordningar för lyft av fritt hängande last

Signalman

24 § Om en operatör av en anordning för lyft av fritt hängande last inte har fullgod sikt över hela lyftområdet, antingen direkt eller med hjälpavrustning, skall en person med kompetens för uppgiften stå i direktkontakt med operatören och vägleda denne. Arbetet skall organiseras så att lasten inte kan röra sig på ett farligt sätt.

24 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Lastkoppling

25 § Den som gör fast eller lossar en last för hand skall kunna göra det på ett säkert sätt genom att ha kontroll över lyftanordningen eller stå i direktkontakt med den som manövrerar lyftanordningen.

25 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Manuell inpassning av last

26 § Vid arbete som kräver manuell inpassning av en last skall en lyftanordning användas vilken kan regleras så att man har god kontroll över -lyftet.

26 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap



Energibortfall

27 § Om en anordning för lyft av fritt hängande last inte kan hålla lasten om energitillförseln bryts helt eller delvis, skall lämpliga åtgärder vidtas så att ingen utsätts för risk på grund av detta.

27 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Övervakning av last

28 § En fritt hängande last får normalt inte lämnas utan övervakning.

28 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Kunskaper

29 § En lyftanordning eller ett lyftredskap får användas endast av den som är väl förtrogen med arbetet och har teoretiska och praktiska kunskaper för säker användning.

Kunskaperna skall omfatta aktuella arbetsmiljöregler och i relevanta delar lyftanordningens och lyftredskapets

1. uppbyggnad,
2. drift,
3. manövrering,
4. egenskaper,
5. användningsområde,
6. begränsningar,
7. underhåll och
8. kontroll.

En arbetsgivare som låter en arbetstagare eller inhyrd arbetskraft använda lyftanordningar eller lyftredskap skall ha dokumentation över dennes praktiska och teoretiska kunskaper med avseende på säker användning av utrustningen. Den arbetande som inte omfattas av första stycket men använder lyftanordningar eller lyftredskap på ett gemensamt arbetsställe skall ha motsvarande dokumentation tillgänglig på arbetsstället.

Arbetstagare och inhyrd personal skall ha arbetsgivarens respektive inhyrarens skriftliga tillstånd att använda en maskindriven lyftanordning. Tillståndet skall upplysa om vilka typer av lyftanordningar, lyftredskap och arbetsuppgifter som omfattas.

Kraven på dokumentation och tillstånd gäller inte vid användning av -hissar.

29 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Underhåll och kontroll

30 § En lyftanordning och ett lyftredskap skall underhållas samt genomgå



fortlöpande tillsyn och dagliga kontroller när det används.

30 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

31 § En lyftanordning skall kontrolleras och genomgå funktionsprov varje gång den tas i bruk efter att ha varit nermonterad.

31 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

32 § Underhåll, reparation och ombyggnad skall utföras på ett sådant sätt att en lyftanordnings eller ett lyftredskaps funktion, hållfasthet och stabilitet inte äventyras.

32 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

33 § Journal skall föras över

1. underhåll och fortlöpande tillsyn enligt 30 §,
2. kontroller enligt 31 §,
3. drift av maskindrivna kranar med maxlast över 1 000 kg och
4. övrigt som är specificerat av tillverkaren.

33 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

34 § Brister eller skador på en lyftanordning eller ett lyftredskap som upptäckts vid kontroll skall, om de kan äventyra säkerheten, avhjälpas eller repareras före fortsatt användning. Konditionsanalys skall genomföras för lyftanordningen då driftjournal eller kontroll visar att anordningen närmar sig den konstruktiva livslängden.

34 § AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap

Bilaga A

Bilaga A AFS 2006:6 Användning av lyftanordningar och lyftredskap



4 kap. Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller utrustning och arbete då personer lyfts med kranar eller truckar som ursprungligen inte är konstruerade och tillverkade för att lyfta personer.

1 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

- 2 §** Med arbetsgivare jämföras i dessa föreskrifter
1. den som anlitar inhyrd arbetskraft för att utföra arbete i sin verksamhet,
 2. den som ensam eller gemensamt med familjemedlem driver yrkesmässig verksamhet utan anställd eller
 3. de som för gemensam räkning driver sådan verksamhet utan anställd.

2 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

3 § I dessa föreskrifter avses med

<i>Kran</i>	Lyftanordning som enbart är avsedd att med hjälp av ett icke styrt lastbärande organ lyfta och sänka lasten vertikalt och dessutom förflytta den horisontellt i en eller flera riktningar.
<i>Truck</i>	Självgående arbetsutrustning avsedd att med gaffelarmar eller andra lyftaggregat med liknande funktion, lyfta, sänka och bära gods inom ett begränsat område och huvudsakligen användas på plana och hårdgjorda underlag.
<i>Basmaskin</i>	Kran eller truck som kombineras med arbetskorg för att lyfta personer.
<i>Containerkorg</i>	Arbetskorg särskilt avsedd för arbete med montering och demontering av vridlås på containrar.
<i>Gruppbesiktning</i>	Särskild besiktningsform tillämplig på en grupp individer bestående av kranar, arbetskorgar och



	anslutningsdelar verkande inom ett fysiskt avgränsat område. Gruppbesiktningen innebär att varje individ genomgår individuell besiktning, och när det fastslagits att alla individer i gruppen sinsemellan är kompatibla kan de fritt användas i olika kombinationer inom gruppen utan att genomgå ytterligare besiktning.
--	--

3 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

Undersökning och riskbedömning

4 § Arbetsförhållandena ska undersökas och riskerna bedömas före ett personlyft med en kran eller en truck. Följande ska då särskilt undersökas

1. basmaskinens och arbetskorgens lämplighet för uppgiften,
2. stabiliteten vid rådande mark- och väderförhållanden,
3. arbetstagarnas praktiska och teoretiska kunskaper,
4. aktiviteter och pågående arbete i närheten och
5. rörelser hos arbetskorg och/eller arbetsobjekt på grund av yttre faktorer.

4 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

Krav på produkter

5 § Arbetskorg som

1. släpps ut på marknaden,
 2. överlämnas för att tas i bruk eller
 3. tas i drift
- skall uppfylla de grundläggande tekniska kraven i bilaga A.

5 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

Första punktsatserna vänder sig till tillverkare och importörer och föreslås ligga i Föreskriftshäfte 1.3 Produkter

6 § Kranar, truckar och arbetskorgar som används för personlyft skall uppfylla kraven i bilaga A.

6 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

Krav vid användning

7 § Personer får lyftas med en kran eller en truck endast om det är svårt eller olämpligt att använda arbetsutrustning som är konstruerad och tillverkad för att lyfta personer.



Vid tillfälliga personlyft med kranar eller truckar ska arbetsuppgifterna utföras inifrån arbetskorgen.

Personer får lyftas med en truck endast vid tillfälligt och kortvarigt arbete.

Personer får lyftas med containerkorg endast i samband med montering och demontering av vridlås och annan surring av containrar.

7 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

8 § Personlyft med kranar eller truckar skall planeras och genomföras så att ohälsa och olycksfall förebyggs.

När det finns risk för att basmaskinen blir påkörd av annat fordon skall åtgärder vidtas som förhindrar detta.

Vid lyft av personer med en kran får den sammanlagda vikten av korg och last i korgen inte i något läge överskrida 50 % av kranens maxlast. Vid lyft av personer med en truck får den sammanlagda vikten av korg och last i korgen inte i något läge överskrida 25 % av truckens maxlast.

8 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

9 § Personer får lyftas med en kran eller en truck endast i en för ändamålet utformad arbetskorg.

9 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

10 § Vid personlyft skall basmaskinens manöverplats vara bemannad. Basmaskinen får inte manövreras från arbetskorgen. Det skall finnas möjlighet att evakuera berörda personer.

10 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

11 § Ett arbete skall så långt som möjligt utföras så att basmaskinens förare hela tiden kan hålla god uppsikt över arbetskorgen. Kommunikationen mellan personen i korgen och föraren av basmaskinen skall vara säkerställd.

11 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

12 § Vid tillfälliga personlyft med en kran med tillhörande arbetskorg skall personlig skyddsutrustning mot fall användas.

12 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

13 § En basmaskin får inte användas för att samtidigt lyfta en eller flera personer



i en arbetskorg och en last utanför korgen.

Vid ett montagearbete med en kran får undantag göras från första stycket förutsatt att den sammanlagda vikten av det som lyfts är högst 50 % av kranens maxlast och att

1. arbetskorgen och de föremål, som lyfts utanför den, är separat upphängda i kranen och
2. risken för klämning så långt som möjligt är undanröjd.

13 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

14 § Föraren av en basmaskin skall vara väl förtrogen med kombinationen av en basmaskin och en arbetskorg.

14 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

15 § En arbetsgivare ska utse en person som ska leda arbetet med personlyft.

Arbetsgivaren ska se till att personen i fråga har tillräckliga kunskaper och tillgång till nödvändig information.

En arbetsgivare som tillämpar gruppbesiktning ska ha en aktuell förteckning över vilka individer som ingår i respektive grupp.

15 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

Krav på att den som leder arbetet ska ha tillräckliga kunskaper i andra stycket förekommer ibland annat 6 § 2001:1 SAM, 14 § 2006:4 Användning av arbetsutrustning.

Underhåll och kontroll

16 § Innan en basmaskin med tillhörande arbetskorg används skall de funktioner kontrolleras som är nödvändiga för att utföra ett säkert personlyft.

16 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

17 § En basmaskin eller en arbetskorg som vid kontroll visat sig ha brister som kan äventyra säkerheten får inte användas förrän bristerna åtgärdats.

17 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

18 § En arbetskorg skall förvaras och transporteras så att den inte riskerar att skadas.

18 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar



Besiktning

Allmänt

19 § För att få användas till personlyft ska varje kombination av en basmaskin och en arbetskorg vara besiktad enligt bestämmelserna i 22–25 §§ och bilaga B. Kombinationen ska då ha bedömts erbjuda betryggande säkerhet för att få användas till personlyft. Om ett kontrollorgan har angivit att bedömningen bara gäller om vissa angivna brister åtgärdas, ska dessa brister dessutom ha rättats till.

Containerkranar, containerok och containerkorgar inom ett avgränsat hamnområde får alternativt genomgå gruppbesiktning. Om gruppbesiktning tillämpas ska varje ingående individ tydligt och väl synligt vara märkt med en unik gruppbezeichnung. Vid lyft av personer får enbart individer tillhörande samma grupp användas tillsammans.

En arbetsgivare som använder en kombination av en eller flera basmaskiner och arbetskorgar i strid med kraven i första eller andra stycket, ska betala en sanktionsavgift, se 26 §.

Lägsta avgiften är 40 000 kronor och högsta avgiften är 400 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 400 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande:

Avgift = 40 000 kronor + (antalet sysselsatta - 1) x 721 kronor.

Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

19 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

20 § En arbetsgivare som använder en kran eller en truck med en arbetskorg för tillfälliga personlyft ska förvara besiktningsintyget från den förstabesiktningen och det senaste besiktningsintyget från återkommande besiktning.

En arbetsgivare som använder en eller flera kranar eller truckar med en arbetskorg utan att kunna visa upp senaste besiktningsintyg ska betala en sanktionsavgift, se 26 §.

Har sanktionsavgift betalats enligt 19 §, ska inte sanktionsavgift enligt 20 § betalas.

Lägsta avgiften är 40 000 kronor och högsta avgiften är 400 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 400 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande:

Avgift = 40 000 kronor + (antalet sysselsatta - 1) x 721 kronor.

Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

20 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

21 § Dokumentationen enligt 20 § eller kopia av dokumentationen skall även vara tillgänglig där utrustningen används.



21 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

22 § Besiktning ska ha utförts av ett kontrollorgan som kan uppvisa oberoende, rutiner och kompetens som motsvarar kraven enligt SS-EN ISO/IEC 17020 "Bedömning av överensstämmelse – Krav på verksamhet inom olika typer av kontrollorgan".

Kontrollorganet ska vara anmält till Arbetsmiljöverket och ackrediterat för uppgiften enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EG) nr 339/931 och lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll eller enligt motsvarande bestämmelser i något annat land inom Europeiska unionen, inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Turkiet.

22 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

Första besiktning

23 § En basmaskin och en arbetskorg ska tillsammans ha genomgått första besiktning för att få användas till personlyft. Besiktningen ska omfatta kontroll av att basmaskinen och korgen uppfyller kraven i bilaga A och att de även i övrigt ger betryggande säkerhet. Funktionsprov med provlast ska utföras vid besiktningen.

När gruppbesiktning tillämpas ska varje individ i en grupp genomgå första besiktning. Vid första besiktning av en individ ska besiktningen genomföras tillsammans med övriga delar i gruppen så att minst en kombination av kran, anslutningsdel och arbetskorg sätts samman.

23 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

Återkommande besiktning

24 § En kran med en arbetskorg och eventuella anslutningsdelar som används till personlyft ska, så länge de är i bruk, återkommande besiktas tillsammans.

När gruppbesiktning tillämpas ska varje individ i en grupp genomgå återkommande besiktning. Vid återkommande besiktning av en individ ska relevanta delar av besiktningen genomföras tillsammans med övriga delar i gruppen så att minst en kombination av kran, anslutningsdel och arbetskorg sätts samman.

Återkommande besiktning ska utföras var tolfte månad enligt bilaga B. Återkommande besiktning ska utföras under den ordinarie besiktningstiden eller senast under den andra månaden därefter. Ordinarie besiktningstid beräknas enligt bestämmelserna i bilaga B.



24 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

Revisionsbesiktning

25 § En basmaskin, en arbetskorg eller en anslutningsdel som, på ett sätt som har betydelse för säkerheten, har reparerats, ändrats, byggts om eller byggts till eller som befaras ha skador ska revisionsbesiktas innan de används till tillfälliga personlyft.

25 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

Bestämmelser om sanktionsavgifter

26 § Bestämmelserna i 19 § är föreskrifter enligt 4 kap. 2 § arbetsmiljölagen (1977:1160). Bestämmelserna i 20 § är föreskrifter enligt 4 kap. 8 § samma lag. Den som överträder dessa bestämmelser ska betala sanktionsavgift enligt 8 kap. 5–10 §§ arbetsmiljölagen. Sanktionsavgiftens storlek beräknas enligt de grunder som anges i 19 och 20 §§.

26 § AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar

Bör samordnas med andra krav på sanktionsavgifter

Bilaga A och B

Bilaga A och B AFS 2006:7 Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar



5 kap. Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller de lyftanordningar och andra tekniska anordningar som anges i bilaga 1 till föreskrifterna. De gäller dock inte vid personlyft med sådana kranar eller truckar som i första hand inte är avsedda för personlyft. De gäller inte heller sådana anordningar som avses i 2 kap. 13 § ordningslagen (SFS 1993:1617).

1 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

2 § Med arbetsgivare jämställs i dessa föreskrifter

- den som ensam eller gemensamt med familjemedlem driver yrkesmässig verksamhet utan anställd,
- de som för gemensam räkning driver sådan verksamhet samt
- den som anlitar inhyrd arbetskraft för att utföra arbete i sin verksamhet.

2 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

3 § I dessa föreskrifter används följande beteckningar med nedan angiven betydelse.

EES	Det Europeiska Ekonomiska Samarbetsområdet.
Egenkontroll	kontroll som utförs i egen verksamhet (även av utomstående) på eget ansvar.
Fly-jib	Extra arm avsedd att monteras i spetsen på kranarm för att förlänga denna.
Fordon	Anordning på hjul, band, medar e.d. avsedd för transport på marken.
Fordonskran	Armkrans eller svängkran som är monterad på fordon.
Fördjupad	Besiktning med utökad kontrollomfattning och återkommande längre tidsintervall jämfört med återkommande besiktning.
Första besiktning	Besiktning som utförs innan en anordning första gången tas i bruk.



Hiss	Lyftanordning med styrt lastbärande organ som betjänar fasta stannplan.
Kran	Lyftanordning där lasten med hjälp av ett icke styrt lastbärande organ kan lyftas och sänkas vertikalt och dessutom förflyttas horisontellt. Med kran avses i dessa föreskrifter även lastmaskin eller truck med kranarm monterad i redskapsfästet.
Internationell	Återkommande besiktning utförd i enlighet med besikttningsregler som är harmoniserade och accepterade i två eller flera länder inom EES.
Lingång	Lyftanordning som används för lyftning och uppbärande av dekorationer, belysningsanordningar e.d. vid teatrar, studior, samlingslokaler och liknande bestående av rå, bärlinor och linskivor samt draglina alternativt inspel (lingång) eller med hjälp av en eller flera bärlinor, kedjor e.d. (punktlyft).
Lyftanordning	Anordning för att lyfta eller sänka last.
Maxlast	Den högsta last som en lyftanordning är avsedd för.
Montagebesiktning	Besiktning som utförs <ul style="list-style-type: none">- innan en anordning tas i bruk eller åter tas i bruk efter att isärtagen ha flyttats till ny uppställningsplats eller nytt fordon, eller- innan en anordning åter tas i bruk efter att på uppställningsplatsen ha höjts, stagats eller kompletterats med tillkommande eller flyttade stannplan.
Montageplan	Ett skriftligt dokument med uppgifter om hur en anordning skall monteras och övriga uppgifter som behövs för bedömning av att montaget i alla delar ger betryggande säkerhet.
Plocktruck	Förarlyftande truck speciellt inrättad för att underlätta plockning av gods i hyllfack.
Punktlyft	Se lingång.
Revisionsbesiktning	Besiktning som utförs på anordning som har genomgått reparation, ändring, om- eller tillbyggnad eller som befaras ha skadats, på ett sätt som har väsentlig betydelse för säkerheten.
Återkommande	Besiktning som utförs regelbundet efter det en anordning besiktning tagits i drift.



Villkor för användning

4 § En anordning som finns upptagen i bilaga 1 får användas bara om villkoren i dels 5–7 §§,

dels 8 § eller alternativt 9–12 §§, och

dels 14 §,

är uppfyllda. Detta gäller dock inte vid provdrift, intrimning eller liknande åtgärd som är nödvändig för att besiktning ska kunna genomföras.

Om kontrollorganet har angivit att dess bedömning enligt 14 § bara gäller om vissa angivna brister åtgärdas, ska dessutom dessa brister ha rättats till.

Arbetsmiljöverket kan medge att en anordning får användas även om kraven i 14 § inte har uppfyllts.

Lyftanordningar monterade på fordon, som omfattas av militärtrafikförordningen (2009:212), får användas under 45 dagar utan att ha genomgått återkommande besiktning enligt 8 § eller 9–12 §§ om fordonet har hämtats från ett mobiliseringsförråd och återkommande besiktning har utförts i samband med att fordonet ställdes i förråd.

Den som använder en eller flera anordningar i strid med kraven i denna paragraf ska betala en sanktionsavgift, se 30 §.

Lägsta avgiften är 40 000 kronor och högsta avgiften är 400 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 400 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande:

Avgift = 40 000 kronor + (antalet sysselsatta - 1) x 721 kronor.

Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

4 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

Besiktning

Första besiktning

5 § En anordning som finns upptagen i bilaga 1, skall ha genomgått första besiktning enligt 15 §.

Detta gäller dock inte sådana anordningar

- för vilka Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse (AFS 1993:10) med föreskrifter om maskiner och vissa andra tekniska anordningar eller motsvarande bestämmelser i något annat land inom EES gällde när de släpptes ut på marknaden inom EES eller
- för vilka Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2008:3) Maskiner eller motsvarande bestämmelser i något annat land inom EES gällde när de släpptes ut på marknaden inom EES eller
- som har tagits i bruk inom EES och vid idrifttagandet ej omfattades av krav på första besiktning.



5 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

Montagebesiktning

6 § En anordning, för vilken montagebesiktning krävs enligt bilaga 1, skall ha genomgått sådan besiktning enligt 16 §, varje gång den har installerats eller monterats på en uppställningsplats eller på ett fordon.

Detta gäller dock inte vid den första uppställningen eller det första montaget om

- anordningen skall genomgå första besiktning enligt 5 §, eller
- motsvarande kontroller har genomförts på tillverkarens ansvar för uppfyllande av kraven i Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse (AFS 1993:10) med föreskrifter om maskiner och vissa andra tekniska anordningar eller motsvarande bestämmelser i något annat land inom EES, eller
- motsvarande kontroller har genomförts på tillverkarens ansvar för uppfyllande av kraven i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2008:3) med föreskrifter om maskiner eller motsvarande bestämmelser i något annat land inom EES. (AFS 2008:6).

Om anordningen har höjts eller stagats eller om stannplan har lagts till eller flyttats, skall den ha genomgått en ny montagebesiktning efter varje sådan åtgärd utom i de fall som anges i 16 §, andra stycket.

6 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

Revisionsbesiktning

7 § En anordning som finns upptagen i bilaga 1 och som har genomgått reparation, ändring, om- eller tillbyggnad, eller som befaras ha skadats, på ett sätt som har väsentlig betydelse för säkerheten, skall genomgå revisionsbesiktning enligt 22 § innan den åter tas i drift.

Detta gäller dock inte om anordningen har genomgått motsvarande kontroll i något annat land inom EES och därvid befunnits ge betryggande säkerhet.

7 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

Återkommande besiktning

8 § En anordning, som finns upptagen i bilaga 1 skall ha genomgått återkommande besiktning enligt 17 § vid de tidpunkter som följer av 20 §.



8 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

Internationell besiktning

9 § I stället för återkommande besiktning enligt 8 § får en användare välja att låta en anordning som finns upptagen i bilaga 2, genomgå internationell besiktning som skall bestå av

- återkommande besiktning bestående av kontroller och prov enligt 17 och 18 §§, och i tillämpliga fall
- fördjupad återkommande besiktning enligt 19 §.

9 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

10 § Internationell besiktning får även ha utförts enligt motsvarande bestämmelser från något annat land inom EES.

10 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

11 § Återkommande besiktning enligt 17 och 18 §§ skall ha utförts vid de tidpunkter som följer av 20 §. De år då en fördjupad återkommande besiktning enligt 19 § har utförts behöver dock återkommande besiktning enligt 17 och 18 §§ inte utföras.

11 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

12 § Fördjupad återkommande besiktning enligt 19 § skall ha utförts senast vid utgången av det intervall som anges för anordningen i bilaga 2. Intervallet beräknas med utgångspunkt från den dag då anordningen togs i drift eller då fördjupad återkommande besiktning senast utfördes.

Om besiktningens resultatet vid en fördjupad återkommande besiktning har visat att anordningen bara kan användas med betryggande säkerhet under en del av intervallet till nästa fördjupade återkommande besiktning, skall ny sådan besiktning ha gjorts innan den delen av intervallet har gått ut.

12 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar



Kontrollorgan

13 § Besiktning ska ha utförts av ett kontrollorgan som kan uppvisa oberoende, rutiner och kompetens som motsvarar kraven för kontrollorgan typ A enligt SS-EN ISO/IEC 17020 "Bedömning av överensstämmelse - Krav på verksamhet inom olika typer av kontrollorgan".

Beträffande lyftanordningar monterade på fordon som omfattas av militärtrafikförordningen

(2009:212) får dock besiktningen vara utförd av ett kontrollorgan motsvarande typ B.

Kontrollorganet ska vara anmält till Arbetsmiljöverket samt ackrediterat för uppgiften enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EG) nr 339/93¹ och lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll eller enligt motsvarande bestämmelser i något annat land inom EES.

Internationell besiktning enligt 9–12 §§ får dock ha utförts av ett kontrollorgan som uppfyller kraven enligt motsvarande bestämmelser från något annat EES-land.

13 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

Bedömning

14 § Kontrollorganet skall vid den senaste besiktningen ha gjort följande bedömningar.

1. För anordningar som har besiktats enligt 5–8 §§, skall bedömas huruvida de följer gällande föreskrifter från Arbetarskyddsstyrelsen och Arbetsmiljöverket i de avseenden som anges för dem i 15–17 §§ och 22 §.
2. För anordningar som har genomgått internationell besiktning enligt 9–12 §§, skall bedömas
 - dels huruvida de uppfyller de krav som anges för dem i 17–19 §§,
 - dels under hur stor del av intervallet till nästa fördjupade återkommande besiktning som de kan användas med betryggande säkerhet.
3. För alla anordningar skall bedömas, huruvida de även i övrigt erbjuder betryggande säkerhet.

14 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

Besiktningssamfattning



Första besiktning

15 § Första besiktning skall omfatta följande:

- Kontroll av anordningens lämplighet för avsett ändamål.
- Granskning av ritningar, kopplingsscheman, uppgifter om laster, material och ytbehandling.
- Kontroll av att underhåll och fortlöpande tillsyn kan utföras på ett säkert sätt.
- Kontroll av de beräkningar som behövs för att kunna bedöma hållfastheten, stabiliteten och säkerheten i övrigt.
- Kontroll av instruktioner för användning, drift, räddning, fortlöpande tillsyn och underhåll.
- Kontroll av att anordningen överensstämmer med den granskade dokumentationen.
- Kontroll av att anordningen och tillhörande skydd och skyddsanordningar monterats på avsett sätt.
- Funktionskontroll av skyddsanordningar.
- Funktionsprov med provlast.

15 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

Montagebesiktning

16 § Montagebesiktning skall omfatta följande:

- Kontroll av att anordningen och tillhörande skydd och skyddsanordningar ställts upp och monterats på avsett sätt.
 - Funktionsprov med erforderlig last.
- Montagebesiktning i samband med att en anordning på en uppställningsplats har höjts, stagats eller kompletterats med tillkommande eller flyttade stannplan behöver inte utföras om alla följande villkor är uppfyllda.
- Anordningen har vid montagebesiktning i samband med uppställningen bedömts erbjuda betryggande säkerhet.
 - Kontrollorganet har i samband med montagebesiktningen bedömt att montage enligt en redovisad montageplan erbjuder betryggande säkerhet.
 - Montaget har utförts enligt denna montageplan.
 - Egenkontroll av montaget har utförts och dokumenterats. Omfattningen av egenkontrollen skall vara densamma som anges i första stycket. Den som har utfört egenkontrollen skall ha den kompetens och kunskap om anordningen som krävs för att kunna bedöma om montaget erbjuder betryggande säkerhet.

16 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar



Återkommande besiktning

17 § Återkommande besiktning enligt 8 § skall omfatta följande:

- Kontroll av de delar av anordningen som är av betydelse för säkerheten och arbetsmiljön med avseende på slitage, sprickor, skador, korrosion etc.
- Funktionsprov med erforderlig last.
- Kontroll av skydd och skyddsanordningar.
- Kontroll av att de instruktioner för användning, drift och skötsel som är väsentliga finns tillgängliga.

17 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

18 § Återkommande besiktning enligt bestämmelserna för internationell besiktning i 9 § skall omfatta dels de kontroller som anges i 17 § och dels följande:

- Kontroll av att anordningen efter statisk belastning med provlast enligt bilaga 2 inte uppvisar några deformationer eller skador. För lyftanordningar med variabel räckvidd görs detta genom följande två belastningsprov med provlast enligt bilaga 2 och bommen i den för belastningen mest ogynnsamma riktningen
- vid den radie där anordningen med fullt utskjutna stödben tar maximal last
 - vid den största radien (inklusive eventuell fly-jib).

18 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

19 § Fördjupad återkommande besiktning enligt 9 § skall omfatta dels de kontroller som anges i 17 och 18 §§, och dels följande:

- Kontroll av samtliga bärande delar med avseende på
- sprickbildning och utmattningsbrott
 - permanenta deformationer
 - begynnande formförändringar
 - lossade eller skadade konstruktionsdelar.

Om det krävs för att kontrollorganet skall kunna bedöma om anordningen uppfyller kraven skall delar eller komponenter demonteras. Kontrollorganet skall också prova de bärande delar på anordningen som behöver genomgå oförstörande provning för att en bedömning enligt 14 § skall kunna göras.

Kontrollorganet skall dessutom bedöma om några delar av maskinerier ej erbjuder betryggande säkerhet på grund av att de har överskridit sin beräknade livslängd.

19 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska



anordningar

Ordinarie besiktningstid

20 § Återkommande besiktning och fördjupad återkommande besiktning enligt 8 och 9 §§ skall utföras under anordningens ordinarie besiktningstid eller senast under den andra månaden därefter. Besiktningen får också ha utförts före den ordinarie besiktningstiden. Ordinarie besiktningstid är den månad då gällande besiktningstidintervall enligt bilaga 1 respektive bilaga 2 löper ut.

Om en sådan besiktning utförs tidigare än 2 månader före den ordinarie besiktningstiden skall dock en ny ordinarie besiktningstid beräknas med utgångspunkt från den dag då besiktningen faktiskt utfördes.

Om anordning varit nedmonterad och därefter genomgår montagebesiktning och återkommande besiktning vid samma tillfälle skall ordinarie besiktningstid beräknas med utgångspunkt från detta tillfälle.

Ordinarie besiktningstid för en anordning som tidigare inte genomgått återkommande besiktning respektive fördjupad återkommande besiktning beräknas med utgångspunkt från tidpunkterna enligt följande tabell.

Anordningar	Utgångspunkt för beräkning av ordinarie besiktningstid
Anordningar som inte omfattas av krav på första besiktning eller montagebesiktning.	Den dag då anordningen togs i drift.
Anordningar som har genomgått första besiktning.	Den dag då den första besiktningen utfördes.
Anordningar som har genomgått en första montagebesiktning.	Den dag då den första montagebesiktningen utfördes.

20 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

21 § Om en anordning används så, att den i särskilt liten grad är utsatt för förslitning eller annan inverkan av betydelse för anordningens säkerhet, får Arbetsmiljöverket förlänga besiktningstidintervall enligt bilaga 1 med högst 24 månader.



21 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

Revisionsbesiktning

22 § Revisionsbesiktning skall i tillämpliga delar omfatta:

- Granskning av tillverkningshandlingar.
- Bedömning av reparationsmetoder.
- Bedömning av utförda reparationer.
- Kontroll av att anordningen överensstämmer med den granskade dokumentationen.
- Funktionsprov med erforderlig last.

22 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

Åtgärder efter besiktning

23 § Efter avslutad besiktning skall kontrollorganet göra följande bedömningar:

- För anordningar, som besiktats enligt 5-8 §§, skall bedömas om de uppfyller gällande föreskrifter från Arbetarskyddsstyrelsen och Arbetsmiljöverket i de avseenden som framgår av 15-17 §§ och 22 §.
- För anordningar, som besiktats enligt 9 §, skall bedömas om de uppfyller gällande krav i de avseenden som framgår av 18 respektive 19 §§.
- För samtliga anordningar skall bedömas om de även i övrigt erbjuder betryggande säkerhet för användning.

Kontrollorganet skall utfärda ett intyg enligt 25 § över resultatet av besiktningen (besiktningsintyg). Om anordningen bedöms erbjuda betryggande säkerhet skall kontrollorganet också på väl synlig plats förse den med en besiktningsskylt enligt 26 § av varaktig beskaffenhet.

Om besiktning har utförts enligt 5-8 §§ skall intyget och skylten vara på svenska språket. Om besiktning har utförts enligt 9 § skall intyget och skylten vara på svenska och engelska språket.

23 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

24 § Om anordningen inte bedöms erbjuda betryggande säkerhet skall kontrollorganet snarast meddela detta till Arbetsmiljöverket.

24 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar



Besiktningssintyg

25 § Besiktningssintyget skall innehålla följande uppgifter:

- Anordningens identifikationsuppgifter.
- Maxlast och i förekommande fall max antal personer.
- Besiktningssorganets namn.
- Ackrediteringsnummer.
- Ackrediteringsmärke.
- Besiktningdatum.
- Besiktningssmannens namn.
- Uppgift om att besiktning utförts enligt dessa föreskrifter. För anordning som har besiktats enligt 9 § anges istället att besiktning utförts enligt reglerna för internationell besiktning.
- Resultatet av bedömningen enligt 14 §.
- Eventuella villkor om åtgärder för att anordningen skall erbjuda betryggande säkerhet.
- Ordinarie besiktningssmånad (år, månad) för nästa återkommande besiktning samt tidpunkt (år, månad) för eventuell fördjupad återkommande besiktning enligt 9 §.

För anordningar som besiktats enligt 5–8 §§ skall besiktningssintyget dessutom innehålla identifierbar referens till montageplan.

För anordningar som besiktats enligt 9 § skall på besiktningssintyget dessutom finnas identifikationsmärke för internationell besiktning enligt bilaga 3. Med besiktningssintyget skall dessutom finnas en checklista som visar omfattningen av besiktningen.

25 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar
--

Besiktningsskylt

26 § Av besiktningsskylten skall framgå:

- Identifikationsuppgift.
- Kontrollorganets namn och ackrediteringsmärke.
- Ackrediteringsnummer.
- Markering som visar ordinarie besiktningssmånad för nästa återkommande besiktning (år, månad).
- Markering som visar att anordningen är besiktad och därvid bedömts erbjuda betryggande säkerhet.

Om anordningen är besiktad enligt 9 § skall skylten dessutom ha markering enligt bilaga 3 som visar att besiktningen är utförd enligt reglerna för internationell besiktning.

26 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska
--



anordningar

Dokumentation m.m.

27 § En arbetsgivare som använder en besiktningspliktig anordning ska förvara följande dokumentation eller kopia av den:

- Senaste besiktningsintyg.
- Besiktningsintyg från första besiktning om anordningen genomgått sådan.
- Uppgift om vem som har utfärdat försäkran om överensstämmelse när en sådan krävs enligt 6 § Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2008:3) om maskiner eller motsvarande bestämmelser från något annat land inom EES.
- Uppgift om tidpunkt då anordningen första gången togs i drift.
- De instruktioner för användning, drift och skötsel som är väsentliga.
- I tillämpliga fall montageplan som av kontrollorgan bedömts erbjuda betryggande säkerhet.

Bestämmelserna i första stycket ska också gälla den som hyr ut eller på annat sätt upplåter en besiktningspliktig anordning.

Den som använder en eller flera besiktningspliktiga anordningar utan att kunna visa upp senaste besiktningsintyg ska betala en sanktionsavgift, se 30 §.

Har sanktionsavgift betalats enligt 4 §, ska inte sanktionsavgift enligt 27 § betalas.

Lägsta avgiften är 40 000 kronor och högsta avgiften är 400 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 400 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande:

Avgift = 40 000 kronor + (antalet sysselsatta - 1) x 721 kronor.

Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

27 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

28 § Dokumentation enligt 27 § eller kopia av den skall finnas tillgänglig för kontroll i eller i närheten av anordningen.

28 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

29 § Om anordningen överläts skall dokumentation enligt 27 § överlämnas till den nya innehavaren.

29 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar



Bestämmelser om sanktionsavgifter

30 § Bestämmelserna i 4 § utgör föreskrifter enligt 4 kap. 2 § arbetsmiljölagen (1977:1160). Bestämmelserna i 27 § utgör föreskrifter enligt 4 kap. 8 § samma lag.

Den som överträder dessa bestämmelser ska betala sanktionsavgift enligt 8 kap. 5–10 §§ arbetsmiljölagen. Sanktionsavgiftens storlek beräknas enligt de grunder som anges i 4 och 27 §§.

30 § AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

Bilaga 1, 2 och 3

Bilaga 1, 2 och 3 AFS 2003:6 Besiktning av lyftanordningar och vissa andra tekniska anordningar

Bilagerapport 2



6 kap. Användning av pressar och gradsaxar

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller följande:

A. Utförandet hos följande gradsaxar och maskinellt drivna mekaniska, hydrauliska och pneumatiska pressar med slagrörelse.

1. Gradsaxar och pressar, vilka varken när de släpptes ut på marknaden eller när de togs i drift omfattades av Arbetarskyddsstyrelsens kungörelse (AFS 1993:10) med föreskrifter om maskiner och vissa andra tekniska anordningar eller av motsvarande föreskrifter i något annat land inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES).

De gäller inte heller sådana gradsaxar och pressar som omfattades av - Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2008:3) om maskiner eller motsvarande bestämmelser i något annat land inom EES när de släpptes ut på marknaden eller togs i drift. (AFS 2008:10)

2. Gradsaxar och pressar som omfattades av någon av föreskrifterna under 1. men som med stöd av övergångsbestämmelser följde äldre föreskrifter.

B. Användningen vid produktion eller undervisning av alla maskinellt drivna mekaniska, hydrauliska och pneumatiska pressar med slagrörelse, för plastisk eller klippande bearbetning eller för pulverpressning.

C. Användningen vid produktion eller undervisning av alla gradsaxar för klippning av plåt.

Föreskrifterna gäller dock inte följande pressar:

1. Avdragarpresar, kabelpressar, balpressar, barkpressar, valspressar, skrotpresar, pressvetsmaskiner, pressar för extrudering, isostatpressar, tegelpresar, hammare och hejare, pressar avsedda enbart för nitning eller montering samt andra pressar för speciella ändamål som är konstruerade så att de väsentligt avviker från vanligen förekommande pressutföranden.

2. Pressar som används endast för verktygsprovning.

3. Pressar för grafisk bearbetning.

1 § AFS 1999:8 Användning av pressar och gradsaxar
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter används följande beteckningar med nedan angiven betydelse:

Mekanisk press Sammanfattande benämning på excenterpress, skruvpress och annan press med mekanisk energiöverföring.

Ofarligt läge Läge under pressens eller gradsaxens slutningsrörelse där risken för klämskada mellan verktygsdelar har upphört.



<i>Avskärnings- skydd</i>	Skyddsanordning i form av fysisk avskärmning som huvudsakligen är avsedd att hindra att någon kroppsdel förs in i riskområdet.
<i>Fast skydd</i>	Avskärningsskydd som hålls på plats – antingen permanent (t.ex. fastsvetsat), – eller genom fasta förband som inte kan avlägsnas utan specialverktyg.
<i>Förreglande skydd</i>	Öppningsbart avskärningsskydd med eller utan låsanordning, vilket är försett med förreglande anordning och utfört så att: – start av farlig maskinrörelse hindras om skyddet är öppet samt så att – pågående farlig maskinrörelse upphör om skyddet öppnas.
<i>Skyddsgrind</i>	Förreglande skydd med eller utan startfunktion, vilket är särskilt avsett att användas vid manuellt repetitivt betjäningarbete i riskområdet.
<i>Tvåhandsman- överanordning</i>	Manöveranordning med två manöverdon som är avsedda att samtidigt påverkas av händerna och som vid påverkan ger startsignal och upprätthåller denna tills något av donen släpps.
<i>Beröringsfritt skydd</i>	Skyddsanordning med optiskt (t.ex. ljusridå), elektromagnetiskt eller annat skyddsfält som när skyddsfältet påverkas känner av detta och ger stoppsignal.

2 § AFS 1999:8 Användning av pressar och gradsaxar

Allmänna krav

3 § Pressar och gradsaxar, som avses 1 § A skall vara utförda så att de uppfyller kraven i bilaga 1.

3 § AFS 1999:8 Användning av pressar och gradsaxar

4 § Pressar och gradsaxar som avses i 1 § B eller C skall när de används uppfylla kraven i bilaga 2.

4 § AFS 1999:8 Användning av pressar och gradsaxar

Kategoriindelning

5 § I dessa föreskrifter indelas pressar i följande kategorier, beroende av deras skyddsutrustning och avsedda användningssätt:

Kategori 1 Pressar som har tvåhandsmanöveranordning eller beröringsfritt skydd.



<i>Kategori II</i>	Pressar som har skyddsgrind.
<i>Kategori III</i>	Pressar som är avsedda att användas endast med skyddat pressverktyg eller med fast skydd som omsluter verktyget.
<i>Kategori IV</i>	Pressar som är avsedda att användas endast för manuellt arbete med varma arbetsstycken.
<i>Kategori V</i>	Pressar som är avsedda att användas endast för automatdrift.
<i>Kategori VI</i>	Pressar som har endast långsam slutningsrörelse.

5 § AFS 1999:8 Användning av pressar och gradsaxar

6 § I dessa föreskrifter indelas gradsaxar i följande kategorier, beroende av deras skyddsutrustning och avsedda användningssätt:

<i>Kategori I</i>	Gradsaxar som har tvåhandsmanöveranordning eller beröringsfritt skydd.
<i>Kategori II</i>	Gradsaxar som har fast eller förreglande skydd framför skär och tillhållare.
<i>Kategori III</i>	Gradsaxar utan motordrift.
<i>Kategori IV</i>	Gradsaxar som är avsedda att användas endast för automatdrift.

6 § AFS 1999:8 Användning av pressar och gradsaxar

Underhåll

7 § Pressar och gradsaxar skall underkastas fortlöpande tillsyn, samt periodiskt underhåll så att felfunktion som kan orsaka personskada undviks. Tillverkarens instruktioner skall därvid beaktas.

Kontroll skall ske enligt något av följande två alternativ:

- 1) Intervallet får vara högst ett år.
- 2) Intervallet får vara högst 1600 drifttimmar, dock inte längre än två år.

Vid kontrollen skall särskild omsorg ägnas åt:

- Manöver- och skyddsanordningar samt övriga delar av styrutrustningen som ingår i eller kan påverka pressens, gradsaxens eller matarverkets start- och stoppfunktion.
- Koppling och broms på mekanisk press eller gradsax.
- Skruvförband som ingår i kolv- och cylinderdelar samt övriga förband som binder överliggande transmissionselement till pressens löpare respektive gradsaxens skärbalk och tillhållare.
- Andra maskindelar som utsätts för förslitning eller utmattningspåkänningar och som har betydelse för personsäkerheten.

7 § AFS 1999:8 Användning av pressar och gradsaxar

8 § Fortlöpande tillsyn, underhåll och kontroll skall utföras av sakkunnig person.



Anteckningar skall föras om fortlöpande tillsyn, underhåll och kontroll. De skall förvaras på arbetsstället.

8 § AFS 1999:8 Användning av pressar och gradsaxar

Bilaga 1 och 2

Bilaga 1 och 2 AFS 1999:8 Användning av pressar och gradsaxar

Bilagerapport 2



7 kap. Användning av motorkedjesågar och röjsågar

Syfte

1 § Syftet med dessa föreskrifter är att förebygga ohälsa och olycksfall vid arbete med motorkedjesågar och röjsågar.

1 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar
Ska ersättas av generellt syfte i "Portalen"

Tillämpningsområde

2 § Dessa föreskrifter gäller användning av motorkedjesågar och röjsågar. Föreskrifterna gäller inte användning av motorkedjesågar på skaft eller med riggrör eller sådana tekniska anordningar där en motorkedjesåg ingår som en del av anordningen.

2 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar
Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Till vem riktar sig föreskrifterna

3 § Arbetsgivaren har ansvaret för att dessa föreskrifter följs. I 1 och 3 kap. arbetsmiljölagen (1977:1160) finns bestämmelser om skyldigheter i vissa avseenden för andra än arbetsgivare. Dessa föreskrifter ska i tillämpliga delar även gälla dessa personer.

Arbetsgivare som utför arbete för egen räkning och den som ensam eller gemensamt med familjemedlem driver yrkesmässig verksamhet utan anställd undantas från bestämmelserna i:

1. 5-7 §§,
2. 10 §, Bilaga B om
 - ensamarbete, punkt 2,
 - instruktioner för arbetet, punkt 3.1 och punkt 4.5, första meningen, och
 - kommunikation mellan arbetstagare, punkt 4.5, andra meningen, samt
3. 16-18 §§.

Undantagen i andra stycket gäller dock inte den som använder en motorkedjesåg eller en röjsåg på ett gemensamt arbetsställe eller inom byggnads- och anläggningsarbete.

Av 1 kap. arbetsmiljölagen framgår att lagen i vissa fall även tillämpas för andra än arbetstagare. Dessa föreskrifter ska i tillämpliga delar även gälla dessa personer.

3 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar



Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

4 § I dessa föreskrifter avses med:

- Motorkedjesåg:* En motordriven maskin som bärs av användaren. Maskinen har ett skärande verktyg som består av en ändlös sågkedja som löper och styrs i ett för sågkedjan avsett spår i ett blad (också kallat svärd). En sådan maskin kan vara förbränningsmotordriven, eldriven eller drivas med någon form av tryckmedium.
- Röjsåg:* En motordriven maskin som bärs av användaren. Maskinen har ett riggrör som innesluter en drivaxel och kan med en klinga eller ett liknande skärverktyg användas för att bland annat röja gräs, ogräs, buskar, små träd och liknande vegetation. Maskinen har förutom drivaxeln och skärverktyget även en drivenhet.

4 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar

Undersökning och riskbedömning

5 § Arbetförhållandena ska undersökas och riskerna bedömas i verksamhet där en motorkedjesåg eller en röjsåg ska användas. Vid riskbedömning ska följande uppmärksammas särskilt:

1. arbetstagarnas praktiska och teoretiska kunskaper,
2. risker i samband med in- och uthyrning av arbetskraft,
3. underhållet av motorsågar och röjsågar,
4. skyddsutrustningen,
5. instruktionerna från tillverkaren,
6. särskilt riskfyllda arbeten och
7. risker vid ensamarbete.

5 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar

Första meningen täcks av krav i föreskrifterna 1.1

Åtgärder

6 § Med utgångspunkt i riskbedömningen ska alla nödvändiga åtgärder vidtas för att förebygga ohälsa eller olycksfall. Kraven i 7-19 §§ ska alltid vara uppfyllda oavsett riskbedömningens utfall.

6 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar

Första delen av paragrafen finns även i 1.1, vi föreslår att den ska upphävas



eftersom den är så generell och alltså inte ska ligga här heller.

Uppföljning

7 § Riskbedömningen och de vidtagna åtgärderna ska följas upp och vid behov uppdateras regelbundet för att säkerställa att riskbedömningen är riktig och att åtgärderna gett förväntat resultat.

7 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar

Kravet finns även i föreskrifterna 1.1, vi föreslår att den ska upphävas eftersom den är så generell och alltså inte ska ligga här heller.

Krav på produkter

8 § En motorkedjesåg eller en röjsåg som omfattades av svenska föreskrifter, som överför EG- eller EU-direktiv till svensk rätt, när den släpptes ut på marknaden eller togs i drift inom EES, får användas endast om den uppfyller kraven på beskaffenhet och information om användningen som finns i de föreskrifter som gällde för den när den släpptes ut på marknaden eller togs i drift. Detsamma gäller motorkedjesågar eller röjsågar som omfattades av motsvarande föreskrifter i något annat land inom EES.

Märkningar och bruksanvisningar ska vara skrivna på svenska.

8 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar.

9 § En motorkedjesåg eller en röjsåg som inte omfattas av 8 § ska uppfylla kraven i bilaga A när den används. En motorkedjesåg eller en röjsåg som endast i vissa avseenden omfattas av kraven enligt 8 § ska i övrigt uppfylla kraven i bilaga A när den används.

9 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar

Regler vid arbete

Allmänt

10 § Vid arbete med en motorkedjesåg eller en röjsåg ska kraven i bilaga B vara uppfyllda.

10 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar

11 § Den som arbetar med en motorkedjesåg eller en röjsåg ska skyddas mot skador från fallande eller flygande föremål, olja, avgaser, buller och vibrationer



samt mot skärskador från sågkedjan, klinga eller tillbehör som monteras på motorkedjesågen eller röjsågen.

11 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar

12 § Motorkedjesågar och röjsågar ska kontrolleras regelbundet. Kontrollen ska utföras av en person med god kännedom om sågens säkerhetsanordningar, användning och skötsel.

Daglig kontroll ska utföras på den motorkedjesåg eller röjsåg som används.

Sågkedjor, klingor och tillbehör ska kontrolleras och underhållas fort-löpande under arbetet. En sliten eller skadad sågkedja ska kasseras. Klingor med synliga sprickor eller andra skador ska kasseras. Ett klingskydd som är skadat på ett sådant sätt att det inte uppfyller sin funktion på fullgott sätt ska kasseras.

Om det vid kontroll eller under arbete med en motorkedjesåg eller en röjsåg upptäcks någon skada eller brist som kan äventyra säkerheten, får motorkedjesågen eller röjsågen inte användas vidare förrän skadan reparerats eller bristen åtgärdats.

12 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar

13 § Den som arbetar med en motorkedjesåg ska använda följande personliga skyddsutrustning:

1. hörselskydd,
2. skyddshjälm,
3. ögonskydd eller ansiktsskydd mot skador genom mekanisk påverkan,
4. skyddskängor eller skyddsstövlar med sågskydd mot skador från motorsågskedjan,
5. skyddsbyxa eller byxholkar med sågskydd mot skador från motorsågs-kedjan,
6. arbetshandskar och
7. varselkläder på överkroppen.

När en motorkedjesåg används till andra arbeten än fällning eller upparbetning av träd, får undantag från något eller flera av kraven på personlig skyddsutrustning göras om en riskbedömning enligt 5 § visar att en viss typ av skyddsutrustning inte behövs.

Punkten 7 gäller inte vid krigsliknande övningar som Försvarsmakten utför.

13 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar

14 § Den som arbetar med en röjsåg ska använda följande personliga skyddsutrustning:



1. hörselskydd,
2. ögonskydd,
3. skyddshjälm om röjningsstammarna är högre än två meter,
4. arbetshandskar,
5. skyddskängor eller skyddsstövlar med sågskydd och
6. varselkläder på överkroppen.

14 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar.

15 § Den som arbetar med en motorkedjesåg eller en röjsåg ska medföra första förband.

15 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar

16 § Nära en arbetsplats där en förbränningsmotordriven kedjesåg eller en röjsåg används ska vid behov finnas ett rum (motorsågsrum) för kontroll, vård och förvaring av sågar samt för förvaring av mindre mängder smörj- och drivmedel. I rummet ska det finnas anordningar för uppvärmning och belysning. Dessa ska vara utförda och placerade så att risken för brand minimeras. Rummet ska vara skilt från personalutrymme med tät vägg utan dörr eller lucka.

16 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar

Krav på kunskaper

17 § Den som arbetar med en motorkedjesåg ska med godkänt resultat ha avlagt teoretiskt och praktiskt prov som visar att han eller hon har kunskaper som motsvarar de arbetsuppgifter som ska utföras.

Dokumentation som styrker att den som arbetar med en motorkedjesåg har avlagt teoretiskt och praktiskt prov för motorsågsanvändning med godkänt resultat ska finnas.

Den som låter någon använda en motorkedjesåg i strid med kraven i andra stycket ska betala sanktionsavgift om 10 000 kr per användare, se 19 §.

17 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar.

18 § Den som arbetar med en röjsåg ska ha genomgått en utbildning för den typ av arbete som ska utföras och ha kunskaper för arbetet. Utbildningen ska ta upp de olycksrisker som förekommer i arbetet.

18 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar.



Bestämmelser om straff och sanktionsavgifter

19 § Bestämmelserna i 17 § andra stycket utgör föreskrifter enligt 4 kap. 2 § arbetsmiljölagen (1977:1160).

Övriga bestämmelser utgör föreskrifter enligt 4 kap. 10 § arbetsmiljölagen.

Den som överträder bestämmelserna i 17 § ska betala sanktionsavgift enligt 8 kap. 5-10 §§ arbetsmiljölagen om 10 000 kronor för varje användare.

19 § AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar.

Bilaga A och B

Bilaga A och B AFS 2012:1 Användning av motorkedjesågar och röjsågar.

Bilagerapport 2



8 kap. Ställningar

Syfte, tillämpningsområde och definitioner

Syfte

1 § Syftet med dessa föreskrifter är att förebygga ohälsa och olycksfall vid arbete med ställningar och väderskydd.

1 § AFS 2013:4 Ställningar

Ska ersättas av generell syftesparagraf i "Portalen"

Tillämpningsområde

2 § Dessa föreskrifter reglerar arbete med uppförande av ställningar och väderskydd, arbete på ställningar och under väderskydd, samt vilka produktkrav som gäller för ställningar och väderskydd och hur de ska vara utformade.

Föreskrifterna gäller för ställningar som används som:

- arbetsplats,
- tillträdesled,
- skydd mot fall vid arbete på tak eller annan hög höjd,
- skyddstak, eller
- upplag för väderskydd.

De gäller inte temporära konstruktioner för förvaring, eller temporära konstruktioner på mässor, festivaler och liknande. Föreskrifterna gäller inte heller för scener och läktare.

Föreskrifterna gäller inte för väderskydd som är mindre än 3 m höga, eller för väderskydd som har en horisontell yta som är mindre än 6 m². Föreskrifterna gäller dock alltid för väderskydd som är uppförda på ställningar eller andra temporära konstruktioner.

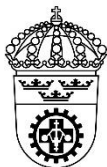
2 § AFS 2013:4 Ställningar

Kan eventuellt flyttas till "Portalen"

Till vem föreskrifterna riktar sig

3 § Dessa föreskrifter ska i olika delar följas av den som:

- är arbetsgivare,
- råder över ett arbetsställe,
- tillverkar, importerar, överlåter eller upplåter ställningar och väderskydd,
- uppför ställningar och väderskydd – och därmed installerar en teknisk anordning,



- är byggarbetsmiljösamordnare för projekteringsskedet respektive utförandeskedet i byggnads- och anläggningsarbete,
- certifierar eller typkontrollerar ställningar.

Efter varje huvudrubrik anges vem eller vilka som ansvarar för att reglerna följs.

Med arbetsgivare likställs de som hyr in arbetskraft.

Föreskrifterna gäller inte för Försvarmakten vid fältmässiga övningar och utbildning inför insats.

Kraven i 25, 47, 53, 55–57 §§ gäller inte vid undervisning som är förlagd till en skollokal eller någon annan plats som är anordnad särskilt för undervisning.

3 § AFS 2013:4 Ställningar

Föreslås flyttas till ingångsföreskrifterna "Portalen"

Definitioner

4 § I dessa föreskrifter har följande ord denna betydelse.

<i>Arbetsplan</i>	En horisontell yta i en ställning, bestående av arbetsplanskomponenter, som kan beträdas och belastas. Ett arbetsplan är oftast avsett för arbete eller som tillträdesled, men behöver inte vara det.
<i>Komponent</i>	En enskild del till en ställning eller till ett väderskydd som inte kan fungera självständigt. En komponent kan vara prefabricerad, men behöver inte vara det.
<i>Koppling</i>	En lös teknisk anordning som används för att koppla ihop två rör, där minst ett av rören har en nominell ytterdiameter av ca 48,3 mm (kallas även rörkoppling).
<i>Prefabricerad fasadställning</i>	En prefabricerad ställning utan hjul som främst är avsedd att användas vid fasader.
<i>Prefabricerad hantverkarställning</i>	En prefabricerad ställning med eller utan hjul som är avsedd att användas fristående och som har en maximal höjd till arbetsplan av 1,25 till 2,0 m.
<i>Prefabricerad rullställning</i>	En prefabricerad ställning med hjul som är avsedd att användas fristående och som har en maximal höjd till arbetsplan av 2,0 till 12,0 m.
<i>Prefabricerad ställning</i>	En ställning där alla eller vissa delar är förtillverkade med givna mått och som har förbandsanordningar som är varaktigt fästade (kallas även systemställning).
<i>Produkt</i>	En prefabricerad ställning, en koppling eller en prefabricerad komponent till en prefabricerad ställning.



<i>Rörställning</i>	En ställning där stommen består av rör som är sammankopplade med lösa kopplingar (kallas även rör- och kopplingsställning).
<i>Skyddstak</i>	En tät och inklädd eller inbräddad konstruktion på en ställning som är avsedd att fånga föremål som faller från ställningens högre partier. Skyddstak är oftast utkragande, men kan även finnas inne i ställningen.
<i>Ställning</i>	En teknisk anordning som är temporärt uppställd eller upphängd, som består av minst två komponenter och som är avsedd som arbetsplats, tillträdesled, skyddstak eller skydd mot fall vid arbete på tak eller annan höjd. Höjd från marken eller annat underliggande plan till ett horisontellt arbetsplan eller motsvarande är minst 1,25 m.
<i>Tillhandahålla på marknaden</i>	Varje leverans av en produkt för distribution, förbrukning eller användning på gemenskapsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller gratis.
<i>Träställning</i>	En ställning där samtliga bärande komponenter är gjorda av trä.
<i>Typgodkännande</i>	En aktivitet där dåvarande Arbetskyddsstyrelsen granskat och funnit att en produkt uppfyller kraven i gällande regler, och utfärdat typgodkännandebevis.
<i>Typkontroll</i>	En aktivitet där ett ackrediterat organ granskat och funnit att en produkt uppfyller kraven i gällande regler, och utfärdat typkontrollintyg.
<i>Väderskydd</i>	En temporär konstruktion som är avsedd att täcka över eller kapsla in en yta där man arbetar med en byggnad eller en anläggning, för att skydda arbetstagare och byggnadsverk från klimatisk påverkan. I ett väderskydd ingår alltid ett tak, men även väggar kan ingå.

4 § AFS 2013:4 Ställningar

Produktkrav för ställningar och väderskydd

5 § 6–10, 12, 15–16, 18, 21 och 22 §§ riktar sig till tillverkare, importörer och överlåtare av ställningar, komponenter till ställningar och komponenter till väderskydd. De innehåller krav som ska vara uppfyllda när obegagnade produkter tillhandahålls på marknaden eller ställs ut till försäljning.

6–9, 11, 12, 15 och 16 §§ riktar sig även till den som upplåter ställningar och väderskydd, och kraven ska vara uppfyllda när upplåtelsen sker.

6–10 §§ riktar sig även till den som överlåter begagnade produkter.



13-14 och 16-20 §§ riktar sig helt eller delvis till den som typkontrollerar en ställning.

5 § AFS 2013:4 Ställningar

Föreslås flyttas till ingångsföreskrifterna "Portalen"

6 § Prefabricerade ställningar, kopplingar och övriga komponenter till ställningar och väderskydd ska ge betryggande säkerhet vid uppförande, användning och nedmontering, särskilt när det gäller:

- bärförmåga, hållfasthet, stabilitet och skydd mot deformationer,
- skydd mot fall, och
- ergonomi och hanterbarhet.

6 § AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

Materialkrav

7 § Prefabricerade ställningar, kopplingar och övriga komponenter till ställningar och väderskydd ska ha en materialkvalitet som är anpassad för ändamålet.

Materialet ska vara skyddat mot yttre påverkan i den omfattning som behövs för att dess bärförmåga inte ska försämrats.

Komponenter som ska beträdas får inte vara behandlade så att de blir hala.

Otätat stålmaterial får inte användas i ställningar.

7 § AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

8 § Rör till rörställningar ska ha materialkvalitet och dimensioner som är anpassade till de rörkopplingar som normalt används. För stålrör ska den nominella godstjockleken vara minst 3,2 mm och för aluminiumrör minst 4,0 mm.

8 § AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

9 § Virke till ställningsplank eller andra bärande komponenter av trä ska vara av konstruktionsvirke.

Komponenter som består helt eller delvis av trä får inte vara ytbehandlade så att materialets struktur döljs.

9 § AFS 2013:4 Ställningar



Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

Typkontroll

10 § Prefabricerade ställningar, komponenter till prefabricerade ställningar och kopplingar får tillhandahållas på marknaden eller ställas ut till försäljning endast om de omfattas av ett gällande typkontrollintyg och kontrollen enligt 17 § är utförd.

Typkontrollintyget för en produkt enligt första stycket ska vara utfärdat av ett certifieringsorgan inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) som är ackrediterat för att utföra typkontroll av den aktuella typen av produkter. Organet ska vara ackrediterat enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93.

Begagnade prefabricerade ställningar, komponenter till prefabricerade ställningar och kopplingar får överlåtas endast om de omfattas av:

- ett gällande typkontrollintyg,
- ett typkontrollintyg som inte längre gäller för nyleverans eller
- ett typgodkännande enligt äldre regler.

Den som tillhandahåller en produkt på marknaden utan att följa kraven i första och andra stycket ska betala en sanktionsavgift om 2 000 kronor för varje enskild komponent som levererats, dock maximalt 100 000 kronor för varje leveranstillfälle, se 75 §.

10 § AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

11 § Prefabricerade ställningar, komponenter till prefabricerade ställningar och kopplingar får upplåtas endast om de har godkänts vid typkontroll.

11 § AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

12 § Typkontroll behövs inte för:

- prefabricerade ställningar som tillverkas i färre än tio exemplar och där ingen enskild komponent tillverkas i mer än 100 exemplar,
- kopplingar som tillverkas i färre än 100 exemplar, eller
- trall med utförande enligt bilaga 4.

Kraven i bilaga 1 gäller dock även för dessa produkter.

12 § AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där



13 § Vid typkontroll ska certifieringsorganet bedöma om produkten uppfyller kraven i bilaga 1.

13 § AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

14 § Ett certifieringsorgan som har kontrollerat en produkt och funnit att den uppfyller kraven i bilaga 1 ska utfärda ett typkontrollintyg på svenska.
I bilaga 2 anges vad intyget ska innehålla.

14 § AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

15 § Ett typkontrollintyg gäller för alla produkter som har samma utformning som det typkontrollerade exemplaret och som stämmer överens med det från säkerhetssynpunkt.

15 § AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

16 § Ett typkontrollintyg gäller i maximalt tio år från det att det ursprungligen utfärdats.

Typkontrollintyg kan kompletteras eller ändras under tioårsperioden, men det medför inte att giltighetstiden förlängs.

16 § AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

17 § Ett certifieringsorgan ska minst en gång per år kontrollera att en produkt överensstämmer med det typkontrollerade exemplaret. Kontrollen ska ske genom stickprov. Resultatet av kontrollen ska dokumenteras i en rapport.

Kontrollen ska utföras av det certifieringsorgan som har typkontrollerat produkten. Om detta certifieringsorgan har upphört med verksamheten kan ett annat certifieringsorgan utföra kontrollen.

Vid avvikelse ska certifieringsorganet kräva att tillverkaren genast rättar till avvikelsen. Certifieringsorganet ska utföra en verifierande kontroll om det behövs. Om tillverkaren inte följer kravet ska certifieringsorganet återkalla typkontrollintyget.

17 § AFS 2013:4 Ställningar



Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

18 § Tillverkare, importörer och överlåtare av typkontrollerade produkter ska ha tillgång till de handlingar som låg till grund för typkontrollen, inklusive rapporter från kontrollen enligt 17 §. Av dessa handlingar ska följande tillhandahållas på svenska eller engelska:

- beskrivningar av produkten i sin helhet och av dess komponenter,
- utlåtanden och rapporter om provningar och beräkningar,
- bedömningar om produkten,
- utkast till instruktioner för uppförande, användning, nedmontering och skötsel, och
- rapporter från kontrollen enligt 17 §.

18 § AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

19 § Ett certifieringsorgan ska på begäran av en tillsynsmyndighet tillhandahålla de handlingar som låg till grund för typkontrollen av enskilda produkter, inklusive rapporter från kontrollen enligt 17 §.

19 § AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

20 § Det certifieringsorgan som har typkontrollerat en produkt ska, om det behövs, delta i samordningsaktiviteter som anordnas av en tillsynsmyndighet.

20 § AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

Märkning

21 § Typkontrollerade produkter ska märkas enligt bilaga 1.

21 § AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

Instruktioner

22 § Till en typkontrollerad produkt ska det finnas instruktioner på svenska för uppförande, användning, nedmontering och skötsel.

Instruktionerna ska utformas på följande sätt:

- För prefabricerade fasadställningar och komponenter (i tillämpliga delar) till prefabricerade fasadställningar: enligt svensk standard SS-EN 12810-1:2004.



- För prefabricerade rullställningar och komponenter (i tillämpliga delar) till prefabricerade rullställningar: enligt svensk standard SS-EN 1298, utgåva 1 "Temporära konstruktioner – Rullställningar – Regler och vägledning för framtagning av instruktioner".
- För kopplingar: enligt tillämplig svensk standard av SS-EN 74-1:2005, SS-EN 74-2:2008 eller SS-EN 74-3:2007.
- För prefabricerade hantverkarställningar och komponenter till prefabricerade hantverkarställningar: i tillämpliga delar enligt svensk standard SS-EN 1298, utgåva 1.

De ska även åskådliggöra hur uppförande, användning, nedmontering och skötsel ska utföras.

När en ställning överläts ska instruktionerna medfölja.

22 § AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

Planering och utformning av ställningar och väderskydd

23 § 24–44 §§ riktar sig till den som uppför eller väsentligen ändrar en ställning eller ett väderskydd.

26 § riktar sig dessutom till byggarbetsmiljösamordnare (för såväl projekterings- som utförandeskedet) inom byggnads- och anläggningsarbete.

23 § AFS 2013:4 Ställningar

Föreslås flyttas till ingångsföreskrifterna "Portalen"

Planering

24 § Vid valet av ställning ska alltid en ställning väljas som bidrar till en god arbetsmiljö både för de som ska uppföra ställningen och för de som ska använda den. Följande ska beaktas:

- ställningskomponenternas egenvikt och hanterbarhet,
- skydd mot fall vid uppförande, nedmontering och användning,
- bärförmåga och stabilitet,
- ergonomi vid användning, och
- tillträdesledningens egenskaper.

24 § AFS 2013:4 Ställningar

25 § Innan arbetet med att uppföra en ställning påbörjas, ska en plan upprättas för hur uppförande, användning och nedmontering ska ske på ett säkert sätt. Om ett väderskydd ingår i konstruktionen ska även det omfattas av planen. Planen



ska upprättas av en person som har god kunskap om och erfarenhet av arbete med ställningar.

Planen ska innehålla uppgifter om:

- den ställning eller det väderskydd som ska användas,
- hur ställningen eller väderskyddet ska uppföras, användas och monteras ned,
- hur de som uppför eller monterar ned ställningen eller väderskyddet ska skyddas mot fall och belastningsskador, och
- hur de övriga risker som kan uppkomma ska förebyggas.

25 § AFS 2013:4 Ställningar

Underlag och placering

26 § I samband med att en ställning eller ett väderskydd planeras ska underlaget kontrolleras, så att det med betryggande säkerhet kan bära upp den belastning som kan uppstå. Detsamma gäller för fasader eller andra konstruktioner som ställningen behöver förankras till. Ställningen ska kunna uppföras och användas med betryggande säkerhet på den aktuella -platsen.

26 § AFS 2013:4 Ställningar

Utformning av ställningar och väderskydd

27 § Utformningen av en ställning ska baseras på den plan för uppförande, användning och nedmontering som beskrivs i 25 §.

27 § AFS 2013:4 Ställningar

Skydd mot fall och ras

28 § En ställning ska vara försedd med skyddsräcke där det finns en risk att falla två meter eller mer. Där det finns särskild risk ska det finnas skyddsräcke även vid lägre fallhöjd.

Skyddsräcket ska ha tillräcklig styrka och vara säkert fastsatt. Det ska vara tillräckligt högt och ska bestå av överledare, mellanledare och fotlist, eller ge motsvarande skydd på annat sätt.

På de delar av ställningen som varken används för arbete eller som tillträdesled kan fotlisten utelämnas. Fotlist behövs normalt inte heller i trapplop. I rullställningar behövs fotlist endast på arbetsplanet.

Skyddsräcket ska vara monterat i anslutning till arbetsplanet så att inget farligt mellanrum uppstår mellan arbetsplanet och skyddsräcket.

Om ett väderskyddstak behöver beträdas ska det vara försett med tekniska anordningar som skyddar mot att falla till lägre nivå.



28 § AFS 2013:4 Ställningar

29 § Om det finns särskild risk för att nedfallande föremål kan skada någon, ska ställningen ha skyddstak. Taket ska vara tillräckligt stort, starkt och tätt för att kunna fånga nedfallande material och föremål på ett säkert sätt. Det ska dessutom vara säkert fäst eller understött.

29 § AFS 2013:4 Ställningar

30 § En ställning som används som skydd mot fall från en angränsande konstruktion, ska vara så stark och så förankrad att den med betryggande säkerhet kan fånga upp de personer som kan falla emot den.

Ett skyddsräcke ska normalt vara minst 1,00 m högt, mätt vinkelrätt mot arbetsområdets yta.

30 § AFS 2013:4 Ställningar

31 § För att undvika att personer faller till en lägre nivå, och för att undvika risker för olämplig arbetsbelastning, ska avståndet mellan ett arbetsplan och en vägg eller någon annan angränsande konstruktion vara så litet som är praktiskt möjligt. Avståndet får normalt inte överstiga 0,30 m.

31 § AFS 2013:4 Ställningar

Tillträde

32 § Till varje arbetsplan respektive del av arbetsplan där arbete ska utföras ska det finnas tillträdesleder. De ska vara tillräckligt många med hänsyn till det arbete som ska utföras och de ska utformas på ett sätt som är lämpligt för arbetet. Där det behövs ska det också finnas en lämplig transportled. En ställning som består av två eller flera fack i längdled ska vara utförd så att tillträde kan ske på ett säkert sätt till varje fack.

Tillträdeslederna ska vara ergonomiskt utformade och ska normalt bestå av trappor eller landgångar. Trappor och landgångar ska ha tillräcklig bredd och lämplig lutning. Landgångar ska vara minst 0,60 m breda.

Denna paragraf gäller inte för tillträdesleder i rullställningar och hantverkarställningar.

32 § AFS 2013:4 Ställningar



33 § I en rullställning ska det finnas en tillträdesled i form av antingen en lutande stege, en trappstege eller en trappa enligt svensk standard SS-EN 1004:2005, om höjden till arbetsplanet är mer än 2,5 m.

Om tillträdesleden utgörs av en lutande stege ska varje nivå som kan beträdas vara fullt intäckt med arbetsplanskomponenter.

33 § AFS 2013:4 Ställningar

34 § Till taket på ett väderskydd ska det finnas en säker tillträdesled om taket kan komma att beträdas.

34 § AFS 2013:4 Ställningar

Arbetsplan

35 § De nivåer och ytor som man behöver använda för arbete eller som tillträdesleder ska vara fullt intäckta med arbetsplanskomponenter.

Arbetsplanet ska vara monterat på ett sådant sätt att dess delar inte oavsiktligen kommer ur sitt läge.

35 § AFS 2013:4 Ställningar

36 § Ett arbetsplan ska vara så plant som möjligt. Om det finns nivåskillnader ska riskerna för att någon snubblar förebyggas.

36 § AFS 2013:4 Ställningar

37 § För ställningsplank som ligger omlott ska båda ändarna skjuta över stödet så långt att riskerna för ras minimeras.

Vid ändstöd ska möjligheterna att beträda utskjutande delar av ställningsplank, trall eller andra arbetsplanskomponenter förhindras, om de inte kan beträdas med betryggande säkerhet.

37 § AFS 2013:4 Ställningar

38 § När man har arbetsplan av ställningsplank på en fasadställning ska samtliga enskilda ställningsplank förbindas.

38 § AFS 2013:4 Ställningar



Väderskydd

39 § Det ska finnas utrymme så att arbete kan bedrivas under ett väderskydd utan risker för ohälsa och olycksfall. Den fria höjden där arbetstagare behöver vistas ska normalt inte understiga 2,10 m.

39 § AFS 2013:4 Ställningar

Dimensionering av ställningar och väderskydd

Ställningar

40 § Innan man påbörjar arbetet med att uppföra en ställning, ska den vara dimensionerad med betryggande säkerhet mot materialbrott, instabilitet och deformationer som har betydelse för säkerheten när den uppförs, används och monteras ned. Den ska dimensioneras för den mest ogynnsamma kombinationen av yttre laster som inte rimligen utesluter varandra. De yttre laster som man normalt ska ta hänsyn till är last på arbetsplan och vindlast. Vid uppskattningen av de laster som belastar ett arbetsplan ska man ta hänsyn till tyngden av personer, material och redskap.

En ställning ska dimensioneras enligt svensk standard SS-EN 12811-1:2004 "Temporära konstruktioner - Del 1: Ställningar - Krav och utförande" eller enligt något annat underlag med motsvarande säkerhetsnivå.

Dimensioneringen ska baseras på beräkningar och ska dokumenteras skriftligt i särskilda dimensioneringshandlingar.

40 § AFS 2013:4 Ställningar

41 § Om komponenter från andra prefabricerade ställningssystem används i en enskild ställning, ska en särskild utredning göras för att visa att säkerheten är betryggande. Utredningen ska dokumenteras i de särskilda dimensioneringshandlingarna.

41 § AFS 2013:4 Ställningar

Väderskydd

42 § Innan man påbörjar arbetet med att uppföra ett väderskydd ska det vara dimensionerat med betryggande säkerhet mot materialbrott, instabilitet och deformationer som har betydelse för säkerheten. Om följande laster kan uppstå ska väderskyddet vara dimensionerat för dem.

1. Snölast motsvarande minst den snömängd som kan falla under en tidsrymd av sju dagar baserat på 50-årsvärdet.

2. Vindlast.



3. Personlast som motsvarar minst två punktlaster om 1,2 kN vardera. De behöver inte förutsättas vara placerade närmare varandra än 2,0 m.

Det är de mest ogynnsamma kombinationerna av lasterna som man ska ta hänsyn till.

Dimensioneringen ska baseras på beräkningar och dokumenteras skriftligt i särskilda dimensioneringshandlingar.

42 § AFS 2013:4 Ställningar

Kombinationer

43 § När väderskydd och ställningar kombineras, ska de dimensioneras som en samverkande enhet.

43 § AFS 2013:4 Ställningar

Dimensioneringshandlingar

44 § Beräkningar och övriga handlingar som avses i 40–42 §§ ska normalt vara på svenska.

En dimensioneringshandling ska normalt delas upp i följande avsnitt:

1. Beskrivning av konstruktionens läge och utformning.
2. Lastförutsättningar och imperfektioner.
3. Sammanställning och bedömning av förekommande lastfall.
4. Beräkning av de lastfall som bedöms dimensionerande.
5. Slutlig bedömning av konstruktionens säkerhet.

44 § AFS 2013:4 Ställningar

Uppförande och nedmontering av ställningar och väderskydd

45 § 46–56 §§ riktar sig till den arbetsgivare som uppför, väsentligen ändrar eller monterar ned en ställning eller ett väderskydd.

48–49 §§ riktar sig även till den som råder över ett arbetsställe.

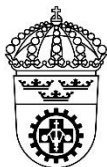
55–56 §§ riktar sig även till den som ska använda en ställning eller ett -väderskydd.

57 § riktar sig till den som upplåter en ställning eller ett väderskydd.

45 § AFS 2013:4 Ställningar

Arbetsledning

46 § Den som leder arbetet med att uppföra, göra väsentliga ändringar i och montera ned en ställning eller ett väderskydd ska vara kompetent och ha tillräcklig kunskap och erfarenhet för sådant arbete. Denna person ska ha



teoretisk kunskap som minst motsvarar den kunskap som krävs för det faktiska arbetet.

Den person som leder arbetet ska ha tillgång till den plan för uppförande och nedmontering som krävs enligt 25 §, och se till att de arbetstagare som utför arbetet också har tillgång till den.

46 § AFS 2013:4 Ställningar

Kunskaper och kvalifikationer

47 § Arbetsgivaren ska se till att de som uppför, gör väsentliga ändringar i eller monterar ned ställningar eller väderskydd har kunskap för detta arbete.

Arbetstagarna ska som lägst ha fått särskild information eller lämplig utbildning enligt vad som står i bilaga 3. Bilaga 3 anger även för vilka arbetsuppgifter respektive utbildning gäller.

Dokumentation, i enlighet med bilaga 3, som styrker att den som uppför, väsentligen ändrar eller monterar ned ställningar eller väderskydd har genomgått utbildning med godkänt resultat ska finnas. Särskilda förutsättningar gäller för dem som genomgår lärlingsutbildning, se bilaga 3.

Den arbetsgivare som inte följer kraven i andra och tredje stycket ska, för varje arbetstagare för vilken dokumentation om utbildning inte kan upp-visas, betala en sanktionsavgift, se 75 §. Sanktionsavgiftens storlek avgörs av vilken utbildning som krävs för arbetsuppgiften enligt följande uppställning.

<u>Utbildning</u>	<u>Sanktionsavgift</u>
Särskild information om rullställningar	5 000:- kronor
Allmän utbildning om ställningar	10 000:- kronor
Särskild utbildning om ställningar	20 000:- kronor
Tilläggsutbildning om väderskydd	10 000:- kronor
Tilläggsutbildning om speciella ställningskonstruktioner	10 000:- kronor

Om tilläggsutbildning krävs för arbetsuppgiften krävs även allmän eller särskild utbildning om ställningar. Om inte något utbildningsbevis kan upp-visas ska sanktionsavgiften betalas för båda överträdelserna.

47 § AFS 2013:4 Ställningar

Avgränsning

48 § När ställningar eller väderskydd håller på att uppföras, ändras eller monteras ned och inte är färdiga att användas, ska de avgränsas så tydligt att tillträde till dem förhindras.



Om det dessutom är förenat med risker att beträda området runt en ställning eller ett väderskydd ska även detta område avgränsas. Riskområdet ska märkas ut genom lämplig skyltning.

Om detta endast gäller delar av en ställning eller ett väderskydd, ska motsvarande avgränsning och skyltning utföras för dessa delar.

48 § AFS 2013:4 Ställningar

49 § När en ställning eller ett väderskydd uppförs på en särskilt riskutsatt plats, såsom vid vatten, väg, gata, järnväg, kranspår eller intill en starkströmsanläggning, ska skydd ordnas mot de särskilda risker som kan uppkomma.

49 § AFS 2013:4 Ställningar

Kontroll av komponenter

50 § Material till ställningar och väderskydd ska granskas noga före -varje uppsättning. Material eller komponenter med defekter av betydelse för säkerheten får inte användas.

Det gäller till exempel defekter som:

- skadade komponenter,
- komponenter med rost eller andra korrosionsangrepp, eller
- trämaterial eller komponenter med röta, skevhet eller sprickor.

50 § AFS 2013:4 Ställningar

Underlag och placering

51 § Ställningar och väderskydd får endast uppföras om underlaget kan ta upp de laster som kan förekomma. Om ett väderskydd uppförs på en ställning ska man försäkra sig om att ställningen kan ta upp lasterna från väderskyddet med betryggande säkerhet.

Ställningen får endast förankras till konstruktioner som kan ta upp de laster som kan uppkomma.

Glidning och excentrisk lastöverföring mellan ställning och underlag ska förhindras.

51 § AFS 2013:4 Ställningar



Skydd mot fall

52 § När en ställning eller ett väderskydd uppförs eller monteras ned, och fallhöjden är två meter eller mer, ska arbetstagaren vara skyddad mot risken att falla till lägre nivå.

52 § AFS 2013:4 Ställningar

53 § I första hand ska man se till att skyddsräcket till så stor del som möjligt finns på plats när man kommer upp på en högre nivå.

I andra hand ska man använda ett temporärt räckessystem.

I tredje hand ska skyddet mot fall åstadkommas genom att arbetstagaren använder personlig skyddsutrustning.

53 § AFS 2013:4 Ställningar

Ergonomi

54 § Arbetsgivaren ska planera arbetet och ska se till att de som uppför eller monterar ned ställningar eller väderskydd har den arbetsutrustning som behövs för att arbetet ska kunna utföras på ett ergonomiskt bra sätt.

Arbetsgivaren ska minst se till att:

- material och komponenter transporteras fram och läggs upp så nära montageplatsen som möjligt,
- maskinell utrustning normalt används när material och komponenter ska tas upp på respektive ned från ställningen,
- tillträdeslederna monteras tidigt så att de kan användas även av den personal som monterar ställningen eller väderskyddet, och
- det finns tillräckligt utrymme på ställningen vid uppförandet.

54 § AFS 2013:4 Ställningar

Kontroll

55 § När en ställning eller ett väderskydd är färdigt ska den som har utfört arbetet göra en kontroll för att säkerställa att det är korrekt byggt och fungerar väl.

Om användaren av ställningen eller väderskyddet är en annan juridisk person än den som uppfört den ska användaren, om möjligt, delta i kontrollen.

55 § AFS 2013:4 Ställningar

56 § Den som utför kontrollen ska säkerställa att ställningens eller väderskyddets utförande stämmer överens med de handlingar som ligger till grund för



utformningen, se 25, 40–42 och 44 §§. Kontrollen ska dokumenteras i en särskild handling.

56 § AFS 2013:4 Ställningar

Överlämning

57 § I samband med att den som uppfört ställningen eller väderskyddet lämnar över dem ska även följande handlingar lämnas över:

1. planen för uppförande, användning och nedmontering enligt 25 §,
2. dimensioneringshandlingarna enligt 40–42 och 44 §§,
3. dokumentation av kontrollen enligt 55–56 §§,
4. information om snöskottning, tillträde till taket och skydd mot fall från väderskyddet,
5. information om hur väderskyddet ska kontrolleras,
6. särskilda instruktioner för uppförande, användning, nedmontering och skötsel av väderskyddet, om sådana finns, och
7. instruktionerna för uppförande, användning, nedmontering och skötsel enligt 22 §, om det är fråga om en prefabricerad ställning.

57 § AFS 2013:4 Ställningar

Användning av ställningar och väderskydd

58 § 59–74 §§ riktar sig till arbetsgivaren, det vill säga den som använder en ställning som arbetsplats, tillträdesled eller som skydd mot fall från en angränsande konstruktion, eller som använder ett väderskydd.

60 §, sista stycket, och 61 §, sista stycket, riktar sig även till byggarbetsmiljösamordnaren för utförandeskedet i byggnads- och anläggningsarbete.

58 § AFS 2013:4 Ställningar

Undersökning och riskbedömning

59 § Innan man påbörjar arbete på en ställning eller under ett väderskydd, ska arbetsgivaren ta reda på förhållandena på arbetsplatsen och bedöma de särskilda riskerna där.

Arbetsgivaren ska också förvissa sig om att den valda ställningen är lämplig för arbetet.

59 § AFS 2013:4 Ställningar



60 § Arbetsgivaren ska försäkra sig om att dokumentationen om ställningen eller väderskyddet enligt 57 § finns tillgänglig. En arbetsgivare som mottagit handlingar enligt 57 § ska se till att handlingarna enligt 57 § 1 och 3-7 finns tillgängliga på arbetsplatsen.

Arbetsgivaren ska se till att information om ställningen eller väderskyddet även når arbetstagare med kognitiv funktionsnedsättning.

Innan ställningar eller väderskydd som ska användas av flera arbetsgivare i byggnads- och anläggningsarbete börjar användas, ska arbetsgivaren lämna kopior av handlingarna till byggarbetsmiljösamordnaren för utförandet. Byggarbetsmiljösamordnaren ska ha överinseende över kontrollen av att handlingarna finns tillgängliga på byggarbetsplatsen.

60 § AFS 2013:4 Ställningar

Kontroll

61 § Arbetsgivaren ska kontrollera ställningar eller väderskydd innan de tas i bruk och även fortlöpande under den tid som arbetstagarna använder dem. Om ställningar eller väderskydd har brister som har betydelse från arbetsmiljösynpunkt får de inte användas innan bristerna har åtgärdats.

För ställningar och väderskydd som används av flera arbetsgivare i byggnads- och anläggningsarbete ska byggarbetsmiljösamordnaren för utförandet ha överinseende över den fortlöpande kontrollen.

61 § AFS 2013:4 Ställningar

Arbetsplatserna

62 § När ställningar eller väderskydd används ska de uppfylla kraven i 24-44, 49, 51 och 55-57 §§.

62 § AFS 2013:4 Ställningar

63 § På arbetsplan till fasad-, rull- och hantverkarställningar får inte lösa stegar användas.

Eventuella luckor för tillträde genom arbetsplan ska alltid hållas stängda utom när de används för passage.

63 § AFS 2013:4 Ställningar

64 § Ställningar får inte användas som återledare vid elektrisk svetsning.

64 § AFS 2013:4 Ställningar



Bärförmåga och stabilitet

65 § Arbetsgivaren ska lämna uppgifter om följande till dem som arbetar på en ställning eller under ett väderskydd:

- tillåten belastning på ställningens olika delar, och
- för vilken snö- och personlast väderskyddet är dimensionerat.

65 § AFS 2013:4 Ställningar

66 § Arbete på en ställning får utföras endast på en arbetsplansnivå åt gången, om inte ställningen är särskilt dimensionerad för arbete på mer än en nivå.

66 § AFS 2013:4 Ställningar

67 § Tung utrustning, tunga maskiner eller dylikt får endast finnas på ställningen om den är dimensionerad för det. Motsvarande gäller för maskiner eller annat som ger upphov till dynamiska tillägglaster.

67 § AFS 2013:4 Ställningar

Ergonomi

68 § En ställning får endast användas om det finns tillräckligt utrymme för det avsedda arbetet, för transporter och för att lägga upp material.

Arbetet ska kunna utföras med lämpliga arbetsställningar och arbets-rörelser.

68 § AFS 2013:4 Ställningar

69 § Upplastning och uppläggning av material på ställningar ska planeras noga och övervakas särskilt. Det får endast göras om ställningen är särskilt dimensionerad och anpassad för detta.

69 § AFS 2013:4 Ställningar

70 § Upplastning och uppläggning av material med maskinell utrustning ska företrädesvis göras genom att materialet sänks ner vertikalt på ställningen. Material ska alltid sättas ner försiktigt, för att undvika att ställningen utsätts för dynamiska laster.

Om material lastas in eller lastas ut horisontellt får detta endast göras med metoder som innebär att ställningen inte utsätts för horisontalkrafter.

Arbetstagare som inte är sysselsatta med upplastning eller uppläggning får inte uppehålla sig på den del av ställningen där upplastning eller uppläggning pågår.



70 § AFS 2013:4 Ställningar

Särskilda krav för användning av rullställningar

71 § Rullställningar ska normalt endast användas för kortvariga arbeten där ställningen behöver flyttas ofta och där förhållandena på arbetsplatsen medger detta.

Endast arbeten som medför att ställningen inte utsätts för några större horisontella krafter får utföras.

71 § AFS 2013:4 Ställningar

72 § När en rullställning används måste dess hjul vara låsta.

72 § AFS 2013:4 Ställningar

73 § När en rullställning flyttas får inga personer eller något material som kan falla ner finnas på den, oavsett på vilken höjd arbetsplanet är placerat. Om en rullställning har stödben får de inte tas bort under flyttningen.

73 § AFS 2013:4 Ställningar

Särskilda krav för användning av hantverkarställningar

74 § Hantverkarställningar får normalt endast användas för lätta arbeten där ställningen behöver flyttas ofta. De får endast användas på plana och hårdgjorda eller förstärkta ytor, och endast på horisontella ytor om inte benen kan justeras i höjddled.

Hantverkarställningar får endast användas av en person åt gången. När de används måste hjulen vara låsta, oavsett på vilken höjd arbetsplanet är placerat. Endast arbeten som medför att ställningen utsätts för små horisontella krafter får utföras.

74 § AFS 2013:4 Ställningar

Bestämmelser om sanktionsavgifter

75 § Bestämmelserna i 10 § första och andra stycket och 47 § andra och tredje stycket utgör föreskrifter enligt 4 kap. 2 § arbetsmiljölagen (1977:1160). Den som överträder dessa bestämmelser ska betala en sanktionsavgift enligt 8 kap. 5–10 §§ arbetsmiljölagen. Sanktionsavgiftens storlek beräknas enligt de grunder som anges i 10 § respektive 47 § dessa föreskrifter.



75 § AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås ligga på båda ställena

Bilaga 1

Bilaga 1 AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

Bilaga 2

Bilaga 2 AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

Bilaga 3

Bilaga 3 AFS 2013:4 Ställningar

Bilaga 4

Bilaga 4 AFS 2013:4 Ställningar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

Bilagerapport 2



9 kap. Stegar och arbetsbockar

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller bärbara stegar och arbetsbockar. Bestämmelserna i 10–18 §§ om användning av stegar gäller dock i tillämpliga delar alla stegar.

Bestämmelserna i 4–8 §§ gäller endast stegar och arbetsbockar som tillverkats i mer än 20 exemplar för att säljas.

Bestämmelserna i 10 och 12 §§ gäller inte vid räddningstjänst som staten eller kommunerna ansvarar för enligt 2 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. De gäller inte heller de övningar som behöver genomföras för att sådan räddningstjänst skall kunna utföras på ett säkert sätt.

Bestämmelserna i 4–9 §§ gäller inte stegar och arbetsbockar som avlämnats från tillverkare eller importör före 1 januari 1987.

1 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter används följande beteckningar med nedan angiven betydelse.

Anliggande stege Stege som i rest läge lutar mot vägg eller liknande.

Fristående stege Stege som i rest läge står utan stöd.

Arbetsbock Fristående arbetsplan med trappsteg där höjden till planet är högst 1250 mm och planets sidor minst 600 mm respektive 250 mm.

2 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar

Utförande och typkontroll

3 § Stegar och arbetsbockar skall vara

- dimensionerade så att de erbjuder betryggande säkerhet vid den högsta belastning som de är avsedda för,
- stabila och så enkla som möjligt att hantera och transportera,
- konstruerade så att de inte glider isär eller fälls ihop under användning,
- utförda av material som är av god kvalitet, samt tillräckligt beständigt eller skyddat mot korrosion och åldrande med hänsyn till avsedd användning samt



- utformade så att arbete från, och gång i, stega eller arbetsbock inte blir onödigt tröttande.

3 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

4 § Stegar och arbetsbockar får användas eller avlämnas för att tas i bruk endast om de

1. är typkontrollerade enligt 5 § av ett kontrollorgan i tredjepartsställning eller ett certifieringsorgan som är ackrediterat för uppgiften enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EG) nr 339/93 och lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll.

2. därvid har visat sig uppfylla kraven i 5 §.

Kravet på typkontroll av stegar i första stycket 1. och 2. gäller inte stegar som uppfyller följande villkor.

- Stegen är certifierad av ett certifieringsorgan som är ackrediterat för sådan certifiering enligt lagen Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EG) nr 339/93 och lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll. (AFS 2011:12)

- Certifieringen visar att stegen uppfyller kraven i den svenska standarden SS 2091 Stegar-bärbara stegar, utgåva 4, den norska standarden NS-INSTA 650:1995, Stiger-bärbare stiger eller annan standard som visats vara likvärdig från säkerhetssynpunkt med dessa.

Certifiering enligt andra stycket kan också utföras av ett certifieringsorgan i något annat land inom EES som

- är ackrediterat för uppgiften mot tillämplig standard i EN 45 000-serien av ett ackrediteringsorgan som kan visa att det uppfyller och tillämpar kraven i EN 45 010 eller
- på annat sätt erbjuder likvärdiga garantier vad gäller teknisk och yrkesmässig kompetens samt garantier för oberoende.

Den som avlämnar en eller flera stegar eller arbetsbockar för att tas i bruk utan att kunna visa upp typkontrollintyg eller certifikat enligt 6 § ska betala en sanktionsavgift, se 19 §.

Lägsta avgiften är 15 000 kronor och högsta avgiften är 150 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 150 000 kronor. För



den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande:

Avgift = 15 000 kronor + (antal sysselsatta - 1) × 271 kronor.

Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal. (AFS 2014:17)

4 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsböcker

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås även ligga där

5 § Vid typkontroll ska stege eller arbetsbock ha granskats av kontrollorganet eller certifieringsorganet och visat sig uppfylla kraven i 3 §. Vidare ska stegar eller arbetsböcker ha provats av kontrollorganet, certifieringsorganet eller ett provningslaboratorium i tredjepartsställning som är ackrediterat för sådan provning enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EG) nr 339/93 och lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll (AFS 2011:12)

- beträffande stege enligt svensk standard SS 2091, Stegar-bärbara stegar, utgåva 4 del E,
- beträffande arbetsbock enligt bilagan till dessa föreskrifter, och vid provningen visat sig uppfylla där ställda krav.

5 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsböcker

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

6 § Ett kontrollorgan eller ett certifieringsorgan som har genomfört typkontroll eller certifiering och funnit att stegen eller arbetsbocken uppfyller kraven i 5 §, skall utfärda typkontrollintyg respektive certifikat.

Typkontroll eller certifiering enligt 4 § gäller endast för stege eller arbetsbock som till material, dimension och utförande stämmer överens med det provade exemplaret. Typkontrollen eller certifieringen gäller dock även för stege eller arbetsbock som är kortare respektive lägre än det provade exemplaret, om den i övrigt stämmer överens med detta exemplar.

6 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsböcker

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

7 § Typkontroll eller certifiering enligt 4 § gäller i fem år när det gäller avlämnande av nya stegar eller arbetsböcker från tillverkare eller



importör och måste därefter göras om. Den gäller i övrigt utan tidsbegränsning.

7 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

Märkning m.m.

8 § Stegar och arbetsbockar skall då de avlämnas för att tas i bruk vara tydligt och varaktigt märkta med tillverkarens eller importörens namn, tillverkningsår och typbeteckning.

Stegar som är certifierade enligt 4 § andra eller tredje stycket skall dessutom vara märkta med en hänvisning till tillämpad standard. Övriga stegar och arbetsbockar skall vara märkta med uppgift om att de är typkontrollerade enligt dessa föreskrifter samt kontrollorganets eller certifieringsorganets namn och typkontrollintygets nummer.

8 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

9 § Stegar och arbetsbockar skall om det behövs vara tydligt och varaktigt märkta med monteringsanvisningar, då de avlämnas för att tas i bruk.

9 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar

Ligger även i 1.3 Produkter och föreslås bara ligga där

Användning

10 § Stege får användas endast som tillträdesled och för kortvarigt arbete från stegen. Arbete från stege får endast ske om riskerna med att använda stege är så små att annan säkrare utrustning inte är befogad.

10 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar

11 § Stegar skall användas på ett sådant sätt att man kan stå stadigt och hålla sig fast på ett säkert sätt. Detta gäller särskilt om något måste bäras i handen.

11 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar

12 § Endast lätt och hanterlig börda får hanteras på stege eller arbetsbock. Bärbar stege får endast beträdas av en person åt gången.



Vid arbete från stege eller arbetsbock får endast sådana verktyg och redskap användas som kan hanteras säkert från stegen eller arbetsbocken.

12 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar

13 § Stege och arbetsbock skall ha för ändamålet lämplig längd respektive höjd. När stege används som tillträdesled skall tillträdet kunna göras på ett säkert sätt. Stegen skall vara tillräckligt mycket högre än det plan som skall nås med hjälp av stegen, om inte andra anordningar ändå gör det möjligt att hålla sig fast på ett säkert sätt.

13 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar

14 § Utskjutande stegdel i toppen på fristående stege får inte beträdas.

14 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar

15 § Stegar skall placeras på ett sådant sätt att deras stabilitet under användningen säkras. Stege eller arbetsbock som inte kan ställas upp säkert skall stagas eller förankras.

Stege eller arbetsbock skall vila på ett stadigt, hållfast och orörligt underlag av lämplig storlek så att stegpinnarna eller trappstegen är horisontella.

Stege eller arbetsbock med hjul skall säkras mot lägesförändring innan de används.

15 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar

16 § Stegar som är sammansatta av flera delar skall användas på ett sådant sätt att det säkerställs att de olika delarna inte oavsiktligt kan rubbas i förhållande till varandra.

Upphängda stegar skall vara fastsatta på ett säkert sätt och, med undantag för repstegar, så att de inte kan rubbas eller komma i svängning.

16 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar

17 § Följande typer av stegar får användas endast om de är stagade eller förankrade.

- Anliggande stege som är längre än 5 m.



- Fristående stege med plattform och knästödd och mer än 2 m höjd till plattformen.
- Annan fristående stege som är högre än 3 m.

17 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar

18 § Stegar och arbetsbockar skall underhållas väl och fortlöpande kontrolleras. De får inte användas om deras hållfasthet eller säkerhet i övrigt är nedsatt.

18 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar

Bestämmelser om sanktionsavgifter

19 § Bestämmelserna i 4 § utgör föreskrifter enligt 4 kap. 1 och 2 §§ arbetsmiljölagen (1977:1160). Den som överträder dessa bestämmelser ska betala sanktionsavgift enligt 8 kap. 5-10 §§ arbetsmiljölagen. Sanktionsavgiftens storlek beräknas enligt de grunder som anges i 4 §. (AFS 2014:17).

19 § AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar

Bilaga

Bilaga AFS 2004:3 Stegar och arbetsbockar



10 kap. Användning av traktorer

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller jordbruks- och skogsbrukstraktorer som är konstruerade och tillverkade för en hastighet mellan 6 och 40 kilometer i timmen.

1 § AFS 2004:6 Användning av traktorer

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter används följande beteckningar med nedan angiven betydelse.

Jordbruks- och	Ett motordrivet fordon med minst två axlar och skogsbrukstraktor som är försett med hjul och/eller band och vars huvuduppgift grundas på dess dragkraft. Fordonet skall vara särskilt konstruerat för att dra, skjuta, bära eller driva redskap, maskiner eller släpvagnar avsedda för jordbruk eller skogsbruk. Fordonet kan vara utrustat för transport av gods och passagerare.
Överrullningsskydd	Förarhytt eller skyddsram avsedd att skydda föraren om fordonet välter eller överstegras.
Tjänstevikt	Fordonets vikt inklusive bränsle, smörjolja, vatten och verktyg. I tjänstevikten inräknas även förarens vikt, vilken skall anses vara 70 kg. Fordonets överrullningsskydd räknas inte in i tjänstevikten.

2 § AFS 2004:6 Användning av traktorer

Allmänna krav

3 § En traktor skall uppfylla kraven enligt Bilaga 1 till dessa föreskrifter.

Kraven enligt Bilaga 1 gäller inte traktorer som, då de släpptes ut på marknaden eller togs i drift inom EES, omfattades av Vägverkets föreskrifter om traktorer (VVFS 1993:1 eller VVFS 2003:26) eller för vilka ett EU-typgodkännande har utfärdats.

Kraven enligt Bilaga 1 gäller inte heller traktorer som omfattades av Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2008:3) om maskiner eller av motsvarande bestämmelser i något annat land inom EES när de släpptes ut på marknaden eller togs i drift. (AFS 2008:8)



3 § AFS 2004:6 Användning av traktorer

4 § När en traktor används skall kraven enligt Bilaga 2 till dessa föreskrifter vara uppfyllda.

4 § AFS 2004:6 Användning av traktorer

5 § Den som arbetar med en traktor skall

- känna till traktorns konstruktion samt dess säkerhetsanordningar och egenskaper i den omfattning som behövs för en säker användning i olika arbetssituationer,
- använda lämplig arbetsteknik för att undvika ohälsa och olycksfall samt
- ta hänsyn till de särskilda risker för ohälsa och olycksfall som terrängen och väderleken kan medföra.

5 § AFS 2004:6 Användning av traktorer

6 § Maskiner och redskap som kopplas till en traktor skall vara anpassade till denna så att kombinationen utgör en säker arbetsenhet.

6 § AFS 2004:6 Användning av traktorer

Täcks av kravet på avsedd användning i 10 § AFS 2006:4 Användning av arbetsutrustning

7 § Ett överrullningsskydd på en traktor skall undersökas regelbundet med avseende på sprickbildning eller annan skada.

Är överrullningsskyddet så skadat att hållfastheten påverkas får traktorn inte användas förrän detta bytts ut eller reparerats. Ett överrullningsskydd som har blivit väsentligt deformerat skall kasseras.

Ett överrullningsskydd skall efter reparation ha minst samma hållfasthet som före skadan.

7 § AFS 2004:6 Användning av traktorer

8 § Vid förarplatsen får inte finnas oskyddade trycksatta hydraulslangar från maskiner eller redskap som är kopplade till traktorn.

8 § AFS 2004:6 Användning av traktorer

9 § När en traktor används skall första förband medföras. Första förbandet skall vara lättåtkomligt och skyddat mot yttre skada.



9 § AFS 2004:6 Användning av traktorer
Kan samordnas med kraven i föreskrifterna 2.3 Utformning av arbetsplatser

Bilaga 1 och 2

Bilaga 1 och 2 AFS 2004:6 Användning av traktorer

Bilagerapport 2



11 kap. Arbete vid bildskärm

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller arbete som utförs med användande av en bildskärm med tillhörande utrustning. Med bildskärm avses en alfanumerisk eller grafisk bildskärm, oavsett hur bilden framställs.

Föreskrifterna gäller inte arbete med oscilloskop eller med siffer- eller textvisande display (= teckenfönster) på mätinstrument, skrivmaskin, kassaregister, miniräknare eller liknande. Föreskrifterna gäller inte heller för kortvarigt, icke permanent bruk av bärbar utrustning. 6 § gäller inte den som enligt 1 kap 3 § arbetsmiljölagen skall likställas med arbetstagare.

1 § AFS 1998:5 Arbete vid bildskärm

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Bildskärm och tangentbord

2 § Bildskärm och tangentbord skall vara lätta att läsa av och utformade så att användningen underlättas. Bilden på skärmen skall vara fri från besvärande flimmer och annan instabilitet. Skärmen skall vara fri från reflexer och speglingar som kan orsaka besvär för användaren. Tecknen på skärm och tangentbord skall vara skarpa och stora och ha tillräcklig kontrast. Avstånden mellan tecken och rader skall vara tillräckligt stora för god avläsbarhet. Ljusstyrkan eller kontrasten mellan tecknen och bakgrunden på skärmen skall lätt kunna justeras av användaren och anpassas till den omgivande miljön.

2 § AFS 1998:5 Arbete vid bildskärm

Belysning och synförhållanden

3 § Allmänbelysningen skall ge lämplig luminansfördelning i rummet och lämplig kontrast mellan skärmen och den omgivande miljön med hänsyn till den arbetandes förutsättningar, synkraven i bildskärmsarbetet och arbetets art. Allmänbelysningen får inte försvåra avläsningen av bildskärmen. Om det behövs skall det finnas platsbelysning. Den skall vara justerbar och får inte blända.

En bildskärmsarbetsplats skall utformas så att det inte uppkommer besvärande bländning och reflexer från den omgivande miljön. Detta skall åstadkommas genom att arbetslokalernas och arbetsplatsens utformning samordnas med placeringen av och de tekniska egenskaperna hos de artificiella ljuskällorna. Fönster skall ha justerbar anordning för avskärmning av dagsljus som lyser in på arbetsplatsen. Tangentbordet skall ha en matt yta för att reflexer skall undvikas. Där det behövs för att undvika besvärande reflexer skall arbetsytorna vara lågreflekterande.



Syn- och belysningsförhållanden får inte ge upphov till olämplig arbetsställning.

3 § AFS 1998:5 Arbete vid bildskärm

Arbetsställningar och arbetsrörelser

4 § Arbetsplatsen skall vara dimensionerad, utformad och utrustad så, att den arbetande kan inta bekväma arbetsställningar samt variera arbetsställningar och arbetsrörelser.

Arbetsbord och arbetsyta skall vara tillräckligt stora så att en flexibel placering av skärm, tangentbord, datormus eller annat styrdon, dokument och övrig utrustning är möjlig.

Utrymmet vid tangentbordet och utrymmet för datormus eller annat styrdon skall vara så stort att den som arbetar kan avlasta armar och händer på bordsytan.

4 § AFS 1998:5 Arbete vid bildskärm

5 § Bildskärm samt tangentbord eller motsvarande skall placeras så, att de kan anpassas till den arbetandes kropps mått så att arbetshöjden liksom blickvinkeln till skärmen blir lämpliga. Så långt det är praktiskt möjligt skall tangentbord och bildskärm kunna vridas, vinklas och flyttas efter den arbetandes behov. Om manushållare används, skall den vara stabil och reglerbar och placeras så att olämpliga huvud- och ögonrörelser undviks.

Arbetsstolen skall vara stadig och ge möjlighet till rörelsefrihet och en bekväm arbetsställning. Stolen skall vara lätt att ställa in. Sitsen och ryggstödet skall vara reglerbara i höjdlid och ryggstödet skall kunna vinklas.

5 § AFS 1998:5 Arbete vid bildskärm

Synundersökning och glasögon för bildskärmsarbete

6 § Arbetsgivare skall se till att arbetstagare som normalt skall arbeta vid bildskärm mer än en timme under arbetsdagen genomgår synundersökning. Undersökningen skall utföras av en person med tillräckliga kvalifikationer. Om en sådan synundersökning nyligen genomförts genom annan arbetsgivares försorg skall en ny synundersökning göras endast om det finns nya eller förändrade synkrav i det aktuella bildskärmsarbetet eller om arbetstagarens synstatus förändrats sedan den förra synundersökningen. Synundersökning skall därefter ordnas med regelbundna intervall, samt när arbetstagare uppger besvär som kan ha samband med synkraven i arbetet.



Om resultaten av en synundersökning visar att det behövs en kompletterande undersökning av en ögonläkare med hänsyn till synkraven i bildskärmsarbetet skall arbetsgivaren ordna en sådan undersökning.

Arbetsgivaren skall tillhandahålla arbetstagaren särskilda glasögon, som är utprovade för bildskärmsarbetet, om en synundersökning visar att sådana behövs och att glasögon för normalt bruk inte kan användas.

Åtgärder som behöver vidtas med stöd av denna paragraf får inte medföra kostnader för arbetstagarna.

6 § AFS 1998:5 Arbete vid bildskärm

Bildskärmsarbetets uppläggning och organisering

7 § Arbete vid bildskärm som är starkt styrt eller bundet i fysiskt eller psykiskt avseende eller är ensidigt upprepat får normalt inte förekomma.

7 § AFS 1998:5 Arbete vid bildskärm

8 § Om synbesvär eller andra belastningsbesvär till följd av bildskärmsarbete uppträder trots åtgärder enligt 2-7 §§, skall arbetet om möjligt ordnas så att den arbetande kan växla till andra mindre ansträngande arbetsuppgifter. Om detta inte kan ske skall den arbetande få tillräckliga pauser så att besvär inte uppstår i arbetet.

8 § AFS 1998:5 Arbete vid bildskärm

Emissioner

9 § Emissioner från bildskärmen och tillhörande utrustning såsom buller, värme, kemiska ämnen samt elektriska och magnetiska fält, får inte vara störande eller orsaka användaren besvär eller obehag som utgör en risk för dennes säkerhet och hälsa.

9 § AFS 1998:5 Arbete vid bildskärm

Programvara och system

10 § Programvara och system skall vara lämpligt utformade med hänsyn till arbetsuppgiftens krav och användarens förutsättningar och behov. Programvara skall vara lätt att använda och vid behov kunna anpassas till användarens kunskaps- eller erfarenhetsnivå. Systemen skall så långt möjligt ge användarna återkoppling ifråga om det utförda arbetet. De skall visa information i ett format och i en takt som är anpassad till användarna.



Vid utformning och val av programvara skall särskild hänsyn tas till de ergonomiska principer som gäller för människans förmåga att uppfatta, förstå och bearbeta information.

Kvantitativ eller kvalitativ kontroll av arbetstagarens arbetsinsats via datasystemet får inte utföras utan dennes vetskap.

10 § AFS 1998:5 Arbeta vid bildskärm

Bilagerapport 2



12 kap. Provning med över- eller undertryck

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller personsäkerhet vid provning med över- eller undertryck.

Föreskrifterna gäller inte vid läcksökning eller täthetsprovning av en anordning som tidigare genomgått föreskriven tryckkontroll under förutsättning

- att någon reparation, modifiering eller utbyte av någon del av den tryckbärande anordningen inte gjorts efter den tidigare tryckkontrollen,
- att det tryck anordningen dimensionerats för inte överskrids och
- att det högsta tryck vid vilket anordningen får användas inte överskrids.

Föreskrifterna gäller inte heller vid pumpning av hjul och däck.

1 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

Ska helt eller delvis flyttas till föreskrifterna "Portalen"

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter används följande beteckningar med nedan angiven betydelse.

Inert gas	En gas som inte reagerar med andra ämnen annat än under extrema förhållanden.
Kontrolltryck	Vid provning med övertryck: det högsta tryck som används vid provning. Vid provning med undertryck: det lägsta tryck som används vid provning.
Läcksökning	Undersökning för att upptäcka eller lokalisera läckage.
Provning	Läcksökning, täthetsprovning, tryckprovning och sprängprovning.
Referenstryckmätare	Tryckmätare som kalibrerats vid ackrediterat kalibreringslaboratorium och som används för att kontrollera andra tryckmätare.
Riskbedömning	En bedömning av om det finns risker för ohälsa och olycksfall i arbetsmiljön för att avgöra om förebyggande åtgärder behövs eller inte.
Sprängprovning	Provning med övertryck för att bestämma vid vilket tryck en anordning sprängs.
Tryck	Övertryck eller undertryck i bar.
Tryckkontroll	Fastställande av om en anordning som genomgått tryckprovning uppfyller ställda krav på hållfasthet.



Tryckprovning	Den process (tekniska undersökning) som utförs vid över- eller undertryck och som föregår en tryckkontroll.
Täthetskontroll	Fastställande av om en anordning som genomgått täthetsprovning uppfyller ställda krav.
Täthetsprovning	Den process (tekniska undersökning) som utförs vid över- eller undertryck och som föregår en täthetskontroll.
Undertryck Vätska	Tryck lägre än atmosfärtrycket. Ämne i flytande tillstånd vid normalt tryck och temperatur.
Övertryck	Tryck högre än atmosfärtrycket.

2 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

Gemensamma bestämmelser för all provning

Kompetens

3 § Provning får endast ledas och utföras av den som har kompetens för den provning som skall utföras och känner till de risker som är förenade med provningen.

3 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

Riskbedömning

4 § Före provningen skall en undersökning och riskbedömning göras som omfattar de riskkällor respektive risker som är förenade med provningen. Med utgångspunkt i riskbedömningen skall alla nödvändiga åtgärder vidtas för att förebygga ohälsa eller olycksfall.

Riskbedömningen skall dokumenteras skriftligt. I riskbedömningen skall anges vilka risker som finns och om de är allvarliga eller inte.

De risker som är förenade med provning av anordningar tillverkade av spröda material skall särskilt uppmärksammas.

4 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

De två första styckena kan samordnas med krav på riskbedömning i föreskriftshäftet 1.1

Provningsplats

5 § Den plats där provningen skall utföras skall anpassas för den aktuella



provningen.

5 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

Riskområde

6 § Ett område skall avgränsas runt den anordning som skall provas. Det skall tydligt markeras att området är ett riskområde. Området skall vara så stort eller omges med sådana skydd att det inte finns någon risk för personskador för den som uppehåller sig utanför området under provningen.

Inom riskområdet får endast provningspersonal uppehålla sig.

6 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

Allmänna förberedelser

7 § En anordning får provas endast om en bedömning gjorts som visar att anordningen tål det kontrolltryck som avses användas vid provningen.

Första stycket gäller inte sprängprovning.

7 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

8 § En anordning som skall provas skall vara uppställd eller monterad så att rörelser som orsakas av trycksättning inte gör att den blir instabil eller faller omkull.

8 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

9 § Före provning av en anordning skall anslutningar för tryckhöjning eller trycksänkning vara säkert monterade. Eventuella öppningar i anordningen skall vara säkert tillslutna.

Tillslutningsanordningar, fastsättningsdetaljer, ledningar för tryckhöjning eller trycksänkning och kopplingar som används vid provning skall vara dimensionerade så att de tål det kontrolltryck som används vid provningen.

9 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

Provningsutrustning

10 § Utrustning som används vid provning skall vara tillförlitlig och anpassad för den provning som skall utföras.

10 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck



Kontroll av provningsutrustning

11 § Provningsutrustningen skall kontrolleras regelbundet och kontrollen dokumenteras.

11 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

12 § Förutom kontroll enligt 11 § skall provningsutrustningen före varje provning

- 1) avsynas okulärt med avseende på skador och slitage samt
- 2) kontrolleras med avseende på funktionen.

Kontrollerna skall dokumenteras.

Kravet i första stycket på avsyning och funktionskontroll före varje provning gäller inte om

- a) provningsutrustningen är stationärt uppställd,
- b) samma kontrolltryck används vid de provningar som utförs och
- c) en dokumenterad bedömning gjorts att utrustningen inte påverkas av omgivningen på ett sådant sätt att kontroll före varje provning är nödvändig.

Om villkoren i föregående stycke är uppfyllda gäller i stället att avsyningen och funktionskontrollen skall utföras så ofta det behövs för att upprätthålla säkerheten.

12 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

Arbetsmoment som inte är tillåtna när en anordning är trycksatt

13 § Alla arbetsmoment som riskerar att orsaka sådana skador på en trycksatt anordning att den havererar är förbjudna när anordningen är trycksatt.

13 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

Defekter och avvikelser

14 § Om defekter upptäcks i en anordning som provas, eller om avvikelser från ett normalt provningsförlopp konstateras, skall provningen omedelbart avbrytas och anordningen göras trycklös.

14 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

Särskilda bestämmelser för provning med övertryck

Tryckmedium

15 § Vid provning skall i första hand lämplig vätska användas som



tryckmedium.

Om det av tekniska skäl inte är möjligt att använda vätska får i stället luft eller en inert gas användas.

15 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

Skyddad plats

16 § För provningspersonal, som under provningen uppehåller sig inom det riskområde som anges i 6 §, skall det finnas en plats där man kan få skydd. Provningsspersonalen skall befinna sig på den skyddade platsen hela tiden från det att trycksättningen börjar tills kontrolltrycket uppnåtts och åter sänkts till en trycknivå som inte överstiger det högsta tryck anordningen är avsedd att användas vid.

16 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

Trycksättning

17 § Vid provning med övertryck skall trycket höjas etappvis.

17 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

Provning med vätska

18 § Före trycksättning med vätska skall säkerställas att anordningen och dess fundament eller upphängning tål den ökade belastningen av vätskans tyngd.

18 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

19 § Före trycksättning skall anordningen vara helt fylld med vätska. Om det inte går att fylla anordningen helt, eller om det är osäkert om den är helt fylld, gäller i stället bestämmelserna i 20-21 §§ om provning med gas.

19 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

Provning med gas

20 § Trycksättning med gas ska utföras av ett kontrollorgan, typ A, B eller C enligt SS-EN-ISO/IEC 17020:2005, som är ackrediterat för uppgiften enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EG) nr 339/93 och lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll. (AFS 2011:15)

Trycksättning med gas kan även utföras av:



- a) kontrollorgan från annat land inom EES om kontrollorganet är ackrediterat för uppgiften mot kraven i ISO/IEC 17020, av ett ackrediteringsorgan som uppfyller och tillämpar kraven i standarden ISO/IEC 17011 eller
- b) organisation från annat land inom EES som på annat sätt erbjuder motsvarande garantier i fråga om teknisk och yrkesmässig kompetens.

20 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

- 21 §** Bestämmelserna i 20 § gäller inte trycksättning med gas
- a) när kontrolltrycket är 0,03 bar eller lägre,
 - b) när kontrolltrycket är högst 3 bar och produkten av kontrolltrycket i bar multiplicerat med anordningens volym i liter (bar x liter) är högst 30,
 - c) när säkerhetsanordningars avsäkringstryck (öppningstryck) ställs in, under förutsättning att de tidigare genomgått tryckkontroll vid tillverkning eller, i förekommande fall, efter reparation, eller
 - d) när provningen utförs i en för provning särskilt konstruerad skyddsanordning som ger betryggande personsäkerhet.

21 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

Särskilda bestämmelser för provning med undertryck

Skyddad plats

22 § För provningspersonal som under provningen uppehåller sig inom det riskområde som anges i 6 § skall det finnas en plats där man kan få skydd. Provningspersonalen skall befinna sig på den skyddade platsen hela tiden från det att trycksänkningen börjar tills kontrolltrycket uppnåtts.

22 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

Trycksänkning

23 § Vid provning med undertryck skall trycket sänkas i sådan takt att eventuella defekter i anordningen eller avvikelser i provningsförloppet hinner upptäckas.

23 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

Särskilda bestämmelser om sanktionsavgifter

24 § Fysiska personer och andra juridiska personer än svenska staten som överträder bestämmelserna i 20 § skall betala sanktionsavgift enligt 8 kap. 5–10 §§ arbetsmiljölagen. Avgiften skall vara 10 000 kronor varje gång som den



fysiska eller juridiska personen utför trycksättning utan behörighet enligt 20 §.

24 § AFS 2006:8 Provning med över- eller undertryck

Bilagerapport 2



13 kap. Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Allmänna bestämmelser

Syfte

1 § Syftet med dessa föreskrifter är att förebygga ohälsa och olycksfall vid viss användning av trycksatta anordningar genom att precisera och komplettera Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2006:4) om användning av arbetsutrustning.

1 kap. 1 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar
Ska ersättas av generellt syfte i "Portalen"

Tillämpningsområde

2 § Dessa föreskrifter gäller användning och kontroll av trycksatta anordningar och säkerhetsutrustning.

Föreskrifterna gäller inte anordningar som

1. finns i kärntekniska anläggningar för vilka det utfärdats motsvarande föreskrifter med stöd av förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet eller annan författning som ersatt den förordningen,

2. ingår i raketer, luftfartyg eller mobila offshore-enheter, samt utrustning som är speciellt avsedd för installation ombord på dessa farkoster eller för deras framdrivning,

3. ingår i vapen, ammunition eller annan materiel som är avsedd speciellt för militärändamål,

4. är bildäck, luftkuddar, bollar och ballonger för lek och idrott, uppblåsbara båtar och andra liknande tryckbärande anordningar som består av ett mjukt hölje,

5. är eller ingår i masugnar, med tillhörande kylsystem, varmluftsrekuperatorer, rökgasrenare till masugnar samt direktreduktionsugnar med tillhörande kylsystem, gaskonvertrar, ugnar och skänkar för smältning, omsmältning, avgasning och gjutning av stål, järn och ickejärnmetaller,

6. är radiatorer och rörledningar i system för uppvärmning av vatten,

7. är en ventilationskanal, rökgaskanal eller liknande,

8. ingår i system för tillförsel, fördelning och utsläpp av vatten med tillhörande utrustning samt turbinrör, trycktunnlar, tryckschakt och andra tilloppskanaler i vattenkraftverk och tillhörande utrustningsdelar,

9. är avsedda för transport och distribution av drycker, och vars tryck inte överstiger 7 bar samtidigt som trycket gånger volymen inte överstiger 500 barliter,

10. är höljen eller maskindelar för vilka dimensioneringen, valet av material



och konstruktionsreglerna i huvudsak baseras på krav på tillräcklig hållfasthet, styvhet och stabilitet när det gäller statisk och dynamisk påkänning under drift eller med hänsyn till andra egenskaper som påverkar deras funktion och där trycket inte har väsentlig betydelse för konstruktionen,

11. är avsedda för fordons funktion och som definieras i Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/46/EG samt förordning 167/2013 och 168/2013, eller

12. ingår i elektrisk apparat för elproduktion eller eldistribution.

1 kap. 2 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Kan helt eller delvis flyttas till föreskrifterna "Portalen"

Undantag för transport av farligt gods m.m.

3 § Dessa föreskrifter gäller inte sådan användning av trycksatta anordningar som är sådan transport som avses i 3 § i lagen (2006:263) om transport av farligt gods.

För sådan trycksatt anordning som är avsedd att användas för transport enligt första stycket men som även ska användas på annat sätt gäller endast 2 kap. 5 §. För gasflaskor som är påfyllningsbara gäller dock även kraven i 2 kap. 4 och 6 §§ samt 3 kap.

Bärbara brandsläckare och flaskor för andningsapparat undantas från alla bestämmelser i dessa föreskrifter förutom 2 kap. 4 och 6 §§ samt 3 kap.

1 kap. 3 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Kan helt eller delvis flyttas till föreskrifterna "Portalen"

Undantag för vissa cisterner och rörledningar för brandfarlig gas eller vätska

4 § Följande anordningar omfattas inte av bestämmelserna om sammanfogning i 4 kap. 20–22 §§ eller kontroll i 5 kap.:

1. Cisterner och rörledningar för brandfarlig vätska som omfattas av krav på kontroll i föreskrifter som har meddelats med stöd av förordningen (2010:1075) om brandfarliga och explosiva varor.

2. Sådana rörledningar som avses i 2 § punkt a) i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2016:1) om tryckbärande anordningar om de är avsedda att innehålla en gasblandning som till övervägande del innehåller metan.

1 kap. 4 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Kan helt eller delvis flyttas till föreskrifterna "Portalen"

Till vem föreskrifterna riktar sig

5 § Arbetsgivaren ansvarar för att dessa föreskrifter följs. Med arbetsgivare



likställs den som hyr in arbetskraft.

Den som driver en verksamhet utan att ha arbetstagare anställd, och den arbetsgivare som själv utför arbete enligt 3 kap. 5 § andra stycket arbetsmiljölagen (1977:1160), ska följa dessa föreskrifter. Av 1 och 3 kap. arbetsmiljölagen följer att dessa föreskrifter under vissa omständigheter kan medföra skyldigheter även för andra skyddsansvariga än arbetsgivare. Det som sägs om arbetsgivare ska i dessa föreskrifter även gälla dessa skyddsansvariga.

1 kap. 5 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar
Kan eventuellt flyttas till föreskrifterna "Portalen"

Definitioner

6 § Med begreppen bärbar brandsläckare och flaska för andningsapparat avses i dessa föreskrifter samma som i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2016:1) om tryckbärande anordningar. De begrepp som används i 1 kap. 2 § har samma innebörd som motsvarande begrepp i 1 kap. 2 § i AFS 2016:1.

Med begreppen gasflaska, batterivagn, batterifordon, tank, MEG-container, fordon och vagn avses i dessa föreskrifter samma som i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2016:8) om transport av farligt gods på väg och i terräng samt Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2016:9) om transport av farligt gods på järnväg.

Därutöver använder dessa föreskrifter följande beteckningar med nedan angiven betydelse.

Användning	Aktiviteter såsom nyttjande, övervakning, fortlöpande tillsyn, underhåll, rengöring och förvaring.
Behållare	En trycksatt anordning som inte är en rörledning.
Cistern	En behållare som är konstruerad för att innehålla vätska eller kondenserad gas i vilken gastrycket ovanför innehållet varken understiger atmosfärtrycket med mer än 0,0065 bar eller överstiger atmosfärtrycket med mer än 0,5 bar.
Fluid	Gas, vätska och ånga i ren fas samt blandningar av dessa oavsett om fasta ämnen ingår som suspension eller inte.



Inställsetid	Den tid det tar för personal att inställa sig på plats där åtgärd som olika larm kräver kan vidtas.
Panna	Ett annat tryckkärl än vattenvärmare i vilket värme, som frigörs ur bränsle, elenergi eller annan energikälla överförs till fluid för användning utanför kärlet.
Rörledning	En ledning som består av rör, inklusive slangar, med tillhörande rördelar och armatur. Gränsen mellan behållare och rörledning går vid svetsen mot behållarens stuts eller, vid flänsad anslutning, behållarens fläns. Svetsen tillhör rörledningen. Vanligen används ledningarna för transport av fluider men även ledningar såsom hydraulledningar ingår.
Säkerhetsrelaterat larm	En indikation om en avvikelse från avsedda driftbetingelser som kan påverka säkerheten negativt.
Säkerhetsutrustning	Utrustning som hindrar att tryck, temperatur, fluidnivå, effekt eller andra parametrar, som är av betydelse för trycksatta anordningars säkerhet, når nivåer som avviker från de gränser som fastställts som nödvändiga vid konstruktion eller kontroll av en trycksatt anordning.
Tryck	Tryck jämfört med atmosfärstrycket. Övertryck anges med positivt värde. Undertryck anges med negativt värde.
Trycksatt anordning	En anordning som antingen är en cistern, ett vakuumkärl, ett tryckkärl eller en rörledning.



Tryckkärl	En behållare, som inte är en cistern, som består av ett eller flera rum och som har konstruerats och tillverkats för att innehålla fluider under tryck, inkluderande till behållaren direkt sammanfogade delar fram till anslutningspunkten till annan anordning.
Trycksättning	En aktivitet där en trycksatt anordning skal belastas så att tryck- eller dragspänningar uppstår på grund av ett inre negativt eller positivt tryck. Med trycksättning avses för cisterner de spänningar som uppkommer av det statiska tryck som vätska i cisternen ger upphov till då cisternen fylls.
Vakuumkärl	En behållare som är konstruerad för ett tryck som understiger atmosfärstrycket med mer än 0,0065 bar.
Vattenvärmare	Ett tryckkärl för eluppvärmning av tappvatten till en temperatur över 65 °C men högst 110 °C.
Övervakning	En arbetsuppgift som vidtas för att säkerställa att driften av den trycksatta anordningen sker på ett korrekt och säkert sätt.

1 kap. 6 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Allmänna krav för användning

Undersökning och riskbedömning

7 § I Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2001:1) om systematiskt arbetsmiljöarbete finns regler om hur arbetsgivaren regelbundet ska undersöka arbetsförhållandena och bedöma vilka som kan förekomma i verksamheten. Där finns också regler om att åtgärder ska vidtas för att förebygga riskerna.

Arbetsgivaren ska vid sin bedömning av riskerna med användning av trycksatta anordningar ta hänsyn till

1. erfarenheter från användningen av anordningen,
2. uppgifter om anordningens återstående livslängd,



3. utförda reparationer och ändringar,
4. inträffade olyckor och tillbud, samt
5. eventuella avvikelserapporter och resultat från kontroll av de trycksatta anordningarna.

Av 2–4 §§ framgår ytterligare risker som är förknippade med användning av trycksatta anordningar och som ska bedömas i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

2 kap. 1 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar
Första stycket kan tas bort då det bara är hänvisning till generellt krav på riskbedömning i föreskrifterna 1.1

Hur trycksatta anordningar ska vara placerade

8 § Den riskbedömning som avgör var en trycksatt anordning ska vara placerad ska ta hänsyn till betydelsen av

1. att det är möjligt att utföra underhåll, fortlöpande tillsyn och kontroll på ett enkelt och säkert sätt,
2. de förebyggande åtgärder som förhindrar att anordningen skadas av arbeten eller andra aktiviteter som bedrivs i närheten, och
3. att konsekvenserna av en olycka förvärras genom att
 - a. de som befinner sig på arbetsstället utsätts för skadliga tryckvågor eller träffas av delar av anordningen inom ett område där de normalt arbetar,
 - b. de som befinner sig på arbetsstället kan inte stänga av anordningen,
 - c. de som befinner sig på arbetsstället kan inte ta sig från platsen, och
 - d. byggnader eller konstruktioners bärande delar skadas.

2 kap. 2 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

9 § Arbetsgivaren ska se till att trycksatta anordningar som ska vara trycksatta inte är placerade där omgivningens temperatur kan bli lägre än den temperatur som anordningen tillverkats för att användas i, om det inte finns rutiner för hur anordningen ska hållas uppvärmd.

2 kap. 3 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Behov av rutiner för fortlöpande tillsyn

10 § För anordningar som inte omfattas av krav på rutiner för fortlöpande tillsyn enligt 4 kap. 17 § eller krav på journal över anordningens återstående livslängd enligt 4 kap. 18 §, ska arbetsgivaren bedöma om riskerna med användningen kräver att det ändå upprättas rutiner eller en journal.



2 kap. 4 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Fyllning och tömning mellan trycksatt anordning och anordning placerad på fordon eller vagn

11 § Innan innehållet i en tank eller en MEG-container som är placerad på ett fordon eller en vagn, eller innehållet i en batterivagn eller ett batterifordon överförs till eller från en trycksatt anordning ska man säkerställa att eventuell slang eller annan anslutning är säkert fastsatt.

Under fyllning eller tömning enligt första stycket ska arbetet övervakas så att åtgärder kan vidtas omedelbart vid läckage eller överfyllning.

Endast den eller de som utför fyllning eller tömning enligt första stycket, får vistas inom det område där arbetet utförs. Platsen där arbetet utförs ska vara tydligt avgränsad genom varselmärkning för att motverka att andra arbetstagare än de som arbetar med fyllning eller tömning av misstag beträder den.

2 kap. 5 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Fortlöpande tillsyn

12 § För att få vara trycksatta måste trycksatta anordningar med tillhörande säkerhetsutrustning regelbundet undersökas med fortlöpande tillsyn. Undersökningen ska ge underlag för arbetsgivarens bedömning av om den trycksatta anordningen och eventuell säkerhetsutrustning har skadats eller på annat sätt försämrats.

Den fortlöpande tillsynen ska minst omfatta tillsyn av att

1. anordningen fungerar tillfredsställande,
2. inga otätheter har uppkommit,
3. anordningen eller säkerhetsutrustningen inte har utsatts för skadlig yttre eller inre påverkan,
4. inga andra fel eller avvikelser har uppstått,
5. trycksatta anordningar, ventiler och nödstopp är korrekt märkta, och
6. eventuell föreskriven kontroll enligt 3 kap., 5 kap. eller sådan kontroll som avses i 1 kap. 4 § 1-2 har utförts.

2 kap. 6 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Demontering, montering och isärtagning av trycksatta anordningar

13 § Innan en trycksatt anordning monteras till annan anordning, demonteras eller tas isär ska den göras trycklös och tömmas på ett säkert sätt.

En rörledning får dock monteras eller infogas på en annan trycksatt anordning som är trycksatt om det finns riskbedömda rutiner för hur monteringen ska



utföras säkert. Sådana rutiner ska minst beskriva

1. den metod som monteringen utförs enligt,
2. vilka fysiska personer som får utföra monteringen,
3. hur en kontrollplan ska upprättas vid varje enskild montering, och
4. hur stort riskområde som riskbedömningen visar att monteringen ger upphov till och hur detta område ska avgränsas så att endast de som utför monteringen kan röra sig inom riskområdet.

2 kap. 7 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Användning av gasflaskor, bärbara brandsläckare och flaskor för andningsapparat

Förvaring av gasflaskor och flaskor för andningsapparat

14 § Gasflaskor och flaskor för andningsapparat som är trycksatta ska förvaras utomhus eller i väl ventilerade utrymmen. Varningsskylt ska finnas uppsatt på eller i anslutning till dörren eller entrén till den lokal, annat utrymme, område eller inhägnad där sådana anordningar förvaras. Inne i lokalen, utrymmet, området eller inhägnaden ska det finnas ytterligare en varningsskylt vid anordningarnas uppställningsplats om anordningarna inte är väl synliga.

Varningsskylten ska förutom faropiktogrammet för gas under tryck enligt förordning (EG) nr 1272/2008 även ha tilläggs-texten "Gasflaskor förs i säkerhet vid brandfara".

Krav på skylten enligt första och andra stycket gäller inte där det förvaras enstaka gasflaskor som innehåller koldioxid och som används för att kolsyra drycker om dessa gasflaskor har en säkerhetsutrustning som skyddar gasflaskan mot brandfara.

3 kap. 1 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

15 § En gasflaska får bara vara trycksatt om den är placerad så att den skyddas från att oavsiktligt tippas omkull. Skyddet får inte hindra att gasflaskan går att avlägsna vid brand.

I lokaler eller andra utrymmen där arbete utförs får endast finnas det antal trycksatta gasflaskor som behövs för arbetets utförande.

3 kap. 2 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

16 § Arbetsgivaren ska se till att det finns rutiner för sådana nödsituationer där gasflaskor, som innehåller en gas som klassificerats som instabil enligt



förordning (EG) nr 1272/2008, har utsatts för sådan påverkan att de riskerar att sprängas.

3 kap. 3 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Fyllning

17 § Innan man börjar fylla en gasflaska, bärbar brandsläckare eller flaska för andningsapparat ska man säkerställa att eventuell slang är säkert fastsatt. Under fyllning ska arbetet övervakas så att det går snabbt att vidta åtgärder vid läckage eller överfyllning.

3 kap. 4 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Villkor för fyllning

18 § Gasflaskor, bärbara brandsläckare och flaskor för andningsapparat får bara fyllas om de genomgått återkommande kontroll enligt de intervall som anges i 6–7 §§.

3 kap. 5 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Återkommande kontroll

19 § Gasflaskor ska genomgå återkommande kontroll i den ordning, på det sätt och inom de intervall som anges i föreskrifter om kontroll som meddelats med stöd av förordningen (2006:311) om transport av farligt gods.

För flaskor för andningsapparat gäller motsvarande krav som i första stycket men längsta intervall mellan kontrollerna får inte överstiga 5 år för att de ska få användas.

3 kap. 6 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

20 § En bärbar brandsläckare får som längst användas i tio år utan att ha genomgått återkommande kontroll av att den fortfarande är säker att använda. Vid återkommande kontroll ska kontrollorganet genomföra en

1. in- och utvändig undersökning i den omfattning som krävs för att kunna bedöma om slitage, skador eller andra omständigheter medför att det inte längre är säkert att använda brandsläckaren,
2. tryckprovning vid det tryck som anges på den bärbara brandsläckaren, och
3. kontroll av eventuell säkerhetsutrustnings funktion.

3 kap. 7 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar



21 § Om en flaska för andningsapparat eller bärbar brandsläckare uppfyller kraven i 6 § respektive 7 § ska kontrollorganet göra en markering på flaskan för andningsapparaturen eller den bärbara brandsläckaren som anger

1. nationalitetsbokstav (bokstäver) för det land som godkänt kontrollorganet som genomfört den återkommande kontrollen,
2. det registrerade märket för kontrollorganet, och
3. datum för återkommande kontroll, angivet med år (två siffror), följt av månad (två siffror) skilda åt med ett snedstreck ("/"). För att ange året får även fyra siffror användas.

3 kap. 8 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Trycksatta anordningar i klass A och B

Indelning av trycksatta anordningar

22 § För att en trycksatt anordning ska omfattas av särskilda krav på

- dokumentation och övervakning enligt 14–22 §§,
- kontroll enligt 5 kap. och
- krav på övervakning av pannor enligt 6 kap. krävs att den uppfyller förutsättningarna för att delas in i klass A eller B enligt 7–13 §§.

Avgränsningslinjerna i tabellerna i 7–13 §§ anger den övre gränsen för varje klass alternativt för att anordningen inte ska tillhöra någon klass.

4 kap. 1 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Innehållets fysikaliska och kemiska egenskaper

23 § Vid tillämpning av tabellerna i 7–13 §§ är den fluid som den trycksatta anordningen är avsedd att innehålla en vätska enligt definitionen av vätska i bilaga 1 del 1 i förordning (EG) nr 1272/2008.

Även om fluiden är en vätska enligt första stycket så ska tabellerna tillämpas som om den vore en gas så länge som den högsta temperaturen som angivits enligt 6 § överstiger kokpunkten med mer än 10 °C vid ett normalt atmosfärstryck om 1,013 bar.

Undantaget i andra stycket gäller inte om arbetsgivaren kan visa att fluiden har ett ångtryck vid högsta temperatur enligt 6 § som är högst 0,5 bar över det normala atmosfärstrycket.

Om den fluid som den trycksatta anordningen är avsedd att innehålla inte är en vätska enligt första och tredje stycket är den en gas vid tillämpning av tabellerna. Även kondenserad gas, under tryck löst gas och ångor är gaser vid tillämpning av tabellerna.



4 kap. 2 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Indelning efter innehållets farliga egenskaper

24 § För indelning av anordningar enligt 1 § grupperas de fluider som anordningen ska innehålla in i två grupper.

Grupp 1a består av:

- Ämnen och blandningar, så som de definieras i artikel 2.7 och 2.8 i förordning (EG) nr 1272/2008, som klassificeras som farliga i enlighet med följande faroklasser för fysikalisk fara eller hälsofara enligt delarna 2 och 3 i bilaga I till den förordningen:

Instabila explosiva ämnen, blandningar och föremål eller explosiva ämnen, blandningar och föremål i riskgrupperna 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 och 1.5.

Brandfarliga gaser, kategori 1 och 2.

- Oxiderande gaser, kategori 1.
- Brandfarliga vätskor, kategori 1 och 2.
- Brandfarliga fasta ämnen, kategori 1 och 2.
- Självreaktiva ämnen och blandningar, typ A-F.
- Pyrofora vätskor, kategori 1.
- Pyrofora fasta ämnen, kategori 1.
- Ämnen och blandningar som vid kontakt med vatten utvecklar brandfarliga gaser, kategori 1, 2 och 3.
- Oxiderande vätskor, kategori 1, 2 och 3.
- Oxiderande fasta ämnen, kategori 1, 2 och 3.
- Organiska peroxider, typ A-F.
- Akut oral toxicitet, kategori 1 och 2.
- Akut dermal toxicitet, kategori 1 och 2.
- Akut inhalationstoxicitet, kategori 1, 2 och 3.
- Specifik organtoxicitet – enstaka exponering: kategori 1.
- Specifik organtoxicitet – upprepad exponering kategori 1.
- Frätande eller irriterande på huden, kategori 1A.
- Mutagenitet i könsceller, kategori 1A och 1B.
- Cancerogenitet, kategori 1A och 1B.
- Reproduktionstoxicitet, kategori 1A och 1B.
- Olja som används vid en temperatur över 110 °C.
- Ämnen och blandningar vars flampunkt är lägre än den temperatur som bestämts enligt 6 §.
- Kemiska ämnen och blandningar med kompletterande märkningskrav EUH001, EUH006, EUH018, EUH019 eller EUH044 enligt förordning (EG) nr 1272/2008.

Grupp 2a omfattar övriga fluider som inte ingår i grupp 1a.



4 kap. 3 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Trycksatta anordningar som kommer att innehålla flera fluider

25 § Om en arbetsgivare avser att använda en trycksatt anordning med mer än en fluid ska det vid tillämpning av tabellerna i 7–13 §§ betraktas som att anordningen helt fylls med den fluid som medför de mest omfattande kraven.

4 kap. 4 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Trycksatta anordningar med flera utrymmen

26 § När en trycksatt anordning har flera utrymmen ska den vid tillämpning av tabellerna i 7–13 §§ i sin helhet klassas utifrån det av utrymmena som medför de mest omfattande kraven.

När ett tryckkärl består av en uppvärmd trycksatt mantel som omger ett utrymme för beskickning ska volymen som används vid indelning av anordningar i tabellerna till 9–10 §§ vara den sammanlagda volymen av manteln och utrymmet som beskickas.

4 kap. 5 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Trycket, p , och temperaturen, t , som ska användas för att dela in i klass A eller B

27 § Om ett kontrollorgan gjort en bedömning enligt 5 kap. 1 § andra stycket ska de av kontrollorganet angivna högsta eller lägsta tryck i bar eller temperatur i °C användas för indelning av anordningen i klass A eller B i tabellerna i 7–13 §§.

Om det inte finns en bedömning enligt 5 kap. 1 § ska det tryck i bar och temperatur i °C som används vara den tryck- respektive temperaturnivå vid vilken säkerhetsutrustningen aktiveras.

Om det saknas säkerhetsutrustning ska det tryck och temperatur som tillverkaren märkt anordningen med eller angett i bruksanvisningen användas.

4 kap. 6 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Indelning av tryckkärl

28 § Pannor delas in i klasser enligt tabellen nedan. Tabellen visar hur stor pannans märkeffekt kan vara vid ett visst temperaturintervall innan den tillhör klass B respektive A. Så länge som ett kontrollorgan inte gjort någon märkning gäller den effekt som tillverkaren märkt pannan med.

Temperatur, t	Klasser
$t > 110$ °C	A



$65\text{ °C} < t \leq 110\text{ °C}$		B
---------------------------------------	--	----------

5 100

Märkeffekt i kilowatt, kW

För pannor av genomströmningstyp där slingans volym är högst 25 liter, exempelvis högtrycksaggregat, är tabellen inte tillämplig. Sådana pannor tillhör aldrig klass A eller B.

4 kap. 7 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

29 § Vattenvärmare indelas i klasser enligt tabellen nedan. Tabellen visar hur stor volym i liter som vattenvärmaren får rymma innan den tillhör klass B respektive A.

Temperatur, t	Klasser	
$65\text{ °C} < t \leq 110\text{ °C}$	B	A

500 2000

Volym i liter

4 kap. 8 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

30 § Tabellen nedan visar hur många barliter ett tryckkärl får vara avsett att användas med innan det faller inom klass B respektive A. Tabellen gäller kärl som inte är pannor och som

- värms med direkt låga eller på annat sätt som medför risk för överhettning, och
- är avsedda för produktion av vattenånga eller vatten med en temperatur som högre än 110 °C.

Volym i liter, V	Tryck i bar, p	Klasser	
V > 2	$0,5 < p \leq 32$	B	A
	$p > 32$		A

50 64 200

Trycket gånger volymen i

barliter

4 kap. 9 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar



31 § Tryckkärl som inte omfattas av 7–9 §§ indelas i klasser enligt tabellen nedan. Tabellen visar hur många barliter ett tryckkärl får vara avsett att användas med innan det faller inom klass B respektive A.

		Innehåll	Volym i liter, V	Tryck i bar, p	Klasser	
Gas	1a	$V > 1$	$p > 0,5$	B	A	
		$0,1 < V \leq 1$	$p > 200$	A		
	2a	$V > 1$	$p > 0,5$	B	A	
		$0,1 < V \leq 1$	$p > 1000$	A		
Vätska	1a	$V > 1$	$p > 10$	B	A	
			$0,5 < p \leq 10$	B		
		$0,1 < V \leq 1$	$p > 500$	B		
	2a	$V > 10$	$p > 500$	B		

50 200 1000 2000
Tryck gånger volym i

Kärl som är avsedda att innehålla en gas som tillhör grupp 1a vilken även är en instabil gas enligt förordning (EG) nr 1272/2008 ska tillhöra klass A även om de vid tillämpning av tabellen skulle tillhöra klass B.

Vid bestämning av tryckkärls klass enligt tabellen ska trycket, p, sättas lika med 1 om luft i ett tryckkärl trycksätts genom att vatten pumpas till ett från början trycklöst kärl.

Följande tryckkärl som skulle tillhöra klass B vid tillämpning av tabellen ska ändå inte tillhöra någon klass:

1. Tryckkärl i kyl- eller värmepumpsanläggningar vars innehåll är en gas som tillhör grupp 2 a.
2. Tryckkärl för luft och kvävgas.

Tabellen ska inte tillämpas på tryckkärl som ska innehålla en vätska som hör till grupp 2a vid en temperatur, t, som är 65 °C eller lägre. Sådana tryckkärl tillhör varken klass A eller B.

4 kap. 10 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Indelning av rörledningar

32 § Rörledningar delas in i klasser utifrån produkten av trycket, p, och rörledningens nominella diameter, DN. Tabellen nedan visar hur stor produkten får vara innan rörledningen faller inom klass B respektive A.



Rörledningar med skiftande diameter ska tillhöra den klass som den största diametern medför.

Om den nominella diametern inte går att bestämma ska rörledningens innerdiameter användas. Om rörledningens tvärsnitt inte är cirkulärt ska den innerdiameter användas som motsvarar en cirkel med samma area som tvärsnittet.

Rörledningar som är grenledningar och har en mindre diameter, DN, än sin huvudrörledning ska tillhöra samma klass som huvudrörledningen fram till och med den första avstängningsventilen räknat från anslutningspunkten mot huvudrörledningen.

Innehåll Nominell Trycket i Klasser
I diameter i mm, bar, p
DN

			Trycket i Klasser				
			12.5	1000	2000	3500	
Gas	1a	25 < DN < 100	p > 0,5	B	A		
		DN > 100		A			
	2a	100 < DN < 250				B	
		DN > 250				B	A
Vätska	1a	DN > 25	0.5 < p < 10			B	
			p > 10			A	
	2a	DN > 200	p > 10				B

Trycket gånger nominelldiameter

Rörledningar som är avsedda att innehålla en gas som tillhör grupp 1a vilken även är en instabil gas enligt förordning (EG) nr 1272/2008 ska tillhöra klass A även om de vid tillämpning av tabellen skulle tillhöra klass B.

Rörledningar som ska innehålla en gas som tillhör grupp 2a vid en temperatur högre än 350 °C ska tillhöra klass A även om de vid tillämpning av tabellen skulle tillhöra klass B.

Tabellen ska inte tillämpas på rörledningar som ska innehålla en vätska som hör till grupp 2a vid en temperatur, t, som är 65 °C eller lägre. Sådana rörledningar tillhör varken klass A eller B.

4 kap. 11 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Indelning av cisterner

33 § Tabellen nedan visar hur stor volym i liter en cistern får rymma innan den faller inom klass B respektive A.



Klasser

Innehåll	
1a	B A
2a och t > 65 °C	B

5000 10000 50000

Volymen i liter

4 kap. 12 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Indelning av vakuumkärl

34 § Tabellen nedan visar hur stor volym i liter ett vakuumkärl får rymma innan det faller inom klass B respektive A.

Innehåll		Klasser	
1a	B	A	
2a och t > 65 °C		B	A

1000 5000 50000 500000

Volymen i liter

4 kap. 13 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Samordning av vissa arbeten på trycksatta anordningar i klass A eller B

35 § Arbetsgivaren ska tilldela en fysisk person arbetsuppgiften att planera och samordna arbeten när trycksatta anordningar i klass A eller B monteras, installeras, demonteras, rengörs, får service och underhåll, samt kontrolleras.

Denna person ska se till att det upprättas en skriftlig instruktion för arbetet enligt bilaga B, kapitel B 2.1 till Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2006:4) om användning av arbetsutrustning.

4 kap. 14 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Förteckning över trycksatta anordningar i klass A eller B

36 § Arbetsgivaren ska se till att det förs en förteckning över alla trycksatta anordningar i klass A och B som finns på de arbetsställen som arbetsgivaren råder över.

4 kap. 15 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar



Övervakning av behållare i klass A och B

37 § Behållare i klass A och B ska ständigt övervakas. Ständig övervakning innebär att operatören omedelbart kan nå behållaren och utan svårighet avgöra om det fortfarande är säkert att låta anordningen vara trycksatt samt vid avvikelser vidta nödvändiga åtgärder i tid.

Om arbetsgivaren genom dokumentationen av riskbedömningen enligt 2 kap. 1 § kan visa att det är säkert att övervaka behållaren med ett visst tidsintervall behöver den inte övervakas i enlighet med första stycket. Om det finns ett säkerhetsrelaterat larm ska det även framgå av dokumentationen

1. på vilket sätt operatörer uppmärksammas på sådana larm från behållaren, och
2. vilken inställetid som gäller vid säkerhetsrelaterade larm från behållaren.

Om flera behållare har sammanfogats och fungerar tillsammans för ett särskilt ändamål kan en gemensam bedömning enligt andra stycket göras för dessa behållare.

För vissa anordningar, som är pannor, finns särskilda regler för övervakning i 6 kap.

4 kap. 16 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Fortlöpande tillsyn av trycksatta anordningar i klass A eller B

38 § En arbetsgivare som låter en trycksatt anordning i klass A eller B vara trycksatt ska se till att det finns dokumenterade rutiner för fortlöpande tillsyn av anordningen och dess eventuella säkerhetsutrustning.

Av rutinerna enligt första stycket ska det framgå hur arbetsgivaren säkerställer att kraven i 2 kap. 6 § 1–6 följs. Arbetsgivaren ska regelbundet och minst en gång per år utvärdera och vid behov revidera rutinerna för fort-löpande tillsyn.

Arbetsgivaren ska ge en fysisk person uppgiften att se till att den fortlöpande tillsynen genomförs och dokumenteras enligt den upprättade rutinen.

Den arbetsgivare som låter en trycksatt anordning vara trycksatt i strid med första stycket ska betala en sanktionsavgift, se 8 kap. 1 §. Lägsta avgiften är 10 000 kronor och högsta avgiften är 100 000 kronor. För den som har 500 eller fler sysselsatta är avgiften 100 000 kronor. För den som har färre än 500 sysselsatta ska sanktionsavgiften beräknas enligt följande:

Avgift = 10 000 kronor + (antal sysselsatta – 1) x 180 kronor.

Summan ska avrundas nedåt till närmaste hela hundratal.

4 kap. 17 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

39 § Arbetsgivaren ska till stöd för den fortlöpande tillsynen se till att det förs en journal som visar den återstående livslängden för trycksatta anordningar i klass



A eller B som har en begränsad livslängd. Om de delar som en anordning består av har olika livslängd ska journalen beskriva de olika delarna separat.

En anordning som undantas från krav på revisionskontroll i 1 kap. 4 § och för vilken det av journalen följer att livslängden enligt bruksanvisningen har uppnåtts, får fortsättningsvis bara vara trycksatt om arbetsgivaren genomfört en analys som visar att anordningen har en förlängd livslängd och dokumenterat analysen i journalen.

4 kap. 18 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

40 § Åtgärder som vidtas på grund av att en trycksatt anordning i klass A eller B skadats eller på annat sätt försämrats ska dokumenteras i en avvikelserapport.

Avvikelse rapporten ska beskriva

1. skadan eller försämringen,
2. genom vilken iakttagelse skadan eller försämringen har upptäckts,
3. datum för iakttagelsen,
4. vilken åtgärd som behövs,
5. orsaken till det som iakttagits, om den inte är uppenbar, och
6. datum då åtgärd vidtogs.

Av avvikelserapporten ska det framgå vem som har gjort rapporten.

4 kap. 19 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Sammanfogning, reparation eller ändring av trycksatta anordningar i klass A eller B

41 § Den som utför eller låter utföra en väsentlig reparation eller ändring av en trycksatt anordning i klass A eller B, eller installerar en sådan anordning genom sammanfogning till annan trycksatt anordning, ska se till att det upprättas en dokumentation enligt 21 § för åtgärden.

Första stycket gäller inte reparation, ändring eller installation som utförs som ett led i tillverkningen enligt de väsentliga säkerhetskraven i ett av Europeiska unionens produkt direktiv.

4 kap. 20 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

42 § Dokumentationen ska omfatta

1. konstruktions- och tillverkningsritningar samt flödesschema för åtgärden tillsammans med de beskrivningar och förklaringar som behövs för att förstå ritningarna och flödesschemat,
2. de metoder som använts för att utföra förband som gör att anordningarna bara går att ta isär med förstörande metoder,
3. den skriftligt upprättade riskbedömningen enligt 2 kap. 1 § som visar att



arbetsgivaren beaktat alla de för säkerheten relevanta avvikelser och händelser som rimligen går att förutse som en följd av åtgärden,

4. beräkningar som visar att säkerhetsutrustning som valts är tillräcklig, och
5. eventuella konstruktionsberäkningar för åtgärden.

Dokumentation av åtgärden ska, i förekommande fall, visa att

1. sådana förband som gör att anordningarna bara går att ta isär med förstörande metoder utförs på samma sätt som om förbandet utförts vid tillverkning enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2016:1) om tryckbärande anordningar bilaga 1, punkt 3.1.2 om permanenta förband,

2. personalen som utför förband enligt punkt 1 eller den oförstörande provningen av förbandet är kvalificerad eller godkänd för att utföra motsvarande åtgärder enligt AFS 2016:1 bilaga 1, punkt 3.1.2 eller 3.1.3,

3. eventuell värmebehandling utförs på samma sätt som om värmebehandlingen hade utförts vid tillverkning enligt AFS 2016:1 bilaga 1, punkt 3.1.4 och att värmebehandlingen utförs vid ett lämpligt skede av åtgärden i de fall som materialets egenskaper kan påverkas i sådan utsträckning att det påverkar anordningens säkerhet,

4. tryckkontroll utförs efter åtgärden,
5. det finns nödvändig säkerhetsutrustning som fungerar, och

6. eventuella instruktioner i bruksanvisningen för åtgärden har följts såvida inte instruktionerna avviker från 1-5.

4 kap. 21 § AFS 2017:3 Trycksatta anordningar

43 § Den dokumentation som upprättas för åtgärden enligt 21 § ska i huvudsak visa överensstämmelse med de väsentliga säkerhetskrav som skulle gälla enligt de Europeiska unionens produktdirektiv eller enligt motsvarande regler för konstruktion och tillverkning om anordningen hade satts på marknaden eller tagits i bruk vid den tidpunkt då åtgärden utfördes.

Om det inte är möjligt eller lämpligt att tillämpa dessa säkerhetskrav ska det tydligt framgå av dokumentationen vilka tekniska lösningar som istället vidtas för att anordningen ska vara säker att trycksätta efter åtgärden.

4 kap. 22 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Kontroll



Villkor för trycksättning

44 § En trycksatt anordning i klass A eller B får bara vara trycksatt under en sådan tidsperiod för vilken ett kontrollorgan vid en kontroll har bedömt att anordningen uppfyller kraven i detta kapitel.

Anordningen får inte användas trycksatt på ett sätt eller under sådana förhållanden som avviker från ett kontrollorgans bedömning av högsta eller lägsta tryck i bar respektive temperatur i °C.

Bestämmelserna i första och andra stycket gäller inte trycksättning som behövs för tryckkontroll, provdrift, intrimning eller liknande som kontrollorganet bedömt är nödvändig för att kunna utföra en kontroll.

5 kap. 1 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

45 § Den som trycksätter en trycksatt anordning eller underlåter att göra en trycksatt anordning trycklös i strid med 1 § första eller andra stycket ska betala en sanktionsavgift, se 8 kap. 1 §.

Avgiften ska bestämmas enligt tabellen nedan. Den lägsta avgiften är 15 000 kronor och den högsta är 300 000 kronor. En arbetsgivare som trycksätter flera trycksatta anordningar i strid med 1 § första och andra stycket ska maximalt betala 600 000 kronor.

Typ av anordning	Avgift i kronor
Pannor med märkeffekt	
- 100 kW eller lägre	15 000
- över 100 kW men högst 2 000 kW	30 000
- över 2 000 kW men högst 5 000 kW	75 000
- över 5 000 kW men högst 120 000 kW	150 000
- över 120 000 kW	300 000
Övriga trycksatta anordningar	
- Klass A utom behållare för luft och kvävgas	30 000
- Klass B och behållare för luft och kvävgas	15 000

5 kap. 2 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Första kontroll

46 § Trycksatta anordningar i klass A eller B ska genomgå en första kontroll innan de trycksätts för första gången eller om de har varit stationära och ska trycksättas efter det att de bytt placering. Vid denna kontroll ska kontrollorganet kontrollera att anordningen är lämplig för sitt ändamål och inte är skadad.

Kontrollen av att anordningen är lämplig för sitt ändamål ska alltid omfatta en bedömning av att anordningen inte uppenbarligen är placerad i strid med 2 kap. 2 och 3 §§.



Om en arbetsgivare installerat eller låtit installera en trycksatt anordning i klass A eller B genom sammanfogning med minst en annan trycksatt anordning, ska kontrollorganet dessutom innan trycksättning bedöma om 4 kap. 20–22 §§ i dessa föreskrifter är uppfyllda.

Om en arbetsgivare kan visa att en trycksatt anordnings sammanfogning med annan trycksatt anordning omfattats av en försäkran om överrensställelse enligt ett av Europeiska unionens produkt direktiv ska kontrollorganet inte göra någon bedömning enligt andra stycket.

5 kap. 3 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Återkommande kontroll

47 § Trycksatta anordningar i klass A och B ska genomgå återkommande kontroll enligt bilaga 1.

Förfallomånad för nästa återkommande kontroll bestämmer kontrollorganet vid varje kontrolltillfälle utifrån villkoren i bilaga 1.

För trycksatta anordningar i klass B utförs återkommande kontroll i form av driftprov.

För trycksatta anordningar i klass A utförs återkommande kontroll i form av driftprov eller driftprov i kombination med in- och utvändig undersökning.

När driftprov sker i kombination med in- och utvändig undersökning ska driftprovet utföras sist, såvida inte kontrollorganet bedömt att det är minst lika säkert att genomföra hela eller delar av driftprovet före den in- och utvändiga undersökningen.

5 kap. 4 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Undantag från driftprov

48 § Även om de tillhör klass A eller B är följande två typer av trycksatta anordningar undantagna krav på driftprov:

1. Rörledningar som tillhör klass A eller B är undantagna driftprov om de innehåller vatten vid en temperatur av högst 120 °C och säkerhetsutrustningen som skyddar rörledningen är placerad på annan trycksatt anordning.

2. Cistern som inte behöver säkerhetsutrustning.

5 kap. 5 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Undantag från in- och utvändig undersökning

49 § Även om de tillhör klass A är följande sex typer av trycksatta anordningar undantagna krav på in- och utvändig undersökning:

1. Värmeväxlare i undercentral i fjärrvärmesystem där temperaturen inte



överstiger 120 °C.

2. Behållare som är vakuumisolerade och innehåller kondenserad koldioxid.

3. Behållare för djupkyld kondenserad gas, vars kokpunkt vid ett normalt atmosfärstryck om 1,013 bar är under -153 °C.

4. Behållare och rörledning i hydrauloljesystem om materialet i dess tryckbärande delar är sådant att det erfarenhetsmässigt inte är stor risk för sprickbildning.

5. Behållare i kyl- eller värmepumpanslagning för köldmedium som inte är korrosivt i förhållande till det trycksatta materialet.

6. Rörledningar som innehåller vatten med en temperatur av högst 120 °C och är förlagda på ett skyddat sätt.

5 kap. 6 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Program för riskanpassad kontroll av trycksatta anordningars skick

50 § Om en arbetsgivare tillämpar ett program för riskanpassad kontroll av trycksatta anordningars skick som bedömts av ett kontrollorgan i enlighet med 8–15 §§ får förfallomånaden för nästkommande kontroll med in- och utvändig undersökning bedömas utan tillämpning av bilaga 1. En förutsättning för programmets tillämpning är att ett kontrollorgan har bedömt att programmet ger minst samma säkerhet som om bilaga 1 tillämpats.

Programmet ska omfatta en sammanfogad grupp av trycksatta anordningar och dessa anordningar ska användas med samma tryck, temperatur, fluid och andra driftsbetingelser.

Programmet kan dock upprättas för enstaka anordningar i en sammanfogad grupp om arbetsgivaren bedömer att avställning av anordningen för in- och utvändig undersökning medför synnerliga olägenheter.

5 kap. 7 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

51 § Innan ett program enligt 7 § upprättas ska de trycksatta anordningar i klass A och B som ingår i programmet åtminstone ha genomgått en in- och utvändig undersökning enligt 4 §.

En anordning kan dock omfattas av ett program utan att en invändig undersökning enligt första stycket är genomförd om arbetsgivaren bedömer att sådan undersökning av anordningen medför synnerliga olägenheter. Dessutom ska det antingen finnas en bedömning av ett kontrollorgan att

- det finns metoder som vid specificerade driftbetingelser ger samma säkerhet som att utföra in- och utvändig undersökning enligt 4 §, eller
- det är bevisat att anordningens innehåll inte är skadligt för det material som den är tillverkad av och att ingen annan skademekanism rimligen är förutsebar.



5 kap. 8 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

52 § Programmet enligt 7 § ska tas fram skriftligt av arbetsgivaren. Dokumentet ska identifiera de trycksatta anordningar som omfattas av programmet och innehålla uppgifter om

1. de driftsförutsättningar som programmet baserats på,
2. erfarenheter från användning,
3. bedömningar och provrapporter från tidigare kontroller,
4. intervall för kontrollorganets återkommande kontroll av de trycksatta anordningar som omfattas av programmet,
5. den utökade riskbedömning avseende skicket hos anordningen eller gruppen av anordningar som tagits fram i enlighet med 2 kap. 1 §, och
6. uppgifter om de metoder som programmet förutsätter och kraven på de personer som utför den tillsyn som anges i programmet.

Den utökade riskbedömning som avses i 5 ska omfatta analyser av konsekvenser och skademekanismer som gör det möjligt att avgöra intervall utan att tillämpa bilaga 1.

Det ska också framgå hur programmet ökar omfattningen av den fortlöpande tillsynen i förhållande till vad som skulle ha motiverats om återkommande kontroll istället utförts enligt intervallen i bilaga 1.

5 kap. 9 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

53 § Ett program enligt 7 § ska kontinuerligt utvecklas utifrån det som framkommer vid användningen, den fortlöpande tillsynen och kontrollerna.

Arbetsgivaren ska undersöka och vid behov revidera programmet när

1. revisionskontroll eller första kontroll har utförts,
2. programmet inte längre är aktuellt på grund av nya kunskaper om liknande anordningar, eller
3. uppgifterna i 9 § första stycket 1–6 har ändrats.

Efter en revidering enligt andra stycket eller när sex år gått sedan den senaste bedömningen enligt 7 § första stycket gjordes ska kontrollorganet göra en bedömning av om programmet fortfarande ger samma säkerhet som om in- och utvändig undersökning hade utförts i enlighet med bilaga 1.

5 kap. 10 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

54 § Ett kontrollorgan som bedömt att en arbetsgivares program enligt 7 § första stycket ger samma säkerhet som om in- och utvändig undersökning hade utförts enligt bilaga 1, ska besöka arbetsgivaren två gånger per år för att försäkra sig om



att arbetsgivaren upprätthåller och tillämpar programmet. Efter varje besök ska kontrollorganet lämna en rapport till arbetsgivaren som visar att förutsättningarna som låg till grund för den föregående bedömningen av programmet fortfarande är uppfyllda.

5 kap. 11 § 2017:3 AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

55 § Kontrollorganet kan göra oanmälda besök hos arbetsgivaren utöver besöken i 11 §. Nödvändigheten av dessa besök och deras frekvens ska följa ett besökskontrollsystem som handhas av kontrollorganet. Vid utformningen av besökskontrollsystemet ska kontrollorganet särskilt ta hänsyn till följande faktorer:

1. Resultaten av tidigare kontroller enligt 7 § och 10 § tredje stycket samt resultaten av tidigare besök.
2. Behov av att följa upp åtgärder som föranletts av arbetsgivarens fortlöpande tillsyn enligt 9 § tredje stycket.
3. Om det finns speciella villkor som är knutna till programmet.
4. Betydelsefulla förändringar i arbetsgivarens organisation som kan påverka programmet.

I samband med oanmälda besök får kontrollorganet vid behov utföra eller låta utföra provningar för att kontrollera att programmet fungerar tillfredsställande. Kontrollorganet ska lämna en rapport till arbetsgivaren och en provningsrapport om provning har utförts.

5 kap. 12 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

56 § Om kontrollorganet inte bereds möjlighet att göra besök i enlighet med 11-12 §§ får anordningen inte vara trycksatt innan kontroll med in- och utvändigt undersökning utförs i enlighet med bilaga 1.

Kontrollorgan som inte bereds möjlighet att göra besök enligt 11-12 §§ ska meddela Arbetsmiljöverket detta.

5 kap. 13 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

57 § Om ett kontrollorgan efter ett besök eller en kontroll, eller Arbetsmiljöverket efter tillsyn, bedömer att en arbetsgivares program för riskanpassad kontroll av trycksatta anordningars skick inte längre ger samma säkerhet som om in- och utvändigt undersökning hade utförts enligt bilaga 1 ska arbetsgivaren se till att återkommande kontroll med in- och utvändigt undersökning enligt bilaga 1 utförs inom sex månader. Sedan ska intervallet för in- och utvändigt undersökning bedömas utifrån kraven i bilaga 1.



5 kap. 14 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

58 § Ett kontrollorgan som bedömt att ett program för trycksatta anordningars skick uppfyller 9–10 §§ ska lämna en rapport till arbetsgivaren samt för varje anordning som ingår i programmet utfärda ett intyg enligt 21 § där intervallet för nästkommande in- och utvändigt undersökning anges.

Kontrollorganet ska meddela Arbetsmiljöverket vilka anordningar som omfattas av program för riskpassad kontroll av trycksatta anordningars skick.

5 kap. 15 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Revisionskontroll

59 § Trycksatta anordningar i klass A eller B ska genomgå en revisionskontroll när de

1. väsentligen har reparerats eller ändrats,
2. har utsatts för sådana risker att de kan ha skadats,
3. ska vara trycksatta med väsentligt ändrade driftsförhållanden, eller
4. ska vara trycksatta efter det att journalen i 4 kap. 18 § visar att det inte finns någon återstående livslängd.

En revisionskontroll behöver inte utföras om ett kontrollorgan bedömer att omständigheterna i 1-3 har en obetydlig påverkan på anordningens hållfasthet.

Om arbetsgivaren kan visa att en åtgärd enligt första stycket har utförts som ett led i tillverkningen enligt de väsentliga säkerhetskraven i något av Europeiska unionens produktdirektiv behöver ingen revisionskontroll utföras.

5 kap. 16 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

60 § Vid revisionskontroll ska kontrollorganet kontrollera om anordningen efter åtgärden fortfarande är lämplig för sitt ändamål och att dokumentationen av vidtagna åtgärder uppfyller ställda krav i 4 kap. 20–22 §§.

5 kap. 17 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Åtgärder efter kontroll

61 § Efter en kontroll ska kontrollorganet bedöma om den kontrollerade anordningen uppfyller ställda krav i bestämmelserna som den har kontrollerats mot och i övrigt är säker att använda för det av arbetsgivaren avsedda ändamålet.

För anordningar som uppfyller ställda krav ska kontrollorganet därefter bedöma högsta respektive lägsta tryck, i bar, och temperatur, i °C, med hänsyn



till säkerheten vid den avsedda användningen. Kontrollorganet ska även bedöma en förfallomånad för nästa återkommande kontroll enligt 4 § eller 15 §.

5 kap. 18 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Skyltar på kontrollerade behållare

62 § För en behållare som kontrollorganet bedömt uppfyller ställda krav ska kontrollorganet utfärda en skylt eller uppdatera informationen på en existerande skylt.

På skylten ska det finnas lättförståeliga och tydliga uppgifter om

1. anordningens identitet,
2. förfallomånad för nästa återkommande kontroll angiven med månad och år,
3. kontrollorganets märke,
4. högsta respektive lägsta tryck och temperatur som anordningen får trycksättas vid, och
5. markering att anordningen är kontrollerad och har bedömts uppfylla kraven i dessa föreskrifter.

5 kap. 19 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

63 § Arbetsgivaren ska se till att den senast utfärdade skylten finns fast anbringad på behållaren på en väl synlig plats.

Skylden får även placeras på en samlad plats för flera behållare där det är möjligt att avgöra vilken behållare som hör till respektive skylt. Av förteckningen enligt 4 kap. 15 § ska det framgå vilka behållare som det inte anbringats en skylt på.

5 kap. 20 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Intyg efter kontroll

64 § Efter en kontroll eller en bedömning enligt 15 § första stycket ska kontrollorganet utfärda ett intyg om att kontrollen gjorts med uppgift om datum för kontrollen, resultatet av kontrollen och förfallomånad enligt 18 §.

Om kontrollorganet bedömt att en trycksatt anordning inte uppfyller kraven i 18 § första stycket ska det snarast sända intyget till arbetsgivaren och Arbetsmiljöverket. Arbetsgivaren ska då i sin tur informera andra yrkesmässiga verksamhetsutövare som använder den trycksatta anordningen.

5 kap. 21 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar



Tidsperioden då återkommande kontroll ska utföras

65 § Återkommande kontroll ska utföras inom en bestämd tidsperiod. Kontrollen får utföras tidigast sex månader före eller fem månader efter den tillämpliga förfallomånaden enligt 18 § andra stycket.

Om intervallet fram till nästa återkommande kontroll är sex månader ska kontroll dock utföras innan förfallomånaden löpt ut.

Arbetsgivaren kan begära att förfallomånaden ska infalla tidigare, vilket då blir den nya förfallomånaden.

De år då såväl in- och utvändigt undersökning som driftprov ska utföras ska förfallomånad för nästa kontroll markeras på skylten först när båda kontrollerna är utförda.

5 kap. 22 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Övervakning av pannor

Villkor för trycksättning av pannor i klass A eller B

66 § Pannor i klass A eller B får bara vara i drift under en sådan tidsperiod för vilken ett kontrollorgan efter kontroll bedömt att pannan har förutsättningar att användas säkert med den övervakning som arbetsgivaren avser att tillämpa. Bedömningen ska utföras av samma kontrollorgan som utför driftprovet enligt 5 kap. 4 §. Bedömningen ska utföras samtidigt som driftprovet. Kontrollorganet ska då bedöma vilken typ av övervakning som ska tillämpas och villkoren för övervakningen.

Pannan får inte övervakas på annat sätt eller under andra villkor än det som fastställts av ett kontrollorgan.

Bestämmelserna i första stycket gäller inte sådan provdrift, intrimning eller liknande som kontrollorganet har bedömt är nödvändig för att kunna utföra sin bedömning.

6 kap. 1 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

67 § En panna i klass A eller B ska ständigt övervakas när den startas. Om pannan stoppats av en annan orsak än ett säkerhetsrelaterat larm får den dock återstartats med periodisk övervakning om pannvattnets temperatur överstiger 50 °C och det inte finns risk för att värme är ackumulerad i farlig mängd.

Den som med ständig övervakning har använt en panna där värme kan ackumuleras i farlig mängd ska fortsätta övervaka pannan till dess restvärmen inte längre utgör en fara.

6 kap. 2 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar



68 § Arbetsgivare som använder eller låter använda en panna i strid med 1 eller 2 §§ ska betala en sanktionsavgift, se 8 kap. 1 §.

Om användningen av pannan är sanktionerad enligt 5 kap. 1 och 2 §§ ska ingen sanktionsavgift betalas för avvikelserna i förhållande till detta kapitel.

Den lägsta avgiften är 15 000 kronor och högsta är 300 000 kronor. Avgiften ska bestämmas enligt tabellen nedan. En arbetsgivare som använder flera pannor i strid med 1 eller 2 §§ ska maximalt betala 600 000 kronor.

Typ av panna	Avgift i kronor
Pannor med märkeffekt	
- 100 kW eller lägre	15 000
- över 100 kW men högst 2 000 kW	30 000
- över 2 000 kW men högst 5 000 kW	75 000
- över 5 000 kW men högst 120 000 kW	150 000
- över 120 000 kW	300 000

6 kap.3 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

69 § Arbetsgivaren ska se till att kompetensen hos minst en av de som deltar i övervakningen av en panna i klass A eller B har bedömts överensstämma med kraven för pannoperatör i bilaga 2. Bedömningen ska vara utförd av ett certifieringsorgan.

Om pannoperatören har sådana yrkeskvalifikationer som ska erkännas enligt 10–11 §§ i lag (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer så behövs ingen bedömning av ett certifieringsorgan enligt första stycket.

Arbetsgivaren ska dessutom se till att pannoperatören får de kompletterande kunskaper och färdigheter som drift av den specifika pannan kräver.

6 kap. 4 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

70 § En arbetsgivare som låter pannoperatör övervaka en panna i klass A eller B ska dokumentera uppdraget. Dokumentet ska

1. identifiera den pannoperatör som har uppdraget,
2. upplysa om vilka uppgifter som ingår i uppdraget, och
3. ange hur arbetsgivaren säkerställt att 4 § är uppfylld.

På ett gemensamt arbetsställe ska den samordningsansvariga arbetsgivaren ha rutiner för att säkerställa att den som övervakar en panna har ett dokument enligt första stycket från sina respektive arbetsgivare.

Arbetsgivaren ska en gång per kalenderår ge certifieringsorganet kopior av det dokumenterade uppdraget, som en bekräftelse av att pannoperatörerna



övervakar pannor som motsvarar certifikatens kategori.

6 kap. 5 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Ständig övervakning

71 § Arbetsgivaren ska säkerställa att pannoperatörer vars uppdrag omfattar sådan övervakning som avses i 4 kap. 16 § första stycket har den ständiga övervakningen som huvuduppgift.

Den som med ständig övervakning använder en panna ska säkerställa att tillräckligt många pannoperatörer är i tjänst för att utesluta att pannan lämnas utan övervakning när den är i drift.

6 kap. 6 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Periodisk övervakning

72 § En panna får bara övervakas periodiskt om den har utrustning som hindrar att förutbestämda värden för tryck, temperatur, flöde eller fluidnivå över- eller underskrids.

För att medge periodisk övervakning ska kontrollorganet bedöma om pannan har nödvändig utrustning enligt första stycket samt om pannans inkoppling och de anordningar som är sammanfogade till pannan ger den säkerhet som krävs för att övervaka pannan periodiskt.

Om en bedömning enligt andra stycket har utförts som ett led i tillverkningen enligt de väsentliga säkerhetskraven i något av Europeiska unionens produktdirektiv ska kontrollorganet inte göra någon egen bedömning utan lägga tillverkarens bedömning till grund för de övriga bedömningar som görs med stöd av detta kapitel.

6 kap. 7 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Bedömning av övervakningsintervall vid periodisk övervakning

73 § Kontrollorganet ska bedöma hur ofta pannan ska övervakas på plats enligt 9–11 §§.

6 kap. 8 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

74 § Pannor i klass A eller B där värme kan ackumuleras i farlig mängd och pannor där mer än 5 % av panneffekten tas ut i form av vattenånga, ska övervakas på plats så ofta som följer av tabellen nedan.



Märkeffekt i MW	Grundintervall	Tid mellan övervaknings-tillfällen
0,5-1,5	1 gång/dygn	Inte specificerat
Större än 1,5	2 gånger/dygn	Max 16 timmar

Kontrollorganet kan medge ett längre intervall beroende på den säkerhetsutrustning som pannan utrustats med. De intervall som kan medges, förutom grundintervallen, är 24 eller 72 timmar.

6 kap. 9 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

75 § Pannor i klass A som inte omfattas av 9 § ska övervakas på plats minst en gång per dygn.

Kontrollorganet kan medge ett längre intervall beroende på den säkerhetsutrustning som pannan är utrustad med. Det längsta intervall som får medges är 72 timmar.

6 kap. 10 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Bedömning av inställetid vid periodisk övervakning

76 § Som villkor för periodisk övervakning ska kontrollorganet fastställa den längsta tillåtna inställetiden vid säkerhetsrelaterade larm från pannor i klass A eller B. Vid säkerhetsrelaterade larm från en panna där värme kan ackumuleras i farlig mängd får inställetiden fastställas till högst 30 minuter såvida inte pannan

1. har ett nödkylningssystem som kontrollerats i full omfattning och om resultatet av kontrollen visar att en annan inställetid kan godtas ur säkerhetssynpunkt, eller

2. är konstruerad så att ett nödkylningssystem inte behövs ur säkerhetssynpunkt, eller om temperaturen i pannan inte kan uppnå farligt värde vid bortfall av hjälpenergi eller annan driftstörning.

För sådana pannor som uppfyller kraven i både 1 och 2 kan kontrollorganet fastställa en inställetid som maximalt får vara 90 minuter.

Om pannoperatören befinner sig på så stort avstånd från pannan att denne riskerar att inte hinna inställa sig vid pannan inom den tid som kontrollorganet fastställt är förutsättningarna för periodisk övervakning inte uppfyllda.

6 kap. 11 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar



Rutiner för övervakning

77 § Arbetsgivaren ska ha dokumenterade rutiner som säkerställer att kraven i 2 och 4–11 §§ uppfylls. Rutinerna ska även beskriva hur kraven uppfylls.

6 kap. 12 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

78 § Kontrollorganet ska kontrollera att arbetsgivarens rutiner inte uppenbart strider mot kraven i 12 §.

6 kap. 13 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Åtgärder efter bedömning

79 § Efter en kontroll ska kontrollorganet bedöma om och hur pannan får övervakas.

6 kap. 14 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Intyg

80 § Efter bedömningen enligt detta kapitel ska kontrollorganet dokumentera sin bedömning på samma intyg som utfärdas enligt 5 kap. 21 § och överlämna det till arbetsgivaren.

Om kontrollorganet bedömt att pannan kan övervakas periodiskt ska det av intyget framgå vilket övervakningsintervall och vilken inställetid som är förutsättningen för övervakningen.

Om kontrollorganet bedömt att pannan inte kan övervakas periodiskt men att den kan användas säkert med ständig övervakning ska den bedömningen framgå av intyget. Om kontrollorganet bedömer att det inte ens finns förutsättningar för säker användning vid ständig övervakning så ska det av intyget framgå att pannan inte får vara i drift. Om intyget innebär att pannan inte får vara i drift ska en kopia överlämnas till Arbetsmiljöverket.

6 kap. 15 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Bedömningens giltighetstid

81 § Kontrollorganets bedömning enligt detta kapitel är giltig fram tills dess att nästa driftprov av pannan ska vara utfört enligt 5 kap. 4 §.

6 kap. 16 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Kontroll- och certifieringsorgan

82 § Kontroll enligt 3 kap. 6 § andra stycket och 7 § samt 5 och 6 kap. ska utföras



av organ som ackrediterats för sådan kontroll enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93, eller den som uppfyller motsvarande krav enligt bestämmelser i ett annat land i Europeiska unionen, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Turkiet.

Certifiering enligt 6 kap. 4 § första stycket ska utföras av ett organ som ackrediterats för sådan certifiering enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93, eller den som uppfyller motsvarande krav enligt bestämmelser i ett annat land i Europeiska unionen, Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Turkiet.

7 kap. 1 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

83 § För att få utföra återkommande kontroll av bärbara brandsläckare och flaskor för andningsapparat ska kontrollorganet vara ett kontrollorgan av typ A eller B.

För att få utföra återkommande kontroll i form av in- och utvändigt undersökning av rörledningar eller funktionskontroll av säkerhetsutrustning ska kontrollorganet vara ett kontrollorgan av typ A eller B.

För övriga kontroller ska kontrollorganet vara ett kontrollorgan av typ A.

7 kap. 2 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

84 § För att få utföra kontroller enligt 2 § tredje stycket ska kontrollorganet minst uppfylla kraven för att få utföra kontroller enligt bestämmelserna om första kontroll enligt 5 kap. 3 §, återkommande kontroll enligt 5 kap. 4 § och revisionskontroll enligt 5 kap. 16–17 §§.

För att få utföra bedömningar för program för riskanpassad kontroll av trycksatta anordningars skick enligt 5 kap. 7–15 §§ och för bedömning av ständig och periodisk övervakning av pannor enligt 6 kap. 2, 4–17 §§ krävs att kontrollorganet får utföra de kontroller som nämns i första stycket.

7 kap. 3 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Bevarande av dokument

85 § Kontrollorganet ska bevara dokumentation från återkommande kontroll till dess att ett år gått sedan nästa återkommande kontroll. Dokumentation från första kontroll och revisionskontroll ska bevaras i tio år.



7 kap. 4 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Samarbete med föreskrivande myndighet

86 § Ett kontroll- eller certifieringsorgan som inte är ackrediterat av Swedac och som avser att utföra kontroller eller certifiering enligt föreskrifterna ska anmäla detta till Arbetsmiljöverket. Ackrediteringsbeviset eller motsvarande bevis som styrker kontroll- eller certifieringsorganets behörighet ska bifogas till anmälan.

Efter det att Arbetsmiljöverket har bekräftat att anmälan gjorts enligt första stycket får kontroll- eller certifieringsorganet utföra kontroll eller certifiering.

Kontroll- och certifieringsorgan som utför kontroll eller certifiering ska medverka vid samråd som Arbetsmiljöverket kallar till och vid dessa möten rapportera utfall av kontroll eller certifiering.

7 kap. 5 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

87 § Om en arbetsgivare nekat ett kontrollorgan att slutföra ett påbörjat uppdrag att kontrollera en trycksatt anordning ska kontrollorganet meddela detta till Arbetsmiljöverket.

7 kap. 6 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar

Bestämmelser om sanktionsavgifter

88 § Bestämmelserna i 4 kap. 17 § utgör föreskrifter enligt 4 kap. 1 § arbetsmiljölagen (1977:1160). Bestämmelserna i 5 kap. 1 § och 6 kap. 1–2 §§ utgör föreskrifter enligt 4 kap. 1 och 2 §§ arbetsmiljölagen (1977:1160).

Den som överträder dessa bestämmelser ska betala sanktionsavgift enligt 8 kap. 5–10 §§ arbetsmiljölagen. Sanktionsavgiftens storlek beräknas enligt de grunder som anges 4 kap. 17 §, 5 kap. 2 § och 6 kap. 3 §.

8 kap. 1 § AFS 2017:3 Användning och kontroll av trycksatta anordningar



14 kap. Maskiner för papperstillverkning

AFS 1984:16 Det pågår ett föreskriftsarbete med syfte att upphäva föreskrifterna. Därför har inte paragraferna sorterats i den nya strukturen.

Bilagerapport 2



Bilagerapport 2



Föreskrifterna om utformning av arbetsplatser

FÖRESKRIFTSHÄFTE 2.3

Bilagerapport 2



1 kap. Arbetsplatsens utformning

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller utformning och underhåll av arbetsplatser, förbindelseleder och personalutrymmen enligt följande.

A. Arbetsplatser som finns i eller i anslutning till byggnadsverk och arbetsbodas eller på andra ställen inom en verksamhets område utom

- arbetsplatser i transportmedel,
- arbetsplatser i anläggningar som är avsedda för försvarsmakten och som normalt endast används vid krigs- eller beredskapstillstånd och
- arbetsplatser under fältmässiga övningar inom Försvarsmakten.

För arbetsplatser inom byggnads- och anläggningsindustrin och utvinningsindustrin gäller bestämmelserna i 2-9, 16-33, 35-73, 75-89 och 114-115 §§ endast i färdigställda utrymmen och i bodar. Paragraferna om belysning 10-15 §§, buller 34 § och varselmärkning 74 § gäller även i icke färdigställda "utrymmen".

B. Förbindelseleder som finns i eller i anslutning till byggnadsverk och bodar eller på andra ställen inom en verksamhets område utom

- förbindelseleder i transportmedel,
- förbindelseleder i anläggningar som är avsedda för Försvarsmakten och som normalt endast används vid krigs- eller beredskapstillstånd och
- förbindelseleder under fältmässiga övningar inom Försvarsmakten.

C. Personalutrymmen oavsett var dessa finns utom

- personalutrymmen i anläggningar som är avsedda för Försvarsmakten och som normalt endast används vid krigs- eller beredskapstillstånd och
- personalutrymmen under fältmässiga övningar inom Försvarsmakten.

1 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter används följande beteckningar med nedan angivna betydelser.

<i>Arbetsbod</i>	tillfälligt uppställd bod, vagn, container eller likvärdig anordning som inretts för att tjäna som arbetsutrymme,
<i>Arbetslokal</i>	utrymme inomhus som omfattar en eller flera arbetsplatser för stadigvarande arbete,
<i>Arbetsplats</i>	varje plats inne eller ute där arbete utförs stadigvarande eller tillfälligt,
<i>Arbetsställe</i>	sammanfattande term för ett avgränsat område med arbetsplatser inomhus och utomhus, förbindelseleder och



	personalutrymmen inom vilken arbetsgivare i och för sin verksamhet bedriver arbete,
<i>Belysning</i>	artificiell belysning dock ej nödbelysning,
<i>Bod</i>	samlingsbegrepp för arbetsbod och personalbod,
<i>Byggnadsverk</i>	sammanfattande term för byggnad och annan anläggning,
<i>Förbindelseled</i>	med förbindelseled avses passage, kommunikationsled, väg som förbinder två punkter både inomhus och utomhus,
<i>Personalbod</i>	tillfälligt uppställd bod, vagn eller likvärdig anordning som inretts för att tjäna som personalutrymme,
<i>Personalutrymme</i>	klädutrymme, omklädningsrum, torkutrymme, tvättutrymme, duschutrymme, toaletterum, matutrymme, pausutrymme, vilutrymme, jourrum, väntrum och överliggningsrum,
<i>Tillträdesled</i>	synonym till tillträdesväg, väg fram till något t.ex. en entré/ingång eller till ett fläktaggregat på tak,
<i>Fältmässig övning</i>	sådan övning och utbildning under fältmässiga förhållanden som syftar till att personal och förband ska kunna verka under krigsliknande förhållanden inom Försvarsmakten.

2 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Allmänna krav

3 § Byggnader och andra anläggningar ska så långt det är praktiskt möjligt vara placerade på ett sådant sätt i förhållande till omgivande mark att transporter, markskötsel, fasadarbeten och liknande kan utföras med betryggande säkerhet mot ohälsa och olycksfall.

3 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

4 § Arbetsplatser, arbetslokaler och personalutrymmen ska ha en, med hänsyn till verksamheten, tillräcklig area och fri höjd samt vara lämpligt förlagda, utformade och inredda.

4 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

5 § Arbetsplatser, arbetslokaler och personalutrymmen ska vara lätt och säkert tillgängliga och ha lämpliga samband med varandra.

5 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

6 § Arbetsplatser, arbetslokaler och personalutrymmen ska, om det behövs, vara tillgängliga för och kunna användas även av arbetstagare med



funktionsnedsättning.

6 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

7 § Golv, trappsteg, lastkajer och lastbryggor samt markbeläggningen på utomhusarbetsplatser ska vara utförda så att halkrisken är liten och, där det behövs, så att ytskiktet motverkar halkning.

7 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

8 § En särskild lokal, avskild från övriga lokaler, ska i regel ordnas för arbetsprocesser som medför särskilda risker för ohälsa eller olycksfall. Detsamma gäller arbetsprocesser där det finns särskilda risker för brand eller explosion.

8 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Dagsljus

9 § Vid stadigvarande arbetsplatser, i arbetslokaler och personalutrymmen som är avsedda att vistas i mer än tillfälligt, ska det normalt finnas tillfredsställande dagsljus och möjlighet till utblick.

9 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

Belysning

Allmänna regler

10 § Belysningen ska planeras, utföras och underhållas samt undersökas och bedömas i den omfattning som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall.

10 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

11 § Belysningen ska anpassas till de arbetandes olika förutsättningar och de synkrav som arbetsuppgifterna ställer. Belysning ska ha en för den enskilde lämplig fördelning och riktning. Bländning ska undvikas så långt det är möjligt.

11 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

12 § Belysningen och arbetsplatsens utformning ska vara sådana att man med



tillfredsställande säkerhet och utan onödiga anpassningssvårigheter kan förflytta sig mellan eller i olika lokaler eller arbetsområden med skilda belysningsförhållanden.

12 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

Ljuskällor och belysningsanläggningar

13 § En ljuskällas återgivning av färger ska vara lämplig för arbetsuppgiften. Belysning ska vara utformad så att varningsskyltar, nödstoppdon och liknande är lätta att uppfatta.

13 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

14 § Belysningen ska vara utformad så att besvärade flimmer inte uppstår. Exponeringen för UV-strålning från belysning ska vara så låg att riskerna för ohälsa elimineras eller reduceras till ett minimum.

14 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

15 § Åtgärder ska vidtas för att förhindra att olycksfall inträffar på grund av att rörliga maskindelar, arbetsobjekt eller liknande föremål skenbart verkar röra sig långsamt eller stå stilla när de betraktas i periodiskt varierande belysning

15 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Tveksamt om detta krav behöver finnas kvar eftersom man enligt maskinkraven inte ska kunna komma åt rörliga maskindelar eller liknande.

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

Luftkvalitet

16 § Lokaler som innehåller arbetsplatser eller personalutrymmen ska vara så ordnade och ha sådana ventilationssystem för luftväxling och uppfångande av luftföroreningar som alstras i lokalerna, att luftkvaliteten i vistelsezonen är tillfredsställande. Luftväxlingen ska ordnas så att spridning av luftföroreningar begränsas.

I lokaler där luftföroreningar huvudsakligen uppkommer genom personbelastning kan koldioxidhalten användas som en indikator på om luftkvaliteten är tillfredsställande. I sådana lokaler ska en koldioxidhalt under 1



000 ppm (miljondelar) eftersträvas.

16 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

Ventilation

Uteluft

17 § Uteluft ska tillföras arbetslokaler och personalutrymmen i tillräcklig mängd.

17 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning Kommentar:

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

18 § Uteluftsintag ska vara lämpligt placerade med hänsyn till uteluftens föroreningshalt och temperatur samt avluftsöppningarnas placering.

18 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

Tilluft

19 § Tilluft till lokaler som innehåller arbetsplatser eller personalutrymmen ska vara så fri från luftföroreningar som är praktiskt möjligt. Tilluftens halt av luftföroreningar ska vara väsentligt lägre än de hygieniska gränsvärdena där sådana finns.

19 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

20 § Luft ska tillföras på det sätt som i varje särskilt fall är lämpligt, och så att besvärande drag inte uppstår. Om det behövs, ska luften vara förvärmad, renad eller behandlad på annat sätt.

20 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

Frånluft, återluft, cirkulationsluft och överluft

21 § Ventilationssystem med återluft får installeras endast om en särskild utredning har visat att de är lämpliga. Återluftsledning ska normalt kunna stängas av helt.



21 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

22 § Frånluft som återförs till arbetslokaler eller personalutrymmen som återluft eller cirkulationsluft ska renas så att den tillförda luften normalt uppfyller kraven på tilluftskvalitet enligt 19 §.

Om frånluft från processventilation används som återluft eller cirkulationsluft ska eventuellt genomsläpp av luftföroreningar som beror på bristande funktion i någon reningsanordning snabbt kunna konstateras, om det behövs med hjälp av instrument. Frånluften ska då föras till en annan reningsanordning eller direkt till det fria eller så ska processen eller hanteringen stoppas.

22 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Första stycket bör vara kopplat till krav på både allmänventilation och processventilation. En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

Stycket 1 kan ligga under såväl kemiska som fysikaliska kapitlet i föreskriftshäfte 2.1. Andra stycket kan eventuellt placeras i kemiska kapitlet i föreskriftshäfte 2.1

23 § Överluft får endast föras till lokaler med lägre krav på luftkvaliteten än i den lokal varifrån luften tas.

23 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker Kan tas bort (överensstämmer inte med Boverkets krav och tillför inget utöver 16 §).

24 § Föroreningar från process, hantering eller dylikt får inte via återluft eller överluft föras till lokaler där sådan förorening normalt inte alstras.

Frånluft som innehåller

- ämnen som är upptagna i grupp A eller B i bilaga 1 till Arbetsmiljöverkets föreskrifter om kemiska arbetsmiljörisker,
 - biologiska agens i riskklass 3 eller 4 enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter om mikrobiologiska arbetsmiljörisker - smitta, toxinpåverkan, överkänslighet eller
 - svetsrök från fast installerat utsug
- får inte återföras via återluft eller cirkulationsluft.

24 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

25 § Processventilation ska finnas där föroreningskällan så kräver. Den ska vara



effektiv och utformad efter hur farlig luftföroreningen är. Den ska vara fast installerad vid arbetsplatser där processventilation behövs mer än tillfälligt och där arbetet så medger. I annat fall ska mobilt utsug användas.

För dragskåp ska fronthastigheten vara lägst 0,5 m/s i lucköppningen när ett arbete eller en process som alstrar luftföroreningar pågår. I övriga fall räcker det med ett grundflöde.

25 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

26 § I lokaler där processventilation är en förutsättning för att skadliga halter av föroreningar i vistelsezonen inte ska uppstå, ska eventuella fel i ventilationssystemets funktion visas av ett kontrollsystem.

Om exponering för en luftförorening kan orsaka livsfara eller allvarlig skada ska kontrollsystemet även bestå av larm. Larmet ska vara akustiskt eller visuellt eller vid behov bådadera.

26 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

Underhåll och funktionskontroll

27 § För ventilationssystem ska det finnas skriftliga drift- och underhållsinstruktioner på svenska. Drift- och underhållspersonal ska ha tillräcklig kunskap om ventilationssystemet samt ha tillgång till instruktionerna. Instruktionerna ska enbart gälla för det aktuella ventilationssystemet.

27 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Med de föreslagna nya reglerna om arbetsplatsens utformning kan motsvarande paragraf eventuellt läggas i föreskriftshäfte 1.1 Ansvar för arbetsgivare med flera.

28 § Ventilationssystem ska kontrolleras och underhållas regelbundet. Nyinstallerade ventilationssystem ska kontrolleras så att de fungerar på avsett sätt innan de tas i bruk. Kontroll och underhåll ska dokumenteras. Dokumentationen ska finnas tillgänglig vid anläggningen. Dragskåpets ventilation inklusive dess kontrollsystem ska kontrolleras minst en gång per år så att det fungerar på avsett sätt.

28 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Ett förtydligande bör göras om att ventilationskanaler ska rengöras regelbundet/MH



Termiskt klimat

29 § Lokaler som innehåller arbetsplatser eller personalutrymmen ska ha lämpligt termiskt klimat. Klimatet ska vara anpassat till arbetets art, om arbetet är lätt eller tungt och om det är rörligt eller utförs stillasittande.

Om det av produktionstekniska skäl är omöjligt att skapa ett lämpligt termiskt klimat i hela lokalen, ska ett lämpligt klimat eftersträvas i de delar av lokalen där arbete i huvudsak bedrivs. Om detta inte kan ordnas måste andra åtgärder vidtas för att minska risken för ohälsa och olycksfall.

Arbetsplatser utomhus ska så långt som möjligt vara utformade så att de arbetande skyddas mot väder och vind.

29 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

30 § Värmeinstallationer ska i regel finnas i varje lokal där arbete utförs året runt. I sådana lokaler, där det skäligen inte kan fordras uppvärmningsanordningar eller uppvärmning av hela lokalen, ska arbetsplatser med stillasittande eller annat fysiskt mindre ansträngande arbete placeras i uppvärmda utrymmen.

30 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

31 § Om en permanent arbetsplats är placerad nära en dörr eller en port till det fria eller till en lokal med väsentligt annan temperatur ska det normalt finnas ett skydd mot besvärande drag.

31 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

Buller och akustik

32 § Arbetsplatser, arbetslokaler och personalutrymmen ska vara lämpligt utformade och inredda med hänsyn till deras ändamål, ljudegenskaper och förekommande bullerkällor. De ska planeras, disponeras och isoleras mot omgivningen så att bullerexponeringen reduceras till lägsta praktiskt möjliga nivå och så få som möjligt utsätts för buller.

32 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker



33 § Installationer ska vara utförda och underhållas så att de alstrar och överför så lite buller som är praktiskt möjligt till arbetsplatser, arbetslokaler och personalutrymmen.

33 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

34 § Vid ingångarna till lokaler, utrymmen eller andra platser där det finns risk för hörselskada, ska det finnas en väl synlig påbudsskylt med symbolen för "Hörselskydd måste användas".

34 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Täcks redan av 10 § i AFS 2005:16

EI

35 § Elektriska system ska utformas så att de inte orsakar skada eller ger upphov till ohälsa. Ständigvarande arbetsplatser ska normalt inte placeras i omedelbar närhet av elektriska anläggningar där höga strömstyrkor eller höga spänningar förekommer.

Elektriska installationer ska utföras så att placeringen av uttag, kapslingen av material och liknande medger en god arbetsmiljö.

35 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

Installationer för vatten, avlopp, kyla och värme

36 § Tappställen för varmt och kallt vatten ska finnas där det behövs för verksamheten. Det ska vara möjligt att tvätta händerna i anslutning till arbetsplatsen om verksamheten så kräver. Vid duschar ska varmvattenssystemet utformas så att risken för tillväxt och spridning av legionellabakterier förhindras.

Dricksvatten ska tillhandahållas på ett hygieniskt sätt och inom ett avstånd som är rimligt med hänsyn till verksamhetens art. Tappställen med icke drickbart vatten ska vara tydligt märkta så att de inte förväxlas med tappställen för dricksvatten.

Vid arbetsplats där det finns särskilt stor risk för brännskador ska det finnas tillgång till kallt rinnande vatten på kort avstånd.

Golv som behöver spolas eller av andra skäl behöver avrinning ska normalt ha golvbrunn och lämplig lutning mot denna. Om det behövs ska det finnas golvgröp eller golvränna med brunn. Golvbrunnar ska vara åtkomliga för



rensning.

Över golvgropar och större golvrännor där gångtrafik förekommer ska det finnas halksäkra golvgaller som är lätta att lyfta upp. De ska vara utformade så att de inte ger återstänk när stora mängder vätska töms ut.

Redskap för att lyfta golvgaller ska finnas lätt tillgängliga.

36 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

37 § Rörledningar och andra installationer ska vara placerade och utförda så att risken för kyl- och brännskador undviks. Kalla och heta ytor ska, om det behövs för att förhindra risk för skada, vara isolerade eller ha skydd mot oavsiktlig beröring.

37 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

Inredning och utrustning

38 § Inredning och utrustning ska väljas med hänsyn till de arbetandes olika förutsättningar och de krav arbetsuppgifterna ställer. Den som i huvudsak arbetar stående eller gående ska ha möjlighet att sätta sig.

38 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

39 § Risker för ohälsa och olycksfall ska beaktas vid val och placering av inredning och utrustning.

39 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Golv, väggar och tak

40 § Golv ska vara fasta och stabila och ha en för verksamheten lämplig svikt. De får inte ha farliga eller olämpliga upphöjningar, hål eller lutningar. Kalla och heta ytor på golv och väggar ska vid behov isoleras.

40 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

41 § I lokaler med arbetsplatser och personalutrymmen där särskild fara uppstår om personer eller föremål laddas upp elektrostatiskt ska golvbeläggningen, där det behövs, vara utförd av material som leder bort statisk elektricitet.

41 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning



En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

42 § Ytskikten på golv, väggar och innertak ska kunna förnyas. Golv, väggar och innertak ska utan svårighet kunna rengöras i den omfattning och på det sätt som verksamheten kräver.

42 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Fönster, dörrar och portar

43 § Fönster och lanterniner ska vid behov ha anordningar eller vara utförda så att solinstrålning kan avskärmas.

43 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

44 § Fönster som är öppningsbara ska kunna manövreras på ett säkert sätt. De får i uppställt läge inte medföra särskild risk för olycksfall.

44 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

45 § Fönster och andra glasytor ska vara utförda på ett sådant sätt eller ha sådana anordningar att de kan rengöras på ett säkert och ergonomiskt lämpligt sätt.

45 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

46 § Dörrar och portar ska vara lämpligt anordnade vad gäller antal, placering, storlek och utförande.

46 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

47 § Pendeldörrar och pendelportar ska vara genomsiktliga eller ha en lämpligt placerad och utformad siktruta utifrån risken för sammanstötningar.

47 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

48 § Portar som öppnas genom att höjas ska vara säkrade så att de inte faller eller stängs oavsiktligt. De ska vara lätta att öppna även inifrån.
Skjutdörrar och skjutportar ska vara säkrade så att de inte spårar ur och välter.

48 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning



49 § Dörr för gående ska finnas i omedelbar närhet av varje port som är avsedd för fordonstrafik, om det inte är riskfritt för gående att passera genom porten. Sådana dörrar för gående ska vara tydligt markerade och får inte blockeras.

49 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

50 § På båda sidor om portar ska det finnas avvisare eller räcken till skydd för de gående om det behövs på grund av trafiken.

50 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Transportvägar, gångar och korridorer

51 § Transportvägar för tyngre transporter ska normalt vara utformade så att de medger transporter på hjul.

51 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

52 § Transporter mellan olika plan ska kunna ske med hiss eller annan lämplig lyftanordning om de är så tunga eller förekommer så ofta att manuella lyft, bärande eller annan manuell hantering medför risk för ohälsa genom olämplig belastning eller risk för olycksfall.

52 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

53 § Förbindelseleder för gångtrafik eller gods ska dimensioneras efter antalet arbetstagare och verksamhetens art.

53 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

54 § Om både fordons- och gångtrafik förekommer på förbindelselederna ska det finnas ett tillräckligt säkerhetsavstånd mellan gående och fordonstrafik.

Ett tillräckligt stort fritt utrymme ska finnas mellan vägen för fordonstrafik och dörrar, portar, övergångsställen, korridorer och trappor så att fara för gående undviks.

Vid hörn ska gångtrafiken vara avskild från fordonstrafiken. Där det behövs ska det finnas en trafikspegel.

54 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

55 § För att skydda dem som arbetar ska förbindelselederna vara tydligt



markerade där det behövs.

55 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

56 § Enstaka trappsteg liksom trösklar i korridorer och gångar ska normalt inte förekomma.

56 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Trappor och fasta stegar

57 § Trappor ska vara betryggande ur skyddssynpunkt och dimensionerade efter antalet som arbetar och verksamhetens art.

57 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

58 § Mellan en dörr och en nedåtgående trappa eller ett enstaka trappsteg ska det finnas ett trappplan som är tillräckligt stort utifrån risken för fall.

58 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

59 § För tillträde till plattformar, balkonger och liknande utrymmen ska det finnas en fast uppstigningsanordning. I första hand ska en trappa väljas.
En fast stege som är högre än 6 m ska ha skydd som hindrar fall.

59 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

Varumottag, kajer och ramper

60 § Till arbetsplatser och arbetslokaler ska det när det behövs finnas varumottag. Dessa ska vara så placerade och anordnade och hållas i sådant skick att varorna kan hanteras på ett för kroppen skonsamt sätt för dem som levererar och tar emot varor.

Vid varumottag ska det finnas tillräckligt med uppställningsplats för gods och lastbärare. Där det behövs ska det finnas en lastkaj.

60 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

61 § Lastkajer ska vara placerade och utformade så att angränsande trafik och gångtrafik inte utsätts för fara.



61 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

62 § Lastkajer ska ha tillräckligt utrymme för arbete och gods och vara avpassade till arbetets art, omfattning och utrustning. De ska ha minst en tillträdesled från marken, normalt en trappa med ledstång.

Vid kanter, där det finns risk för att fordon störtar ned, ska lastkajer ha avkörningsskydd om sådana inte hindrar hanteringen av gods. Avkörningsskyddens höjd ska vara minst 0,3 meter. Skydden ska vara varningsmarkerade och så utförda att de hindrar nedstörtning av fordon som oavsiktligt körs eller glider mot dem.

62 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering för andra stycket är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

63 § Lastkajer utomhus intill en byggnad ska normalt ha tak som skyddar mot nederbörd och snöras. Lastkajer ska där det behövs ha lämplig lutning så att vatten kan rinna av.

63 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

64 § Om en lastkaj finns inomhus ska det när det behövs finnas en anordning som för bort avgaser från fordon.

64 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

Lastöppningar

65 § Öppningar i golv ska så långt som möjligt undvikas. Där det ändå måste finnas en öppning i golvet ska denna inte vara placerad framför dörrar och portar, i gångar eller transportvägar och nära platser där någon vistas under arbetet.

65 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

66 § Lastöppningar i väggar får inte placeras ovanför en dörr eller en port eller ett oskyddat fönster om det finns risk för att gods faller ned.

66 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning



Skyddsanordningar och nödutrustningar

Skydd mot fall och ras

67 § Lastöppningar i väggar ska ha ändamålsenliga skyddsanordningar mot fall och ras. Ytterdörrar och portar ska, om det behövs, ha skyddstak mot snöras och nedfallande istappar.

Plattformer, avsatser, trappor, balkonger, förbindelsebryggor och liknande ska ha skydd mot fall. Trappor ska normalt ha räcken och ledstänger.

Öppningar i golv ska ha skyddsräcken, lucka, skyddstäckning eller motsvarande skyddsanordning mot fall.

Taktytor med låg bärighet och som kan beträdas, såsom glas- och plastytor, ska normalt ha skyddsräcken.

67 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

68 § Öppna bassänger, kar och liknande anordningar som innehåller ett farligt ämne eller på annat sätt innebär särskild fara och vars överkant ligger mindre än 0,8 m över golvnivån ska omges med ett skyddsräcke eller ha skyddstäckning.

68 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

69 § Ett skyddsräcke ska utformas så att det begränsar fallrisken. Det ska vara utfört så att det hindrar fall över, genom eller under räcket.

Ett räcke ska i regel vara fast. Om det är löstagbart, fällbart eller vridbart ska det lätt kunna återföras i skyddsläge och säkras.

Ett skyddsräcke ska vara dimensionerat för den belastning det kan antas bli utsatt för.

69 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

Nödbelysning

70 § Nödbelysning av tillräcklig styrka ska finnas i sådana arbets- och förvaringslokaler där de som arbetar är speciellt utsatta för risker i händelse av fel på den ordinarie belysningen.

70 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning



Skydd mot instängning

71 § Skydd mot instängning ska finnas i arbets- och förvaringslokaler där de som arbetar är speciellt utsatta för risker om de blir instängda.

Dörrar till kyl- och frysrum ska kunna öppnas inifrån. Vid dörrar till kyl- eller frysrum där temperaturen är under -5 °C ska det finnas en tillförlitlig, inifrån lätt åtkomlig och synlig ljus- och signalanordning. Den ska vara placerad ca 0,5 m över golv, och kunna användas för att ge signal till ett ställe varifrån hjälp kan erhållas. Den ska vara märkt "Nödsignal".

71 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Skydd mot sammanstötning mot glasytor

72 § Glasytor i dörrar, fönster och väggar ska antingen ha lämpligt skydd eller vara så utförda och ha sådan hållfasthet att skärskador kan undvikas.

Genomsynliga dörrar, portar och väggpartier ska, där det behövs, vara markerade så att de är lätta att upptäcka och så att sammanstötning undviks.

72 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

En alternativ placering är i föreskriftshäfte 2.1 Vanliga arbetsmiljörisker

Nöddusch och ögonspolningsanordning

73 § En lättåtkomlig nöddusch ska finnas vid verksamheter där det finns risk att bli översköld av ämnen som kan skada huden eller lätt tas upp genom denna samt där det finns risk för brand i kläderna.

En lättåtkomlig ögonspolningsanordning ska finnas vid verksamheter där det finns risk för stänk av ämnen som kan skada ögonen.

Ögonspolningsanordningen ska normalt vara fast ansluten och kunna ge tempererat vatten.

73 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Varselmärkning

74 § Varselmärkning ska användas då risker inte kan undvikas eller begränsas tillräckligt mycket genom allmänna tekniska eller arbetsorganisatoriska skyddsåtgärder.

Riskområden ska alltid vara tydligt markerade.

74 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Larm och utrymning



Utrymning

75 § Det ska finnas sådana möjligheter till utrymning som är betingade av byggnadens, lokalens, arbetsplatsens och verksamhetens art.

I händelse av fara ska alla arbetsplatser och personalutrymmen kunna utrymmas innan kritiska förhållanden uppstår.

Antalet utrymningsvägar samt deras fördelning och kapacitet ska vara anpassade efter arbetsplatsernas användning, utrustning och storlek och efter det största antal människor lokalen är avsedd för. I regel ska det finnas minst två av varandra oberoende utrymningsvägar.

Utrymningsvägar ska så direkt som möjligt leda ut i det fria eller till annan säker flyktplats.

75 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

76 § Utrymningsvägar samt vägar och dörrar till utrymningsvägar ska vara lätt tillgängliga och hållas fria från hinder.

Vid placering av tekniska anordningar, inredning och material ska utrymningsvägarnas tillgänglighet beaktas.

76 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

77 § Dörrar och grindar för utrymning ska normalt vara utåtgående i utrymningsriktningen.

Skjutdörrar och roterdörrar som enbart är avsedda för utrymning är inte tillåtna.

Dörrar till eller i en utrymningsväg ska vara lätta att öppna. De får inte vara så låsta eller reglade att utrymning försvåras.

77 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

78 § På arbetsplatser som annars skulle vara mycket svåra att utrymma, ska särskilda åtgärder vidtas som säkerställer möjligheterna till utrymning.

78 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Nödbelysning för utrymning

79 § Utrymningsvägar som kräver belysning för att en säker utrymning ska vara möjlig ska ha nödbelysning som lyser upp dem tillräckligt vid strömavbrott.

79 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning



Skyltning och markering för utrymning

80 § Skyltar och andra vägledande markeringar för utrymning ska finnas, om det inte är uppenbart att de inte behövs. Om det behövs ska vägledande markeringar vara belysta eller genomlysta.

80 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

81 § Utrymningsvägar ska vara markerade på golvet om det finns risk för att de annars kan bli blockerade. Detsamma gäller för vägar till utrymningsvägar.

81 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

82 § Platser för brandsläckningsutrustning som inte är automatisk ska markeras med skyltar på lämpliga ställen.

82 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Utrymningslarm

83 § För byggnader och andra anläggningar med arbetsplatser och arbetslokaler där brand, utströmmande gas, syrebrist eller liknande innebär risk för olycksfall eller akut ohälsa ska det finnas detektorer och larmanordningar i den omfattning som är nödvändig med hänsyn till byggnadsverkets storlek och användning. Hänsyn ska även tas till den utrustning som finns där, liksom till de fysikaliska och kemiska egenskaperna hos förekommande ämnen och produkter, arbetsplatsernas läge och det största antal människor som lokalen eller området är avsett för.

En larmanordning behövs dock inte där riskerna för olycksfall eller akut ohälsa är små eller där en larmanordning av annan anledning uppenbarligen inte är nödvändig för personalens säkerhet och hälsa.

83 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

84 § Larmanordningar ska avge signaler som kan uppfattas av alla som berörs av faran.

Processignaler eller andra förekommande signaler ska ha sådan karaktär att de inte förväxlas med en larmsignal.

84 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

85 § Larmsignaler ska kunna utlösas manuellt. Om det behövs ska det finnas en anordning som automatiskt utlöser en larmsignal vid brand, utströmmande gas,



syrebrist eller liknande.

85 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

86 § Larmanordningar ska underhållas väl och kontrolleras minst en gång per kvartal.

86 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Särskilda risker vid brand

87 § Särskilda åtgärder ska vidtas för att underlätta utrymning i byggnader och andra anläggningar med arbetsplatser och arbetslokaler där en brand kan få en så snabb spridning eller medföra en sådan snabb rökutveckling att utrymning väsentligt försvåras. Om det behövs ska en automatisk brandsläckningsanordning installeras.

Brandsläckningsutrustning som inte är automatisk ska vara lätt att komma åt och använda.

87 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

88 § I utrymmen där utlöst släckmedel från en automatisk släckningsanordning innebär risk för kvävning eller ohälsa för personalen, ska särskilda åtgärder vidtas som skyddar mot sådana risker.

88 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Utrymningsplan

89 § I byggnader och andra anläggningar ska det, i den omfattning som behövs och på lämpligt belägna platser, finnas anslag med utrymningsplan. Planen ska visa utrymningsvägar, ange hur räddningstjänsten och annan erforderlig hjälpinsats larmas och, när detta är aktuellt, visa var manuella larmutlösningssdon och larmtelefon är placerade samt ange plats för återsamling.

Utrymningsplaner behövs dock inte för arbetsställen vars storlek, läge och överskådlighet är sådan att en utrymningsplan uppenbarligen saknar betydelse för personalens säkerhet vid en utrymning.

89 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Personalutrymmen



Allmänt

90 § Antalet personalutrymmen samt deras placering, storlek och inredning ska vara anpassat till

- a) arbetets natur och varaktighet,
- b) det antal arbetstagare som regelbundet sysselsätts på arbetsstället och som normalt kan beräknas använda utrymmena samtidigt samt
- c) arbetstagarnas fördelning på kön.

90 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

91 § I personalutrymmen får det inte finnas inredning eller föremål som påtagligt försämrar utrymmets funktion. Ett personalutrymme får inte användas för verksamhet som försämrar användbarheten som personalutrymme.

91 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

92 § Arbetstagare som förvarar personliga värdesaker på arbetsstället ska ha tillgång till ett utrymme som har eller kan förses med lås.

92 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Klädutrymme

93 § Arbetstagare ska ha tillgång till utrymmen för förvaring av privata kläder och, när det behövs, arbetskläder. Kläderna ska kunna förvaras så att de inte smutsas ned eller skadas och så att risken för stöld motverkas. Om arbetet är smutsande eller svett drivande ska det finnas skilda förvaringsplatser för privata kläder och arbetskläder.

I eller i anslutning till omklädningsrum eller andra utrymmen för omklädning samt i andra klädutrymmen ska det finnas tillräcklig plats för klädförvaring för de arbetstagare som samtidigt behöver förvara sina kläder där.

93 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

94 § Om det finns risk för ohälsa eller besvär genom att smitta, hälsofarligt ämne eller stark lukt överförs från arbetskläder eller skyddskläder till privata kläder ska privata kläder kunna förvaras åtskilda från arbetskläder och skyddskläder.

Vid arbeten där utöver vanliga arbetskläder även särskilda skyddskläder används mot smitta eller annan hälsofar fara ska det finnas särskilda utrymmen för förvaring av dessa skyddskläder.

94 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning



Omklädningsrum

95 § Arbetstagare som utför smutsande eller svett drivande arbete eller annat arbete där verksamheten kräver att ombyte sker på arbetsstället ska ha tillgång till omklädningsrum eller annat lämpligt utrymme för omklädning. Om det behövs ska det finnas skilda omklädningsrum för privata kläder och arbetskläder eller skyddskläder.

95 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

96 § Omklädningsrum ska vara skilda för män och kvinnor om de behöver använda rummen samtidigt. Detta gäller dock inte omklädningsrum som avses i 95 §, om det av något kön finns endast en arbetstagare. I sådant fall ska det ändå ordnas en lämplig plats för ombyte och klädförvaring för den arbetstagaren.

96 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

97 § I omklädningsrum ska det finnas tillräcklig plats för ombyte för det antal arbetstagare som hänvisas dit samtidigt.

Det ska även finnas sittplatser för så många personer som normalt behöver sitta samtidigt. I eller nära omklädningsrum och andra klädutrymmen ska det finnas speglar i tillräckligt antal.

97 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Torkutrymme

98 § Om arbetskläder eller skodon lätt kan bli våta under arbetet, ska det finnas möjlighet att torka dem i eller i närheten av klädutrymmet. När det behövs ska det i närheten av omklädningsrummen finnas utrustning för att spola stövlar.

98 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Tvätt- och duschutrymme

99 § På arbetsställen ska det finnas tvättplatser med tillräcklig mängd varmt och kallt vatten.

99 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

100 § På arbetsställen, där arbetet är smutsande eller svett drivande, ska det finnas tillgång till dusch. Om fler än fyra arbetstagare arbetar samtidigt med sådant arbete ska tvättplats och dusch finnas i ett särskilt tvättrum i anslutning



till omklädningsrummen. Kravet på dusch gäller dock inte på arbetsställen där det med hänsyn till omständigheterna inte är rimligt att installera en sådan.

På arbetsställen, där arbetet medför risk för smitta eller utförs med starkt luktande ämne, allergent ämne eller annat hälsofarligt ämne, ska det dock alltid finnas tillgång till dusch. Tvättplats och dusch ska vid sådant arbete finnas i ett särskilt tvättrum i anslutning till omklädningsrummen.

Tvättplats och dusch ska vara skilda för män och kvinnor, om de behöver använda dessa utrymmen samtidigt.

100 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

101 § Antalet tvättplatser och duschar ska vara tillräckligt med hänsyn till arbetets art samt den tid som behövs för att tvätta sig. Vid tvättplatsen ska det finnas tillräckligt utrymme. Vid tvätt- och duschplatser ska det finnas rengöringsmedel och i erforderlig omfattning handdukar eller torkanordningar.

101 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Toalettrum

102 § På arbetsställen ska det finnas tillräckligt antal toaletter för de arbetstagare som arbetar samtidigt.

102 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

103 § Toalettrummen ska vara tillräckligt stora och avskilda och ha låsbar dörr. I toalettrummet eller i anslutning till detta ska finnas en tvättplats. Toalettrum ska normalt inte stå i direkt förbindelse med matutrymme.

103 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Matutrymme

104 § Arbetstagare ska under matraster eller måltidsuppehåll kunna äta under tillfredsställande förhållanden. Det ska normalt ske i en personalrestaurang, en annan restaurang, ett matrum eller ett matutrymme. För den som genomgår utbildning godtas dock även andra lämpliga utrymmen.

104 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

105 § Arbetstagare som äter medhavd mat ska ha tillgång till ett matrum eller plats i en personalrestaurang. På arbetsställen där högst fyra arbetstagare arbetar samtidigt får det i stället för matrum finnas ett avskilt matutrymme i



arbetslokalen eller i ett klädrum med klädkåp om arbetet inte är smutsande, medför risk för smitta eller utförs med hälsofarligt eller starkt luktande ämne. Nära platsen där medhavd mat intas ska det finnas uppvärmningsanordning, kylskåp, förvaringsutrymmen, uppsamlingskärl för avfall, tillgång till varmt och kallt vatten och möjlighet att diska. Sittplatser ska ha ryggstöd.

105 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Pausutrymme

106 § Arbetstagare ska kunna tillbringa pauser i arbetet på lämplig plats. Om det behövs ska ett särskilt pausutrymme ordnas.

106 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Vilutrymme

107 § På arbetsställen ska det finnas eller vara lätt att ställa i ordning en lämplig vilplats för tillfällig vila, vid t.ex. illamående eller huvudvärk. Detta gäller dock inte där endast några få arbetstagare sysselsätts samtidigt. På större arbetsställen ska vilplatsen i regel inrymmas i ett särskilt vilrum.

107 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

108 § En vilplats ska vara bekväm, ostörd och ha sådan storlek att det går att vila liggande. Ett vilrum ska ha lämplig inredning och utrustning.

108 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Jourrum

109 § För arbetstagare som har jourtjänst ska det finnas ett jourrum. Rummet ska ligga så nära huvudarbetsplatsen för jourtjänsten som det är praktiskt möjligt.

109 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

110 § Jourrum ska vara ostört placerade samt ha sådan storlek och inredning att arbetstagare får erforderlig vila. De ska vara utförda som enkelrum. I närheten av jourrum ska det finnas möjlighet att värma och äta mat. Toalett och dusch ska finnas nära rummet.

110 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning



Väntrum

111 § På arbetsställen där längre väntetid normalt förekommer för arbetstagarna ska det finnas ett särskilt väntrum, om inte något annat lämpligt utrymme finns att tillgå.

I väntrum ska i erforderlig utsträckning finnas bord och sittplatser med ryggstöd. I eller invid väntrum ska det finnas klädhyllor för ytterkläder och tillgång till dricksvatten. Toalett ska finnas nära väntrum.

111 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Överliggningsrum

112 § För arbetstagare inom kommunikationsväsendet som i arbetet tidtabellsbundet reser till samma ort och uppehåller sig där vid tid för vila ska det finnas överliggningsrum. Sådana rum ska vara enkelrum. De ska ha sådan storlek, inredning och utrustning samt vara så placerade att arbetstagarna får ostörd avkoppling och vila.

I närheten av överliggningsrum ska det finnas möjlighet att äta. Toalett och dusch ska finnas nära rummet.

112 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Speciella krav för personalbodar

113 § Personalbodar ska ha

- minst ett öppningsbart fönster,
- utrustning för bränslepåfyllning utifrån om flytande bränsle används för uppvärmning samt
- utrustning som underlättar till- och frånkoppling av dragfordon om boden är avsedd att dras av ett sådant fordon.

113 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Drift och underhåll

114 § Arbetsplatser, arbetslokaler och personalutrymmen med tillhörande inredning och utrustning ska underhållas, städas och rengöras på ett tillfredsställande sätt för att förebygga olycksfall och ohälsa. Detta ska utföras regelbundet och enligt på förhand uppgjorda rutiner som är anpassade efter utrymmets funktion och användningsfrekvens samt verksamheten på arbetsstället.

Underhållet ska vara sådant att byggnadens eller anläggningens hållfasthet inte nedsätts. Tekniska anordningar och installationer ska underhållas så att de fungerar som avsett med bibehållen säkerhet.



114 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

115 § Utrymmen och anordningar för fastighetsdrift och service liksom för underhållsarbete ska finnas och ha en storlek och utformning som medger att sådana arbeten kan utföras på ett för kroppen skonsamt sätt och utan inbyggda risker för ohälsa och olycksfall. Detsamma gäller tillträdesleder till sådana utrymmen.

Byggprodukter, installationsdelar och övriga tekniska anordningar som fordrar skötsel eller normalt behöver förnyas under byggnadsverkets brukstid ska placeras så att detta kan ske med betryggande säkerhet mot ohälsa och olycksfall samt på ett ergonomiskt lämpligt sätt.

115 § AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning

Bilagerapport



2 kap. Skyltar och signaler

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter gäller skyltar, märkning och signaler för hälsa och säkerhet där arbete utförs.

De gäller inte

- a) skyltar och signaler för transport på vägar, järnvägar eller vattenvägar, till sjöss eller i luften eller
 - b) för märkning av och skyltning för farliga kemiska ämnen eller blandningar.
- Regler om märkning på behållare, gasflaskor och rörledningar finns i Arbetsmiljöverkets föreskrifter om kemiska arbetsmiljörisker. (AFS 2014:40)

1 § AFS 2008:13 Skyltar och signaler

Ska eventuellt flyttas till "Portalen"

Skyldigheter

2 § Arbetsgivare, den som råder över ett arbetsställe samt den som anlitar inhyrd arbetskraft för att utföra arbete i sin verksamhet ska se till att skyltar, märkning och signaler införs i verksamheten, enligt kraven i dessa föreskrifter med dess bilagor.

Skyltar, märkning och signaler används då riskerna inte kan undvikas eller begränsas tillräckligt mycket genom allmänna tekniska skyddsåtgärder eller arbetsorganisatoriska åtgärder.

2 § AFS 2008:13 Skyltar och signaler

3 § Arbetsgivare samt den som anlitar inhyrd arbetskraft ska när det behövs för säkerheten även se till att skyltar, märkning och signaler för väg-, järnvägs-, sjö- och lufttrafik används inom fabriksområden eller motsvarande.

3 § AFS 2008:13 Skyltar och signaler

4 § Arbetsgivare samt den som anlitar inhyrd arbetskraft ska se till att arbetstagarna får fullständig och upprepad information och instruktion om de skyltar, den märkning och de signaler som används på arbetsplatsen och som har betydelse för hälsa och säkerhet. Instruktionen ska förklara innebörden av skyltar, märkning och signalering samt informera om vilket uppträdande och vilka särskilda åtgärder som krävs.

4 § AFS 2008:13 Skyltar och signaler



Föreslås ligga i föreskriftshäfte 1.1 Ansvar för arbetsgivare med flera

Bilaga 1	Allmänna krav för skyltar, märkning och signaler
Bilaga 2	Skyltar
Bilaga 4	Märkning av brandbekämpningsutrustning
Bilaga 5	Märkning av hinder, farliga områden, gång- och transportleder
Bilaga 6	Ljussignaler och genomlysta skyltar
Bilaga 7	Ljudsignaler
Bilaga 8	Muntliga meddelanden
Bilaga 9	Handsignaler

Bilagor 1-9 AFS 2008:13 Skyltar och signaler

Samtliga bilagor är föreskriftstext

Bilagerapport 2